Můj Boj

Adolf Hitler

DÍL I.

OBSAH

1. V RODNÉM DOMĚ
2. LÉTA UČENÍ A STRÁDÁNÍ VE VÍDNI
3. VŠEOBECNÉ POLITICKÉ ÚVAHY Z MÉ VÍDEŇSKÉ DOBY

V RODNÉM DOMĚ

To, že mi osud určil jako rodiště Braunau an Inn, považuji dnes za předurčení šťastné. Toto městečko leží přece na hranici oněch dvou německých států, jejichž opětné spojeni se alespoň nám mladým jeví jako životní úkol, který musíme uskutečňovat všemi prostředky!

Německé Rakousko se musí opět stát velkou německou vlastí a to ne z důvodu nějakých hospodářských úvah. Ne, ne: I kdyby bylo toto sjednocení po hospodářské stránce lhostejné, dokonce i kdyby bylo škodlivé, muselo by se přesto uskutečnit. Stejná krev patří do společné říše. Německý národ nebude mít žádné morální právo na koloniálně-politickou činnost, dokud nebude moci své vlastní syny spojit ve společném státě. Teprve tehdy, až se hranice Říše uzavřou i za posledním Němcem, aniž by bylo možné zajistit jeho výživu, vznikne z nouze vlastního národa morální právo na získání cizí půdy. Pluh pak bude mečem a ze slz války vyroste pro potomky chléb vezdejší. Tak se mi jeví toto pohraniční městečko jako symbol velkého úkolu. I z jiného hlediska se tyčí do dnešní doby a varuje. Více než před sto lety mělo toto nenápadné hnízdo tu přednost, ze bylo dějištěm tragického neštěstí celého německého národa a tím je zvěčněno alespoň v análech německých dějin. V době nejhlubšího ponížení naší vlasti tam padl za své milované Německo Norimberčan Johannes Palm, měšťanský knihkupec, zatvrzelý "nacionalista" a nepřítel Francouzů. Tvrdošíjně odmítal udat své spoluviníky, lépe řečeno hlavní viníky. Tedy jako Leo Schlageter. Byl ovšem také, právě jako tento, denunciován Francii jedním zástupcem vlády. Augsburský policejní ředitel si získal tuto smutnou slávu a dal tak vzor novoněmeckým úřadům v říši pana Severinga.

V tomto městečku na Innu, pozlaceném paprsky mučednictvím, bavorském co do krve, rakouském co do státu, bydleli koncem osmdesátých let minulého století moji rodiče; otec svědomitý státní úředník, matka cele zabraná do domácnosti a především oddaná nám dětem a věčně o nás s láskou pečující. Jen málo utkvělo v mých vzpomínkách z této doby, poněvadž už po několika letech musel otec toto hraniční městečko, které si zamiloval, zase opustit a dát se dolů po Innu, aby nastoupil v Pasově do nového místa; tedy v Německu samém.

Avšak osudem rakouského celního úředníka bylo tehdy "putování". Již za krátkou dobu přišel otec do Lince a tam nakonec odešel také do penze. Samozřejmě, že to pro starého pána nemělo znamenat "klid". Jako syn chudého malého domkaře neměl už tenkrát doma stání. Nebylo mu ještě ani třináct let, když si tehdy malý hoch sbalil svůj raneček a utekl z domova do Waldviertlu. Přestože ho zkušení vesničané odrazovali, putoval do Vídně, aby se tam vyučil řemeslu. To bylo v padesátých letech minulého století. Hošík, rozhodnutý vydat se na cestu do nejistoty s třemi zlatkami v kapse. Když ale hochovi bylo sedmnáct, složil tovaryšskou zkoušku, ale nespokojil se s tím. Spíše naopak. Dlouhé období tehdejší nouze, věčné bídy a strastí v něm upevnilo rozhodnutí stát se něčím "lepším". Zdál-li se být chudému chlapci na vsi kdysi pan farář pojmem veškeré dosažitelné lidské výše, tak nyní tváří v tvář mocně se rozvíjejícímu velkoměstu to byla hodnost státního úředníka. S veškerou houževnatostí hocha "zestárlého" bídou a žalem se už téměř v dětství zakousl jako sedmnáctiletý do svého nového rozhodnutí a stal se úředníkem. Po téměř třiadvaceti letech, myslím, dosáhl svého cíle. Nyní -jak se zdálo - byl splněn také předpoklad pro přísahu, kterou si kdysi chudý hoch kdysi složil, totiž: nevrátit se do milé rodné vesnice dříve, než se někým stane. Ted' bylo cíle dosaženo; avšak ve vesnici si už nikdo na někdejšího malého chlapce nepamatoval a jemu samému byla vesnice cizí. Když šel nakonec jako šestapadesátiletý do výslužby, nebyl by přesto snesl ani jediný den jako "zaháleč". Koupil

poblíž hornorakouského města Lambach statek, hospodařil na něm a tak se v koloběhu svého dlouhého, prací vyplněného života vrátil k původu svých otců. V této době jsem si vytvářel své první ideály, vlast, dovádění v přírodě, dlouhá cesta do školy, styk s velmi robustními chlapci, který naplňoval zvláště matku hořkými starostmi - to vše ze mne udělalo všechno jiné než pecivála. Ačkoliv jsem tehdy téměř nepřemýšlel o svém budoucím povolání, lze říci, že mé sympatie v žádném případě nepatřily životní dráze mého otce. Myslím, že jsem už tehdy cvičil svůj řečnický talent ve Více Či méně důležitých rozhovorech se svými kamarády. Stal jsem se malým náčelníkem, který se tehdy snadno a dobře učil, jinak ale byl poměrně obtížně zvladatelný. Poněvadž jsem se ve volném Čase učil zpěvu v mužském klášteře v Lambachu, opájel jsem se velmi Často slavnostní nádherou mimořádně skvělých církevních slavností. Co bylo přirozenější než to, že se mi nyní zdál, podobně jako kdysi mému otci malý vesnický pan farář, být vrcholným ideálem pan opat. Ale aspoň občas se to stávalo. Když ale pan otec z pochopitelných důvodu neocenil řečnický talent hádavého hocha tak, aby z toho snad vyplynuly příznivé důsledky pro jeho ratolest, nemohl také přirozeně mít pochopení pro podobné mladické myšlenky. Starostlivě asi pozoroval tento rozpor přírody. Skutečně se pak velmi brzy ztrácela také dočasná touha po tomto povolání, aby uvolnila místo nadějím více odpovídajícím mému temperamentu. Při prohrabávání otcovy knihovny jsem našel různé knihy vojenského obsahu, mezi nimi i lidové vydání Německo-Francouzské války 1870-1871. Byly to dva svazky ilustrovaného Časopisu z těchto let, které se nyní staly mojí Četbou. Netrvalo dlouho a velký hrdinský boj se pro mne stal největším vnitřním zážitkem. Od nynějška jsem horoval stále více pro všechno, co nějak souviselo s válkou nebo s vojenstvím.

Ale také v jiném ohledu to mělo pro mne být významné. Poprvé se mi, i když ne zcela jasně, vnucovala otázka, zda a jaký je rozdíl mezi bojujícími Němci a těmi druhými? Pročpak také Rakousko nebojovalo v této válce, proč ne otec a všichni ti ostatní?

Cožpak nejsme totéž, co všichni ostatní Němci? Nepatříme snad všichni k sobě? Tento problém začal poprvé vrtat v mém malém mozku. S vnitřní závistí jsem musel poslouchat odpovědi na opatrné otázky, že ne každý Němec má to štěstí patřit k Bismarkově říši. To jsem nemohl pochopit.

Měl jsem studovat. Z celé mé podstaty a ještě více z mého temperamentu usuzoval otec, že humanistické gymnázium by bylo v protikladu k mým vlohám. Podle něho by lépe vyhovovala reálka. V tomto názoru byl utvrzován zvláště zřejmým nadáním ke kreslení - předmětu podle jeho přesvědčení na rakouských gymnáziích zanedbávaným. Snad to byla ale také jeho vlastní těžká celoživotní práce, která také spoluurčila, že humanistické studium bylo v jeho očích nepraktické a tudíž méněcenné. Zásadě ale bylo projevem jeho vůle, že tak jako on, bude, ba musí být i jeho syn státním úředníkem. Jeho trpké mládí způsobilo, že se zcela přirozeně jevilo to, čeho dosáhl, o to větším, nakolik to bylo přece výlučně výsledkem jeho železné vůle a vlastní činorodosti. Byla to pýcha člověka, jež se vlastni silou vypracoval, která ho přiměla k vůli dostat i svého syna do stejného a snad i vyššího postavení v životě a to o to více, že přece se svojí pílí dokázal svému dítěti tolik ulehčit tuto cestu.

Myšlenka odmítnutí toho, co bylo kdysi celým jeho životem, se mu jevila nepochopitelnou. A tak bylo rozhodnutí otce jednoduché, určité a jasné a z jeho pohledu samozřejmé. Nakonec by se zdálo jeho panovačné povaze, která se utvářela v trpkém existenčním boji, zcela nesnesitelné ponechat konečné rozhodnutí chlapci samotnému, v jeho očích nezkušenému a tím ještě nezodpovědnému. Také by se to nehodilo k jeho chápání povinnosti, byla by to špatná a zavrženíhodná slabost náležité otcovské autority pro další život dítěte.

Ale přece tomu mělo být jinak. Poprvé v mém životě jsem byl jako sotva jedenáctiletý zahnán do opozice. Jak tvrdý a rozhodný chtěl otec být v prosazování svých plánů a úmyslů tak zarytě a vzpurně odmítal jeho syn myšlenku, která mu vůbec nebo jen málo vyhovovala. Nechtěl jsem byt úředníkem. Ani domluvy, ani "vážné" námitky nemohly na tomto odporu něco změnit. Nechtěl jsem být úředníkem, ne a ještě jednou ne. Všechny pokusy vzbudit líčením z vlastního otcova života lásku nebo chuť k tomuto povolání se obrátily v opak. Bylo mi zle a zíval jsem již při myšlence, že budu muset jednou sedět v kanceláři jako nesvobodný muž! Nebýt pánem svého Času, nýbrž muset stěsnat obsah celého svého života do vyplňovaných formulářů. Jak, myšlenky to mohlo vyvolat u hocha, který byl opravdu všechno jiný než "hodný" v běžném smyslu slova! Strašně snadné učení ve škole mi poskytovalo tolik volného Času, že mě vidělo častěji slunce než pokoj. Jestliže mi političtí

protivníci prozkoumávají s laskavou pozornosti můj život až do doby mého tehdejšího mládí, aby mohli s úlevou konstatovat, jak, nesnesitelné kousky vyváděl tento "Hitler" už v mládí, tak děkuji nebesům, že mi ještě i teď' něco poskytují ze vzpomínek této šťastné doby. Louka a les byly tehdy bojištěm, na kterém se řešily vždy přítomné "rozpory'. Na tom nemohla nyní nic změnit ani reálka. Ovšem nyní musel byt vybojován jiný protiklad.

Pokud otcův Úmysl udělat ze mne státního úředníka stál pouze proti mému zásadnímu odporu k úřednickému povolání, byl konflikt únosný. Mohl jsem se se svými vnitřními názory držet trochu zpátky, nemusel jsem přece hned odmlouvat. Abych se vnitřně uklidnil, stačilo mi vlastní pevné odhodlání nestát se později úředníkem. Toto odhodlání bylo ale nezměnitelné. Těžší byla otázka, kdy proti plánu otce nastoupí můj vlastní plán. Stalo se to už ve dvanácti letech. Jak se to stalo, dnes už sám nevím, ale jednoho dne mi bylo jasné, že bych se chtěl stát malířem, akademickým malířem. Můj talent na malování byl nesporný, byl přece důvodem toho, že mne otec dal na reálku, ovšem nikdy by byl nepomyslel na to, dát mne v tomto povol ni vyškolit. Naopak. Když jsem poprvé dostal otázku - už po odmítnutí otcovy oblíbené myšlenky - Čím se tedy sám vlastně chci stát - a vyrukoval dosti bezprostředně se svým pevným rozhodnutím, otec nejprve oněměl. "Malíř? Akademický malíř?" Pochyboval o mém rozumu, myslel snad také, že špatně slyšel nebo špatně rozuměl. Ovšem když si to vyjasnil a vycítil vážnost mého úmyslu, vzepřel se tomu s plnou rozhodností své bytosti. Jeho rozhodnutí tu bylo velmi jednoduché, přičemž nějak, zvažování mých snad opravdu existujících schopností nepřicházelo v úvahu. "Akademický malíř, ne, dokud žiji, nikdy." Poněvadž ale jeho syn nejspíš zdědil některé jiné jeho vlastnosti, zdědil asi i tvrdohlavost. Jenom přirozeně v opačném smyslu. Obě strany trvaly na svém. Otec neopustil své "Nikdy' a já jsem posílil své "Přesto."

Toto vše mělo málo potěšitelné následky. Starý pán zahořkl a já ač jsem ho velmi miloval - také. Otec mi zakázal jakoukoli naději, že bych se učil malířem. já jsem šel o krok dál a prohlásil jsem, že se tedy už vůbec nechci učit. Poněvadž jsem ale s podobnými prohlášeními přece jen neuspěl, starý pán se chystal prosazovat bezohledně svoji autoritu. Napříště jsem mlčel, ale svoji hrozbu jsem uskutečnil. Myslel jsem, že až otec uvidí nedostatečný pokrok v reálce, bude mě muset chtě nechtě pustit k mému vysněnému štěstí.

Nevím, zda by tento výpočet souhlasil. Jistý byl jen můj neúspěch ve škole. Co mě bavilo, to jsem se učil, především všechno, co bych podle svého názoru později jako malíř mohl potřebovat. Co se mi z tohoto hlediska zdálo bezvýznamné, nebo mě jinak nepřitahovalo, to jsem dokonale sabotoval. Má vysvědčení z této doby představovala vždy extrémy - podle předmětu a jeho ocenění. Vedle "chvalitebný" a "výborný" také "dostatečný" a "nedostatečný". Daleko nejlepší byly mé výkony v zeměpise a ještě lepší ve světových dějinách. Dva oblíbené předměty, v nichž jsem ve třídě vedl. Když se nyní zkoumavě dívám po tolika letech na výsledek té doby, považuji dvě skutečnosti za zvláště významné:

Za prvé: stal jsem se Nacionalistou. Za druhé: naučil jsem se chápat dějiny podle jejich smyslu.

Staré Rakousko bylo "národnostním státem". Příslušník Německé Říše nemohl celkem vzato - alespoň tehdy - vůbec pochopit význam této skutečnosti pro každodenní život jednotlivce v takovém státě. Po nádherném vítězném taženi hrdinných armád v Německo-Francouzské válce se lidé pozvolna stále více odcizovali němectví, v zahraničí Částečně nebyli schopni ho ocenit a částečně také už asi ho ocenit nemohli. Zchátralá monarchie se zaměřovala zvláště ve vztahu k rakouským Němcům na v jádru zdravý národ.

Lidé nechápali, že nemít Němci v Rakousku skutečně nejlepší krev, nikdy by nebyli mohli mít sílu, vtisknout svou pečeť 52 miliónovému státu natolik, že právě v Německu vzniklo mylné mínění, že Rakousko je stát německý. Nesmysl s nejtěžšími důsledky, ale přece jen skvělé vysvědčení pro deset milionů Němců ve Východní Marce. O věčném a neúprosném boji o německý jazyk, o německou školu a o německou podstatu mělo potuchu jen zcela málo Němců z Říše. Teprve dnes, kdy tato smutná bída je vnucována milionům našeho národa v říši, která pod cizím panstvím sní o společné vlasti a touží po ní, pokoušejí se udržet svaté právo na mateřský jazyk, teprve dnes je chápáno v širším smyslu, co znamená nutnost bojovat za svoji národní podstatu. Nyní snad dokáže někdo změřit velikost Němectví ze staré Východní Marky, která, odkázána sama na sebe, po staletí bránila říši nejprve na východě, aby konečně udržela německou jazykovou hranici v rozdrobené malé válce v době, kdy se Říše snad zajímala o kolonie, ale ne o vlastní maso a krev před svými dveřmi. Jako vždy a všude v každém boji byly také v jazykovém boji týž vrstvy: bojovníci, vlažní a zrádci.

Už ve škole začalo toto prosívání. Neboť, a to je to nejpozoruhodnější v jazykovém boji snad vůbec, že jeho vlny snad nejtíže omývají právě školu jako místo výchovy příští generace. Tento boj je veden o dítě a k dítěti směřuje první výzva tohoto boje: "Německý hochu, nezapomeň, že jsi Němec, dívko pamatuj, že se máš stát Německou matkou"!

Kdo zná duši mládeže, ten dokáže pochopit, že právě ona poslouchá takovýto bojový pokřik nejradostněji. V rozličných formách pak vede tento boj svým způsobem a svými zbraněmi. Odmítá zpívat neněmecké písně, horuje o to více pro německou hrdinnou velikost, čím více se pokoušejí ji této velikosti odcizit; sbírá haléře odtržené od úst pro bojový poklad velkých. Neuvěřitelně dobře slyší neněmeckého učitele a je zároveň neústupná; nosí zakázané znaky vlastní národní podstaty a je šťastná, když je za to potrestána nebo dokonce bita. Je tedy v malém věrným odrazem velkých, jen je často lepšího a upřímnějšího smýšlení.

Také já jsem měl kdysi možnost už v poměrně ranném mládí účastnit se národnostního boje starého Rakouska. Sbíralo se na Jižní Marku a školský spolek, smyšlení se zdůrazňovalo chrpami a černo-červeno-žlutými barvami, zdravilo se "Heil" a místo císařské hymny se zpívalo raději "Deutschland iber alles", přes varování a tresty. Hoch byl přitom politicky školen v době, kdy příslušník tak zvaného národnostního státu většinou věděl už jen málo o své národnosti a znal jen řeč. Že jsem už tehdy nepatřil k vlažným, se rozumí samo sebou. V krátké době jsem se stal fanatickým "německým nacionálem" přičemž toto ovšem není identické s naším dnešním stranickým pojmem.

Tento vývoj postupoval u mne velmi rychle, takže jsem dospěl už v patnácti k chápáni rozdílu mezi dynastickým "patriotismem" a lidovým "nacionalismem" a znal jsem tehdy už jen to druhé.

Pro toho, kdo se nikdy nenamáhal se studiem vnitřních vztahů habsburské monarchie, nemusí už být takový postup zcela jasný. Jen vyučování světových dějin ve škole v tomto státě muselo položit základ tohoto vývoje, neboť specifické rakouské dějiny existují přece jenom v nepatrné míře. Osud tohoto státu je tak spojen se životem a růstem celého Němectví, že odlučování dějin německých od dějin rakouských se zdá zcela nemyslitelné. Ano, když se Německo nakonec začalo dělit na dvě mocenské sféry, stalo se právě toto rozdělení německými dějinami.

Zdá se, že císařské insignie někdejší říšské nádhery, uchovávané ve Vídni, působí nadále jako podivuhodné kouzlo, jako záruka věčného společenství.

Živelný výkřik německorakouského lidu ve dnech zhroucení habsburského státu po sjednocení s německou mateřskou zemi byl jen výsledkem touhy po tomto návratu do nikdy nezapomenutého otcova domu, která dřímala hluboko v srdcích veškerého lidu. Toto by nebylo nikdy vysvětlitelné, kdyby dějinná výchova každého jednotlivého rakouského Němce nebyla bývala příčinou takové všeobecné touhy. V ní je pramen, který nikdy nevysychá; který zvláště v časech zapomnění bude šeptat stále znovu tichou vzpomínku na minulost a tím i připomínku nové budoucnosti a to nehledě na momentální blahobyt.

Vyučování světových dějin na takzvaných středních školách spočívá ovšem také dnes ještě ve zlé vůli. Málo učitelů chápe, že cíl právě vyučování dějepisu nemůže nikdy spočívat v memorování a polykání dějinných dat a událostí, že nezáleží na tom, zda hoch přesně ví, kdy se ta či ona bitva odehrála, kdy se nějaký vojevůdce narodil, nebo dokonce kdy nějakému většinou velmi bezvýznamnému monarchovi dali na hlavu korunu jeho předků. Ne, dobrý Bože, na tom pramálo záleží.

Učit se dějepisu znamená hledat a nalézat ty síly, které jsou příčinou oněch působení, které máme potom před očima jako dějinné události.

Uměni Číst a také učit se znamená i v tomto případě zapamatovat si podstatné a zapomenout nepodstatné.

Bylo snad určující pro celý můj další život, že mi kdysi štěstí dopřálo takového učitele dějepisu, který jako jeden z mála dokázal uplatnit toto hledisko jako rozhodující při vyučování i zkouškách. V mém tehdejším profesorovi dr. Leopoldu Petschovi na reálce v Linci byl tento požadavek ztělesněn skutečně ideálním způsobem. Starý pán dobromyslného, ale také sebejistého vystupování, nás dokázal nejen upoutat oslňující výřečností, ale i opravdu strhnout. Ještě dnes si vzpomínám v tichem pohnutí na šedovlasého muže, který nám někdy v ohni svého líčení dával zapomenout na přítomnost a přičaroval nám minulé doby. Suchou dějinnou vzpomínku z mlžného z voje tisíciletí přetvářel v živou skutečnost. Seděli jsme pak Často planouce nadšením, někdy dokonce dojati k slzám.

Štěstí bylo o to větší, když tento učitel dokázal z přítomnosti osvětlit minulé, děje, z minulosti ale zase vyvodit důsledky pro přítomnost. Více než kdo jiný měl také pochopení pro všechny každodenní problémy, které námi tehdy hýbaly. Náš malý nacionální fanatismus se stal prostředkem naší výchovy. Nejednou apeloval na náš pocit národní hrdosti a už jen tím si zjednal u nás výrostků pořádek. A toho nebylo možno ¨dosáhnout jinými prostředky. Tento učitel udělal z dějepisu můj oblíbený předmět. Ovšemže jsem se stal už tehdy mladým revolucionářem, čehož on snad dosáhnout nechtěl. Kdopak by také mohl pod vedením takového učitele studovat německé dějiny a nestát se nepřítelem státu, jehož panovnický dům tak neblahým způsobem ovlivňoval osudy národa? Kdo nakonec mohl ještě zachovávat věrnost císaři a dynastii, která v minulosti i přítomnosti neustale zrazovala věc německého národa kvůli svému prospěchu? Nevěděli jsme snad už jako chlapci, že tento rakouský stát nechoval lásku k nám Němcům a chovat ani nemohl?

Dějinné poznání o činnosti Habsburského domu bylo ještě podepřeno každodenními zkušenostmi. Na severu a na jihu rozežíral cizí národnostní jed tělo našeho národa a Vídeň sama se stávala stále více neněmeckým městem. "Arcidům" se čechizoval, kde to jen bylo možné a byla to pěst bohyně věčného práva a neúprosné odplaty, která nechala arcivévodu Františka Ferdinanda, největšího nepřítele rakouského němectví, padnout kulkou, kterou on sám ulil. On byl přece hlavním patronem slavizace Rakouska, potvrzené shora dolů!

Obrovské byly zátěže, které dopadaly na německý lid, neslýchané byly jeho oběti na daních a krvi a přesto musel každý, kdo nebyl úplně slepý, poznat, že to všechno by bylo zbytečné. Obzvláště bolestivá byla přitom pro nás skutečnost, že celý tento systém byl morálně kryt svazkem s Německem, Čímž bylo pomalé vyhubení němectví do jisté míry sankcionováno Německem samým. Habsburské pokrytectví, které dokázalo navenek vzbudit zdání, jako by Rakousko bylo stále ještě německým státem, prohlubovalo nenávist vůči tomuto domu až k rozhořčení a zároveň opovrženi. Jenom "povolaní" v říši samé nic z toho neviděli. Jako ranění slepotou kráčeli po boku mrtvoly a domnívali se, že v příznacích tlení objevili dokonce ještě příznaky "nového" života. V neblahém spojení mladé Říše s rakouským rádoby státem spočíval zárodek pozdější světové války a také zhroucení. Budu se muset v průběhu této knihy zabývat tímto problémem ještě důkladněji. Zde postačí konstatování, že jsem v podstatě už v nejranějším mládí došel k názoru, který mne už nikdy neopustil, nýbrž se ještě prohloubil. Že totiž zabezpečení němectví předpokládalo zničení Rakouska a že nadále národní cit není ničen identicky s dynastickým patriotismem. Že především habsburský arcidům byl určen k neštěstí německého národa. Už tehdy jsem vyvodil důsledky z tohoto poznatku: vřelou lásku k mé Německo-rakouské vlasti, hlubokou nenávist vůči rakouskému státu.

Způsob historického myšlení, kterému mě naučili ve škole, už mě v dalších letech neopustil. Světové dějiny se mi stále více stávaly nevyčerpatelným pramenem pro pochopení historického konání v přítomnosti, tedy pro politiku. Přitom ji nechci "poučovat", nýbrž ona musí učit mne. Jestli jsem se stal tak brzy "revolucionářem" politickým, měl jsem se jim stejně brzy stát i v oblasti uměni.

Hornorakouské zemské hlavní město nemělo tehdy špatné divadlo. Hrávalo se celkem všechno. Ve dvanácti letech jsem viděl poprvé "Viléma Tella", o několik měsíců později první operu v mém životě, "Lohengrina". Rázem mě upoutala. Mladistvé nadšení pro bayreuthského mistra neznalo hranic. Stále znovu mne to přitahovalo k jeho dílům a dnes považuji za zvláštní štěstí, že mi skromnost provinční inscenace dala možnost pozdější gradace.

To vše upevnilo zvláště po překonání klackovských let (což u mne probíhalo velmi bolestně) můj nejniternější odpor k povolání, které pro mne zvolil otec. Stále více jsem nabýval přesvědčeni, že bych jako úředník nikdy nebyl šťastný. Od té doby, co už uznávali moje malířské nadání i v reálce, bylo mé rozhodnutí tím pevnější. Na tom už nemohly nic změnit prosby ani hrozby. Chtěl jsem se stát malířem a za žádnou cenu ne úředníkem. Zvláštní bylo jen to, že s přibývajícími lety se dostavil rostoucí zájem o architekturu. Považoval jsem to tehdy za samozřejmé doplnění mých malířských schopnosti a měl jsem nejen vnitřní radost z tohoto rozšíření mého uměleckého rámce. Že by tomu mohlo být někdy jinak, jsem netušil. Otázka mého budoucího povolání měla být nyní přece jen rychleji rozhodnuta než jsem předtím očekával.

Ve třinácti letech jsem ztratil náhle otce. Mrtvice postihla jinak ještě statného pána a ukončila naprosto bezbolestným způsobem jeho zemskou pouť a nás všechny uvrhla do nejhlubší bolesti. To, po Čem nejvíce toužil - pomoci svému dítěti vybudovat existenci, aby

mu ulehčil svoji vlastní hořkou cestu k povolání - se mu tehdy asi nepovedlo. Jen on sám, i když zcela nevědomě, dal z klad jeho budoucnosti, kterou jsme ani jeden nechápali. Nejprve se při pohledu zvenku nic nezměnilo. Matka se cítila zavázána řídit mojí výchovu dále, jak si otec přál, tj. nechat mě vystudovat pro úřednickou dráhu. Já sám jsem byl víc než kdykoli předtím rozhodnut nestát se úředníkem za žádnou cenu. Jak se vzdalovala střední škola co do látky a vzdělání mému ideálu, stával jsem se vnitřně lhostejnějším. Tu mi náhle přišla na pomoc nemoc a za několik měsíc... rozhodla o mojí budoucnosti a o sporné otázce otcovského domu. Moje těžká plicní choroba přiměla lékaře poradit mé matce co nejdůrazněji, aby mne za žádných okolností nedávala do kanceláře. Rovněž návštěva reálky musela být na rok přerušena. Po čem jsem v tichosti tak dlouho toužil, za ca jsem vždy bojoval, stalo se - teď po této události naráz - téměř samo sebou skutečností. Pod dojmem mé nemoci matka konečně svolila, že mne vezme později z reálky a nechá mě navštěvovat akademii. Byly to nejšťastnější dny mého života, které mi připadaly skoro jako sen a pouhým snem mělo také všechno zůstat. O dva roky později náhlá smrt matky všechny ty krásné plány zhatila. Byl to závěr dlouhé, bolestivé nemoci, kdy od počátku nebyla velká naděje na vyléčení. Přesto mě ta rána strašlivě postihla. Otce jsem ctil, matku jsem však miloval.

Nouze a tvrdá skutečnost mě nyní nutily k rychlému rozhodnutí. Skromné prostředky po otci byly z velké části vyčerpány těžkou nemocí matky; sirotčí penze, která mi příslušela, nestačila ani na živobytí, takže jsem byl nyní nucen sám si nějakým způsobem vydělávat na chléb.

S kufrem prádla a šatů v ruce, s neotřesitelnou vůlí v srdci jsem jel do Vídně. Doufal jsem, že si na osudu vymohu to, co se podařilo otci před padesáti lety. Také já jsem se chtěl "někým" stát, ovšem v žádném případě úředníkem.

LÉTA UČENÍ A STRÁDÁNÍ VE VÍDNI

Když matka zemřela, učinil už osud v jednom ohledu své rozhodnutí. V posledních měsících matčiny nemoci jsem jel do Vídně složit zkoušky na akademii. Vydal jsem se na cestu vyzbrojen tlustým balíkem kreseb a s přesvědčením, že zkoušku složím hravě. Na reálce jsem byl daleko nejlepší kreslíř ve třídě; od té doby se mé schopnosti ještě zcela mimořádně vyvíjely, takže moje vlastní spokojenost mě Činila hrdým a šťastným a dávala mi naději na to nejlepší. Jediný mráček se někdy objevil: můj kreslířský talent předčil talent malířský, zvláště ve všech oblastech architektury. Stejnou měrou vzrůstal můj zájem o stavební umění. To ještě urychlila moje první dvoutýdenní návštěva Vídně v necelých šestnácti letech. Odjel jsem tam, abych studoval obrazárnu Dvorního muzea, ale měl jsem oči téměř jen pro muzeum samotné. Běhal jsem celé dny až do pozdní noci od jedné, pamětihodnosti ke druhé, byly to vždy pouze stavby, které mne upoutaly v první řadě. Celé hodiny jsem tak mohl stát před operou, hodiny jsem obdivoval Parlament; celá Ringstrasse na mne působila jako kouzlo z Tisíce a jedné noci.

Nyní jsem tedy byl v tomto krásném městě podruhé a čekal jsem, hořic netrpělivostí, ale i hrdou nadějí na výsledek přijímací zkoušky. Byl jsem tak přesvědčen o úspěchu, že mě odmítnutí zasáhlo jako náhlý blesk z Čistého nebe. A přece tomu tak bylo. Když jsem byl představen rektorovi a přednesl mu prosbu o vysvětlení důvodu, které vedly k nepřijetí na Všeobecnou malířskou školu na Akademii, ujistil mě ten pán, že z mých přinesených kreseb jednoznačně vyplývá, že se nehodím na malířství, nýbrž zřejmě na architekturu, jak ukazují moje schopnosti; malířská škola pro mne připadá v úvahu, nýbrž škola architektury na Akademii. To, že jsem dosud nenavštěvoval ani stavitelskou školu, ani jiné vyučování architektury nelze vůbec pochopit. Zdrcen jsem opustil nádhernou Hansenovu stavbu na Schillerově náměstí a poprvé jsem ve svém mladém životě byl znepřátelen se sebou samým. To, co jsem uslyšel o svých schopnostech, bylo jako oslnivý blesk. Najednou, jako by to odhalilo rozpor, kterým jsem už dávno trpěl, aniž bych mohl říci proč a nač.

Za několik dnů jsem věděl už i sám, že budu stavitelem. Cesta byla ovšem neslýchaně těžká, protože to, co jsem na reálce ze vzdoru zameškal, se mi trpce vymstilo. Návštěva školy architektury na Akademii byla závislá na návštěvě stavební školy na technice a vstup do této byl podmíněn složenou maturitou na střední škole. To vše mi úplně chybělo. Podle lidské úvahy nebylo už splnění mého uměleckého snu možné. Když jsem jel po smrti matky do Vídně, potřetí a tentokrát na mnoho let - vrátil se mi mezitím klid a rozhodnost. Dřívější vzdor se zase vrátil a zaměřil se s konečnou platností na můj cíl. Chtěl jsem být stavitelem a

překážky tu nejsou proto, aby se před nimi kapitulovalo, ale aby se překonávaly. A překonávat tyto překážky jsem chtěl s obrazem otce před očima. Toho otce, který se kdysi vypracoval z chudého vesnického chlapce a ševcovského učedníka na státního úředníka. Tak byla půda pod mýma nohama přece jen už lepší, možnost boje o tolik lehčí, a co se mi tehdy jevilo jako tvrdý osud, chválím dnes coby moudrost Prozřetelnosti. Tím, že mě vzala do náručí bohyně nouze a často mi hrozila rozmačkáním, rostla vůle k odporu a nakonec zvítězila vůle.

Tehdejší době děkuji za to, že jsem se stal tvrdým a mohu byt tvrdým. A ještě více ji chválím za to, že mne vytrhla z jalovosti pohodlí mého života, že vytáhla matčina mazlíčka z měkkých peřin a za matičku mi určila paní Starost, že jej vzpouzejícího se hodila do světa bídy a chudoby a dala mu tak poznat ty, za které bude později bojovat.

V této době se mi otevřely oči na dvě nebezpečí, která jsem předtím podle jména sotva znal, v žádném případě ne v jejich nejstrašnějším významu pro existenci německého lidu: marxismus a židovství.

Vídeň - město, které je pro mnoho lidi pojmem pro veselost, slavnostní prostor spokojeních lidi - je pro mne bohužel jen živou vzpomínkou na nejsmutnější dobu mého života. Ještě i dnes může toto město ve mně vzbudit jen smutné vzpomínky. Pět let bídy a strasti je pro mne skryto ve jméně tohoto města. Pět let, kdy jsem si nejprve vydělával na chléb jako pomocný dělník, pak jako drobný malíř; na svůj opravdu skromný chléb, kterého nikdy nebylo dost k utišení obvyklého hladu. Byl tehdy mým věrným strážcem, který mě jako jediný téměř nikdy neopouštěl, který se mnou poctivě o všechno dělil. Každá kniha, kterou jsem získal, podněcovala jeho účast. Při návštěvě Opery mi dělal společnost celé dny, byl to neustály boj s mým nemilosrdným přítelem.

A přece jsem se v té době naučil tolik jako nikdy předtím. Mimo mého stavitelského uměni a občasnou návštěvu Opery odtrženou od úst, měl jsem pouze jediné přátele - knihy.

Četl jsem tehdy nekonečně mnoho. A to důkladně. Čas, který mi zbyl po práci, byl věnován beze zbytku mému studiu. Za pár let jsem si tak vytvořil z klady vědění, ze kterých Čerpám ještě dnes. Ale ještě mnoho jiného. V této době se utvářel můj obraz světa a světový názor, který se stal žulovým fundamentem mého dnešního jednání. Jen málo jsem se potřeboval doučit k tomu, co jsem si kdysi vytvořil, měnit jsem nemusel nic. Naopak. Dnes pevně věřím tomu, že se obecně veškeré tvůrčí myšlenky objevují zásadně už v mládí. Pokud takové člověk má. Rozlišuji mezi moudrostí stáří, která spočívá jen ve větší důkladnosti a opatrnosti, což je výsledkem zkušenosti dlouhého života, a genialitou mládí, které v nevyčerpatelné plodnosti sype myšlenky a nápady a nemůže je hned ani zpracovat, protože jich je takové množství. Dodává stavební materiál a plány do budoucna, z nichž si moudřejší stáří bere kameny, otesává je a provádí stavbu, pokud takzvaná moudrost stáří neudusila genialitu mládí.

Život, který jsem vedl až dosud v otcovském domě, se jen málo lišil, nebo vůbec nelišil od života všech ostatních. Mohl jsem bezstarostně očekávat novy den a žádný sociální problém pro mne neexistoval. Prostředí mého mládí se skládalo z maloměstských kruhů, tedy ze světa, který má jen málo styků se skutečným dělníkem rukou. Neboť - ať se to zdá na první pohled sebepodivnější - propast mezi těmito hospodářsky nijak skvěle postavenými vrstvami a dělníkem pěsti je často hlubší, než se zdá. Důvod tohoto, řekněme téměř nepřátelství, vězí v obavách jedné společenské skupiny, která se teprve nedávno povznesla nad úroveň dělníků rukou, že klesne opět do starého, málo váženého stavu, nebo alespoň že k němu bude ještě počítána. K tomu přistupuje ještě odporná vzpomínka na kulturní bídu této nižší třídy, častá vzájemná hrubost, přičemž vlastni i sebenižší postavení ve společenském životě by jakýkoliv styk s touto překonanou kulturní a životni úrovní nesnesitelně zatížil.

Tak se stává, že člověk často výše postavený přistupuje ke svému bližnímu neméně zaujatě než by tak učinil povýšenec. Neboť povýšencem je zkrátka každý, kdo se vlastní činorodostí probojuje ze svého dosavadního životního postavení do postavení vyššího. Nakonec ale často v tomto velmi tvrdém boji odumře soucit. Bolestný zápas o vlastní existenci zabíjí cit pro bídu těch, kteří zůstávají pozadu. V tomto ohledu měl se mnou osud soucit. Tím, že mne přinutil vrátit se do tohoto světa chudoby a nejistoty, který mě během svého života opustil, sňal mi s očí klapky omezené maloměstské výchovy. Teprve nyní jsem poznal lidi, naučil jsem se rozlišovat pouhé zdáni nebo brutální zevnějšek od vnitřního jádra.

Vídeň patřila už na přelomu století k sociálně nevýhodným městům. Skvělé bohatství a odpudivá bída se střídaly v drsných proměnách. V centru a ve vnitřních okresech pulzoval život dvaapadesátimilionové říše se vším povážlivým kouzlem mnohonárodního státu.

Oslňující nádhera dvora působila jako magnet na bohatství celého státu. K tomu ještě přistupovala silná centralizace habsburské monarchie jako takové. Ta skýtala jedinou možnost jak udržet tuto národnostní kaši v pevné formě. Důsledkem toho byla mimořádná koncentrace vysokých a nejvyšších úřadů v hlavním a rezidenčním městě.

Ale Vídeň byla nejen politickou a duchovni centrálou staré podunajské monarchie, nýbrž i centrálou hospodářskou. Proti armádě vysokých důstojníků, státních Úředníků, umělců a učenců stálo ještě větší armáda dělníků, proti bohatství aristokracie krvavá chudoba. Před paláci na Ringstrasse se potulovaly tisíce nezaměstnaných a pod touto VIA TRIUMPHALIS starého Rakouska bydleli v přítmí a v bahně kanálů bezdomovci.

V málokterém německém městě se dala lépe studovat sociální otázka než ve Vídni. Ale nesmíme se klamat. Toto "studováni" nesmi probíhat shora dolů. Kdo se sám nenalézá v kleštích této škrtící zmije, nikdy nepozná její jedovaté zuby. V opačném případě se z toho vyvine jen jalový žvást nebo prolhaná sentimentalita. Obojí škodí. Jedno proto, že nikdy nedokáže proniknout k jádru problému, druhé si problému nepovšimne. Nevím co je zhoubnější. Nevšímat si sociální bídy, jak to činí většina lidi obdařených štěstím a také ti, kteří se pozvedli vlastní zásluhou, anebo nafoukaná a někdy zase dotěrná netaktnost, ale vždy milostivá blahosklonnost jistých lidí v nažehlených sukních a kalhotách. Tito lidé hřeší každopádně více, než jsou ve svém rozumu bez instinktů schopni pochopit. Výsledek jejich "sociálního smýšleni" je pak k jejich údivu nulový. Častěji ale je výsledkem dokonce rozhořčené odmítání, což je pociťováno jako důkaz nevděčnosti lidu. Že s tím ale nemá sociální činnost vůbec co dělat, především že nemá nárok na diky, protože neuděluje přece žádné milosti, nýbrž má zjednávat práva - to v těchto hlavách svitne jen s nelibostí. Byl jsem ušetřen takového poznání sociální pomoci. To, že mne bída vrhla do začarovaného kruhu svého utrpení, neznamenalo, jak se zdá, pozvánku k "učení", ale spíše znamení toho, že jsem měl být zkoušen. Nebyla to její zásluha, že pokusný králík přece jen přestál operaci ve zdraví.

Pokouším - li se nyní popsat řadu svých tehdejších pocitů, nemůže tento popis být ani jen přibližně úplný. Chci vylíčit jen ty nejpodstatnější a pro mne nejotřesnější dojmy s těmi několika ponaučeními, která jsem z nich už v té době vyvodil.

Nebylo pro mne tehdy většinou příliš těžké sehnat práci jako takovou, ale protože jsem nebyl vyučen řemeslu, musel jsem se pokusit vydělat si na živobytí jako takzvaný pomocný dělník či příležitostný dělník.

Postavil jsem se přitom na stranu všech těch, kteří stírají prach Evropy ze svých nohou s neúprosným předsevzetím, že si v Novém světě založí novou existenci a vydobudou si novou vlast. Odpoutáni od všech dosavadních ochromujících představ o povolání a stavu, od okolí a tradice, sahají teď po jakémkoli výdělku, který se jim naskytne, pustí se do jakékoliv práce a tím se stále více probojovávají k pojetí, že poctivá práce šlechtí člověka, ať je jakákoliv. Tak jsem byl také já rozhodnut skočit rovnýma nohama do tohoto pro mne nového světa a probíjet se.

Brzy jsem poznal, že nějaká práce vždycky je, ale že je možné ji stejně rychle ztratit. Nejistota nádeníka se mi zakrátko jevila jako jedna z nejhorších stinných stránek nového života. Vyučený dělník sice neskončí tak často na dlažbě jako nevyučený, avšak není také zcela uchráněn od tohoto osudu. Namísto ztráty výdělku z nedostatku práce u něho nastupuje výluka nebo jeho vlastní stávka.

Zde se vymstí nejistota výdělku nejhorším způsobem na celém hospodářství.

Selský hoch, který putuje do velkoměsta přitahován zdánlivě nebo skutečně lehčí prací, kratší pracovní dobou, nejvíce ale oslňujícím světlem, které velkoměsto bude vyzařovat, je ještě zvyklý na určitou jistotu výdělku. Staré místo většinou opouští jen tehdy, má-li alespoň vyhlídku na nějaké nové. Nedostatek zemědělských dělníků je velký a pravděpodobnost delšího nedostatku práce je sama o sobě nepatrná. Je chybou myslet si, že mladý hoch, který se odebírá do velkoměsta, je už předem horšího ražení než ten, který se živí na rodné hroudě. Ne, naopak. K těmto vystěhovalcům patří ale nejen vystěhovalci do Ameriky, ale i mladý čeledín, který se rozhodne opustit rodnou ves a vystěhovat se do cizího velkoměsta. Také on je připraven vzít na sebe nejistý osud. Většinou přichází do města s trochou peněz, takže nemusí hned první dny klesat na mysli, nenajde-li ihned zaměstnání. Horší je ovšem, ztratí-li zaměstnání v krátké době. Nalezeni nového zaměstnání je obzvláště v zimě často těžké, ne-li nemožné. První týdny to ještě jde. Dostává z pokladny svých odborů podporu v nezaměstnanosti a protlouká se, jak to jen jde. Avšak když je spotřebován poslední haléř a odborářská pokladna zastaví výplatu podpory, protože nezaměstnanost trvá příliš dlouho,

přichází velká nouze. Potlouká se teď hladový, zastaví a prodá často svůj poslední majetek, jeho oblečení je čím dál horší a svým zevnějškem klesá do prostředí, které ho kromě tělesného neštěstí ještě navíc duševně otráví. Ztratí-li k tomu ještě střechu nad hlavou a je-li to v zimě - jak tomu často bývá - je bída už příliš velká. Konečně najde zase nějakou práci. Ale hra se opakuje. Podruhé ho to zas hne podobně, potřetí snad ještě hůře a tak se postupně naučí snášet nejistotu stále lhostejněji. Nakonec se opakování stane zvykem. A tak se názor na život jinak silného člověka uvolňuje a on se stává nástrojem těch, kteří ho využívají ke svému nekalému prospěchu. Byl tak často nezaměstnaný bez vlastní viny, už nejedná o vybojování hospodářských práv, nýbrž o zničení státních, společenských nebo všeobecných lidských hodnot. Nebude se mu chtít už ani stávkovat a stávky mu budou lhostejné.

Tento proces jsem viděl vlastníma očima v tisíci případech. Čím déle jsem tu hru pozoroval, tím více rostl můj odpor k milionovému městu, které nejprve žádostivé lidi zlákalo, aby je pak zničilo. Když přišli, patřili ještě ke svému národu, když zůstali, byli pro národ ztraceni.

Také mne pohazoval život ve světovém městě sem a tam a já jsem mohl vyzkoušet na vlastní kůži účinky tohoto osudu a duševně je zpracovat. A viděl jsem ještě jedno: rychlé střídání práce a nezaměstnanosti a naopak a tím podmíněné věčné kolísání mezi příjmem a výdaji na živobytí. Toto trvale ničí u mnoha lidi cit pro spořivost a rovněž pochopení pro rozumné rozvržení života. Tak si zdánlivě pomalu zvyká žít blahobytně v dobrých časech a ve zlých časech hladovět. Ano, hlad ničí každý úmysl rozvrhnout si rozumně lepší výdělek na pozdější dobu. staví. totiž před ztrápeného člověka neustálou fatu morganu s obrázky sytého a blahobytného života a umí vystupňovat tento sen až k takové touze, že chorobná žádostivost ukončí jakékoli sebeovládání, jakmile to výdělek a mzda dovolí. Z toho vyplývá, že ten, kdo sotva získal práci, okamžitě bez rozumu zapomene na jakékoli rozdělování a místo toho plnými doušky užívá života. To samo o sobě vede ke zrušení týdenního rozpočtu, poněvadž zde chybí rozumné rozdělení; stačí to na začátku ještě na pět dní místo na sedm, později už jenom na tři a nakonec sotva na jeden den a na konci je vše prohýřeno v první noci.

Doma je často žena s dětmi. Někdy se i ony nakazí tímto životem, zejména když muž je k nim hodný a svým způsobem je miluje. Pak se týdenní mzda promrhá společně za dva tři dny; jí se a pije, dokud peníze stačí a poslední dny se rovněž společně hladoví. Pak se žena plíží k sousedům a do okolí, něco si vypůjčí, nadělá malé dluhy u hokynáře a pokouší se vydržet poslední špatné dny v týdnu. V poledne sedí všichni společně u hubených misek, někdy také u misek prázdných a čekají na příští výplatu, mluví o ní a dělají si plány a zatím co hladovějí, sní o příštím štěstí.

Tak se seznamují už i ty nejmenší děti s těmito strastmi. Špatně to končí tehdy, jde-li muž od počátku svou vlastní cestou a žena proti tomu vystoupí právě kvůli dětem. Pak jsou hádky tím větší, čím více se muž ženě odcizuje a čím více sahá po alkoholu. Ted' je každou sobotu opilý a žena se z pudu sebezáchovy a v zájmu svých dětí pere s mužem o těch pár grošů, kvůli kterým ho navíc musí uhánět většinou na cestě mezi továrnou a krčmou. Vrátí-li se muž sám v neděli nebo v pondělí v noci domů opilý a brutální, v kapse ani haléř, pak se často odehrávají scény, že Bůh chraň. Zažil jsem to ve stovkách případů a z počátku jsem byl zhnusen a rozhořčen, ale později jsem pochopil tragiku tohoto utrpení a naučil jsem se rozumět hlubším příčinám. Nešťastné oběti špatných poměrů.

Skoro ještě smutnější byly tehdy bytové poměry. Bídné byty vídeňských pomocných dělníků byly otřesné. Děsím se ještě dnes, když si vzpomenu na ubohé obytné sluje, na noclehárny a společné byty, na tyto temné obrazy neřádu, odporné špíny a ještě horších věci.

Co se muselo a musí jednou stát, až se z těchto bídných slují vyhrne proud osvobozených otroků a přežene se přes tento nesmyslný svět a přes lidstvo samo! Neboť tento jiný svět je nesmyslný. Bezmyšlenkovitě pohání věci, aniž by ve svém nedostatku instinktu i jen tušil, že dříve či později musí osud přistoupit k odplatě, jestliže si lidé osud včas neusmíří.

Jak jsem dnes vděčen prozřetelnosti, že mě přivedla do této školy. V ní jsem už nemohl sabotovat to, co se mi nelíbilo. Vychovala mne rychle a důkladně. Jestliže jsem si nechtěl zoufat z lidí z mého tehdejšího okolí, musel jsem se naučit rozlišovat mezi jejich vnější podstatou a životem a důvody jejich vývoje. Jen tak to bylo snesitelné a člověk nemusel klesat na mysli. Pak už nevyrůstali ze všeho toho neštěstí a bídy, z neřádu a vnější

zpustlosti lidé, nýbrž smutné výsledky smutných z konců; tíha vlastního nelehkého životního boje mne přitom chránila, abych v žalostné sentimentalitě nekapituloval před zchátralými konečnými produkty tohoto vývojového procesu.

Ne, tak to chápáno být nemá.

Už tehdy jsem viděl, že zde může vést jen dvojí cesta ke zlepšení těchto poměrů:

Nejhlubší pocit sociální odpovědnosti pro vybudování lepších základů našeho budoucího vývoje a současně brutální rozhodnost k vymýcení nepolepšitelných plodů tohoto zlořádu.

Tak jako příroda soustřeďuje svoji největší pozornost nikoliv na udržování stávajícího, nýbrž na pěstování nového potomstva jako nositele druhu, tak i v lidském životě může se jednat méně o umělé zušlechťování toho, co je špatné - což je při založení lidí z devadesáti devíti procent nemožné - nýbrž o zajištění zdravějších cest budoucího vývoje od prvopočátku.

Už během mého existenčního boje ve Vídni mi bylo zřejmé, že sociální činnost nikdy nemá spatřovat svou úlohu ve směšném a bezúčelném sněni o blahobytu, nýbrž v odstraněni těch zásadních nedostatků v organizaci našeho hospodářského a kulturního života, které nutně vedou ke zpustlosti jednotlivců nebo je alespoň mohou svádět na scestí.

Obtížnost postupu proti státu nepřátelskému zločinectví pomocí krajních a nejbrutálnějších prostředků spočívá v nemalé míře právě v nejistotě posouzení motivů nebo příčin těchto současných jevů.

Tato nejistota pramení z pocitu vlastní viny státu na takových tragédiích zpustlosti a ochromuje každé vážné a pevné odhodlání, a protože kolísá, ochromuje uskutečňování i těch nejnutnějších opatření sebezáchovy, která jsou pak slabá nebo polovičatá. Teprve až přijde jednou doba nezatížená stínem pocitu vlastní viny, dostane se jí klidu a zároveň vnitřní síly k brutálnímu a bezohlednému vyřezáni divokých výhonků a k odstranění plevele.

Poněvadž rakouský stát téměř neznal sociální soudnictví a zákonodárství, bila do očí jeho slabost také při potírání dokonce i těch velmi špatných nešvarů.

Nevím, co mě v té době nejvíce děsilo: hospodářská bída mých tehdejších druhů, mravní a morální otrlost nebo nízká úroveň jejich duševní kultury.

Jak často neupadá náš střední stav do morálního rozhořčení, slyší-li z úst nějakého bědného tuláka výrok, že je mu jedno, zda je Němec či ne, že se cítí všude stejně, jen když má potřebné živobytí. Jinak si ale na tento nedostatek národní hrdosti velmi stěžují a vyjadřují silnou nechuť k podobnému smýšlení.

Kolik lidí si však kdy položilo otázku, co je vlastně příčinou jejich lepšího smyšlení?

Kolikpak lidí chápe obrovský počet jednotlivých vzpomínek na velikost vlasti a národa ve všech oblastech kulturního a uměleckého života, které jim zprostředkují jako hromadný prožitek pojem oprávněnou hrdost nad tím, že smějí být příslušníky tak Bohem nadaného národa?

Kolik jich chápe jak moc je tato vlastenecká hrdost závislá právě na znalostech o velikosti národa ve všech těchto oblastech.

Přemýšlejí vůbec naše měšťanské kruhy o tom, v jak směšně malém rozsahu je tento předpoklad k vlastenecké hrdosti zprostředkováván lidu?

Nevymlouvejme se na to, že "v jiných zemích to také není jiné", a dělník se tam "přece" hlásí ke svému národu. I kdyby tomu tak bylo, nemohlo by to posloužit jako omluva vlastního opomenutí. Ale není tomu tak. Neboť to, co označujeme jako "šovinistickou" výchovu např. francouzského národa, není přece nic jiného než přílišné vyzdvihování velikosti Francie ve všech oblastech kultury nebo civilizace, jak praví Francouz. Mladý Francouz není totiž vychováván k objektivitě, nýbrž k nejsubjektivnějšímu názoru, který si lze představit, co do politické nebo kulturní velikosti jeho vlasti.

Tato výchova se bude muset přitom vždy omezovat na všeobecná, velká témata, která - bude-li to nutné - se budou muset neustále opakovat a vštěpovat do paměti a smýšlení národa.

Ted' ale se u nás dopouštíme hříchu negativního opomíjeni, navíc skutečného ničení i toho mála, co jedinec naštěstí má, tj. navštěvovat školu. Krysy politické otravy našeho národa vyžírají ještě i to málo ze srdcí a vzpomínek širokých mas, pokud už bída a neštěstí nevykonaly své.

Představme si následující věc:

Ve sklepním bytě, sestávajícím ze dvou místností, bydlí sedmičlenná dělnická rodina. Mezi pěti dětmi je také chlapec řekněme tříletý. Je to věk, ve kterém si dítě začíná uvědomovat první dojmy. U nadaných lidí nalézáme stopy vzpomínek z této doby ještě ve

vysokém věku. Už jen těsný a přeplněný prostor nevede k příznivým vztahům. Hádky vznikají často už jen z tohoto důvodu. Neboť lid, tu nežiji spolu, nýbrž namačkáni na sobě. Každý i ten nejmenší konflikt, který se v prostorném bytě srovná sám o sobě možnosti vzájemného odstupu, vede zde k neustálým odporným hádkám. U dětí je to ještě snesitelné, hádají se přece v takových situacích neustále a rychle a důkladně to zase mezi sebou zapomenou. Probíhá-li ovšem tento boj mezi rodiči a to téměř každý den a nevybíravou formou, pak se musí, i když pomalu, dostavit posléze výsledky takové názorné výuky děti. Jaké ty výsledky jsou, si dokáže představit jen ten, kdo toto prostředí zná. Vzájemné spory jsou doprovázeny surovými výtržnostmi otce a vedou v opilosti k týrání matky. v šesti letech tuší malý politováníhodný hoch věci, ze kterých má dospělý hrůzu. Morálně přiotráven, tělesně podvyživen, ubohou hlavičku zavšivenou - tak chodí malý státní občan do národní školy. To, že se s bídou dostane ke čtení a psaní, je také poměrně všechno. O tom, že by se učil doma, nemůže byt řeči. Naopak. Matka a otec mluví - a to před dětmi - o učiteli a škole způsobem, který nelze reprodukovat. Zato jsou spíše ochotni přehnout svého potomka přes koleno a přivést ho k rozumu. Co všechno malý chlapec jinak ještě doma slyší, nevede k posílení úcty k lidem. Na lidstvu nezůstane nic dobrého, všechny instituce jsou napadány, počínaje učitelem a konče hlavou státu. Lhostejno, zda jde o náboženství či konfesi (vyznání), o morálku, o stát nebo o společnost, všem se sprostě nadává a na vše se hází bláto nejoplzlejším způsobem. Když teď mladý hoch ve čtrnácti opouští školu, je těžké rozhodnout, co je na něm horší: neuvěřitelná hloupost, nedostatek skutečných znalostí a dovedností, nebo sžíravá drzost jeho vystupováni spojená s nemorálností už v tomto věku, až člověku vstávají vlasy hrůzou.

Jaké postavení ale může tento člověk zaujmout v životě, do kterého se chystá vstoupit? Nic mu už není svaté, nic velkého nepoznal a naopak tuší a zná nížiny života. Z tříletého dítěte se stal patnáctiletý opovrhovač jakoukoli autoritou. Nic kromě špíny a neřádu mladý člověk ještě nepoznal. Nic, co by mu mohlo dát podnět k vyššímu nadšení.

Ale teď teprve vstupuje do vysoké školy tohoto bytí. Teď začíná žit stejný život, který přijímal od otce ve svém dětství Lajdá se, chodí domů bůhví kdy, dokonce tluče tu zhroucenou bytost, která byla kdysi jeho matkou, rouhá se proti Bohu a světu, až je konečně z jakéhokoli důvodu odsouzen a umístěn do vězeni pro mladistvé. Tam dostane konečnou vybroušenost.

Náš milý měšťanský svět je ale zcela udiven nedostatečností "národního nadšení" tohoto mladého "státního občana". Tento svět vidí, jak se do lidu denně lijí vědra jedu v divadle, v kině, v brakové literatuře a v bulvárním tisku a diví se pak malému "mravnímu obsahu", "národní lhostejnosti" lidových mas. Jako by filmový kýč, bulvární tisk a podobné mohly dát základy poznání velikosti vlasti. Nehledě už vůbec na předchozí výchovu. Co jsem dříve nikdy netušil, naučil jsem se tehdy rychle a důkladně chápat:

Otázka "nacionalizace" národa je v prvé řadě otázkou vytvořeni zdravých sociálních poměrů jako zakladu nových výchovných možnosti jedince. Neboť jen ten, kdo pozná výchovou a ve škole kulturní, hospodářskou, ale především politickou velikost své vlasti, je schopen získat a také získá onu vnitřní hrdost, že smi být příslušníkem takového národa. A bojovat mohu jen za to, co ctím, a ctít mohu jen to, co alespoň znám.

Jakmile se ve mně probudil zájem o sociální otázku, začal jsem ji velmi důkladně studovat. Byl to nový, dosud nepoznaný svět, který se mi tak otevíral.

V letech 1909 a 1910 se změnila také moje vlastní situace natolik, ze jsem už nemusel vydělávat na chléb jako pomocný dělník. Pracoval jsem už tehdy samostatně jako drobný kreslíř a akvarelista. Bylo to velmi hořké, co se týče výdělku - sotva to stačilo k životu, zato to bylo dobré pro moje zvolené povolání. Také už jsem nebyl večer po příchodu z práce k smrti unaven, neschopný podívat se do knihy a neusnout. Moje nynější práce probíhala paralelně s mým budoucím povoláním. Byl jsem svým pánem, mohl si svůj čas podstatně lépe rozdělit, než to bylo možné v minulosti. Maloval jsem, abych si vydělal na živobytí a učil jsem se pro radost.

Tak mi bylo také umožněno, abych získal ke svému názornému vyučování nutné teoretické doplnění. Studoval jsem poměrně všechno, co jsem mohl nalézt v knihách k celé této tématice a zahloubal jsem se také do vlastních myšlenek.

Myslím, že mne mé okolí považovalo tehdy za podivína. Že jsem byl přitom oddán své lásce ke stavebnímu umění, bylo přirozené. Architektura byla pro mne vedle hudby královnou uměni, zabývat se jí za těchto okolností nebylo pro mne "prací", ale největším štěstím. Mohl jsem číst nebo kreslit dlouho do noci, unaven jsem nebyl nikdy. Tak se

posílila moje víra, že se mi můj krásný sen někdy stane skutečností, i když po mnoha letech. Byl jsem pevně přesvědčen, že se stanu jednou renomovaným stavitelem.

Že jsem měl mimochodem maximální zájem o vše, co souviselo s politikou, se mi nezdálo příliš významné. Naopak! V mých očích to byla nejsamozřejmější povinnost každého myslícího člověka vůbec. Kdo pro to neměl pochopení, ztratil právo cokoli kritizovat a na cokoli si stěžovat.

Také o politice jsem hodně četl a učil se. Samozřejmě že "čtením" myslím něco jiného než velký průměr naší tzv. "inteligence". Znám lidi, kteří nekonečně mnoho "čtou, a to knihu za knihou, písmeno za písmenem, a přesto je nemohu nazvat "sečtělými". Mají ovšem velké množství "vědění', ale jejich mozek není sto provádět třídění a registraturu tohoto vstřebaného materiálu. Chybí jim umění oddělit v knize cenné od bezcenného. To prvé si pak uložit v hlavě navždy, to druhé pokud možno vůbec nevidět, ale každopádně to nevláčet s sebou. Čtení není přece samoúčelné, nýbrž je to prostředek právě k tomuto. Má v prvé řadě pomáhat naplnit rámec, který je dán každému jeho nadáním a schopnostmi, má tedy dodat nástroje a materiály, které člověk potřebuje ke svému životnímu povolání, a je zcela lhostejno, zda toto slouží jen primitivnímu výdělku, nebo představuje uspokojení vyššího určení, v druhé řadě ale má zprostředkovat všeobecný obraz světa. V obou případech je však nutné, aby bylo pořadí knih předáváno paměti k uchování. Kniha dostává ve všeobecném obrazu světa své místo jako kamínek mozaiky a tím pomáhá utvářet tento obraz v čtenářově hlavě. Jinak vzniká divoký zmatek naučených věcí, které jsou bezcenné a které na druhé straně posilují ješitnost jejich nešťastného majitele. Neboť ten se skutečně vážně domnívá, že vzdělaný rozumí životu a má znalosti, zatím se ale s každým novým přírůstkem "vzdělání" tohoto druhu vpravdě světu stále více odcizuje, až skončí buď v sanatoriu, nebo jako "politik" v parlamentu.

Nikdy se takové hlavě nepodaří vybrat ze změti svých "vědomostí" to, co je právě v dané chvíli potřeba, protože jeho duševní balast není uspořádán do linií života, ale do pořadí knih, jak je četl a jak má jejich obsah v hlavě. Kdyby ho osud ve svých požadavcích v každodenním životě upamatovával vždy na správné použití kdysi přečteného, musel by také uvést název knihy a číslo stránky, protože by chudák ani za celou věčnost nenašel to správné. Protože to ale osud nedělá, dostávají se tito vševědi v každé kritické hodině do nejhroznějších rozpaků, hledají křečovitě analogické případy a seženou přirozeně s naprostou jistotou špatné recepty.

Kdyby tomu tak nebylo, nebylo by možné pochopit politické výkony našich učených vládních herojů na nejvyšších místech jinak, než že bychom u nich předpokládali místo patologického založení darebáckou podlost.

Ale kdo ovládá umění správného čtení, toho cit při studiu každé knihy, každého časopisu nebo brožury okamžitě upozorní na to, co by si podle svého mínění měl trvale zapamatovat, protože je to buď účelné anebo to stoji za zapamatování. A také to, co tímto způsobem získáme, tj. smysluplné zařazeni do stávajícího obrazu, aby bylo možné mít představu o té či oné věci, obraz buď opravý nebo doplní, tedy zvýší správnost nebo zřetelnost téhož. Jestliže život položí najednou nějakou otázku k přezkoušení či zodpovězení, tak u tohoto druhu čtenářů paměť okamžitě sáhne po měřítku už existujícího názorného obrazu a vybere z něj jednotlivé příspěvky týkající se této otázky, nashromážděné za desetiletí, předloží ji rozumu k přezkoušení a k novému zaujetí stanoviska, dokud otázka není vysvětlena a zodpovězena. Jen tak má četba smysl a účel.

Například řečník, který nepředkládá svému rozumu nutné podklady tímto způsobem, nebude nikdy sto zastávat řádně svůj názor proti odporu, i kdyby tisíckrát hlásal pravdu nebo skutečnosti. V každé diskusi ho paměť nechá bezohledně na holičkách. Nenajde ani zdůvodnění pro posílení svých názorů ani důvody k vyvrácení názorů protivníka. Pokud se přitom jedná v první řadě pouze o osobní blamáž řečníka, ještě to jde, špatné je to ale, když osud povolá takové vševědy a nic neumějící lidi k řízení státu.

Snažil jsem se od raného mládí správně číst. V tom mě šťastným způsobem podporovaly paměť a rozum. Z toho hlediska byla pro mne plodná a cenná zvláště vídeňská doba. Zkušenosti z denního života byly podnětem k stále novému studiu nejrůznějších problémů. To, že jsem byl nakonec schopen zdůvodňovat skutečnost teoreticky a konfrontovat teorii se skutečností, mě uchránilo od toho, že jsem se neudusil teorii ani nesklouznul do plytkosti při zkoumání skutečnosti.

Určujícími a podnětnými pro důkladné teoretické studium byly v této době nejdůležitější dvě otázky. Kromě otázky sociální tu byla otázka zkušeností z každodenního života.

O sociální demokracii jsem věděl ve svém mládí pramálo a hodně nesprávného. Vnitřně mě těšilo, že bojovala za všeobecné a tajné volební právo. Můj rozum mi přece říkal už tehdy, že to povede nutně k oslabení mnou tolik nenáviděné habsburské vlády. Byl jsem přesvědčen, že dunajský stát je neudržitelný, ledaže by se obětovalo němectví. Ale i sama cena pomalé slavizace německého živlu by ještě negarantovala skutečně životaschopnou říši, poněvadž státotvorná síla Slovanstva byla hodnocena jako velmi pochybná. Vítal jsem každý vývoj, který by vedl ke zhroucení tohoto nemožného státu, který odsuzoval k smrti němectví v podobě 10 milionů Němců. Čím více zmatení jazyků rozežíralo a trhalo na kusy i parlament, tím více se blížila hodina osvobození milého německo-rakouského národa. Jen tak mohlo nastat opět připojení ke staré mateřské zemi. Tato činnost sociální demokracie mi nebyla nesympatická. To, že usilovala - stejně jako moje tehdejší nevinná a ještě dost hloupá mysl - o zlepšen životních podmínek dělníků, mluvilo spíše pro ni než proti ni. Co mne nejvíce odrazovalo, byl její nepřátelský postoj k boji o zachování němectví, to ubohé ucházení se o přízeň slovanských "soudruhů", kteří tyto námluvy přijímali, pokud byly spojeny s praktickými ústupky. Jinak se drželi nafoukaně zpátky, dávajíce takto dotěrným žebrákům zaslouženou odměnu.

A tak mi bylo v sedmnácti letech slovo "marxismus" ještě málo známé, zatímco pojmy "sociální demokracie" a "socialismus" se mi jevily jako identické. Bylo potřeba také zde nejdříve rány osudu, aby se mi otevřely oči vzhledem k tomuto nehoráznému podvodu národů.

Seznámil-li jsem se až dosud se sociálnědemokratickou stranou jako divák při některých masových demonstracích - aniž bych byl i jen málo zasvěcen do mentality jejich přívrženců či dokonce do podstaty jejich učení - současně jsem byl v kontaktu s produkty jejich výchovy a "světového názoru". A to, co by se událo snad až po desetiletích, jsem pochopil během několika měsíců: smysl morové nákazy kráčející pod maskou sociální počestnosti a lásky k bližnímu, od které je třeba rychle svět osvobodit, protože jinak by snadno mohl být zbaven lidstva.

Moje první setkání se sociální demokracií se uskutečnilo na stavbě. Už na začátku to nebylo moc potěšující. Moje oblečení bylo ještě jakžtakž v pořádku, moje řeč vybraná a mé chování zdrženlivé. Měl jsem se svým údělem ještě tolik práce, že jsem se o své okolí mohl starat jen málo. Hledal jsem jen práci, abych neumřel hlady a mohl se alespoň pomalu vzdělávat. Snad bych se o své okolí nestaral vůbec, kdyby se nepřihodila už třetího nebo čtvrtého dne událost, která mne okamžitě přinutila zaujmout stanovisko. Byl jsem vyzván, abych vstoupil do odborové organizace.

Moje znalosti odborů se tehdy ještě rovnaly nule. Ani účelnost, ani bezúčelnost jejich existence bych nemohl tehdy dokázat. Poněvadž mi vysvětlovali, že vstoupit musím, odmítl jsem. Zdůvodnil jsem to tím, že věci nerozumím a že se nedám vůbec k ničemu nutit. Snad to první bylo příčinou, že mě hned nepropustili. Snad doufali, že mne za pár dní obrátí a zkrotí. Každopádně se pořádně mýlili. Za čtrnáct dnů už jsem se stát členem nemohl, i kdybych byl chtěl. v těchto čtrnácti dnech jsem poznal své okolí blíže, takže mě žádná moc světa nemohla přimět ke vstupu do organizace, jejíž nositelé se mi mezitím objevili v nepříznivém světle.

První dny jsem se zlobil. V poledne šla jedna část do nejbližší restaurace, zatímco druhá zůstala na staveništi a pojídala svůj většinou velmi chudý oběd. Většinou to byli ženatí muži, jimž ženy přinesly v ubohém nádobí polední polévku. Koncem týdne jich bylo stále víc. Proč, to jsem pochopil později. Tak se politizovalo.

Někde stranou jsem vypil svou láhev mléka a snědl kousek chleba, studoval jsem opatrně své nové okolí, nebo jsem přemýšlel o svém bědném osudu. Přesto jsem slyšel víc než dost, také se mi zdálo, že se ke mně úmyslně přiblížili, aby mě podnítili k vyjádření stanoviska. To, co jsem uslyšel, bylo každopádně toho druhu, že jsem se krajně rozčílil. Všechno se tu odmítalo: národ, jako vynález "kapitalistických" tříd - jak často jsem tam musel vyslechnout to slovo "vlast jako nástroj buržoazie k vykořisťování dělnictva", autorita zákona jako prostředek k utlačování proletariátu, škola jako instituce k výchově otrockého materiálu, ale také otrokářů, či konfese jako prostředek k ohlupování lidu určeného k vykořisťování, morálka jako znamení hloupé beránčí trpělivosti atd. Nebylo tu ale vůbec nic, co by nezatáhli do příšerně hlubokého bláta.

Nejprve jsem zkoušel mlčet. Pak už to nešlo. Zaujal jsem stanovisko a začal jsem odporovat. Tady jsem ovšem poznal, že to bylo beznadějné, pokud nemám alespoň určité

znalosti bodů, o které jsme se přeli. Tak jsem začal pátrat v pramenech, ze kterých oni čerpali svou domnělou moudrost: Na řadě byly kniha za knihou, brožura za brožurou.

Na stavbě teď bylo často živo. Přel jsem se s nimi a den ode dne jsem byl lépe informován o jejich vědomostech než mojí protivníci sami. Až jednoho dne byl použít prostředek, který ovšem nejsnáze vítězí nad rozumem: teror a násilí. Několik protivníků mne nutilo, abych ihned opustil stavbu, nebo že mě shodí z lešení. Poněvadž jsem byl sám a odpor byl beznadějný, dal jsem přednost první radě.

Šel jsem naplněn odporem a zároveň tak uchvácen, že jsem nemohl nechat věc jen tak. Ne, po vzedmutí prvního rozhořčení zvítězila opět tvrdohlavost. Byl jsem pevně rozhodnut jít přece jen znovu na stavbu. V tomto rozhodnutí mě posilovala nouze, která mne po několika týdnech, když jsem utratil svoji ušetřenou nepatrnou mzdu, pojala opět do své nemilosrdné náruče. Musel jsem chtě nechtě. A hra začala zase od začátku, aby skončila podobně jako předtím. Tehdy jsem zápasil ve svém nitru: Jsou ti lidé ještě hodni být příslušníky velkého národa?

Palčivá otázka: Bude-li zodpovězena kladně, nestojí boj o národ za námahu a oběti, které mají přinést ti nejlepší pro takové vyvrhely. Jestliže odpověď zní "ne", pak už je v našem národě lidí.

S neklidnou sklíčenosti jsem viděl ve dnech hloubání a přemyšlení jak narůstá masa těch, kteří už nepatří ke svému národu, až se z nich stává hrozivá armáda.

Se zvláštními pocity jsem jednoho dne zíral na nekonečné zástupy vídeňských dělníků na masové demonstraci. Stál jsem tam skoro dvě hodiny a se zadrženým dechem jsem pozoroval obrovského lidského draka, který se pomalu valil kolem. S úzkostlivou stísněností jsem konečně opustil náměstí a šel domů. Cestou jsem spatřil v trafice "Dělnické noviny", ústřední orgán staré rakouské sociální demokracie. V jedné laciné lidové kavárně, kam jsem často chodil číst noviny, ležely také, já jsem se dosud nemohl přimět dívat se do těch ubohých novin déle než dvě minuty. Jejich tón na mne působil jako duševní jed. Pod deprimujícím dojmem demonstrace mne vnitřní hlas poháněl, abych si tyto noviny jednou koupil a důkladně je pročetl. Večer jsem si je obstaral, přičemž jsem přemáhal prudký vnitřní hněv nad tím koncentrovaným roztokem lži. Nyní jsem každodenní četbou tohoto sociálně demokratického tisku studoval vnitřní podstatu těchto myšlenkových pochodů lépe než z celé teoretické literatury. Jaký to rozdíl mezi teoretickou literaturou s jejími typickými frázemi o svobodě, kráse a důstojnosti, mezi zavádějícími, zdánlivě nejhlubšími pravdami vyjadřujícími se hrou slov a odpornou humánní morálkou - to vše napsáno s železným čelem prorocké jistoty - a mezi brutálním, žádné podlosti se neštítícím denním tiskem, pracujícím s pomluvami a dosahujícím opravdu nebezpečné prolhanosti, tiskem, který hlásá spásu, učeni nového lidství! Jedno je určeno hloupým hejlům ze středních a přirozeně také z vyšších vrstev inteligence, to druhé je určeno masám.

Pro mne znamenalo zahloubání se do literatury a tisku tohoto učeni znovunalezení mého národa. Co pro mne bylo nejprve nepřekonatelnou propastí, nyní mělo být podnětem vřelé lásky jako nikdy dříve.

Jen blázen dokáže zatracovat oběť, zná-li obrovskou práci, jež byla vynaložena na otrávení této oběti. Čím více jsem se v dalších letech osamostatňoval, tím více se mi s rostoucí vzdáleností dařilo nacházet vnitřní příčiny sociálnědemokratických úspěchů. Též jsem chápal význam brutálního požadavku: jen rudé noviny, navštěvovat jen rudá shromáždění, číst rudé knížky atd. S plastickou jasností jsem měl před očima vynucený výsledek tohoto nesnášenlivého učení.

Psychika širokých mas není přístupná polovičatosti a slabosti.

Podobně jako žena, jejíž duševní pocity jsou méně určovány důvody abstraktního rozumu než nedefinovatelnou citupln ou touhu po další síle a která se proto raději skloní před silným, než aby ovládala slabocha. Davy milují také více vládce než prosebníka a vnitřně je uspokojuje učení, které vedle sebe netrpí žádné jiné než to, které schválí liberální svoboda, neví většinou, co si s ní má počít a cítí se dokonce trochu opuštěny,. Nestydatost duševního terorismu si uvědomuje jen málo, podobně jako pobuřující zneužívání lidské svobody a vůbec netuší vnitřní nesmyslnost celého učení. Vidi jen bezohlednou sílu a brutalitu cílevědomých výroků a před tou se nakonec vždy skloní.

Bude-li sociální demokracie konfrontována s učením pravdivějším, ale stejně brutálně realizovaným, toto učeni, i když po těžkém boji, zvítězí.

Pochopil jsem hanebný duševní teror, kterým působí toto hnutí zejména na měšťanstvo, které morálně ani fyzicky nezvládá takové útoky. Působí tak, že na znamení spustí

bubnovou palbu Iží a pomluv proti nepříteli, který se jeví nejnebezpečnější, a to tak dlouho, dokud napadeny neztratí nervy. A jen aby už zase byl klid, je než viděný obětován.

Avšak klid ti bláhovci stejně mít nebudou. Hra začíná znovu a opakuje se tak často, dokud se strach z divokého psa nezmění v sugestivní ochromení.

Poněvadž sociální demokracie zná z vlastní zkušenosti cenu víry, útočí proti těm, v jejichž bytosti větří něco z této zvláštní látky. A naopak chválí každého slabocha z druhé strany, tu opatrně, tu hlasitěji podle poznaných nebo domnělých duševních kvalit.

Méně se bojí bezmocného, slabého génia, než silné povahy, byť skromného ducha.

Nejnaléhavěji doporučují slabochy na duchu zároveň se slabochy fyzickými.

Umí vzbudit zdání, jako by se jen tímto způsobem udržel klid a zatím chytře a opatrně, ale přesto pevně získává jednu pozici za druhou, tu tichým vydíráním, tu skutečnou krádeží v okamžicích, kdy je obecná pozornost upoutána jinde a veřejnost buď nechce být rušena, anebo považuje záležitost za tak nepatrnou, že kvůli ní nechce vzbudit pozornost a podráždit zlého protivníka.

Je to taktika, které kalkuluje se všemi lidskými slabostmi, která musí skoro matematicky vést k úspěchu, pokud se ale i protivník nenaučí bojovat proti jedu zase jedem. Slabším povahám je třeba říci, že se tu jedná o bytí a nebytí. Neméně pochopitelný byl pro mne význam fyzického teroru proti jednotlivci, proti mase. I zde je přesná kalkulace psychologického účinku. Teror na pracovišti, v továrně, ve schůzovním lokále a při masové demonstraci je provázen úspěchem stále častěji, pokud proti němu nevystoupí stejně velký teror.

Pak ovšem strana začne naříkat, strašně křičet a volá o pomoc přesto, že odjakživa pohrdá státní autoritou, bude se ji s křikem dovolávat, aby většinou dosáhla za všeobecného zmatku skutečného cíle - totiž najít vyššího úředníka - troubu, který v hloupé naději, že si nakloní pro pozdější dobu obávaného protivníka, jí pomůže zdolat odpůrce tohoto světového moru.

Jaký dojem zanechá takový úspěch v myšlení širokých mas, přívrženců i protivníků, posoudí jen ten, kdo zná duši lidu ne z knih, nýbrž ze života. Neboť zatímco dosažené vítězství bude v řadách stoupenců chápáno jako triumf práva ve vlastní věci, poražený protivník si většinou zoufá i nad zdarem dalšího odporu vůbec.

Čím více jsem poznával metody fyzického teroru, tím více jsem odprošoval ty statisíce, které mu podlehly.

Děkuji co nejvroucněji svému tehdy strastiplnému období, že mi vrátilo můj národ, že jsem se naučil rozlišovat oběti od svůdců. Neboť jinak než oběťmi výsledky tohoto svádění lidí nazvat nelze. Když jsem se snažil vykreslit v několika obrazech ze života "nejnižší" vrstvy, nebylo by to úplné bez zjištění, že i v těchto hloubkách jsem našel také světla: mimořádnou obětavost, nejvěrnější kamarádství, obzvláštní nenáročnost a zdrženlivou skromnost, zvláště pokud šlo o tehdy starší dělnictvo. Přestože se tyto ctnosti ztrácely u mladé generace stále víc a zejména vlivem velkoměsta, byli i zde mnozí, kteří měli naprosto zdravou krev a zvítězili nad sprostými ničemnostmi života. Když pak tito lidé, často dobrosrdeční a spořádaní, vstoupili ve své politické činnosti do řad smrtelných nepřátel našeho národa a pomohli jim sevřít řady, bylo to jen proto, že nepochopili a ani nemohli pochopit podlost nového učeni, že se nikdo nesnažil postarat se o ně a že sociální poměry byly v posledku silnější než všechna vůle, která snad i směřovala k opaku. Nouze, které jednoho dne tak či onak propadli, je zahnala nakonec do tábora sociální demokracie.

Poněvadž se měšťanstvo nesčetněkrát nejnešikovněji a nejnemorálnějším způsobem postavilo dokonce i proti všeobecně lidským a oprávněným požadavkům, aniž dosáhlo z tohoto postoje jakéhokoliv užitku, ba aniž užitku vůbec očekávat mohlo, byl i ten nejslušnější dělník z odborové organizace vehnán do politické činnosti.

Odpor dělníků, kteří jistě byli zpočátku nepřáteli sociálně demokratické strany, byl zlomen často nejnesmyslnějším způsobem, když měšťanské strany nepřistoupily na žádný jejich sociální požadavek. Prostě tupé odmítání všech pokusů o zlepšení pracovních poměrů, ochranných zařízení u strojů, zákaz dětské práce a ochrana žen alespoň v těch měsících, kdy nosily pod srdcem příštího soukmenovce - to vše dopomohlo sociální demokracii, která se s povděkem chytá každého žalostného případu, jak vehnat masy do svých sítí. Nikdy nemůže naše politické měšťanstvo své hříchy odčinit. Svým odporem proti každému pokusu o odstranění sociálních nešvarů rozsévalo nenávist a zdánlivě ospravedlňovalo tvrzeni úhlavního nepřítele národa, že jenom sociálnědemokratická strana zastupuje zájmy lidu.

Měšťanstvo tak vytvořilo v první řadě morální zdůvodnění faktické existence odborů, tedy organizace, která odjakživa byla největším náhončím politické strany.

V mých vídeňských učňovských letech jsem byl nucen zaujmout chtě nechtě stanovisko k otázce odborů. Poněvadž jsem odbory považoval za neoddělitelnou součást sociálnědemokratické strany, bylo moje rozhodnutí rychlé - a nesprávné. Samozřejmě jsem je docela zamítl. Také v této tak nesmírně důležité otázce mne naučil sám osud. Výsledkem byla zásadní revize mého prvního úsudku. Ve dvaceti jsem se naučil rozlišovat mezi odbory jako prostředkem k obraně všeobecných sociálních práv pracujících k vybojování lepších životních podmínek a mezi odbory jako nástroje strany v politickém třídním boji.

To, že sociální demokracie chápala enormní význam odborů, ji zajistilo nástroj a úspěch. Měšťanstvo to nechápalo a to ho stálo politické postavení. Domnívalo se, že svým "odmítáním" udělá konec logickému vývoji. Aby tento vývoj nakonec ve skutečnosti vehnalo na nelogické cesty. Neboť to, že odborové hnutí je vlastně nepřátelské vlasti, je nesmysl a navíc nepravda. Správný je spíše opak. Je-li odborářská činnost zaměřena na zlepšení postavení toho stavu, který patři k základním pilířům národa, nepůsobí nepřátelsky vůči vlasti a státu, nýbrž působí "národně" v nejlepším smyslu tohoto slova. Pomáhá vytvářet sociální předpoklady, bez nichž není myslitelná všeobecná národní výchova. Získává tak největší zásluhu, neboť odstraňuje sociální nádory a tím se dostává na kobylku i duševním a tělesným původcům nemoci a přispívá tak ke všeobecnému zdraví národa.

Otázka jejich nutnosti je tedy vskutku zbytečná.

Pokud jsou mezi zaměstnavateli lidé s nízkým sociálním cítěním nebo dokonce lidé bez citu pro právo a spravedlnost, je nejen právem, ale i povinností jejich zaměstnanců, kteří jsou přece součástí našeho národa, chránit obecné zájmy proti hrabivosti nebo nerozumu jednotlivce, neboť národním zájmem je zachováni věrnosti a víry v jeden národní organismus stejně jako zachováni zdraví lidu.

Oboji je těžce ohroženo nezodpovědnými podnikateli, kteří se necítí být členy národního společenství. Z jejich špatné činnosti a hrabivosti vyrůstají velké škody do budoucna.

Odstranit příčiny takového vývoje znamená získat si zásluhu o národ a nikoliv naopak. Neříkejme přitom, že je na každém jednotlivci, aby vyvodil důsledky z faktického či domnělého bezpráví, jemu učiněného. Nikoliv! To je klam a je třeba v tom vidět pokus o odvedení pozornosti. Bud'to je odstranění špatných asociálních postupů v národním zájmu, nebo nikoliv. Jestliže ano, musíme s nimi bojovat takovými zbraněmi, které mají naději na úspěch. Jednotlivý dělník není ale nikdy schopen prosadit se proti moci velkého podnikatele, neboť se tu nemůže jednat o otázku vítězství vyššího práva - jelikož uznáním tohoto práva by se spor pro nedostatek jakékoli příčiny nekonal -jedná se o otázku vítězství větší moci. v jiném případě by právní cítění samo ukončilo čestným způsobem spor, nebo lépe řečeno, nikdy by nemohlo ke sporu dojít.

Ne, jestliže asociální nebo nedůstojné jednání s lidmi vyzývá k odporu, potom může být tento boj, pokud nejsou za účelem odstraněni těchto sporů vytvořeny zákonné soudní instituce, rozhodnut pouze větší mocí. Potom je ale samozřejmé, že proti jednotlivému subjektu, jímž je koncentrovaná síla podniku, musí vystoupit jako jednotlivý subjekt souhrnný počet zaměstnanců, jinak by již od počátku neměli žádnou šanci.

Tak může odborová organizace přispět k posílení sociální myšlenky v každodenní praxi a tím i k odstraněni příčin, které stále dávají podnět k nespokojenosti a stížnostem.

Že tomu tak není, je připisováno z velké části na účet těch, kteří kladli překážky každé zákonné regulaci sociálních nedostatků nebo ji svým politickým vlivem zamezili.

Tou měrou, jak politické měšťanstvo nechápalo, nebo spíš nechtělo chápat význam odborové organizace a stavělo se na odpor proti ní, ujala se jí sociální demokracie. Vytvořila tím předvídavě pevný, podklad, který se osvědčil už několikrát v kritických hodinách jako její poslední opora. Sociální demokracie nikdy nepomýšlela na zachováni původní úlohy profesního hnutí. Ne, na to ovšem nikdy nemyslela.

Za několik desítek let se pod zkušenou rukou stal z pomocného prostředku obrany sociálních lidských práv nástroj k rozbití národního hospodářství. Zájmy dělníků jim v tom ani v nejmenším nebránily. Neboť i politicky poskytuje použití hospodářských nátlakových prostředků možnost kdykoli vydírat, pokud existuje nesvědomitost na straně jedné a hloupá beránčí trpělivost na straně druhé. To je něco, co v tomto případě platí na obou stranách.

Už na přelomu století přestalo odborové hnutí dávno sloužit svému původnímu úkolu. Rok od roku se tato organizace dostávala stale více do začarovaného kruhu politiky sociální demokracie, aby nakonec byla použita jako beranidlo třídního boje. Celému s námahou

vybudovanému hospodářskému tělesu měla přivodit pád tím, že mu podkope základové zdi a poté by stejný osud očekával i stát. Zastupování všech důležitých potřeb dělnictva postupně přestávalo hrát roli, až nakonec politický důvtip usoudil, že je nežádoucí odstraňovat sociální a kulturní bídu širokých mas, protože pak vznik nebezpečí, že po uspokojení svých přání už nebudou moci být používány jakožto bojové oddíly, které bez odporu plní cizí vůli.

Vůdci třídního boje nakonec prostě jakékoliv blahodárné sociální zlepšení co nejrozhodněji odmítali a nejen to: postavili se rozhodně proti němu. O zdůvodnění tohoto zdánlivě nepochopitelného chování se nemuseli nikdy obávat. Tím, že se požadavky neustále stupňovaly, byla možnost jejich splnění mizivá a masám se mohlo vždy namluvit, že se jedná o ďábelský pokus oslabit údernou sílu dělnictva, či ochromit ji jakýmsi směšným plněním jeho nejsvětějších práv. Nedivme se úspěchu, vždyť masa měla jen nepatrnou schopnost myslet.

V měšťanském táboře panovalo rozhořčení nad tak zřejmou prolhaností sociálnědemokratické, taktiky, ale nevyvodily se z toho ani nejmenší závěry pro nějakou směrnici postupu vlastního jednání. Právě obava sociální demokracie z jakéhokoliv skutečného pozvednutí dělnictva z hloubi jeho dosavadní kulturní a sociální bídy by musela vést k co největšímu úsilí v tomto směru, aby se postupně vyrazil nástroj z rukou vůdců třídního boje. To se však nestalo. Místo toho, aby sami zaútočili na protivníkovo postaveni, nechali se tlačit a strkat sem a tam až nakonec sáhli ke zcela nedostatečné výpomoci, která zůstala neúčinná, protože přišla pozdě, a jelikož byla bezvýznamná, dala se i lehko odmítnout. Tak zůstalo vpravdě vše při starém, jen nespokojenost byla větší než předtím.

Jako hrozivý mrak visely už tehdy "svobodné odbory" nad politickým horizontem a nad životem jednotlivců. Byly jedním z nejstrašnějších nástrojů teroru proti bezpečnosti a nezávislosti národního hospodářství, proti stabilitě státu a osobní svobodě.

Byly to odbory, které udělaly z pojmu demokracie odpornou a směšnou frázi, nesmrtelně zhanobily svobodu a bratrství větou "nechceš-li být soudruhem, tak ti lebku rozbijem". Tak jsem tehdy poznal tyto "přátele" lidstva. Během let se můj názor na ně rozšířil a prohloubil, měnit jsem ho nemusel. Čím více jsem nahlížel do vnější podoby sociální demokracie, tím větší byla má touha postihnout vnitřní jádro tohoto učení.

Oficiální stranická literatura mi v tom mohla jen málo pomoci. Co se tyk hospodářských otázek, je nesprávná ve svých tvrzeních a důkazech, pokud pojednává o politických cílech, je prolhaná. K tomu všemu jsem se cítil vnitřně zhnusen, zvláště novějším rabulistickým způsobem vyjadřování a způsobem výkladu. S obrovským množstvím slov nejasného obsahu nebo nesrozumitelného významu jsou sestavovány věty rádoby duchaplné leč nesmyslné. Jen dekadence naši velkoměstské bohémy se může cítit jako doma v tomto bludišti rozumu a vybírat z hnoje tohoto literárního dadaismu "vnitřní prožitek", podporována přitom příslovečnou skromností části našeho lidu, který v tom, co je mu nejméně srozumitelné, větří o to hlubší moudrost.

Avšak když jsem zvažoval teoretické nepravdy a nesmysly tohoto učeni se skutečnosti tohoto jevu, dostával jsem postupně jasný obraz jeho vnitřních záměrů. V takových hodinách se mne zmocňovaly smutné předtuchy a zlý strach. viděl jsem před sebou učení sestávající z egoismu a nenávisti, která může podle matematických zákonů vést k vítězství, avšak zároveň s tím musí nutně přivodit konec lidstva.

Mezitím jsem se naučil chápat souvislost mezi tímto učením zkázy a podstatou národa, která mě byla do té doby taktéž neznámá. Pouze znalost židovstva samého poskytuje klíč k pochopení vnitřních a tím skutečných záměrů sociální demokracie. Kdo zná tento národ, tomu spadne z očí závoj mylných představ o cíli a smyslu této strany a z oparu a hry sociálních lží se mu zvedá rozšklebená tvář marxismu.

Je pro mne dnes těžké, ne-li nemožné říci, kdy mi slovo "Žid" dalo popud ke zvláštnímu zamyšlení. Z otcovského domu si vůbec nepamatuji, že bych kdy za otcova života toto slovo slyšel. Domnívám se, že by starý pan spatřoval už ve zvláštním zdůrazňování tohoto označení nějakou kulturní zaostalost. Dospěl za svého života k více méně k světoobčanským názorům, které se i při nejpřísnějším národním smýšlení nejen udržely, ale ovlivnily i mě. Také ve škole jsem nenalezl žádný podnět ke změně převzatého obrazu. Na reálce jsem poznal jednoho židovského chlapce, se kterým jsme jednali opatrně, ale jen proto, že jsme mu - poučeni různými zkušenostmi - nijak zvlášť nedůvěřovali, nic mne však přitom nenapadlo a stejně tak i ostatní.

Teprve ve čtrnácti či v patnácti letech jsem častěji narazil na slovo Žid, částečně v souvislosti s politickými rozhovory. Pociťoval jsem vůči tomuto slovu lehkou nechuť a nemohl jsem se ubránit nepříjemnému pocitu, který se mne zmocňoval, když šlo o náboženské hašteření. Tu otázku jsem tenkrát nijak jinak nevnímal.

V Linci bylo jen velmi málo Židů. Během staletí se jejich zevnějšek poevropštil a zlidštil, ano dokonce jsem je považoval za Němce. Nesmyslnost této domněnky mi nebyla jasná, protože jediný rozlišovací znak jsem spatřoval v cizím náboženství. Jak jsem se domníval, byli právě za to pronásledováni, a proto můj nesouhlas s negativními výroky o nich přerostl téměř v odpor. O tom, že existují programoví protivníci Židů, jsem neměl vůbec potuchy. Pak jsem přišel do Vídně.

Zaujatý množstvím dojmů z architektury, deptán tíhou svého osudu, neměl jsem zpočátku oči pro vnitřní rozvrstvení lidu v obrovském městě. Přestože měla Vídeň v těchto letech dva miliony obyvatel, z toho téměř dvě stě tisíc Židů, neviděl jsem je. Moje oči a mé smysly byly v prvních týdnech příliš zaměstnány vnímáním hodnot a myšlenek. Teprve až se pozvolna vracel klid a vzrušený obraz se začal jasnit, rozhlížel jsem se ve svém novém světě důkladněji a narazil jsem i na židovskou otázku.

Nechci tvrdit, že způsob, jakým jsem se s nimi seznámil, byl obzvláště příjemný. Ještě jsem viděl v Židech jen vyznání a odmítal jsem z důvodu lidské tolerance náboženské třenice i v tomto případě. Tón, který přinášel antisemitský list "Wiener Presse", jsem považoval za nedůstojný kulturní tradice velkého národa. Tísnila mne vzpomínka na jisté události ve středověku a byl bych nerad, aby se opakovaly. Poněvadž zmíněné noviny nebyly nijak vynikající - odkud to přišlo, sám jsem tehdy nevěděl - ale viděl jsem v nich spíše produkty zlé závisti než výsledky nějakého záhadného, i když nesprávného názoru.

Toto mé míněni potvrdila neskonale důstojnější forma, jakou na tyto útoky odpovídal opravdu velký tisk, nebo se o nich vůbec nezmiňoval a dělal, jako by vůbec nebyly - což se mi jevilo obzvlášť záslužným. Četl jsem horlivě takzvaný světový tisk ("Neue Freie Presse", "Wiener Tagblatt" atd.) a byl jsem udiven rozsahem toho, co nabízel čtenáři i objektivností jednotlivých článků. Oceňoval jsem vybraný tón, jen někdy jsem byl vnitřně nespokojen nebo nepříjemně dotčen přepjatým stylem. Ale to vše možná spočívalo ve vzletnosti celého světového města. Poněvadž jsem tehdy Vídeň za takové město považoval, dovolil jsem si dané vysvětlení považovat za omluvu.

Co mne ale opakovaně odrazovalo, byla nedůstojná forma, kterou tento tisk pochleboval dvoru. Nebylo snad události v Hofburgu, která by nebyla čtenáři sdělována v tónech uneseného nadšení, zvláště jednalo-li se o "nejmoudřejšího monarchu" všech dob, která byla jako tokání tetřeva. Pro mne to bylo jasné. Liberální demokracie se tím v mých očích pošpinila. Ucházet se o přízeň tohoto dvora a ještě v tak nevhodných formách znamenalo vydávat všanc důstojnost národa.

To byl první stín, který zkalil můj duševní vztah k "velkému'" vídeňskému tisku. Jako vždy sledoval jsem také ve Vídni všechny velké události v Německu s velkým zápalem, lhostejno, zda šlo o politické nebo kulturní otázky. V hrdém obdivu jsem porovnával vzestup říše s chřadnoucím rakouským státem. Jestliže však zahraničněpolitické dění vzbuzovalo obecnou hrdost, tak vnitropolitický život nebyl až tak potěšující a přinášel často chmurné obavy. Neschvaloval jsem boj, který se tehdy vedl proti Vilémovi II. Viděl jsem v něm nejen německého císaře, nýbrž v prvé řadě tvůrce německého loďstva. Zákaz projevu, který uložil císařovi říšský sněm mne mimořádně rozčílil, protože podle mne pocházel z míst, která k tomu v mých očích skutečně neměla žádnou příčinu. Tito houseři toho nakejhali přece za jediné zasedací období tolik, že se to nepodařilo ani za staletí celé dynastii císařů, počítaje v to i nejslabší období.

Byl jsem rozhořčen, že ve státě, kde si nárokoval slovo a kritizoval každý poloblázen, ano a byli tací dokonce i v říšském sněmu jako zákonodárci, mohl nositel císařské koruny dostávat "nařízeni" od nejslabší instituce a žvanírny všech dob.

Byl jsem ale ještě více pobouřen, že noviny "Wiener Presse", které se co nejponíženěji klaněly i poslední dvorní kobyle a náhodné její zavrtění ocasem je vyvádělo z míry, nyní se starostlivou tváří, ale jak se mi zdálo, se špatně skrývanou zlomyslností, vyjadřovaly pochybnosti vůči německému císaři. Nešlo o vměšování se do poměrů Německé říše, Bůh chraň, ale tím, že se tak "přátelským" způsobem vkládal prst do těchto ran, plnily přece povinnost, kterou ukládá duch vzájemného svazku - jak se dá opačně také vyhovět novinářské pravdě, atd. A tento prst vrtal v ráně po libosti.

V takových případech mi stoupala krev do hlavy. To bylo podnětem k tomu, abych se pozvolna začal dívat na velký tisk pozorněji. Musel jsem uznat, že jediný z antisemitských novin "Deutsches volksblatt" se v podobných záležitostech choval rozumněji.

Co mi ještě šlo na nervy, byl odporný kult Francie, který už tehdy tento velký tisk pěstoval. Člověk se musel přímo stydět, že je Němec, když četl tyto odporně sladké chvalozpěvy na "velký kulturní národ". Toto ubohé pochlebování Francouzům mne často přinutilo odložit tyto "světové noviny'. Vůbec jsem často sahal po listu "Volksblatt", který byl ovšem mnohem menší, nicméně mi připadal v těchto věcech trochu čistší. S ostrým antisemitským tónem jsem souhlasil, avšak četl jsem také tu a tam zdůvodnění, které mne přinutilo přemýšlet.

Na každý pád jsem poznával při takových příležitostech pomalu muže a hnutí, které tehdy určovalo osud Vídně: Dr. Karl Lueger a křesťanskosociální strana.

Když jsem přišel do Vídně, byl jsem jejich nepřítelem. Ten muž a to hnutí byli v mých očích "reakční". Obvyklý cit pro spravedlnost musel ale tento úsudek změnit tou měrou, jak jsem dostával příležitost poznat muže a dílo, a pomalu přerůstalo spravedlivé ocenění v obrovský obdiv. Dnes vidím v tomto muži ještě více než dříve v největším německém starostovi Vídně všech dob.

Kolik mých původních názorů se změnilo? Antisemitismus, to byla to asi moje nejtěžší proměna vůbec. Představovala většinu vnitřních duševních bojů a teprve po několikaměsíčním zápase mezi rozumem a citem, začalo převažovat vítězství rozumu. O dva roky později rozum následoval cit a stal se od té, doby jeho nejvěrnějším strážcem a varovatelem.

V době tohoto trpkého z pasu mezi duševní výchovou a chladným rozumem mi poskytoval neocenitelné služby v názorném, vyučování vídeňské ulice. Přišla doba, kdy jsem už nebloudil slepě po obrovském městě jako v prvních dnech, nýbrž prohlížel jsem si otevřenýma očima všechno - kromě staveb i lidi. Když jsem se jednou tak potoulal po vnitřním městě, narazil jsem náhle na zjev v dlouhém kaftanu s černými loknami. Moje první myšlenka byla: Je to také Žid? Tak ovšem v Linci Židé nevypadali. Pokradmu a opatrně jsem muže pozoroval, ale čím déle jsem zíral do toho cizího obličeje a zkoumal pátravě jeho tahy, změnila se v mém mozku první otázka v jinou: Je to také Němec?

Jako vždy v takových případech jsem se pokoušel odstranit pochybnosti pomocí knih. Koupil jsem si tehdy za pár haléřů první brožury ve svém životě. Bohužel vycházely všechny ze stanoviska, že čtenář do jisté míry židovskou otázku zná a dokonce ji chápe, avšak jejich tón byl většinou takový, že pochybnosti přicházely částečně ze zploštělých a krajně nevědeckých tvrzení tam uváděných.

Vrátil jsem se zase o týdny, ba dokonce měsíce zpět. Věc se mi zdála tak nehorázné obvinění, tak nesmírně, že mě trápila obava, abych se nedopustil bezpráví, a zase jsem byl sklíčený a nejistý.

Přirozeně jsem už nemohl dost dobře pochybovat o tom, že se zde nejedná o Němce zvláštního vyznání, nýbrž o národ jako takový, od té, doby, co sem se začal zabývat touto otázkou a zaměřil svoji pozornost na Židy, jevila se mi Vídeň v jiném světle než dříve. Ať jsem šel kamkoli, viděl jsem jen Židy, a čím více jsem jich viděl, tím více se v mých očích odlišovali od jiných lidí. Zvláště vnitřní město a okresy na severu od Dunajského kanálu se hemžily lidem, který se lišil už zevnějškem.

Ale i kdybych ještě pochyboval, pochyby zmizely s konečnou platnosti, a to v důsledku postoje části Židů samých. Jejich velké hnutí, které ve Vídni nemělo málo stoupenců, vystupovalo co nejostřeji za stvrzení národního charakteru Židů: za sionismus. Zdálo se sice, jakoby jen část Židů schvalovala toto stanovisko a velká většina takové stanovisko odsuzovala a dokonce vnitřně odmítala, ale při bližším pohledu se toto zdání rozletělo jako nepříjemné výpary na čistě účelové výmluvy, neřkuli lhaní. Vždyť takzvané židovské liberální smyšlení neodmítalo přece sionisty jako Židy, ale asi jako Židy s nepraktickým, dokonce snad nebezpečným veřejným vyznáváním svého židovství. Na jejich vnitřní soudružnosti se tím ale nic neměnilo. Tento zdánlivý boj mezi sionisty a liberálními Židy mi byl vbrzku protivný, byl přece veskrze nepravdivý, tedy prolhaný a tudíž se málo hodil k hlásané mravní výši a čistotě tohoto národa. Vůbec ona morální a čistota tohoto národa byla věda sama pro sebe. Že se nejednalo o žádné milovníky vody, to bylo vidět už na jejich zevnějšku, i když člověk přimhouřil obě oči. Později mi bylo někdy zle ze z pachu těchto kaftanů. K tomu ještě musíme přičíst jejich špinavé oblečení a málo rekovný zjev.

To vše nemohlo působit přitažlivě, člověk musel být zhnusen, když kromě tělesné nečistoty objevil najednou morální špínu tohoto vyvoleného národa.

Pomalu jsem zakrátko o ničem jiném tolik nepřemyslel, jako o druhu činnosti Židů v určitých oblastech. Nebylo neřádstva v jakékoliv formě, žádná nestydatost, především v kulturním životě, na nichž by se byl nepodílel alespoň jeden Žid. I když se řízlo do takového nádoru opatrně, našel se Židáček jako červ v hnijícím těle, často zcela oslněn náhlým světlem.

Bylo to těžké obviněni, kterého se dostalo v mých očích Židům, když jsem poznal jejich činnost v tisku, umění, literatuře a divadle. Tomu už nemohlo pomoci žádné jímavé ujišťování. Stačilo prostudovat plakáty, které nesly jména duševních tvůrců těchto hrozných filmových a divadelních slátanin, které tu byly vychvalovány, aby se člověk se na delší dobu zatvrdil. To byl mor, duchovní mor, horší než kdysi černá smrt, kterou tu byl infikován národ. A jaké množství tohoto jedu se vyrábělo a šířilo! Přirozeně, čím je duševní a kulturní úroveň takového výrobce umění nižší, tím neomezenější je jeho plodnost, až takový chlapík začne vrhat svoje neřádstvo jako katapult ostatním lidem do obličeje. Přitom ještě v neomezeném počtu, pomysleme jen, že příroda na jednoho Goetha vsadí do kožichu lidstva deset tisíc takových mazalů, kteří pak jako bacilonosiči nejhoršího druhu otravují lidstvo.

Bylo to hrozné, ale nedalo se přehlédnout, že právě Žid byl vybrán přírodou na tuto úlohu v přehojném množství. Musí se hledat jeho vyvolenost právě v tom?

Začal jsem tehdy zkoumat pečlivě jména všech výrobců těchto nečistých produktů ve veřejném kulturním životě. Výsledkem byl můj stále horší postoj k Židům. Mohl jsem se tomuto pocitu tisíckrát vzpírat, závěry musel udělat rozum. Nelze popřít fakt, že devět desetin veškeré literární špíny, uměleckého kýče a divadelních hloupostí šlo na vrub národa, který čítá sotva setinu všech obyvatel v zemi, bylo to prostě tak.

Také sem začal zkoumat svůj milý "světový tisk" z tohoto hlediska. Čím hlubší byla sonda, tím víc se zmenšoval můj někdejší obdiv. Styl byl stále nesnesitelnější, musel jsem odmítnout plytký a mělký obsah, objektivita výkladu se mi zdála víc lživá než poctivá a pravdivá - ale autoři byli Židé. Tisíce věcí, které jsem dříve sotva viděl, se mi nyní zdály pozoruhodné, jiné zase, které mi kdysi daly podnět k přemýšlení, jsem se naučil chápat a porozumět jim.

Liberální smýšlení tohoto tisku jsem též viděl v jiném světle, vybraný tón odpovědí na útoky a jejich umlčováni se mi teď jevily jako chytrý a zároveň podlý trik, zaníceně psané kritiky byly určeny vždy židovskému autorovi a odmítnutí bylo určeno vždy jen Němci. Tichá popichováni proti Vilému II. se vyznačovala metodickou vytrvalostí, stejně jako doporučováni francouzské kultury a civilizace. Kýčovitý obsah novely se stal v mých očích neslušnosti a z řeči jsem slyšel tóny cizího národa, smyslem toho všeho ale bylo Němectvu škodit, a to tak jasně, že to mohlo byt pouze záměrné.

Kdo ale měl na tom zájem? Byla to náhoda? Pomalu jsem pozbýval jistoty. Vývoj byl urychlen náhledem do řady jiných věcí. Bylo to obecné pojetí mravů a morálky velké části židovstva, veřejně projevované a okázalé. Tady opět poskytla ulice názorné vyučování, někdy velmi zlé.

Poměr Židů k prostituci a k obchodu s děvčaty se dal studovat ve Vídni tak, jako snad v žádném západoevropském městě, snad s výjimkou francouzských přístavních měst.

Když tak člověk chodil večer třídami a ulicemi v Leopoldstadtu, byl nechtíc svědkem výjevů, které zůstávaly z velké části německému lidu skryty. Až válka poskytla příležitost bojovníkům na východní frontě vidět něco podobného, lépe řečeno přinutila je dívat se.

Když jsem poprvé poznal Žida, chladného a nestydatého, jako dirigenta tohoto hříšného podnikání vyvrhelů velkoměsta, přeběhl mi mráz po zádech. Ale pak jsem vzplanul. Ted' už jsem se nevyhýbal probírání židovské otázky, ne, teď už jsem si to přál. Jak jsem se ale naučil hledat ve všech oborech kulturního a uměleckého života Žida, narazil jsem náhle na jedno místo, kde bych ho nikdy nečekal.

Tím, že jsem poznal Žida jako vůdce sociální demokracie, začaly mi padat klapky z očí. Skončil tím můj dlouhý vnitřní boj.

Už v každodenním styku s mými druhy v práci mi byla nápadná podivuhodná schopnost měnit se, se kterou zaujímali v časovém rozpětí několika dnů různá stanoviska, ba někdy dokonce v průběhu pouhých několika hodin. Nemohl jsem pochopit, jak lidé, kteří měli stále ještě rozumné názory, když byli mezi sebou, a okamžitě je ztratili pod vlivem masy. Bylo to často k zoufání. Když jsem po několikahodinových rozmluvách byl přesvědčen, že jsem už tentokrát konečně prolomil ledy, vysvětlil jim nějaký ten jejich nesmysl a těšil se ze srdce z

úspěchu, musel jsem druhý den začít od začátku: všechno bylo marné. Jako věčné kyvadlo se vracely jejich nesmyslné názory zpět.

Přitom jsem všechno ještě nepochopil: nebyli spokojeni s osudem, který je tak často tvrdě tloukl, proklínali ho, nenáviděli podnikatele, ti se jim zdáli být nelítostnými strůjci jejich osudu, nadávali úřadům, které se v jejich očích nedovedly vcítit do jejich situace, demonstrovali proti cenám potravin a pro své požadavky šli do ulic, to vše se dalo ještě rozumem pochopit. Co ale zůstávalo nepochopitelné, byla bezmezná nenávist k vlastnímu národu, ostouzení jeho velikosti, špinění jeho dějin a házení bahna na jeho velké muže.

Tento boj proti vlastnímu druhu, vlastnímu hnízdu a domovu byl nesmyslný i nepochopitelný. Bylo to nepřirozené. Člověk se z toho mohl přechodně uzdravit, avšak jen na dny, nanejvýš na týdny. Potkal-li člověk později někoho, kdo se domněle obrátil, byl zase stejný jako předtím. Nepřirozenost ho měla opět ve své moci.

Postupně sem poznával, že sociálnědemokratický tisk byl převážně řízen Židy, nepřipisoval jsem tomu však žádný zvláštní význam, bylo tomu tak i v jiných novinách. Nápadné bylo jen to, že ani jediný list, ve kterém byli Židé, nebyl skutečně list národní, a to národní ve smyslu mé výchovy a mého názoru. Přemohl jsem se a pokusil se číst tento druh marxistických tiskovin a můj odpor trvale vzrůstal. Pokusil jsem se poznat blíže výrobce těchto darebáckých slátanin. Byli to, počínaje vydavatelem, sami Židé. Vzal jsem si dosažitelné sociálnědemokratické brožury a vyhledal jména jejich autorů: Židé. Poznamenal jsem si jména téměř všech vůdců, daleko největší podíl měli opět příslušníci "vyvoleného národa", ať už se přitom jednalo o zástupce říšské, rady, nebo o tajemníky odborů, předsedy organizací nebo pouliční agitátory. Vyplýval z toho vždy stejný obraz. Jména jako Austerlitz, David, Adler, Ellenbogen atd. mi zůstanou v paměti navždy. Jedno mi bylo nyní jasné: strana, s jejíž drobnými představiteli jsem už měsíce tvrdě bojoval, byla, co se vedení týká, téměř výlučně v rukou cizího národa, to, že Žid není Němec, jsem už teď věděl s konečnou platností, šťasten a spokojen. Teprve teď jsem zcela poznal svůdce našeho národa. Už rok mého vídeňského pobytu stačil k tomu, abych nabyl přesvědčeni, že žádný dělník není tak umíněný, aby nepodlehl hlubším znalostem a vysvětlení. Stával jsem se pomalu znalcem jejich vlastního učeni a používal jsem ho jako zbraň v boji za mé vnitřní přesvědčeni. Úspěch byl teď skoro vždy na mé straně. Velké masy bylo možné zachránit, i když za cenu největších oběti co do času a trpělivosti.

Nikdy se ale nedal žádny Žid zbavit svého názoru. Byl jsem tehdy ještě dost dětinský a vysvětloval jsem jim šílenost jejich učení, mohl jsem se v jejich kroužku umluvit, domníval jsem se, že se mi musí podařit přesvědčit je o zhoubnosti jejich marxistického šílenství, ale dosáhl jsem jen opaku. Zdálo se, že rostoucí pochopení ničivého vlivu sociálnědemokratických teorií a jejich realizace slouží jenom k posíleni jejich odhodlání. Čím více jsem se s nimi přel, tím více jsem poznával jejich dialektiku. Nejprve počítali s hloupostí svého protivníka a pak - když nebylo východiska - prostě dělali hloupé ze sebe. Když jim to nepomohlo, tak správně neporozuměli nebo přeskočili ihned na jinou oblast, říkali pouhé samozřejmosti nebo je přijali a zase ihned převedli na podstatně odlišnou látku, při přistižení se odpovědi vyhnuli a nic přesného nevěděli. Ať člověk zaútočil na takového apoštola kdekoli, v ruce zůstal medúzovitý sliz. Ten tekl mezi prsty, aby se v příštím okamžiku zase spojil dohromady. Jestliže ho člověk porazil zničujícím způsobem a on pozorován okolím nemohl jinak než souhlasit a zdálo se, že se člověk dostal alespoň o krok dál, byl nazítří údiv veliký. Žid ze včerejška nevěděl už ani to nejmenší, vypravoval svůj starý zlořád, dělal jako by se nic nestalo, nemohl si vzpomenout vůbec na nic kromě toho, že správnost svého tvrzení včera dokázal.

Někdy jsem trnul. Co víc obdivovat - jejich hbitý jazyk nebo umění lhát. Začínal jsem je pomalu nenávidět. Dobré na tom bylo, že stejnou měrou jak mi padli do oka nositelé nebo alespoň šiřitelé sociální demokracie, rostla moje láska k mému národu. Kdo by také mohl při ďábelské obratnosti těchto svůdců proklínat ubohou oběť. Jak těžké bylo pro mne zvládnout dialektickou obratnost této rasy! Jak marný byl úspěch u lidí, kteří obrátí pravdu v ústech, popřou hladce právě vyslovené slovo, aby se ho už v příštím okamžiku zmocnili sami.

Ne. Čím více jsem poznával Židy, tím více jsem musel odpouštět dělníkovi. Největší vinu v mých očích neměl dělník, nýbrž všichni ti, kteří se nesnažili ustrnout se nad ním, s železnou spravedlností dát synovi národa co mu náleží a svůdce a kazatele zhouby přitlačit ke zdi.

Zkušenosti všedního života mně daly podnět k pátrání po pramenech marxistického učení. Jeho působení mi bylo dopodrobna jasné, z pohledu se denně jevil jeho úspěch,

následky jsem si při troše fantazie uměl představit. Zbývala ještě otázka, zda zakladatelé předpokládali výsledek svého výtvoru v jeho závěrečné podobě, nebo zda se stali sami obětí omylu. Podle mého soudu bylo možné obojí. V prvním případě bylo povinností každého myslícího člověka pronikat do fronty neblahého hnutí a tak snad přece zabránit nejhoršímu. Jinak ale museli být někdejší původci této nemoci národů skuteční ďáblové, neboť jen v hlavě obludy, ne člověka, mohl vzniknout plán této organizace, jejíž činnost musela vést ve svém závěru ke zhroucení lidské kultury a ke zpustošení světa. Poslední záchranou v tomto případě zůstával boj, boj všemi prostředky, které si lidský duch, rozum a vůle mohou představit, bez ohledu na to, komu pak osud přihodí na misku vah své požehnání.

Začal jsem se důvěrněji seznamovat se zakladateli tohoto učení a studovat základy hnutí. Že jsem se dostal k cíli dříve, než jsem doufal, za to vděčím své znalosti židovské otázky, i když tehdy ještě nepříliš důkladné. To mi umožnilo praktické porovnání skutečnosti s teoretickými žvásty apoštolů, tj. zakladatelů sociální demokracie, naučil jsem se rozumět řeči židovského národa: ten mluví, aby skryl nebo alespoň zastřel myšlenky, jeho cíle nenajdeme v řádcích knih, ty dřímají pěkně ukryty mezi nimi.

Byla to doba největší přeměny, kterou jsem musel ve svém nitru prodělat. Ze slabého světoobčana jsem se stal fanatickým antisemitou.

Ještě jednou, a to naposledy, mne přepadly pochybovačné a skličující myšlenky. Když jsem zkoumal dlouhá období dějin lidstva a působení židovského národa v nich, vyvstala najednou úzkostná otázka, zda si snad nevyzpytatelný osud z důvodu nám neznámým přece jen nepřeje konečné vítězství tohoto malého národa? Měl snad být tomuto národu přiřknut svět jako odměna? Máme objektivní právo pro boj za naši sebezáchovu, anebo je i toto v nás pouze subjektivně zdůvodněno?

Zatímco jsem se zahloubal do marxistického učení a působení židovského národa podrobil klidnému a jasnému zkoumání, osud sám mi dal odpověď.

Židovské marxistické učení odmítá aristokratický princip přírody a klade namísto věčného privilegia síly a moci masu a její mrtvou váhu. Popírá tedy v člověku význam národa i rasy a tím odebírá lidstvu předpoklad existence a kultury. Toto by jako základ univerza vedlo myšlenkově k zániku každého pro lidi pochopitelného řádu. A tak jako v tomto největším poznatelném organizmu mohl být výsledkem realizace takového zákona pouze chaos, tak pro Zemi a obyvatele této hvězdy by to znamenalo jejich zánik.

Zvítězí-li Žid se svým marxistickým vyznáním víry nad národy světa, jeho korunou bude pohřební věnec lidstva a tato planeta poputuje vesmírem zase bez lidí, jako kdysi před miliony let.

Věčná příroda msti neúprosně překročení svých přikázání. Věřím dnes, že jednám v duchu všemohoucího Stvořitele: Tím, že se bráním Židovi, bojuji za dílo Pána.

VŠEOBECNÉ POLITICKÉ ÚVAHY Z MÉ VÍDEŇSKÉ DOBY

Dnes jsem přesvědčen, že - s výjimkou zcela mimořádného nadání - muž nemá být veřejně činný v politice před svým třicátým rokem. To proto, že až do této doby si vytváří obecnou platformu, ze které zkoumá různé politické problémy a stanoví svůj vlastní postoj k nim. Teprve po získání základního světového názoru a tím i stálosti vlastního pojetí jednotlivých otázek má nebo smí se muž vnitřně politicky vyzrálý podílet na politickém vedeni obce.

Není-li tomu tak, vydává se v nebezpečí, že své dosavadní stanovisko bude muset jednoho dne v zásadních otázkách změnit, anebo proti svému vědomi a svědomí setrvat na stanovisku, které rozum a přesvědčení dávno odmítají. v prvním případě je to trapné pro něho osobně, poněvadž teď sám kolísá a právem už nemůže očekávat, že mu jeho stoupenci budou stejně pevně věřit jako předtím, pro ty, které řídí, vede takový pád jejich vůdce k bezradnosti a nezřídka k pocitu určitého zahanbení i vůči těm, proti kterým bojuje. v druhém případě nastává to, co dnes tak často vidíme: tou měrou, jak vůdce sám už nevěří tomu, co říká , je jeho argumentace prázdná a plytká, ale zato vulgárnější ve volbě prostředků: Zatímco on sám už nepomýšlí na vážnou obranu svého politického přesvědčeni (člověk přece neumírá za něco, čemu sám nevěří), požadavky na jeho stoupence rostou a jsou stále nestydatější, až on nakonec obětuje poslední zbytek svého vůdcovství a skončí u politiků, to znamená u dolního druhu lidí, jejichž jediným smýšlením je bezcharakternost spolu s drzou dotěrností a s často neslušně vyvinutým uměním lhát.

Dostane-li se naneštěstí pro slušné lidi takový chlapík do parlamentu, musíme už od počátku vědět, že podstata politiky spočívá pro něj pouze v heroickém boji o trvalé vlastnictví této láhve s mlékem pro jeho život a rodinu. Čím více potom jeho žena a děti na této lahvi lpí, tím urputněji bude bojovat o svůj mandát. Každý jiný člověk s politickými instinkty se už proto stává jeho osobním nepřítelem, v každém novém hnutí větří možný počátek svého konce a v každém větším muži další nebezpečí.

O tomto druhu parlamentních štěnic promluvím ještě důkladněji. I třicetiletý muž se bude muset v životě ještě hodně učit, ale bude to pouze doplnění a výplň rámce, který mu stanový jeho zásadní světonázor. Jeho učení už nebude žádným přeškolováním, nýbrž doškolením a jeho stoupenci nebudou muset propadat stísněnému pocitu, že jím byli dosud špatně vedeni, nýbrž naopak: patrný růst vůdce jim poskytne uspokojení, poněvadž jeho učeni znamená jen prohlubování jejich vlastního názoru. To ale je v jejich očích důkazem správnosti názoru dosavadního. Vůdce, který poznal nesprávnost platformy svých obecných politických názorů a musí ji tedy opustit, jedná rozumně pouze tehdy, je-li ochoten vyvodit z poznání dosavadních chybných názorů poslední důsledek. Musí v tomto případě odstoupit od výkonu další politické činnosti. Protože se už jednou zmýlil v základních poznatcích, může se to stát i podruhé. V žádném případě už nemá právo požívat důvěry spoluobčanů nebo ji dokonce vyžadovat. Jak málo se ovšem dnes taková slušnost vyskytuje, o tom svědčí celková zvrhlost lůzy, která se v této době cítí být povolána "dělat" do politiky. Sotva kdo z nich je k tomu povolán.

Kdysi jsem se vyhýbal veřejným vystoupením, i když myslím, že jsem se zabýval politikou víc než mnozí jiní. Jen v nejužším kruhu jsem mluvíval o tom, co hýbalo mým nitrem nebo co mne přitahovalo. Tyto promluvy v úzkém kruhu měly v sobě mnoho dobrého: naučil jsem se sice méně "mluvit", ale zato poznávat lidi v jejich často neskutečně primitivních názorech a námitkách. Přitom jsem neztrácel čas a možnost školit se a dál se vzdělávat. Příležitost k tomu nebyla nikde v Německu tak příznivá, jako ve Vídni.

Všeobecné politické myšlení bylo ve staré podunajské monarchii zprvu větší a rozsáhlejší než ve starém Německu téže doby, s výjimkou části Pruska, Hamburku a pobřeží Severního moře. Pod označením "Rakousko' chápu v tomto případě ono území habsburské říše, které diky Německému osídlení nejenže dalo historický podnět k vytvoření tohoto státu, ale výhradně toto obyvatelstvo mělo potřebnou sílu, která tomuto politicky a kulturně tak umělému útvaru dávala po mnoho staletí vnitřní kulturní život. Postupem doby závisel stát a jeho budoucnost stále více na udržení tohoto zárodku budoucí říše.

Jestliže dědičné země tvořily srdce habsburské říše, které hnalo čerstvou krev do krevního oběhu státního a kulturního života, pak Vídeň byla mozkem a vůlí zároveň.

Už ve vnější okázalosti Vídně spočívala síla vládnoucí královny, která sjednocovala tento národnostní konglomerát, aby nádherou a vlastní krásou dala zapomenout na zlé příznaky stáří celého státu. Až říší zmítaly krvavé boje jednotlivých národností, cizina a zvláště Německo vidělo pouze přívětivý obraz tohoto města. Klam byl o to větší, že Vídeň prožívala v té době již svůj poslední a největší viditelný rozmach. Pod vedením vskutku geniálního starosty ožila úctyhodná rezidence císaře staré říše ještě jednou zázračným mladým životem. Poslední velký Němec, kterého zrodil národ kolonistů východní Marky, nepatřil oficiálně do řad takzvaných "státníků, avšak tím, že tento Dr. Luear jako starosta "říšského hlavního a rezidenčního města Vídně" podával jeden nevídaný výkon za druhým a lze říct ve všech oblastech komunálního hospodářství a kulturní politiky, posílil srdce celé říše a oklikou se vlastně stal větším státníkem než všichni tehdejší takzvaní "diplomaté" dohromady.

Jestliže se mnohonárodnostní země jménem "Rakousko" přece jen zhroutilo, nemluví to proti politickým schopnostem Němectví ve staré východní Marce, nýbrž byl to nutný výsledek nemožnosti udržet natrvalo pomoci deseti milionů lidí padesátimiliónový stát různých národností, k čemuž nebyly dány včas naprosto přesné podmínky. Rakouský Němec myslel víc než ušlechtile. Byl vždy zvyklý žít v rámci velké říše a neztratil nikdy cit pro úkoly s tím spojen,. Byl jediný v tomto státě, kdož viděl za hranicemi té které korunní země ještě hranice říše, když ho osud oddělil od společné Německé vlasti, stále se ještě pokoušel zvládnout obrovsky úkol: udržet pro němectví to, co si jeho předkové kdysi v nekonečných bojích vybojovali na východě. Přitom je třeba uvážit, že se tak mohlo stát pouze rozdělenou silou: srdce a vzpomínky těch nejlepších nikdy nepřestaly cítit se svou společnou mateřskou zemi, jejíž zbytek teď zůstal domovem.

Už všeobecný obzor rakouských Němců byl poměrně široký. Jejich hospodářské vztahy zahrnovaly často téměř celou mnohotvárnou říši. Téměř všechny velké podniky byly v jejich

rukou, řídící personál, technici a úředníci se většinou rekrutovali právě zde. Byli také nositeli zahraničního obchodu, pokud židovstvo nevztáhlo ruku na tuto pravlastní doménu. Politicky drželi stát ještě pohromadě. Služba v armádě vedla do dáli za těsné hranice domova. Rakousko-německý rekrut narukoval patrně k Německému regimentu, ale regiment mohl být ležením v Hercegovině zrovna tak jako ve Vídni nebo v Haliči. Důstojnický sbor byl stále ještě německý, vyšší úřednictvo převážně také. Německé byly i uměni a věda. Nehledě na kýč nejnovějších uměleckých směrů, jehož produkci by bez problémů zvládl i národ negrů. Pouze Němec byl vlastníkem a šiřitelem skutečného uměleckého smýšleni. v hudbě, architektuře, sochařství a malířství byla Vídeň nevyčerpatelnou studnicí, která, aniž kdy vyschla, zásobovala celou monarchii.

Němci byli také nositeli veškeré zahraniční politiky, odhlédneme-li od několika Maďarů. Přesto byl marný každý pokus udržet tuto říši, poněvadž chyběl zásadní předpoklad pro to, aby mohl rakouský mnohonárodnostní stát existoval, jediná možnost, jak překonat odstředivé síly jednotlivých národností je uřídit stát centrálně a tak ho také vnitřně organizovat, neboť jinak není stát myslitelný.

V různých světlých okamžicích přišlo pochopení z "nejvyšších míst" pouze proto, aby bylo většinou v krátké době zase zapomenuto nebo jako těžko proveditelné odsunuto stranou. Jakákoliv myšlenka více federativního uspořádání říše se musela nutně minout účinkem, protože chyběl zárodek silné státní zastřešující moci. K tomu přistupovaly ještě další podstatné, vnitřní předpoklady rakouského státu a to vztahy k Německé říši v Bismarkově pojetí. V Německu se jednalo pouze o překonání politických tradic, protože společný kulturní základ tu byl vždy. říše zahrnovala především příslušníky jednoho národa, pomineme-li pramalých cizích střípků.

V Rakousku tomu bylo naopak. Tady neexistovala politická vzpomínka na vlastní velikost jednotlivých zemí - s výjimkou Maďarska - buď to vůbec, nebo byla houbou času smazána nebo přinejmenším rozmazána a nezřetelná. Zato se vyvinuly v tomto století nacionalismu v různých zemích národnostní síly, jejichž překonání bylo o to těžší, že se na okrajích monarchie začaly tvořit národní státy, spřízněné s jednotlivými rakouskými národnostními střípky rasově a měly tedy větší přitažlivost, než tomu bylo možné naopak pro rakouské Němce. Sama Vídeň už nemohla natrvalo v tomto boji obstát. S rozvojem Budapešti jako velkoměsta dostala Vídeň soupeřku, jejímž cílem už nebyla celá společná monarchie, ale posílení jedné její části. V krátké době měla následovat Praha, potom Lvov, Ljubljana atd. Se vzestupem těchto kdysi provinčních měst na velkoměsta jednotlivých zemí se vytvářela také střediska jejich kulturního života. Tím se dostalo národněpolitickým instinktům duchovni základny a duchovního prohloubení. Jednou musel přijít okamžik, kdy tyto hnací síly se staly silnější než síla společných zájmů a Rakousko bylo ztraceno. Průběh tohoto vývoje je možné sledovat od smrti Josefa II. Tempo tohoto vývoje bylo závislé na řadě faktorů, které spočívaly zčásti v monarchii samé, zčásti byly výsledkem zahraničněpolitického postavení říše.

Jestliže vůbec byla vůle začít boj za udržení tohoto státu a zvítězit v něm, potom mohla vést k cíli pouze bezohledná a vytrvalá centralizace. Bylo třeba zásadně stanovit jednotný úřední státní jazyk, který zdůrazňuje čistě formální sounáležitost a která představuje technický pomocný prostředek, bez nějž nemůže jednotný stát existovat. Rovněž tak škola a vyučování mohly jen tímto způsobem vypěstovat jednotné státní smýšlení. Toho se nedalo dosáhnout jednou za deset nebo dvacet let, nýbrž se muselo počítat ve staletích, tak jako ve všech kolonizátorských otázkách, kde je důležitější vytrvalost než síla okamžiku.

Rozumí se samo sebou, že jak státní správa, tak i politické vedení by musely být vykonávány přísně jednotně.

Bylo pro mne nesmírně poučné zjistit, proč se tak nestalo, nebo lépe řečeno, proč to nebylo učiněno. Jen ten, kdo zavinil toto opomenutí, měl vinu na zhroucení Rakouska.

Staré Rakousko bylo více než jiný stát vázáno na rozsah svého řízení. Neboť tady chyběl fundament národního státu, který má v síle národa stále ještě moc, jež ho udrží, i když selže vedení. Jednotný národní stát může někdy díky přirozenému konservatismu svého obyvatelstva a s ní spojená odolnosti snášet kupodivu velmi dlouhá období nejhorší správy a vedení státu, aniž by se tím nějak vnitřně zhroutil. Je to, jako by v takovém těle už nebyl duch, jako by byl mrtev, odumřel, až se najednou domněle mrtvá opět zvedne a dá ostatnímu lidstvu znamení své nezničitelné životní síly.

Jinak je tomu ale v říši, která sestává z různých národů a nedrží ji pohromadě společná krev, nýbrž společná pěst. Tady každá slabost vedení nekončí zimním spánkem státu, ale

probuzením všech individuálních instinktů, jež jsou v krvi a nemohly se v předchozí době rozvíjet. Jen staletí společné výchovy, společné tradice, společné zájmy atd. mohou zmírnit toto nebezpečí. Proto jsou takové státní útvary - čím mladší jsou - více závisle na moci vedení a často, jako dílo význačných násilníků a hrdinů ducha, se již po smrti svého velkého zakladatele rozpadají. Ale ani po staletích trvání není toto nebezpečí překonáno, jen dřímá, aby se najednou probudilo, jakmile slabost společného vedení, síla výchovy a vznešenost tradice už nemohou přemoci rozmach touhy různých kmenů po vlastním životě.

Je tragickým osudem Habsburského Domu, že toto nepochopil. Jen jednomu z nich ukázal osud pochodní na budoucnost jeho země, potom však tato pochodeň uhasla navždy.

Josef II., římský císař národa německého, si uvědomoval s velkými obavami, že jeho dům, vytlačený na samý okraj říše, by jednoho dne zmizel ve víru Babylonu národů, kdyby neodčinil v poslední hodině to, co otcové zameškali. S nadlidskou silou se vzepřel tento "přítel lidí" proti nedbalosti předků a pokusil se za deset let dohnat to, co bylo zameškáno za staletí předtím. Kdyby mu bylo dopřáno alespoň čtyřicet let pro jeho dílo a kdy alespoň dvě generace po něm v tomto díle pokračovaly stejným způsobem, pravděpodobně by se zázrak podařil. Avšak když po deseti letech vlády zemřel, umořen na těle i na duchu, šlo s ním do hrobu i jeho dílo, aby už nikdy neprocitlo a zesnulo navždy v kapucínské hrobce. Jeho následníci na tento úkol nestačili ani duchem, ani odhodláním. Když potom v Evropě vzplanuly první revoluční příznaky nové doby, začaly se postupně přenášet i na Rakousko. A když nakonec vypukl požár, byl rozdmýcháván nikoliv sociálními, společenskými nebo obecně politickými příčinami, ale spíš národnostními hnacími silami.

Revoluce roku 1848 mohla být už všude třídním bojem, avšak v Rakousku to byl počátek boje rasového. Němci tehdy zapomněli na svůj původ nebo ho neuznávali, dali se do služeb revolučního vzbouření a tím zpečetili svůj osud. Pomáhali probouzet ducha západní demokracie, který je v krátké době připravil o základy jejich existence. Vytvořením parlamentního zastupitelského orgánu bez předchozího stanovení a upevněni společného státního jazyka byl položen základní kámen konce převahy němectví v monarchii. Od tohoto okamžiku byl ztracen i stát. Vše, co nyní následovalo, bylo jen historickým procesem rozpadu jedné říše. Sledovat tento rozklad bylo otřesné i poučné zároveň. V mnoha tisících forem probíhal výkon rozsudku dějin. Velká část lidí byla slepá k procesu rozpadu a to jen potvrdilo vůli Bohů ke zničení Rakouska.

Nechci se tu ztrácet v podrobnostech, není to úkolem této knihy. Chci jen důkladně sledovat ony procesy, které obsahují stále stejné příčiny zkázy národů a států a mají význam také pro naši dobu a které nakonec napomohly k zajištění základů mého politického myšleni.

Mezi institucemi, na kterých bylo rozežírání rakouské monarchie nejzřetelnější, a to i pro měšťáky, kteří jinak nejsou nadáni zvlášť ostrým zrakem, byla na prvním místě ta, která měla být nejsilnější - parlament, v Rakousku zvaný Říšská rada. Vzor této korporace má svůj původ v Anglii, v zemi klasické "demokracie". Odtud bylo převzato celé toto obšťastňující zařízení a přesazeno pokud možno beze změny do Vídně.

V poslanecké a panské sněmovně slavil anglický dvoukomorový systém své vzkříšení. Když kdysi Berry nechal vyrůstat anglický parlamentní palác z vln Temže, sáhl do dějin britské světové říše a vytáhl odtud šperk pro 1200 výklenků, konsol a sloupů své nádherné stavby. V sochařském a malířském umění se stal dům lordů a dům lidu chrámem slávy národa.

První potíž Vídně začíná už tady. Neboť když Dr. Hansen dokončil poslední štít na mramorovém domě nové sněmovny národů, pro okrasu mu nezbylo již nic jiného než pokusit se o výpůjčku z antiky. Římští a řečtí filozofové krášlí teď tuto divadelní budovu "západní demokracie" a v symbolické ironii se přes dva domy rozjíždějí do čtyř světových stran kvadrigy a skýtají tak nejlepší obraz někdejšího ruchu uvnitř i venku.

Neboť "národnosti" by považovaly za urážku a provokaci, kdyby v tomto díle byly velebeny rakouské dějiny, podobně jako v říši samotné se osmělili až po dunění bitev světové války umístit na Wallotově stavbě Říšského sněmu v Berlíně nápis s věnováním německému národu.

Když jsem v necelých dvaceti letech vešel poprvé do nádherné stavby na Franzensringu, abych byl jako divák a posluchač přítomen schůzi poslanecké sněmovny, byl jsem zachvácen pocity velké nevole.

Parlament jsem nenáviděl odjakživa, ale vůbec ne jako instituci jako takovou. Naopak, jako svobodomyslný člověk jsem si nedovedl jiný způsob vlády představit, neboť myšlenka

na nějakou diktaturu by mi při mém vztahu k habsburskému domu připadala jako zločin proti svobodě a rozumu. Nemálo k tomu přispěla má náruživá četba novin, která mi, aniž bych to sám tušil, naočkovala obdiv k anglickému parlamentu, kterého jsem se nemohl jen tak zbavit. Důstojnost, se kterou se tam i v dolní sněmovně věnují svým úkolům (jak nám to krásně líčil náš tisk), mi silně imponovala. Mohla snad existovat nějak vznešenější forma vlády jednoho národního společenství?

Právě proto jsem byl nepřítelem rakouského parlamentu. Považoval jsem formu celého jeho vystupování za nedůstojnou velkého vzoru. Teď k tomu přibylo následující:

Osud němectví v rakouském státě závisel na jeho postavení v Říšské radě. Až do zavedení všeobecného a tajného hlasovacího práva existovala v parlamentu ještě německá majorita, i když bezvýznamná. Už tento stav byl na pováženou, protože vzhledem k národně nespolehlivému postoji sociální demokracie vystupovala tato v kritických otázkách týkajících se němectví vždy proti německým národním zájmům, aby si neodradila stoupence z jednotlivých národů. Už tehdy nemohla být sociální demokracie považována za německou stranu. Se zavedením všeobecného volebního práva přestala existovat i jistá číselná německá převaha. Odněmčování státu už nestálo nic v cestě.

Národní pud sebezáchovy mi už tenkrát bránil, aby z tohoto důvodu zvlášť miloval zastoupení, v němž němectví nebylo zastupováno, nýbrž zrazováno. Ale to byly nedostatky, jako mnohé jiné, jež nelze připisovat věci samé, nýbrž rakouskému státu. Už dříve jsem se domníval, že ani případné obnovení německé většiny v zastupitelských orgánech státu nebude mít zásadní význam, pokud starý stát bude existovat. S takovým postojem jsem poprvé vstoupil do prostor posvátných i sporných. Ovšem pro mne byly posvátné jen díky vznešené nádherné stavbě. Zázračné helénské domy na německé půdě. Ale vzápětí jsem byl pobouřen, když jsem viděl to ubohé divadlo, jež se konalo před mýma očima! Bylo přítomno několik stovek těchto zástupců lidu, měli právě zaujmout stanovisko k jakési důležité hospodářské otázce. Stačil mi jeden den a měl jsem podnět k přemýšlení na týdny. Obsah předneseného byl na skutečně skličující "výši", pokud vůbec tomu žvanění bylo rozumět, neboť někteří pánové nemluvili německy, nýbrž svými slovanskými mateřskými jazyky či jejich dialekty. Měl jsem příležitost to, co jsem dosud znal jen z četby novin, slyšet na vlastní uši. Vzrušený dav křičící jeden přes druhého ve všech tóninách, zdivočelá masa, a nad tím vším nevinný starý strýc, snažící se v potu tváře se zvonkem v ruce vykřikovat vážné prosby i hrozby, aby zjednal domu opět důstojnost.

Musel jsem se smát.

O několik týdnů později jsem tam byl opět. Obraz se změnil, nebyl k poznání. Sál byl úplně prázdný. Dole se spalo. Několik poslanců bylo na svých místech, zívali jeden na druhého, jeden mluvil. Přítomen byl místopředseda sněmovny a hleděl evidentně znuděn do sálu.

Rok klidného pozorování stačil k tomu, abych svůj původní názor na podstatu této instituce beze zbytku změnil a v tomto se utvrdil. Vnitřně už jsem nezaujímal postoj ke znetvořené formě parlamentarismu, kterou tato myšlenka v Rakousku měla, ne, teď už sem nemohl parlament jako takový uznávat. Až dosud jsem viděl neštěstí rakouského parlamentu v absenci německé majority, nyní jsem ale viděl neblahý osud v podstatě této instituce vůbec.

Napadla mne tehdy celá řada otázek. Začal jsem se důkladně seznamovat s demokratickým principem stanovení většiny jako základu celé této instituce. Nemenší pozornost jsem ale věnoval i duchovním a morálním kvalitám oněch pánů, jež byli vyvoleni svými národy, aby sloužili tomuto účelu. Poznal jsem tak současně instituci i její nositele. Během několika let jsem si pak z poznatků a názorů vytvořil plastický obraz "nejdůstojnějšího" jevu nové doby: parlamentáře. Vštípil jsem si ho ve formě, která už nikdy poté nedoznala podstatné změny.

Také tentokrát mě praktická výuka zkušenosti uchránila od toho, že jsem se neutopil v teorii, jež se mnohým jeví na první pohled tolik svůdná, avšak přesto patří k úpadkovým jevům lidstva. Demokracie dnešního západu je předchůdcem marxismu, který by bez ní byl nemyslitelný. Dává živnou půdu tomuto světovému moru, v jehož prostředí se nákaza šíří. Ve své vnější formě, v parlamentarismu, vytvořila směšný výplod z bláta a ohně, ale oheň, jak se bohužel zdá, už asi vyhořel.

Musím být osudu víc než vděčný, že mi i tuto otázku předložil k řešení ještě ve Vídni, neboť je možné, že by mi byla odpověď v tehdejším Německu příliš usnadněna. Kdybych byl poznal směšnost této instituce zvané "parlament" nejdříve v Berlíně, propadl bych možná

opaku a zdánlivě bez důvodu se postavil na stranu těch, kteří spatřovali blaho říše ve výhradní podpoře síly myšlenky císařství, a přesto stáli, cizí a slepí, proti lidu a době.

V Rakousku toto možné nebylo. Tady se nedalo tak lehce upadat z jedné chyby do druhé. Jestliže byl parlament neschopný, platilo to pro Habsburky ještě mnohem víc - v žádném případě méně. Pouhým odmítáním "parlamentarismu" to zde nekončilo, neboť pak zůstávala otevřen otázka: co teď ? Odmítnutí a odstranění Říšské rady by znamenalo, že celá vládni moc by zůstala habsburskému domu - pro mě zcela nesnesitelná myšlenka. Obtížnost tohoto zvláštního případu mne přivedla k důkladnějším úvahám o tomto problému, což by se jinak asi v tak mladém věku nestalo.

Na prvním místě a nejvíc jsem přemýšlel o zřejmé absenci jakékoli zodpovědnosti jednotlivých osob. Parlament učiní nějaké rozhodnutí, jehož důsledky mohou být sebezhoubnější a nikdo za to nenese odpovědnost, nikdo nemůže být nikdy hnán k zodpovědnosti. Nebo je snad zodpovědností to, že po nějakém krachu odstoupí vláda, která to zavinila, nebo se změní koalice či dokonce se rozpustí parlament? Cožpak může vůbec byt kolísající většina lidí volána k zodpovědnosti? Cožpak není myšlenka každé odpovědnosti vázána na osobu? Může se v praxi stát, že vedoucí osoba ve vládě je volána k zodpovědnosti za činy, jejichž původ a provedení je připisováno výlučně na konto vůle a náklonnosti většiny lidí?

Anebo: nemá být úkolem vedoucího státníka plodit tvůrčí myšlenky, namísto, aby tento úkol spočíval v umění vysvětlovat genialitu svých návrhů stádu beranů s dutými hlavami a pak si vyžebrávat jejich souhlas?

Je kritériem státníka, zda ovládá umění přemlouvání tak dobře, jako umění státnické moudrosti v přijímání velkých směrnic a rozhodnutí? Je neschopnost vůdce dokázána tím, že se mu nepodařilo získat pro určitou ideu většinu náhodně více či méně čistými způsoby dohromady sehnaného houfu? Pochopil vůbec tento houf nějakou myšlenku dříve, než úspěch prokázal její velikost? Není snad každý geniální čin na tomto světě viditelným protestem génia proti netečnosti masy? Co má ale udělat státník, kterému se nepodaří vlichotit se houfu natolik, aby získal jeho přízeň pro své plány? Má si je koupit? Anebo se má vzhledem k hlouposti svých spoluobčanů vzdát realizace životně důležitých úkolů a stáhnout se do ústraní, nebo má zůstat? Nedostává se v takovém případě skutečný charakter do neřešitelného konfliktu mezi poznáním a slušností, nebo lépe řečeno poctivým myšlením? Kde tu vede hranice oddělující obecnou povinnost od závazku osobní cti? Nemusí si každý opravdový vůdce zakázat, aby byl takovým způsobem degradován na politického kšeftaře? A naopak: nemusí se teď každý kšeftař cítit povolán "dělat" do politiky, poněvadž konečnou zodpovědnost neponese on, nýbrž nějaký neuchopitelný houf? Nemusí vést náš většinový princip k demolici vůdcovské myšlenky vůbec? Domnívají se lidé, že pokrok tohoto světa pochází z mozků většin a ne z hlav jednotlivců? Nebo snad můžeme v budoucnosti tento předpoklad lidské kultury postrádat? Nejeví se snad dnes nezbytnější než kdykoliv dříve?

Parlamentní princip většinového rozhodování odmítá autoritativní osobnost a staví na její místo počet daného houfu a hřeší tím proti základním aristokratickým myšlenkám přírody, přičemž ovšem její názor na šlechtu nemusí být v žádném případě ztělesněn v dnešní dekadenci našich současných horních deseti tisíc.

Jaké zpustošení tato instituce moderního parlamentarismu místo vládnutí způsobuje si ovšem čtenář židovských novin nedovede představit, pokud se nenaučil samostatně myslet a analyzovat. Tento tisk je v prvé řadě příležitostí pro neuvěřitelné zaplavování celého politického života podřadnými jevy našich dnů. Zatímco opravdový vůdce se bude stahovat z politické činnost, která většinou nemůže spočívat ve výkonné tvůrčí práci, ale spíše v licitaci a handrkování o přízeň většiny, bude právě tato činnost vyhovovat malému duchu a přitahovat ho. Čím nepatrnějšího ducha a schopností takový obchodník s kůžemi dnes je, čím jasněji mu vlastní názor ozřejmuje ubohost jeho vlastního zjevu, tím více bude chválit systém, který od něj nevyžaduje sílu a genialitu obra, nýbrž spíše bere za vděk mazanosti vesnického rychtáře a dokonce vidí raději tento druh moudrosti než tu, jíž měl Perikles.

Přitom se nemusí takový hlupák nikdy trápit odpovědností za své působení. Je této starosti zbaven, neboť dobře ví, že až je výsledek jeho "státnického" žvanění jakýkoliv, jeho konec je už dávno zapsán ve hvězdách: jednoho dne bude muset uvolnit místo jinému, právě takovému duchu jako je on sám. Neboť znamením takového úpadku je mimo jiné to, že počet velkých státníků narůstá právě tou měrou, jakou klesá měřítko jednotlivce. S rostoucí závislostí na parlamentních většinách se bude muset ale zmenšovat, poněvadž velcí duchové

budou odmítat být blízcí lidí neschopných a žvanilů, a naopak, reprezentanti hlouposti, tj: hlouposti, nenávidí nic víc než hlavu, která nad nimi vyniká.

Je vždy příjemný pocit vědět, že v čele městského zastupitelstva v Kocourkově je vůdce, jehož moudrost odpovídá úrovni přítomných: každý je rád, že se může čas od času blýsknout svým duchem, ale především, může-li být mistrem Petr, proč tedy ne taky jednou Pavel?

Nejniterněji však odpovídá tento vynález demokracie jedné naši vlastnosti, jež přerostla v poslední době v ostudu, totiž zbabělosti velké části našeho takzvaného "vůdcovství". Jaké štěstí, když se mohou při všech skutečných a alespoň trochu významných rozhodnutích schovat pod šosy takzvané majority!

Podívejme se na jednoho takového politického rošťáka, jak ustaraně si vyžebrává souhlas většiny ke každému konání, aby si tak zajistil potřebné druhy ve zbrani a mohl ze sebe shodit břemeno odpovědnosti. To je také hlavní důvod, proč je takový druh politické činnosti muži v jádru slušnému a odvážnému odporný a proč ho nenávidí, zatímco všechny bídné charaktery přitahuje. Kdo nechce osobně převzít zodpovědnost a hled úkryt, je zbabělý lump. Bude-li se jednou vedení národa skládat z takových ubožáků, velice brzy se to zle vymsti. Nikdo nebude mít odvahu rozhodně jednat, každý raději přijme nejpotupnější zneuctěni, než aby se vzchopil k nějakému rozhodnutí, už tu přece není nikdo takový, kdo by byl ochoten, dát svou osobu a svou hlavu do služeb realizace bezohledného rozhodování.

Neboť jedno nesmí být zapomenuto: majorita nemůže ani zde nahradit skutečného muže. Je vždy pouhou zástupkyni hlouposti a zbabělosti. Jako sto prázdných hlav nenahradí jednoho moudrého, tak ze sta zbabělců nevyjde hrdinské rozhodnutí.

Avšak čím menši je zodpovědnost jednotlivých vůdců, tím větší je počet těch, kteří se budou i přes svou ubohou úroveň rovněž cítit být povolání, dát národu k dispozici své nesmrtelné síly. Ano, už vůbec nebudou mu.set čekat, až přijdou konečně i oni na řadu, stojí v nekonečné frontě a s bolestnou lítostí počítají ty, kteří stojí před nimi a téměř vypočítávají hodinu, kdy se podle lidského uváženi dostanou na tah. Touží tedy po každé změně v úřadu, o němž sní a jsou vděční za každý skandál, který tu řadu před nimi proklestí. Jestliže však někdo nechce z obsazeného místa odstoupit, pociťují to téměř jako porušení svaté smlouvy společné solidarity. Pak začnou být zlomyslní a nedají pokoj až do té doby, kdy je ten nenasyta konečně svržen a dá své teplé místo k dispozici. Zato se hned tak brzy na žádné místo nedostane. Neboť je-li jedna z těchto stvůr přinucena vzdát se svého místa, bude se ihned pokoušet vsunout se znovu někam do řady čekajících, pokud ji nezadrží pokřik a nadávky ostatních. Výsledek toho všeho jsou děsivě rychlé změny na nejdůležitějších místech a úřadech takového státu, tedy skutečnost, která v každém případě působí nepříznivě, někdy až katastrofálně. Neboť tomuto mravu padne za oběť nejen hlupák a člověk neschopný, ale často i opravdový, skutečný vůdce, jestliže osud vůbec ještě dokáže takového člověka na toto místo dosadit. Jakmile to jednou vejde ve známost, zešikuje se ihned sevřena obranná fronta, zejména když taková hlava, aniž by pocházela z vlastních řad, si přesto troufá proniknout do vznešené společnosti. Tito lidé tu chtějí být jen sami mezi sebou a jako společného nepřítele nenávidí každého, kdo by mohl být jedničkou mezi nulami. A v tom ohledu je instinkt tím ostřejší, čím více může chybovat kdekoliv jinde.

Důsledkem bude stále se rozšiřující duchovní zbídačování vedoucích vrstev. Co z toho plyne pro národ a pro stát, může každý zvážit sám pokud ovšem sám nenáleží k téže skupině "vůdců". Staré Rakousko vlastnilo parlamentní vládu v čisté podobě. Předsedové vlád byli sice jmenováni císařem a králem, avšak toto jmenováni nebylo ničím jiným než výkonem parlamentní vůle. V licitaci a handrkování o jednotlivá ministerská místa bylo však Rakousko typickou západní demokracií. Výsledky odpovídaly do praxe převedeným zásadám. Zejména výměny jednotlivých osobností probíhaly ve stále kratších intervalech, až se staly skutečnou honbou. Stejnou měrou klesala velikost "státníků, až konečně zůstal onen malý typ parlamentního kšeftaře, jehož státnická hodnota byla stále více měřena a uznávána podle toho, jak se mu dařilo slepovat dané koalice, tj. provádět ty nejpokleslejší politické obchody, které výhradně dokážou zdůvodnit vhodnost těchto zástupců lidu pro politickou práci.

V této oblasti zprostředkovávala vídeňská škola ty nejlepší dojmy. Neméně mě přitahovalo porovnávání schopností a znalostí těchto zástupců lidu s úkoly, které na ně čekaly. Ovšem bylo třeba se chtě nechtě blíže zabývat duševním horizontem těchto národních vyvolenců, přičemž nebylo možné vyhnout se procesům vedoucím k odhalení těchto skvostných jevů v našem veřejném životě a nevěnovat jim nutnou pozornost. Také

způsob, jakým byly skutečné schopnosti těchto pánů dávány do služeb vlasti a byly používány, tedy technický proces jejich činnosti, stál za důkladné studium a prozkoumání.

Celkový obraz parlamentního života se jevil o to žalostnější, čím větší bylo odhodlání proniknout do vnitřních vztahů a studovat osoby a věcné základy bezohlednosti s ostrou objektivitou. Ano, to je velmi vhodné vzhledem k instituci, jejíž nositelé poukazují v každé druhé větě na "objektivitu" jako jediný správný základ veškerých úvah a stanovisek. Podívejme se na tyto pány a zákony jejich hořkého bytí a budeme se divit výsledku.

Neexistuje žádný jiný princip, který - objektivně vzato - je tak nesprávný, jako princip parlamentní. Můžeme přitom dospět až k tomu, jak se páni zástupci lidu ke svému úřadu a důstojenství dostávají, nehledě na způsob jejich volby. Že se tu jedná skutečně jenom o nepatrný zlomek naplnění obecného přání či dokonce požadavku, svitne ihned každému, komu je jasné, že politické znalosti široké masy nejsou naprosto vyvinuté natolik, aby samy o sobě dospěly k určitým obecným politickým názorům a vyhledaly osoby, jež tu připadají v úvahu.

Ať už výrazem "veřejné mínění" označujeme cokoliv, spočívá jeho význam jen v nepatrné míře ve vlastních zkušenostech nebo dokonce v poznatcích jednotlivce, nýbrž naopak v představě, jež vzniká jako důsledek nesmírně důrazné a vytrval, tzv. "osvěty". Podobně jako je víra výsledkem výchovy, neboť v lidském nitru potřeba či vyznání (konfese) jen dřímá, tak i politický názor masy je konečným výsledkem někdy až zcela neuvěřitelně houževnatého a důkladného zpracování duše a rozumu.

Zdaleka největší podíl na politické "výchově", kterou označujeme velmi případným slovem "propaganda" připadá na konto tisku. Ten obstarává v první řadě tuto "osvětovou práci" a představuje tak svého druhu školu pro dospěl,. Toto vyučování ale není v rukou státu, nýbrž zčásti v drápech nanejvýš méněcenných sil. Ve Vídni jsem měl jako mladý člověk nejlepší příležitost dobře poznat majitele a duchovní producenty tohoto stroje na výchovu mas. Zpočátku jsem se musel divit, v jak krátkém čase bylo této velmoci umožněno vyrábět určité mínění, i když se přitom jednalo o naprostou falzifikaci nepochybně existujících všeobecných vnitřních přání a názorů. Za několik dnů se ze směšné věci udělala významná státní akce, a naopak, v téže době propadly do zapomnění životně důležité problémy, lépe řečeno byly z paměti a vzpomínek masy vykradeny.

Během několika týdnů se podařilo vyčarovat z ničeho nějak jména, spojit s těmito jmény neuvěřitelné naděje široké veřejnosti a dokonce jim zajistit takovou popularitu, jaké se skutečně významným mužům nedostalo za celý život, jména, která před měsícem nikdo neznal ani z doslechu, zatímco v téže době staré, osvědčené osobnosti státního nebo veřejného života i při nejlepším zdraví pro svět zemřely nebo byly zahrnuty tolika bídnými potupami, že jejich jménům hrozilo stát se symboly nějaké zcela určité podlosti či darebáctví. Tento hanebný židovský způsob, jak vylít ze stovek míst najednou čestnému člověku na čistý oděv kbelíky nejnižších špinavých pomluv a zneuctění, je třeba prostudovat a osvětlit, aby byla správně oceněna nebezpečnost těchto novinářských lumpů.

Není nic, co by takovému duševnímu loupežnému rytíři nebylo vhod, aby se dostal ke svým povedeným cílům. Bude čmuchat do nejsoukromějších rodinných záležitosti a nedá pokoj dříve, dokud jeho instinkt vyhledávání lanýžů nevyhrabe nějaký neblahý případ, jež je pak určen k tomu, aby učinil konec nešťastné oběti. A nenajde-li se přes důkladné očmuchávání ani ve veřejném a ani v soukromém životě vůbec nic, sáhne takový chlapík prostě k pomluvám, v pevné víře, že vždycky něco na oběti ulpí a že stonásobným opakováním nactiutrhačných řečí, o které se postarají jeho kamarádi ve zbrani, je oběť ve většině případů znemožněna, přitom tito lumpové nepodniknou nic z věrohodných a pro jiné pochopitelných důvodu. Bůh chraň! Takový strašák zaútočí na své okolí velmi darebáckým způsobem a zahalí se do mraku počestných a úlisných frázi, žvaní o "novinářské povinnosti" a o jiných lživých věcech. Dokonce se odvažuje nudně žvanit na zasedáních a kongresech, tedy na akcích, kde se tato pohroma vyskytuje ve větším počtu, o zcela zvláštní, totiž žurnalistické "cti", o níž se tam nashromážděná pakáž navzájem ujišťuje. Tato lůza však fabrikuje z více než dvou třetin takzvané "veřejné mínění', z jehož pěny pak vystupuje parlamentní Afrodité.

Pro správné vyléčení těchto praktik a jejich prolhané nepravdivosti by bylo třeba napsat celé knihy. Nejlépe a nejsnáze vysvětlíme tento nesmyslný a nebezpečný lidský zmatek, jestliže porovnáme demokratický parlamentarismus se skutečnou germánskou demokracií.

Pozoruhodnost prvního spočívá v tom, že je zvoleno řekněme pět set mužů, v poslední době i žen, kterým ve všem přísluší poslední slovo. Jsou tak prakticky vládou, neboť i když

volí vládní kabinet, jež navenek řídí správu státních záležitosti, je toto pouhé zdání. Ve skutečnosti nemůže tato takzvaná vláda podniknout žádný krok, aniž by si zajistila svolení všemocného shromáždění. Z tohoto důvodu ji také nelze činit za nic odpovědnou, neboť konečné rozhodnutí nečiní vláda, nýbrž parlamentní většina. Vláda je každopádně pouhou vykonavatelkou vůle většiny. Její politické schopnosti lze vlastně posuzovat pouze podle toho, jak dokáže přetáhnout většinu na svou stranu nebo jak se dokáže přizpůsobit vůli této většiny. Tím ale klesá z úrovně opravdové vlády na úroveň žebračky vzhledem k majoritě. Ano, její nejnaléhavější úkol teď spočívá pouze v tom, aby si případ od případu buďto zajišťovala přízeň dané většiny, anebo vytvářela většinu novou, vládě více nakloněnou. Správnost záměrů vlády sama o sobě nehraje roli. Tím je prakticky vyloučena jakákoliv zodpovědnost. K jakým důsledkům to vede, vyplývá ze zcela prosté úvahy: výsledkem vnitřní skladby oněch pěti set zvolených zástupců lidu podle jejich povolání nebo dokonce schopností je rozháraný a navíc většinou ubohý obraz. Nelze přece uvěřit tomu, že tito vyvolenci národa jsou také vyvolenci ducha nebo alespoň rozumu! Doufám, že se nikdo nedomnívá, že z volebních lístků voličů, kteří jsou všechno jiné než plní ducha, vyrostou hned po stovkách nějací státníci. Vůbec je třeba ostře vystoupit proti nesmyslu, že ve všeobecných volbách se zrodí géniové. Za prvé, v jednom národě se najde jen jednou za velmi dlouhé období jeden jediný skutečný státník a nikoliv hned sto a více současně, za druhé, odpor mas je proti každému géniovi přímo instinktivní. Spíš projde velbloud uchem jehly, než-li se prostřednictvím voleb "objeví" skutečně velký muž. To, co skutečně přesahuje normální míru širokého průměru, se ve světových dějinách obvykle ohlásí samo. Tady však hlasuje pět set lidi více než skromného formátu o nejdůležitějších záležitostech národa, dosazují vlády, které si pak musí obstarávat schválení tohoto shromáždění v každém jednotlivém případě a v každé zvláštní otázce. Politiku tedy dělá ve skutečnosti oněch pět set. A podle toho ta politika také většinou vypadá .

Avšak i když ponecháme stranou genialitu těchto zástupců a pomyslíme na to, jak různé problémy ve zcela protichůdných oblastech čekají na vyřešení a rozhodnutí, pochopíme, jak neschopná musí být vládní instituce, která i poslední rozhodovací právo přenáší na masové shromáždění lidi, z nichž má vždy jen nepatrný zlomek znalosti a zkušenosti v projednávané záležitosti. Nejdůležitější hospodářská opatření se předkládají fóru, jehož členové mají asi jen z jedné desetiny ekonomické vzdělání. To však neznamená nic jiného, než vložit konečné rozhodnutí do rukou lidí, kterým k tomu chybí jakékoliv předpoklady.

Tak je tomu i ve všech ostatních otázkách. Vždy rozhoduje většina lidí neznalých věci a neschopných. Skladba této instituce zůstává neměnná, zatímco projednávané problémy se týkají všech oblastí veřejného života, což by předpokládalo stálou změnu poslanců, kteří tyto problémy posuzují a rozhoduji o nich. Je přece nemožné, aby stejní lidé rozhodovali o záležitostech dopravy a stejně tak třeba o otázkách vysoké zahraniční politiky. Museli by to být univerzální géniové, jací se objeví sotva jednou za století. Bohužel se ale většinou nejedná o "hlavy", nýbrž o omezené, domýšlivé a nafoukané diletanty, o duševní polosvět nejhoršího druhu. Odtud také prameni ona nepochopitelná lehkomyslnost, se kterou tito pánové mluví a rozhoduji o věcech, jež by i velkým duchům daly důvod k starostlivým úvahám. Nejzávažnější opatření pro budoucnost státu, ba i národa, se tu provádějí tak, jakoby na stole ležela rozehraná partie karet a nikoliv osud rasy.

Bylo by však jistě nespravedlivé domnívat se, že každý poslanec nějakého parlamentu by byl zatížen tak nepatrným pocitem odpovědnosti. Ne, vůbec ne. Ale tím, že tento systém nutí jednotlivce zaujímat stanoviska k otázkám, kterým nerozumí, kazí mu postupně charakter. Nikdo nenajde odvahu prohlásit: "Pánové, myslím, že této otázce nerozumíme. Alespoň já osobně vůbec ne." Ostatně nic by se nezměnilo, protože upřímnost by stejně nenašla pochopení a ostatní by si asi tím čestným oslem nenechali zkazit všeobecnou hru, ale kdo zná lidi, pochopí, že v takto osvícené společnosti nikdo nechce být ten nejhloupější a v určitých kruzích se čestnost rovná hlouposti.

Tak bude i tento zpočátku čestný zastupitel přinucen dát se na dráhu všeobecné prolhanosti a podvodů. Právě přesvědčeni, že čestnost jednotlivce by na věci vůbec nic nezměnila, umrtví každé čestné pohnutky, které by se snad mohly u někoho projevit. Nakonec si ještě namlouvá, že on osobně zdaleka ještě není ten nejhorší a že svou spoluúčastí snad zabrání něčemu horšímu.

Samozřejmě lze namítnout, že jednotliví poslanci v té či oné věci sice nemají zvláštní znalosti, ale jejich stanoviska jsou formulována frakcí, jež řídí politiku svých poslanců a poradí jim, že mají své zvláštní výbory, které jsou odborníky poučovány víc než dost. Na

první pohled to souhlasí. Ale vnucuje se otázka: proč volíme pět set lidí, jestliže pouze několik z nich má potřebnou moudrost k zaujetí stanoviska v důležitých Záležitostech? Ano, v tom je jádro pudla.

Cílem našeho dnešního parlamentarismu není vytvořit shromážděni moudrých, ale spíš sestavit hejno duševně závislých nul, jejichž ovládání podle určitých směrnic je o to lehčí, čím větší je omezenost jednotlivců. Jenom tak lze dělat v dnešní době stranickou politiku v tom špatném smyslu. Jen tak je možné, že utajený původce se drží vždy v pozadí, aniž by mohl být volán k odpovědnosti. Neboť každé, i pro národ škodlivé rozhodnutí nebude připsáno na vrub jednoho z těchto lumpů, nýbrž svaleno na bedra celé frakce.

Tím odpadá jakákoliv praktická odpovědnost, neboť ta může spočívat pouze v závazku jednotlivce a nikoliv na parlamentní žvanírně. Toto zařízení může být milé a ceněné jenom nejprolhanějšími a denního světla se štítícími jezevci, zatímco každý čestný, přímý a k osobní odpovědnosti připravený člověk ho musí nenávidět.

Tento druh demokracie se stal také nástrojem rasy, která se pro své interní cíle musí bát slunce dnes i v budoucnu. Jenom Žid může vychvalovat zařízení, jež je špinavé a falešné jako on sám.

Proti tomu stojí skutečná germánská demokracie svobodné volby vůdce s jeho závazkem plně převzít veškerou odpovědnost za své konání. V této demokracii neexistuje žádné hlasováni majority o jednotlivých otázkách, nýbrž rozhodování jediného člověka, který pak svým majetkem a životem stojí za svým rozhodnutím. Bude-li vznesena námitka, že za těchto předpokladů se jen ztěží najde někdo, kdo bude ochoten věnovat se tak riskantnímu úkolu, je třeba odpovědět: Bohu díky, v tom je přece smysl germánské demokracie, aby se ten první nedůstojný snaživec a morální zbabělec nedostal oklikou k vládě nad svými soukmenovci, ale aby už jen samotná velikost převzaté odpovědnosti odradila neschopné a slabochy. Kdyby se ale přece jenom nějaký takový chlápek pokusil sem vloudit, lze jej lehce objevit a nevybíravě okřiknout: Pryč, zbabělý lumpe! Ustup, umažeš schody, neboť hlavní schodiště do panteonu dějin není pro pokrytce, nýbrž pro hrdiny! K tomuto názoru jsem se dopracoval po dvouletém navštěvování Vídeňského parlamentu. Potom už jsem tam nechodil.

Vláda parlamentu měla hlavní zásluhu na oslabování habsburského státu v posledních letech. Čím více byla jeho zásluhou potlačována nadvláda němectví, tím více se prosazoval systém vzájemného protivenství národů. V Říšské radě to probíhalo vždy na úkor Němců a tím ovšem i v neprospěch Říše, neboť na přelomu století muselo být jasné i tomu nejprostšímu člověku, že přitažlivost monarchie už nedokáže zvládat odstředivé síly jednotlivých zemí. Naopak. Čím nedostatečnější byly prostředky, které mohl stát vynakládat na své udržení, tím více rostlo pohrdání tímto státem. Nejenom Maďarsko, ale i jednotlivé slovanské provincie se již tak málo identifikovaly se společnou monarchii, že její slabost už nebyla pociťována jako vlastní hanba. Spíše tu byla jakási radost z příznaků začínajícího stáří, doufalo se víc v její smrt než v její uzdravení.

Parlament ještě zabraňoval úplnému zhrouceni, avšak za cenu nedůstojných ústupků a splnění jakéhokoliv vyděračství, jež pak musel zaplatit Němec, v říši pak byla co nejšikovněji dohrávána partie jednotlivých národů proti sobě. Nicméně všeobecná vývojová linie směřovala proti Němcům zvláště však od doby, kdy se stal následníkem trůnu arcivévoda František Ferdinand. Díky následnictví získal jistý vliv a čechizace, probíhající od shora dolů, dostala plán a řád. Tento příští panovník se pokoušel všemi prostředky napomáhat odněmčení, nebo je sám podporoval či alespoň kryl. Zvláště německá města byla oklikou přes státní úřednictvo pomalu ale jistě zahrnuta do ohrožených, jazykově smíšených zón. I v Dolním Rakousku postupoval tento proces stále rychleji a Vídeň už byla pro mnoho Čechů jejich hlavním městem.

Vůdčí myšlenka tohoto nového Habsburka, jehož rodina mluvila česky (choť arcivévody, bývalá česká hraběnka, pocházela z kruhů, kde byl protiněmecký postoj tradicí), bylo zřídit ve střední Evropě pozvolna slovanský stát, který měl být, za účelem ochrany proti ortodoxnímu Rusku, postaven na přísně katolických základech. Tím se náboženství zase jednou dostalo do služeb čistě politické myšlenky, jak tomu bylo u Habsburků dost často, myšlenky nešťastné, alespoň z německého pohledu. Výsledek byl v mnoha ohledech víc než smutný. Ani Habsburský dům, ani katolická církev nedostaly oček vanou odměnu. Habsburk přišel o trůn, tím o velký stát. Neboť tím, že koruna ve svých politických záměrech postavila do svých služeb také náboženské momenty, vyvolala ducha, jehož sama zpočátku nepovažovala za možného. Jako odpověď na pokusy vymýtit ve staré monarchii všemi

prostředky němectví, vyrostlo v Rakousku staroněmecké hnutí. V osmdesátých letech dosáhl také v monarchii svého vrcholu manchersterský liberalismus v židovském pojetí. Reakce naproti tomu přišla, jak bylo v Rakousku zvykem, v první řadě nikoliv ze sociálních, nýbrž z nacionálních pozic. Pud sebezáchovy přinutil němectvo k obraně v nejostřejší formě. Až v druhé řadě začínaly mít vliv také hospodářské aspekty. Ze všeobecného politického zmatku se vylouply dva stranickopolitické útvary, jeden byl zaměřen více nacionálně, druhý více sociálně, oba však velmi zajímavé a poučné pro budoucnost.

Po skličujícím konci války 1866 se zabýval Habsburský dům myšlenkou odvety na bojišti. Jen osud císaře Maxe Mexického, jehož pád přivodili Francouzi přičemž jeho nešťastná expedice se připisovala především Napoleonu III., vyvolala velké pobouřeni a zabránila užšímu sblížení s Francii. Nicméně Habsburk tehdy číhal. Kdyby se válka 1870/71 nestala tak ojedinělým vítězným tažením, byl by se Vídeňský dvůr asi odvážil krvavé odvety za Sadovou. Ale když došly první zvěsti z bojiště, zázračné, neuvěřitelné a přece pravdivé, tu poznal "nejmoudřejší" ze všech monarchů nevhodnou dobu a tvářil se neupřímně dobrotivě.

Neboť hrdinský boj těchto dvou let přinesl ještě další a větší zázrak. U Habsburků nebylo změněné stanovisko upřímné, bylo vynuceno vnějšími okolnostmi. Zato německý Žid ve staré východní Marce byl hluboce uchvácen vítězstvím a viděl před sebou oživlý sen svých otců, stávající se nádhernou skutečností. Neboť nemylme se: skutečně německy smýšlející Rakušan poznal od této chvíle, že Hradec Králové byl tragickým, ale zároveň nutným předpokladem pro znovu vybudování Říše, která už neměla být a také nebyla zatížena hnilobným marasmem starého svazku. Na vlastním těle pociťoval, že Habsburský dům ukončil své dějinné posláni a že nová říše si zvolí za císaře jen toho, kdo v hrdinném zápalu může "Koruně Rýna" nabídnout svou hlavu. Je třeba děkovat osudu a chválit jej za to, že ji dal v léno potomku domu, který už jednou dávno daroval v osobě Bedřicha Velikého národu světlý symbol slávy.

Když ale po velké válce Habsburský dům rázně přistoupil v monarchii k přímému, ale neúprosnému mýcení nebezpečného, jednoznačně smýšlejícího Němectva - neboť toto by byl nutně výsledek slavizační politiky - vzplanul odpor k zániku odsouzeného národa způsobem, jaký novější dějiny nepoznaly. Poprvé se stali rebely muži nacionálně a patrioticky smýšlející. Rebely nikoliv proti národu ani proti státu, ale proti způsobu vládnutí, jež podle jejich přesvědčení muselo vést k zániku jejich národa.

Poprvé v novějších německých dějinách se oddělil zemský dynastický patriotismus od nacionální lásky k vlasti a národu. Bylo zásluhou všeněmeckého hnutí německého Rakouska.

V devadesátých letech, že jasně a jednoznačně konstatovalo, že státní autorita má právo vyžadovat úctu a ochranu jen tehdy, jestliže je v souladu se zájmy národa, nebo je alespoň nepoškozuje. Státní autorita nemůže být samoúčelná, neboť v takovém případě by každá tyranie na tomto světě byla nenapadnutelná a posvátná.

Vede-li vládní moc pomocnými prostředky národ k zániku, potom je vzpoura nejen právem, ale i povinností každého příslušníka takového národa. Otázka, kdy takový případ nastává a kdy nikoliv, nebude rozhodnuta teoretickými pojednáními, nýbrž silou a úspěchem.

Každá vládní moc si nárokuje povinnost udržovat státní autoritu, ať je sebehorší a i kdyby tisíckrát zradila zájmy národa. Proto národní pud sebezáchovy může používat v boji za nabytí svobody či nezávislosti stejná zbraně, jakými se ji pokouší protivník zadržet. Boj "legálními" prostředky je veden jen tak dlouho, dokud i hroutící se moc takové používá, ale není třeba bát se použit i jiné prostředky, používá-li je i protivníci. Obecně se nemá nikdy zapomínat, že udrženi státu nebo dokonce vlády není nejvyšším cílem lidského bytí, cílem je uchování druhu. Je-li ale druh v nebezpečí, je-li utiskován, nebo hrozí-li mu dokonce odstraněni, potom otázka legality hraje jen podřadnou roli. Může se pak stát, že i když vládnoucí moc tisíckrát používá ve svém konání takzvané "legální prostředky", přesto je pud sebezáchovy utiskovaných vždy vyšším ospravedlněním jejich boje všemi dostupnými zbraněmi. Lidské právo ruší státní právo. Je-li ale národ ve svém boji o lidská práva poražen, znamená to, že byl na váhách osudu shledán příliš lehkým pro štěstí udržet se dále na tomto pozemském světě. Neboť kdo není ochoten nebo schopen bojovat za své bytí, tomu určila věčně spravedlivá prozřetelnost jeho konec.

Svět tu není pro zbabělé národy. Jak snadné je pro tyranii navléci si pláštík takzvané "legality", ukázalo se nejjasněji a nejzřetelněji na příkladu Rakouska.

Legální státní moc se opírala tehdy o Němcům nepřátelskou půdu parlamentu - a o rovněž Němcům nepřátelský panovnický dům. V těchto dvou faktorech byla ztělesněna veškerá státní autorita. Bylo nesmyslné chtít z těchto míst změnit osud rakousko-německého národa. Podle našich ctitelů jediné možné "legální" cesty by to znamenalo zřeknutí se boje, neboť tento by nebyl proveditelný legálními prostředky. Znamenalo by to ale také konec Němců v monarchii - a to ve velmi krátké době. Skutečně jen díky zhrouceni státu bylo němectví uchráněno tohoto osudu. Avšak obrýlený teoretik by raději zemřel pro svoji doktrínu, než pro svůj národ. K hrůze všech teoretických doktrinářů a jiných státních fetišistů tehdejší členové všeněmeckého hnutí v Rakousku tímto nesmyslem důkladné zametli, což zůstává jejich zásluhou. Zatímco se Habsburkové všemi prostředky pokoušeli dostat se němectvu na kobylku, zaútočila tato strana dokonce na "vznešený" panovnický dům a to bezohledně. První ze všech provedla sondu v tomto shnilém státě a otevřela oči statisícům. Její zásluhou byl nádherný pojem "láska k vlasti" osvobozen z objetí této smutné dynastie. V první době svého nástupu měla mimořádně mnoho příznivců, jejich počet hrozil přerůst ve skutečnou lavinu. Ale úspěch nevydržel. V době mého příchodu do Vídně bylo toto hnuti už překonáno křesťansko-sociální stranou a stalo se dokonce téměř zcela bezvýznamným. Celý tento proces zrodu a zániku všeněmeckého hnuti na jedné straně a neslýchaného vzestupu křesťansko sociální strany na straně druhé měl pro mě mimořádný význam jako klasický objekt studia.

Když jsem přišel do Vídně, byly mé sympatie zcela na straně všeněmeckého sněmu. Velmi mi imponovalo, že měl někdo odvahu zvolat v parlamentu "sláva Hohenzellernovi" a rovněž mě těšilo, že stále ještě někdo považoval Rakousko za přechodně oddělenou součást německé říše a nenechal projít ani okamžik, kdy by toto také veřejně neprohlásil. Vzbuzovalo ve mě radostnou naději, že byli lidé, kteří ve všech otázkách němectví bezohledně přiznávali barvu a nikdy se nesnižovali ke kompromisům. Byla to podle mého názoru jediná ještě schůdná cesta k záchraně národa. Nechápal jsem, že hnutí po tak nádherném vzestupu tolik kleslo. Ještě méně jsem chápal, že se křesťanskosociální strana ve stejné době stala tak obrovskou silou. Byla právě na vrcholu své slávy.

Když jsem se chystal porovnat obě tato hnutí, dal mi i v tomto případě osud, urychlen mojí neútěšnou situací, tu nejlepší výuku pro pochopení příčin této hádanky.

Začnu u dvou mužů, kteří byli vůdci a zakladateli oněch dvou stran: Georg von Schtinerer a Dr. Karl Lueger. Čistě lidsky vzato oba převyšují rámec a úroveň takzvaných parlamentních zjevů. V bahně všeobecné politické korupce zůstal jejich život čistý a neporušený. Mé sympatie byly nejdříve na straně všeněmeckého Schtinerera, a1e pozvolna se obracely rovněž ke křesťanskosociálnímu vůdci.

Když jsem porovnával jejich schopnosti, by1 tehdy Schtinerer, jak se mi zdálo, lepší a důkladnější myslitel v zásadních problémech.

Rozpoznal nezbytný konec rakouského státu správněji a jasněji než kdokoliv jiný. Kdyby jeho v úvahy poslouchali lépe zejména v říši, když varoval před habsburskou monarchií, nebylo by došlo k neštěstí světové války Německa proti celé Evropě. Schtinerer rozpoznával vnitřní podstatu problémů, o to víc se však mýlil v lidech.

Zde byla silná stránka Dr. Luegera. Byl mimořádným znalcem lidi a vystříhal se toho, aby je viděl lepší než jsou. Počítal tedy více s realitou života, zatímco Schtinerer pro ni měl jen malé pochopení. Všechno, co si myslel, bylo teoreticky vzato správné, ale protože mu chyběla síla a pochopeni toho, že teoretické poznatky je třeba zprostředkovat masám a to formou odpovídající jejich chápáni, které je a zůstane omezené, zůstávalo všechno poznáni jen prorockou moudrostí, aniž se stalo praktickou skutečností.

Tato absence faktické znalosti lidí vedla později k chybnému hodnocení sil celého hnutí i prastarých institucí. Schtinerer nakonec ovšem poznal, že se jedná o světonázorové otázky, ale nepochopil, že vhodnými nositeli těchto téměř náboženských názorů mohou být především vždy jen široké masy lidu. Viděl bohužel jen ve velmi malém rozsahu mimořádnou omezenost bojové vůle takzvaných "měšťanských kruhů", což bylo dáno už jejich hospodářským postavením a z toho vyplývající obavou, že mají co ztratit a proto se drží zpátky. Ale světonázor bude mít přece vyhlídku na vítězství jen tehdy, jestliže je tu široká masa jako nositelka nového učení a je ochotna postoupit nutný boj. Ve všech těchto věcech byl Dr. Lueger opakem Schtinerera. Důkladná znalost lidi mu pomáhala správně oceňovat možné síly a tím zůstal uchráněn před přílišným podhodnocením stávajících institucí, dokonce snad právě proto se naučil používat tyto instituce jako pomocné prostředky pro dosaženi svých cílů. Také velmi dobře chápal, že politická bojová síla

dnešních vyšších měšťanských vrstev je malá a nedostačující k tomu, aby vybojovala vítězství novému velkému hnutí. Proto ve své politické činnosti kladl důraz na získání vrstev, jejichž existence byla ohrožena, což znamenalo spíš povzbuzeni bojové vůle než její ochromení. Byl rovněž ochoten použít všechny stávající mocenské prostředky a naklonit si mocné instituce tak, aby z těchto starých zdrojů síly získával užitek pro vlastní hnutí. Zaměřil svou novou stranu především na střední stav, ohroženy zánikem, čímž si získal stoupence velmi obětavé i opravdu bojovné. Jeho nesmírně moudrý vztah ke katolické církvi mu získal mladší duchovni v takovém rozsahu, že stará klerikální strana byla nucena vyklízet pole, anebo, chytřeji, připojit se ke straně nové a získávat tam pozvolna pozici za pozicí.

Kdybychom ale jen toto považovali za charakteristiku podstaty tohoto váženého muže, velmi bychom mu křivdili. Neboť nebyl jen obratný taktik, ale měl vlastnosti skutečně velkého a geniálního reformátora. Byl však omezen přesnou znalostí stávajících možnosti jakož i vlastních schopností. Tento skutečně významný muž si vytyčil velmi praktický cíl. Chtěl dobýt Vídeň. Vídeň byla srdcem monarchie, z tohoto města proudil ještě život do nemocného a starého těla vetché říše. Čím zdravější bude srdce, tím více ožije celé tělo. Zásadě správná myšlenka, která však mohla být použita jen po určitou omezenou dobu. A v tom byla slabost tohoto muže. Co vykonal jako starosta města Vídně, je v nejlepším slova smyslu nesmrtelné, monarchii tím však zachránit nemohl - bylo příliš pozdě. To viděl jeho odpůrce Schtinerer jasněji. Nač prakticky Dr. Lueger sáhl, báječně se zdařilo, co si od toho sliboval, to se nedostavilo. Co chtěl Schtinerer, to se mu nepodařilo, čeho se obával, to se bohužel strašným způsobem dostavilo. Tak ani jeden z obou mužů nedosáhl svého cíle: Lueger už nemohl zachránit Rakousko a Schtinerer už nemohl zachránit německy národ před pádem. Je neskonale poučné pro dnešní dobu studovat příčiny selhání obou stran. Je to účelné zejména pro mé přátele, poněvadž v mnoha bodech jsou dnešní poměry podobné těm tehdejším a je možné vyhnout se chybám, které kdysi vedly ke konci hnutí jednoho a k neplodnosti druhého.

Zhrouceni všeněmeckého hnutí v Rakousku mělo podle mne tři příčiny:

Za prvé nejasná představa o významu sociálního problému pro novou, svou podstatou revoluční stranu. Protože Schtinerer a jeho přívrženci se obraceli v prvé řadě na měšťanské vrstvy, mohl být výsledek jen slabý a mírný. Německé měšťanstvo je zvláště ve svých vyšších kruzích, aniž to jednotlivci tuší, pacifistické, jedná-li se o vnitřní záležitosti národa nebo státu. V dobrých časech, to znamená v tomto případě je-li dobrá vláda, je toto smýšlení základem dobré hodnoty těchto vrstev pro stát, v časech špatné vlády však působí přímo zhoubně. Už jenom proto, aby bylo možné vést skutečně vážný boj, muselo se všeněmecké hnutí věnovat především získávání mas. Protože to nečinilo, ztratilo onen rozmach, který taková vlna potřebuje, nemá-li brzy opadnout. Pokud ale nová strana nemá tuto zásadu na zřeteli od počátku a nerealizuje ji, ztrácí později možnost zameškané dohonit. Přijme-li strana velký počet umírněných měšťanských živlů, bude se vnitřní postoj hnutí řídit podle nich a ztratí další vyhlídky na získání větších sil ze širokých lidových vrstev. Tím se ale takové hnutí nedostane dál než k rýpaní a kritice poměrů. Už nikdy nenalezne onu téměř náboženskou víru spojenou se stejnou obětavostí, na jejich místo se dostane snaha o "pozitivní spolupráci", to znamená v tomto případě uznání stávající situace a pozvolné zmírnění tvrdosti boje a konečně přistání u shnilého míru.

Tak tomu bylo i se všeněmeckým hnutím, protože od počátku nepřičítalo hlavní význam získávání stoupenců ze širokých mas. Stalo se "měšťanským, vybraným, umírněně radikálním". Z této chyby vyrostla druhá příčina jeho rychlého zániku. V době nástupu všeněmeckého hnutí byla situace němectví v Rakousku již zcela zoufalá . Rok od roku se stával parlament stále více institucí pomalé zkázy německého národa. Každý pokus o záchranu v hodině dvanácté mohl mít alespoň malou naději na úspěch pouze za předpokladu, že tato instituce bude odstraněna. Pro hnuti tím vyvstala principiální otázka: vstoupit do parlamentu a - dá-li se to tak vyjádřit - "vytunelovat jej zevnitř", anebo vést boj zvenčí útokem na toto zařízení? Vést boj proti takové moci zvenčí znamená vyzbrojit se neotřesitelnou odvahou a připravit se na nekonečné oběti. Chytit býka za rohy a dostat mnoho těžkých ran, někdy padnout k zemi a zase se zvednout se zlámanými údy, až teprve po nejtěžším zápase se vítězství přikloní na stranu smělého útočníka. Jen velikost obětí získá pro věc nové bojovníky, až nakonec vytrvalost bude odměněna vítězstvím. K tomu je ale potřeba dětí národa ze širokých mas. Pouze oni jsou odhodlaní a dostatečně houževnatí,

aby tento boj dobojovali až do krvav,ho konce. Tuto širokou masu však všeněmecké hnutí nemělo a tak mu nezbylo nic jiného, než vstoupit do parlamentu.

Nebylo by správné myslet si, že toto rozhodnutí bylo výsledkem dlouhých vnitřních pochybnosti či úvah, ne, nemyslelo se na nic jiného. Účast na tomto nesmyslu byla jen odrazem všeobecných, nejasných představ o významu a vlivu účasti v instituci, která už v principu byla považována za nesprávnou. Nejspíš si slibovali ulehčení osvěty širokých lidových vrstev, dostanou-li příležitost mluvit na "fóru celého národa". Také se zdálo, že útok na kořeny zla bude úspěšnější, než útok zvenčí. Domnívali se také, že bezpečnost jednotlivých předních bojovníků bude pod ochranou imunity větší, takže síla útoku by se tím mohla zvýšit. Ve skutečnosti se věci ovšem měly jinak. Fórum, o kterém mluvili všeněmečtí poslanci, se nezvětšilo, ale spíše zmenšilo, neboť každý mluví jen pro ten okruh lidí, který ho chce poslouchat, nebo ke kterým se dostane reprodukce řečeného prostřednictvím tisku. Největší bezprostřední fórum posluchačů však není posluchárna parlamentu, nýbrž velké, veřejné shromáždění lidu. Neboť tam se nalézají tisíce lidí, kteří přišli, aby si poslechli, co jim chce řečník říct, naproti tomu v zasedacím sále poslanecké sněmovny je jich jen pár set a to většinou jen proto, aby obdrželi diety a v žádném případě proto, aby do sebe nechali nalévat moudrosti ostatních pánů "zástupců lidu". Především je to ale pořád stejné publikum, které se už ničemu nepřiučí, poněvadž kromě rozumu k tomu zde chybí i sebemenší vůle.

Žádný z těchto zástupců lidu nikdy sám ze sebe nevzdá čest lepší pravdě a nedá se do jejích služeb. Ne, neučiní to ani jediný z nich, ledaže by měl důvodnou naději, že si tím zachrání svůj poslanecký mandát na další období. Teprve tehdy, když už je jasné, že jeho dosavadní strana dopadne v příštích volbách špatně, vydá se tento výkvět statečnosti na cestu a bude se rozhlížet, zda a kde by se dostal k nějaké straně nebo směru, který dopadne ve volbách lépe, ovšem tuto změnu pozice doprovází obvykle průtrží morálních zdůvodnění. Zdá-li se, že nějaká stávající strana natolik ztrácí přízeň lidu a hrozí jí tak velký propad, že pravděpodobně utrží ve volbách zničující porážku, dávají se na velký pochod: parlamentní krysy opouštějí stranickou loď. Nemá to co dělat s lepším věděním nebo úmyslem, pouze s jistým věšteckým nadáním, jež parlamentní štěnici v pravý čas varuje a pouští ji opakovaně do jiné teplé stranické postele. Mluvit před takovým "fórem" znamená jen házet perly oněm známým zvířatům. To se ale opravdu nevyplatí! Neboť úspěch nemůže být jiný než nulový.

A tak to také bylo. Všeněmečtí poslanci se mohli umluvit: účinek nebyl naprosto žádný. Tisk o nich buď zcela mlčel, anebo roztrhal jejich projevy tak, že zmizela jakákoliv souvislost, ba překrucoval dokonce smysl, jež se pak vytrácel a veřejné mínění dostávalo tak velmi špatný obraz o smyslu nového hnutí. Nemělo význam to, co jednotliví pánové říkali, význam mělo to, co se o nich dalo číst v tisku, což byl pouhý výtah z jejich projevů, jež zkreslen tiskem mohl působit jen nesmyslně. Mohl - a měl. Přičemž jediné fórum, před kterým mluvili pravdu, sestávalo z pěti set členů parlamentu. To mluví samo za sebe. Nejhorší ale bylo následující: všeněmecké hnuti mohlo počítat s úspěchem jen tehdy, kdyby od prvního dne pochopilo, že se tu nesmí jednat o novou politickou stranu, nýbrž o světový názor. Neboť pouze světonázor mohl najít sílu k vybojování tohoto obrovského zápasu. Toho jsou jako vůdci schopni jen ty nejlepší a nejodvážnější hlavy. Není-li boj za světový názor veden obětavými hrdiny, nenajdou se zakrátko ani k smrti odhodlaní bojovníci. Kdo bojuje pouze za svou vlastní existenci, nezajímá se příliš o společnost.

Aby si hnuti tento předpoklad udrželo, musí každý vědět, že hnutí může nabídnout čest a slávu z pohledu potomků, ale přítomnosti nemá co nabídnout. Čím více postů a míst má hnuti na rozdávání, tím větší je příliv podřadných lidi, až nakonec tito političtí příležitostní dělníci zaplaví stranu tak, že někteří poctiví bojovníci už staré hnutí vůbec nepoznávají a naopak ti noví odmítají někdejší bojovníky jako obtížné "nepovolané". Tím je ovšem "mise'" takového hnutí vyřízena.

Když se všeněmecké hnutí upsalo parlamentu, dostalo "parlamentáře" namísto dřívějších vůdců a bojovníků. Tím kleslo na úroveň běžné politické strany a ztratilo sílu čelit mučednickým vzdorem neblahému osudu. Místo boje se naučilo "mluvit a vyjednávat". Nový parlamentář to začal již zakrátko pociťovat jako pohodlnější, ne tak riskantní, povinnost vybojovávat nový světový názor "duchovními" zbraněmi parlamentní výřečnosti, oproti tomu, aby se v případě potřeby vrhl do boje s nasazením vlastního života - do boje, jehož výsledek byl nejistý a v každém případě nevýnosný.

Když už se tak sedělo v parlamentu, začali přívrženci venku doufat a čekat na zázraky, které nepřicházely a ani přicházet nemohly. Brzy začali být netrpěliví, protože to, co slyšeli

od svých poslanců, neodpovídalo v žádném případě očekávání voličů. To se dalo lehko vysvětlit, neboť nepřátelský tisk nedával lidu pravdivý obraz působení všeněmeckých zastupitelů. Čím více noví zástupci lidu přicházeli na chuť mírnějšímu způsobu "revolučního" boje v parlamentu a zemských sněmech, tím méně byli ochotni vrátit se do nebezpečné osvětové práce v širokých vrstvách národa. Masové shromáždění, jediná cesta k opravdu účinnému, bezprostřednímu ovlivňování a tedy jedině možnému získávání velkého počtu lidí, bylo stále víc odsunováno do pozadí.

Tak jako byla tribuna parlamentu zaměňována za pivní stůl zasedacího sálu, aby se řeči z tohoto fóra lily nikoliv do lidu, ale do hlav jeho takzvaných "vyvolených" zástupců, tak přestávalo i všeněmecké hnutí být hnutím lidovým a brzy pokleslo na úroveň klubu akademických výkladů, které téměř nikdo nebral vážně.

Špatný dojem, který zprostředkovával tisk, nebyl už odpovídajícím způsobem korigován osobní schůzovní činností jednotlivých pánů, až posléze slovo "všeněmecký" znělo v uších širokých mas nepěkně. Avšak - a to ať si nechají říct všichni ti dnešní rytířští pisálkové a hejskové - největší převraty na světě nebyly nikdy řízeny husím brkem. Ne, peru zůstalo stále vyhrazeno tyto děje teoreticky zdůvodňovat.

Ale síla, která uváděla do pohybu historické laviny náboženského a politického dění, to byla odpradávna kouzelná moc mluveného slova. Široké masy národa podlehnou především síle řeči. Všechna velká hnutí jsou hnutí lidová, jsou to vulkanické erupce lidských vášní a duchovního vnímání, podnícené buďto krutou bohyní nouze nebo zapáleny pochodní slov vržených masám lidu, slov, jež nejsou limonádovými výlevy estetizujících literátů a Ivů salonů. Osudy národů dokáže změnit jen bouře horké vášně, ale vzbudit takovou vášeň umí jen ten, kdo ji sám nosí v srdci.

Vášeň sama daruje svému vyvolenci slova podobná úderům kladiva, která otvírají brány srdce lidu. Koho ale vášeň opustí a jeho ústa zůstávají němá, toho nebe nevyvolilo zvěstovatelem své vůle. Až se tedy drží každý písař svého kalamáře, aby byl činný "teoreticky", stačí-li mu na to rozum a schopnosti: vůdcem se však nenarodil a nebyl vyvolen.

Hnutí, které má velké cíle, se musí úzkostlivě snažit, aby neztratilo souvislost se širokými lidovými masami. Každou otázku musí zvažovat právě z tohoto hlediska a v tomto směru činit rozhodnutí. Musí se vyhýbat všemu, co by mohlo snížit či oslabit jeho působeni na masy, nikoliv snad z "demagogických" důvodu, nýbrž z prostého poznání, že bez obrovské síly národních mas není žádná velká idea uskutečnitelná, byť by byla sebe posvátnější a vznešená. Pouze tvrdá skutečnost musí určovat cestu k cíli, ať se nám to libí nebo ne. Vyhýbat se nepříjemným cestám znamená na tomto světě minout se cíle.

Když všeněmecké hnutí, díky svému postoji k parlamentu, přeložilo těžiště své činnosti z národa do poslanecké sněmovny, ztratilo budoucnost a získalo laciný okamžitý úspěch. Zvolilo lehčí boj a tím už nebylo hodno konečného vítězství.

Promyslel jsem tyto otázky velice důkladně již ve Vídni a poznal, že jsou hlavní příčinou zhroucení tohoto hnuti, které bylo podle mého názoru povoláno k tomu, aby se ujalo vedení němectva, právě v tom, že neuznalo tyto skutečnosti. Hlavní dvě chyby, na kterých všeněmecké hnutí ztroskotalo, byly navzájem příbuzné. Nedostatečná znalost vnitřních hnacích sil velkých převratů vedla k podcenění významu širokých mas lidu, z toho vyplynul nepatrný zájem o sociální otázky i nesprávné nedostatečné získávání duší z nižších vrstev národa. A také nesprávný postoj k parlamentu, který všechny tyto chyby podporoval.

Kdyby poznali nesmírnou sílu, která je vlastni mase jako nositelce revolučního odporu ve všech dobách, pracovali by v sociální a propagandistické sféře jinak. Pak by také těžiště hnutí nebylo v parlamentu, nýbrž v dílně a na ulici.

Tvrdý boj, který všeněmecké hnutí vedlo proti katolické církvi, je vysvětlitelný pouze nedostatečným pochopením duchovní podstaty lidu: Prudký útok nové strany proti němu měl následující příčiny: Jakmile se habsburský dům s konečnou platnosti rozhodl přetvořit Rakousko na slovanský stát, sahalo se k jakýmkoliv prostředkům, jež se zdály být v tomto směru vhodné. Také náboženské instituce zapřáhal bez skrupulí tento nesvědomitý panovnický dům do služeb nové "státní ideje". Používání českých farností a jejich duchovních správců bylo jen jedním z mnoha prostředků na cestě ke všeobecné slavizaci Rakouska. Odehrávalo se to asi takto: I) do ještě německých obcí byli dosazováni češti faráři, kteří pomalu ale jistě nadřazovali zájmy českého národa nad zájmy církví a stávali se zárodkem procesu odněmčování! Německé duchovenstvo zklamalo v tomto směru téměř úplně. Nejen že bylo z hlediska němectví v tomto boji naprosto nepoužitelné, ale nedokázalo

se ani bránit útoku těch druhých. A tak bylo němectví oklikou, tj. zneužíváním na jedné straně a nedostatečnou obranou na straně druhé, pomalu ale nepřetržitě zatlačováno do pozadí. Jestliže se toto konalo v malém, ve velkém nebyly poměry o mnoho lepší. Protiněmeckým pokusům Habsburků se vysoký klérus patřičně nebránil a prosazování německých zájmů ustoupilo do pozadí. Obecný dojem nemohl být jiný než ten, že jde o hrubé porušování německých práv katolickým duchovenstvem. Způsobilo to zdání, že církev necítí s německým národem, že se nespravedlivě staví na stranu nepřítele. Podle Schtinererova názoru byl kořen zla v tom, že vedení katolické církve se nenachází v Německu a z toho že vyplývá nepřízeň církve k zájmům našeho národa.

Takzvané kulturní problémy ustoupily tehdy, jako téměř všechno v tehdejším Rakousku, téměř zcela do pozadí. Rozhodující pro postoj všeněmeckého hnutí ke katolické církvi nebyl ani tak její vztah k vědě apod., jako spíše její nedostatečné zastupování německých práv a naopak stálá podpora zvláště slovanské arogance žádostivosti.

Georg Schtinerer nebyl polovičatý. Boj proti církvi zahájil s přesvědčením, že jenom tímto lze německý národ zachránit. Hnutí

"Pryč od Říma" bylo mohutným ale i nejtěžším útokem, který měl zbořit nepřátelskou pevnost. Domníval se, že bude-li tento boj úspěšný, bude překonán neblahý rozkol církve v Německu, přičemž vnitřní síla Říše a německého národa by takovým vítězstvím mohly velmi získat. Avšak ani předpoklad a ani výsledek tohoto boje nebyly správné. Bezpochyby byla národní síla odporu německého duchovenstva ve všech otázkách němectví menší než sila jejich neněmeckých, zejména českých bratří v úřadě. A pouze ignorant mohl nevidět, že německé duchovenstvo sotva napadlo bránit německé zájmy. Rovněž tak musel každý nezaslepený člověk uznat, že to vyplývá v prvé řadě z jisté okolnosti, kterou my Němci všichni těžce trpíme: je to naše objektivita v postoji k naší národnosti stejně tak jako k čemukoliv jinému. Český duchovní se stavěl subjektivně ke svému národu a objektivně k církvi, zatímco německý farář byl subjektivně oddán církvi a zůstával objektivní vůči svému národu. Jedná se o jev, který naneštěstí můžeme sledovat v tisících jiných příkladů. V žádném případě to není pouze zvláštní dědictví katolicismu, nýbrž skutečnost, která u nás v krátké době nahlodává každou, zvláště státní nebo ideovou instituci.

Porovnejme například postoj, který zaujímá naše úřednictvo k pokusům o národní obrodu, s postojem úřednictva jiného národa v téže otázce. Nebo myslíme si snad, že důstojnický sbor všude na světě by stejným způsobem zastrčil zájmy svého národa za frázi "státní autorita", jak se to děje u nás už pět let zcela samozřejmě a platí to dokonce za zvlášť záslužné? Nezaujímají snad například v židovské otázce obě skupiny stanovisko, které neodpovídá zájmům národa ani skutečným potřebám náboženství? Porovnejme postoj rabína ke všem otázkám jen trochu významným pro židovstvo jako rasu se stanoviskem daleko největší části našeho duchovenstva. S tímto jevem se setkáme vždy, jedná-li se o abstraktní ideje. "Státní autorita", "demokracie", "pacifismus", "mezinárodní solidarita" apod. jsou pojmy, které se u nás téměř vždy stanou tak frigidními, čistě doktrinářskými představami, že každé posuzováni všeobecných národních životních potřeb se děje pouze z jejich hlediska.

Tento neblahý způsob pohledu na všechny záležitosti pod úhlem už jednou vytvořeného názoru umrtvuje každou schopnost vmyslet se subjektivně do věci, jež objektivně odporuje vlastní doktríně, vede nakonec k úplné záměně prostředku a účelu. Obrací se proti všem pokusům o národní povzneseni, pokud by toto bylo možnou pouze po odstranění špatné, zhoubné vlády, protože to by prý bylo porušením "státní autority". Podle tohoto názoru není státní autorita prostředkem k nějakému účelu, v očích fanatika objektivity je účelem sama o sobě, který vyplní celý jeho život. Rozhořčeně by se postavil proti pokusu o diktaturu, i kdyby jejím nositelem měl být například nějaký Bedřich Veliký a momentální státní umělci parlamentní většiny byli jen neschopnými trpaslíky nebo dokonce podřadnými subjekty, poněvadž zákon demokracie je pro doktrináře posvátnější než blaho národa. Bude tedy hájit nejhorší tyranii, jež ruinuje národ, poněvadž "státní autorita" je v této tyranii momentálně ztělesněná, jindy zase odmítne i požehnanou vládu, pokud neodpovídá pravidlům "demokracie".

Stejně tak bude náš německý pacifista mlčet ke každému i sebekrvavějšímu znásilňování národa, jež může vycházet i z nějaké volenské moci, a kdyby se dal tento osud změnit pouze odporem, tedy násilím, bylo by to proti duchu jeho mírového společenství. Mezinárodní německý socialista může byt od ostatního světa solidárně vypleněn a bude to kvitovat s bratrskou a nepomyslí na odplatu ani na protest, právě proto, že je - Němec. Toto může znít

smutně, ale změnit nějakou věc znamená ji napřed poznat. Stejně tak je tomu se slabošským zastupováním německých zájmů částí kléru. Není to ze zloby nebo ze zlé vůle, není to na povel shora". V takové národní vlažnosti spatřujeme jednak výsledek nedostatečné výchovy k němectví od mládí, jednak naprosté podrobeni se myšlence, která se stala idolem. Tak bude pacifista, věnující se subjektivně a bez výhrad své ideji, hledat při každém i tom nejnespravedlivějším, těžkém ohrožení svého národa nejprve objektivní práva (pokud je to Němec) a nikdy se postaví z pudu sebezáchovy do řad svého stáda a nebude bojovat.

Nakolik to platí pro jednotlivé skupiny, nám ukáže snad toto: Protestantismus zastupuje zájmy Němectva lépe, má to zakotveno už ve svém zrodu a v pozdější tradici, selhává však v okamžiku, kdy by se měla obrana národních zájmů týkat oblasti, která chybí nebo je z nějakých důvodu odmítána v obecné linii jeho tradic a představ o světě.

Protestantismus nastoupí k podpoře němectví, pokud se jedná o záležitosti vnitřní čistoty nebo národního prohlubováni, o obranu německé podstaty, německé řeči a také německé svobody, protože to vše je zdůvodněno v něm samém. Okamžitě se ale postaví velmi tvrdě proti všem pokusům zachránit národ ze sevření jeho smrtelného nepřítele, protože jeho postoj k židovstvu je stanoven více méně dogmaticky. Přitom se zde jedná o otázku, bez jejíž vyřešení jsou a zůstanou všechny ostatní pokusy o německou obrodu nebo povznesení zcela nesmyslné a nemožné.

Měl jsem ve své vídeňské době dost času a příležitostí k nepředpojatému zkoumáni této otázky a mohl jsem si v denním styku tisícero způsoby ověřit správnost tohoto názoru.

V tamním ohnisku nejrůznějších národností se jevilo velmi jasně, že pouze německý pacifista se pokouší vidět zájmy vlastního národa vždy jenom objektivně, avšak nikdy tak Žid pokud jde o zájmy židovského národa, že pouze německý socialista je "internacionální" v tom smyslu, který mu zakazuje vyžebrávat svému národu spravedlnost u jeho internacionálních soudruhů jinak než kňouráním a fňukáním, avšak nikdy tak Čech nebo Polák apod. Zkrátka, poznal jsem už tehdy, že neštěstí spočívá jen zčásti v těchto učeních, částečně však také v naší nedostatečné výchově k národnímu cítění a tím podmíněné menší oddanosti k národu. Tím odpadá první čistě teoretické zdůvodněni boje všeněmeckého hnutí proti katolicismu.

Vychovávejme německý národ už od mládí k rozhodnému uzná práv vlastního národa a neotravujme už dětská srdce kletbou objektivity a to i ve věcech svého vlastního "já " a zakrátko se ukáže (za předpokladu radikální národní vlády) že stejně jako v Irsku, Polsku nebo ve Francii bude také v Německu katolík vždycky Němcem.

Největší důkaz toho nám poskytla ona doba, kdy náš národ vystoupil naposledy k obraně své existence před soudnou stolicí dějin. Pokud tehdy nechybělo vedení shora, splnil náš národ své povinnosti úchvatným způsobem. Protestantský pastor i katolický farář - oba společně nesmírně přispěli k udržení naší síly odporu nejen na frontě, ale ještě více doma. V těchto letech a především v prvním vzplanutí to byla skutečně v obou táborech jen jediná svatá Německá říše, za jejíž existenci a budoucnost se modlil každý ke svému nebi.

Jednu otázku si mělo všeněmecké hnutí tenkrát položit: Je udržení rakouského němectví při katolické víře možné nebo ne? Jestliže ano, pak by se politická strana neměla starat o náboženské věci, jestliže ne, měla nastoupit náboženská reformace, nikoliv politická strana.

Kdo se domnívá , že lze dospět k náboženské reformaci oklikou přes politickou stranu, nemá ponětí o vytváření náboženských představ, nemluvě o učení víry a působeni církví. Zde skutečně nelze sloužit dvěma pánům! Přičemž založení nebo zničení nějakého či konfese považuji za podstatně větší čin než založeni nebo zničení státu, neřku-li politické strany.

Neříkejme, že řečené útoky byly jen obranou proti útokům druhé strany! Jistěže byli ve všech dobách lidé bez svědomí, kteří se nerozpakovali používat náboženství či vyznání jako nástroj svých politických obchodů, ale stejně tak svalovat na náboženství zodpovědnost za nějaké lumpy, kteří ji stejným způsobem zneužívají jako cokoliv jiného pro potřeby svých nízkých pudů.

Nic se nehodí parlamentnímu darmošlapovi a povaleči lépe, než je-li mu dána příležitost dosáhnout alespoň dodatečně ospravedlnění jeho politické šmeliny. Neboť jakmile je náboženství voláno k zodpovědnosti za osobni špatnost tohoto prolhance a je proto napadána, vyhlašuje hlasitě do všech světových stran své svědectví o tom, jak spravedlivý byl jeho dosavadní postup a jak pouze jemu a jeho výřečnosti je třeba vděčit za záchranu náboženství a církve. Hloupé a zapomětlivé okolí nepozná většinou pro velký křik pravého původce celého boje nebo si na něho již nepamatuje a lump dosáhl svého cíle. Že to nemá s

náboženstvím vůbec nic společného, to ví tento lstivý lišák velmi dobře. Bude se tedy o to víc v tichosti smát do dlaní, zatímco jeho čestný, ale nešikovný protivník prohrává, aby si jednoho dne zoufal nad lidskou proradnosti a odešel do ústraní.

Činit náboženství nebo církev zodpovědnými za pochybení jednotlivce je nespravedlivé i z jiného hlediska. Porovnejme velikost viditelné organizace církve s průměrným chybováním lidé obecně a budeme muset přiznat, že poměr mezi dobrem a zlem je tady lepší než jinde. Jistě, najdou se i mezi kněžími tací, jimž je jejich posvátný úřad jen prostředkem k uspokojování politické ctižádosti, ba kteří v politickém boji často více než politováníhodným způsobem zapomínají, že by měli být strážci vyšší pravdy a nikoliv zastánci lží a pomluv. Ovšem na jednoho nedůstojného připadají tisíce čestných, svému povolání věrně oddaných duchovních pastýřů, kteří v naši prolhané a zpustlé době vyčnívají jako malé ostrůvky ze všeobecného bahna.

Stejně jako nesmíme odsuzovat církev jako takovou, proviní-li se nějaký zpustlý objekt v sutaně proti mravnosti, nemohu rovněž odsoudit církev za to, že jeden z mnoha jejích služebníků pošpiní a zradí svůj národ, což je jinde téměř běžné. Nezapomínejte zvláště dnes, že na jednoho takového připadají tisíce, kteří s krvácejícím srdcem prožívají neštěstí svého národa a stejně tak jako ti nejlepší z našinců touží po hodině, kdy se zase jednou nebe usměje i na nás.

Kdo ale odpoví, že se tu nejedná o malé problémy všedního dne, ale o otázky zásadní pravdivosti nebo dogmatického obsahu, tomu mohu odpovědět otázkou: domníváš se, že jsi vybrán osudem, abys zvěstoval pravdu? Pak to čiň, ale měj také odvahu činit tak nikoliv klikou přes politickou stranu - neboť i toto je šmelina - ale postav na místo špatnosti dneška své lepší příští. Chybí-li ti odvaha nebo není-li ti lepší příští jasné, pak jdi od toho, v žádném případě se ale nepokoušej potichu a oklikou přes politickou stranu dělat to, co si netroufáš dělat s otevřeným hledím!

Politické strany nemají s náboženskými problémy nic společného, pokud jako odrodilci nepodkopávají mravy a morálku vlastní rasy, stejně tak nemá náboženství nic společného s politickými nepřístojnostmi stran. Pokud ovšem církevní hodnostáři používají náboženské instituce nebo i učení k tomu, aby poškozovali národ, nesmíme je na této cestě následovat a musíme bojovat proti tomu všemi prostředky. Politickému vůdci mají být náboženské nauky a instituce jeho národa vždy nedotknutelné, neboť jinak nesmi být politikem, nýbrž reformátorem, má-li k tomu vybaveni! Jiný postoj by především v Německu vedl ke katastrofě. Při studiu všeněmeckého hnutí a jeho boje proti němu jsem tehdy a v dalších letech dospěl k následujícímu přesvědčeni: Nedostatečné pochopení významu sociálních problémů připravilo toto hnutí o skutečně bojové masy lidu, vstup do parlamentu mu vzal jeho velký rozlet a zatížil hnutí všemi slabostmi této instituce, boj proti katolické církvi ho znemožnil v početných nižších a středních kruzích a odcizil ho mnoha nejlepším lidem, které národ má.

Praktický výsledek kulturního boje v Rakousku se rovná téměř nule. Podařilo se sice urvat církvi na 100 000 členů, avšak tato tím neutrpěla žádnou zvláštní škodu. Nemusela v tomto případě opravdu uronit ani slzu, pro své ztracené "ovečky', neboť ztratila to, co jí už dávno předtím vnitřně plně nenáleželo. Rozdíl mezi reformací kdysi a nyní spočíval v tom, že kdysi se od církve odvrátilo mnoho těch nejlepších lidí z vnitřního náboženského přesvědčení, zatímco teď odešli jen vlažní a to kvůli "úvahám" politického charakteru. A právě z politického hlediska byl výsledek směšný i smutný zároveň.

Zaniklo jedno nadějné spásonosné politické hnutí německého národa, protože nebylo vedeno s bezohlednou střízlivostí a ztrácelo se v oblastech, které musely vést jedině k roztříštění. Neboť jedno je jisté: všeněmecké hnutí by se snad této chyby nikdy nedopustilo, kdyby mělo více pochopeni pro psychiku širokých mas. Kdyby bylo jeho vůdcům známo, že k vybojování úspěchů nelze ukázat mase, už z čistě duševních pohnutek, dva či více protivníků, protože to pak vede k roztříštění bojové síly, bylo by se všeněmecké hnutí už z tohoto důvodu muselo zaměřit pouze na jediného protivníka. Není nic nebezpečnějšího pro politickou stranu než nechat se vést větroplachy, kteří chtějí vše a ne dosáhnout ničeho.

I kdyby bylo možné jednotlivým církvím vytknout sebevíc, politická strana nesmí ani na okamžik ztratit ze zřetele, že podle všech dosavadních zkušenosti z dějin se nikdy nepodařilo žádné politické straně v podobné situaci prosadit náboženskou reformaci. Dějiny nestudujeme proto, abychom posléze, když by mělo dojít k praktickému použití těchto poznatků, se na tyto zapomínalo či abychom se domnívali, že věci se teď už mají jinak a že věčné pravdy už nejsou použitelné: naopak, z dějin se učíme právě pro přítomnost. Kdo

tohle nedokáže, až si nenamlouvá, že je politický vůdce, je ve skutečnosti plytký, i když většinou velmi domýšlivý trouba a vešker jeho dobrá vůle neomlouvá jeho praktickou neschopnost. Umění všech opravdu velkých vůdců všech dob spočívalo v prvé řadě v tom, že netříštili pozornost lidu, ale soustředili ji vždy na jediného protivníka. Čím jednotnější je nasazení vůle k boji jednoho národa, tím větší je přitažlivost hnutí a tím pádnější je síla střetů. Je součástí geniality velkého vůdce, že umí představit různorodé protivníky jako jednu kategorii, neboť rozlišování různých nepřátel vede u slabších a nejistých povah k pochybnostem o vlastním oprávnění.

Jakmile se kolísající masa octne v boji proti mnoha protivníkům, dostaví se objektivita a nastoluje se otázka, zda snad všichni ostatní nemají pravdu a jestli vůbec vlastní národ nebo vlastni hnutí jsou v právu. S Tím se dostavuje první ochromení vlastních sil. Je tedy vždy třeba shrnout množství vnitřně rozdílných protivníků tak, aby podle názoru masy stoupenců byl veden boj pouze proti jedinému nepříteli. To posiluje víru ve vlastní právo a posiluje rozhořčení proti útočníkům na toto právo. Že toto někdejší všeněmecké hnutí nepochopilo, stálo ho úspěch.

Cíl byl stanoven správně, vůle byla čistá , ale zvolená cesta nebyla správná. Hnuti se podobalo horolezci, jež má na zřeteli vrchol, který chce slézt, také na cestu se dává s velkou rozhodnosti a silou, ale nevěnuje pozornost cestě, jeho zrak se upírá k cíli, přičemž mu uniká povaha výstupu a na tom nakonec ztroskotá.

Opačný poměr byl, jak se zdá , u velké konkurentky všeněmeckého hnutí, u křesťanskosociální strany. Cesta, kterou se dala, byla zvolena moudře a správně, ale chyběla jasná znalost cíle. Téměř ve všech momentech, v nichž všeněmecké hnuti chybovalo, byl postoj křesťanskosociální strany správný a plánovitý. Měla potřebné pochopení pro význam masy a od prvního dne si zajistila alespoň její část, a to veřejným zdůrazňováním svého sociálního zaměřeni. Podstatné orientovala z nižšího a středního stavu a řemeslníků a tím získala věrné, vytrvalé i obětavé stoupence. Vyhýbala se jakémukoliv boji proti náboženským institucím a zajistila si tak podporu mohutné církevní organizace. Tím pádem měla pouze jednoho skutečného protivníka. Byla si vědoma významu velkorysé propagandy a měla vynikající vliv na duševní instinkty širokých mas svých stoupenců. Ale to, že nedosáhla svého vysněného cíle, tj. záchrany Rakouska, bylo způsobeno dvěma chybami, jichž se dopustila na své cestě, a také důsledek nejasnosti cíle.

Antisemitismus tohoto nového hnutí byl postaven na náboženském, místo na rasovém základě. Důvod, proč k této chybě došlo, byl stejný jako ten, z nějž vycházel druhý omyl. Chtěla-li křesťanskosociální strana zachránit Rakousko, pak podle názoru svých zakladatelů nesměla zastávat rasový princip, protože jinak by prý muselo v krátké době dojít ke všeobecnému rozpadu státu. Vůdcové této strany se domnívali, že zejména situace ve Vídni vyžadovala odstranění všech rozdělujících faktorů a namísto toho zdůrazňování všech jednotících hledisek. Vídeň byla v této době již velmi prostoupena cizím, zejména českým živlem, že jenom nejvyšší tolerance ve všech rasových problémech mohla zabránit tomu, aby se strana nestala protiněmeckou. Mělo-li být zachráněno Rakousko, nebylo možné vzdát se Vídně. Byl učiněn pokus získávat hlavně malé české živnostníky ve Vídni bojem proti manchesterskému liberalismu. Strana se přitom domnívala, že našla přes všechny národnostní rozdíly společné heslo v boji proti židovstvu na religiózním základě. Že boj na takovém základě nedělal Židům velké starosti, bylo jasné.

S tak povrchním zdůvodněním nebylo nikdy možné dospět k vážnému vědeckému rozboru celého problému. Odradilo to mnoho lidi, jimž musel být antisemitismus tohoto druhu nesrozumitelný. Sílící myšlenka se tím vázala téměř výlučně na duchovně vymezené kruhy, pokud se strana nechtěla odpoutat od čistě citového vztahu dále ke skutečnému poznání. Inteligence se chovala zásadě odmítavě. Věc dostávala stále více takový tón, jako by se v celé záležitosti jednalo jen o pokus nového obrácení Židů či dokonce o projev jakési konkurenční závisti. Tím ale ztratil boj charakter niterného a vyššího zasvěcení a jevil se mnohým, nikoliv těm nejhorším, jako nemorální a zavrženíhodný. Chybělo přesvědčeni, že se tu jedná o životní otázku celého lidstva, na jejímž vyřešení -závisí osud všech nežidovských národů.. V této polovičatosti křesťanskosociální strany se ztrácela hodnota antisemitského postoje.

Byl to zdánlivý antisemitismus, který byl téměř horší než vůbec žádný, neboť lidé byli ukolébáváni v jistotě, že mají protivníka v hrsti, zatímco ve skutečnosti byli taháni za nos.

Žid si ale záhy zvykl na tento antisemitismus tak, že kdyby tento nebyl, chyběl by mu více, než ho nyní obtěžoval.

Mnohonárodní stát vyžadoval větší oběť než zastupování němectví. Člověk nesměl být nacionalista, jestliže nechtěl ve Vídni ztratit půdu pod nohama. Doufalo se, že opatrným obcházením této otázky Ize ještě habsburský stát zachránit, ale právě tímto byl vehnán do zkázy. Hnutí tím ztrácelo obrovský zdroj sil, který dokáže natrvalo doplňovat pouze politická strana s vnitřní hnací silou. Křesťanskosociální strana se však právě tím stala stranou jako každá jiná.

Sledoval jsem obě hnuti co nejpozorněji, jednu z hloubi srdce, druhou naplněn obdivem pro vzácného muže, který se mi tehdy jevil jako hořký symbol celého rakouského němectví.

Když obrovský pohřební průvod mrtvého mrtvého starostu od radnice k Ringstrasse, byl jsem i já mezi mnoha sty tisíci diváky této truchlohry. Byl jsem dojat, ale cit mi přitom říkal, že dílo tohoto muže bylo marné, neboť tento stát byl přiveden k nevyhnutelnému zániku. Kdyby dr. Lueger žil v Německu, byl by zařazen mezi velké hlavy našeho národa, ale působil v tomto nemožném státě, což bylo neštěstím pro jeho dílo i pro něj samotného. Když zemřel, vyšlehávaly již na Balkáně plamínky měsíc co měsíc žádostivěji, takže ho milosrdný osud ušetřil, že nemusel spatřit to, čemu chtěl zabránit.

Já jsem se ale pokusit najít příčiny toho, proč první hnutí selhalo a druhé se setkalo s nezdarem a dospěl jsem k přesvědčení, odhlédneme-li od nemožnosti dosáhnout ve starém Rakousku ještě nějakého upevnění státu, že chyby na obou stranách byly tyto: všeněmecké hnutí mělo jistě pravdu pokud jde o principiální názor na cíl německé obnovy, nemělo však štěstí při volbě cesty k tomuto cíli. Bylo nacionalistické, avšak bohužel nikoliv natolik sociální, aby získalo masy. Jeho antisemitismus ale spočíval na správném poznání významu rasového problému, a to nikoliv na základě náboženských představ. Jeho boj proti určitému vyznání byl naproti tomu fakticky i takticky nesprávný.

Křesťanskosociální hnutí mělo nejasnou představu o cíli německého obrození, zato mělo rozum a štěstí při hledání cest jako strana. Chápalo význam sociální otázky, mýlilo se v boji proti Židům a nemělo potuchy o síle národní myšlenky! Kdyby křesťanskosociální strana měla kromě svého moudrého poznání širokých mas ještě správnou představu o významu masového problému, jak tomu bylo u všeněmeckého hnutí a kdyby bylo nacionalistické - nebo kdyby všeněmecké hnutí ke svému správnému poznání židovské otázky a významu národní myšlenky přidalo ještě praktickou moudrost křesťanskodemokratické strany, zvláště její postoj k socialismu, výsledkem by bylo takové hnutí, jež by podle mého názoru bylo schopné úspěšně zasáhnout do německého osudu. Příčina toho, že se tak nestalo, spočívala převážně v podstatě rakouského státu.

Jelikož mému přesvědčení neodpovídala žádná další politická strana, nemohl jsem v následující době vstoupit do některé ze stávajících organizací a bojovat v ní. Považoval jsem již tehdy všechna politická hnutí za pochybná a neschopná uskutečnit obrodu německého národa ve větším a nejenom vnějším rozsahu. Můj vnitřní odpor k habsburskému státu v té době neustále narůstal.

Čím více jsem se zabýval také otázkami zahraniční politiky, tím více jsem byl přesvědčen, že tento státní. útvar je jen neštěstím pro němectví. Stále jasněji jsem přitom viděl, že osud německého národa nelze rozhodnout zde, nýbrž v říši. To platilo nejen pro obecné politické otázky, ale stejně pro všechny jevy celého kulturního života vůbec.

Rakouský stát projevoval také v oblasti čistě kulturních nebo uměleckých věcí všechny příznaky únavy, přinejmenším však bezvýznamnosti pro německý národ. Nejvíce to platilo pro oblast architektury. Novější stavební umění nemohlo slavit ve Vídni velké úspěchy, neboť od výstavby Ringstrasse dostávalo už jen bezvýznamné úkoly ve srovnání s rostoucími plány v Německu.

Začínal jsem žít stále více dvojím životem. Rozum a skutečnost mi přikazovaly prodělat v Rakousku hořkou a požehnanou školu, ale mé srdce bylo jinde. Zmocnila se mne tehdy skličující nespokojenost. Čím víc jsem poznával vnitřní jalovost tohoto státu a nemožnost jeho záchrany, tím víc jsem nabýval jistoty, že tento stát už může přinést německému národu jenom neštěstí. Nabyl jsem přesvědčení, že tento stát musí nutně stísňovat a omezovat každého skutečně velkého Němce a naopak že podporuje každý neněmecký jev. Protivný mi byl ten rasový konglomerát v hlavním městě, protivná celá ta směsice národů: Češi, Poláci, Maďaři, Rusíni, Srbové, Chorvati atd. a mezi tím vším jako věčná bakterie lidstva - Židé a zase Židé. Obrovské město mi připadalo jako ztělesnění krvesmilstva.

Němčina mého mládí byl dialekt, kterým se mluví i v Dolním Bavorsku, nedokázal jsem ho zapomenout a nenaučil jsem se vídeňský žargon. Čím déle jsem žil v tomto městě, tím více ve mně stoupala nenávist k té cizí směsici národů, která rozežírala toto staré německé

město. Myšlenka, že by se tento stát mohl udržet ještě delší dobu, mi připadala přímo směšná.

Rakousko bylo tehdy jako stará mozaika a tmel držící pohromadě jednotlivé její kaménky byl starý a drolivý, dokud se takové mozaiky nikdo nedotýká, může předstírat svou intaktní existenci, jakmile se však do ní strčí, rozbije se na tisíc střípků. Otázka byla, kdy to někdo udělá.

Protože moje srdce nikdy netlouklo pro Rakousko, ale vždy jen pro Německou říši, byla pro mne hodina rozpadu rakouského státu počátkem spasení německého národa. Ze všech těchto důvodu vznikala ve mně stále silnější touha odejít konečně tam, kam mne od ranného mládí přitahovala tajná přání a tajná láska.

Doufal jsem, že si v budoucnu udělám jméno jako stavitel a takto, v malém či velkém rámci - jak mi osud přiřkne - zasvětím své poctivé služby svému národu. Chtěl jsem se také podílet na štěstí být a působit na místě, kde se jednou musí splnit mé nejvroucnější přání: připojení mého milovaného domova ke společné vlasti, k Německé říši.

Leckdo nebude dnes moci pochopit velikost takové touhy, nicméně obracím se na ty, jímž osud toto štěstí dosud odpírá nebo komu ho krutě odebral, obracím se na ty, kteří zbaveni mateřské země musí osaměle bojovat za svatý statek řeči, kteří jsou za svou věrnost k vlasti pronásledováni a trýzněni a v bolestném pohnuti touží po hodině, kdy se zase vrátí věrné mateřské srdce, obracím se na tyto všechny a vím: vy mne pochopíte!

Jen ten, kdo na vlastní kůži pocítil, co znamená být Němcem a nesmět náležet milované otčině, může pochopit hloubku touhy, které plane ve všech dobách v srdcích dětí odloučených od mateřské země. Mučí ty, kteří jí propadnou a bude jim odpírat štěstí a spokojenost tak dlouho, dokud se neotevřou brány otcovského domu a ve společné říši nenajde společná krev pokoj a klid.

Vídeň byla a zůstala pro mne největší a také nejdůkladnější školou mého života. Přišel jsem kdysi do tohoto města téměř jako chlapec a opouštěl jsem je jako klidný a vyrovnaný člověk. Dostal jsem zde základy svého světového názoru a politického způsobu nazírání věcí, obojí jsem později musel doplňovat pouze v detailech, avšak. ani jedno ani druhé mne nikdy neopustilo. Cenu tehdejších učňovských let sám plně oceňuji teprve dnes. O tomto období jsem pojednal poněkud podrobněji proto, že mi poskytlo názornou výuku právě v oněch otázkách, které patří k základům strany, která vznikla ze skromných začátků a ani ne za pět let se chystá stát se velkým masovým hnutírn. Nevím, jaký by dnes byl můj postoj k Židům, k sociální demokracii či lépe k celému marxismu, k sociální otázce apod., kdyby se základ mých osobních názorů nevytvořil tak záhy pod tlakem osudu a také vlastním studiem. Neboť i když neštěstí vlasti přinutí tisíce lidi k přemýšlení o vnitřních příčinách tohoto zhroucení, nevede to nikdy k takové důkladnosti a hlubšímu pochopení, které se zjeví tomu, jež se stal teprve po dlouholetém boji pánem svého osudu.

MNICHOV

Na jaře 1912 jsem přišel definitivně do Mnichova. Toto město jsem znal tak dobře, jako kdybych v jeho zdech pobýval už léta. Mělo to opodstatnění v mém studiu, jež mě na každém kroku upozorňovalo na tuto metropoli německého umění. Kdo nezná Mnichov, nezná Německo a především nezná německé umění.

Každopádně byla tato předválečná doba nejšťastnějším a daleko nejspokojenějším obdobím v mém životě. Můj výdělek byl stále ještě velmi hubený, nežil jsem proto, abych maloval, ale maloval jsem proto, abych si tím zajistil možnost žít, čili abych si mohl dovolit další studium. Byl jsem přesvědčen, že jednou přece jen dosáhnu svého cíle, který jsem si vytýčil. To mi pomáhalo snášet celkem lehce všechny ostatní malé starosti všedního dne.

K tomu ovšem přistupovala moje vnitřní láska, která se mne zmocnila téměř od prvních okamžiků pobytu v tomto městě, láska větší než ke kterémukoliv jinému mě známému místu: německé město! Jaký rozdíl oproti Vídni. Dělalo se mi špatně, když jsem jen pomyslel na ten rasový Babylon. K tomu ještě dialekt mně mnohem bližší, který mi připomínal zejména ve styku s Dolnobavoráky dobu mého mládí. Bylo tu tisíce věcí jež mi byly vnitřně milé a drahé. Nejvíce mě ale přitahovalo nádherné spojení prapůvodní síly a jemného uměleckého pocitu, tato originální linie od Dvorního pivovaru k náměstí Odeon, od říjnových slavností piva ke Staré pinakotéce atd. Že dodnes lpím na tomto městě víc než na kterémkoliv jiném místě na tomto světě je dáno tím, že je a zůstane nerozlučně spjato s vývojem mého vlastního života, že se mi tehdy dostalo štěstí skutečné vnitřní spokojenosti,

připisuji kouzlu Wittelsbašské rezidence, která působí nejen na každého, kdo je nadán počtářským rozumem, ale i na lidi citlivé mysli.

Kromě zaměstnání mne přitahovalo i zde studium aktuálních politických událostí, zejména z oblasti zahraniční politiky. Dospěl jsem k tomu oklikou přes německou politiku spojeneckých svazků, kterou jsem již ve svém rakouském období považoval za naprosto nesprávnou. Každopádně ve Vídni mi byl ještě celý rozsah tohoto sebeklamu Německa nejasný. Byl jsem tehdy nakloněn věřit, nebo jsem si to jen namlouval, že se v Berlíně snad již ví, jak slabý a málo spolehlivý spojenec Rakousko ve skutečnosti je, ale že z více méně tajemných důvodu se o tom nemluví, to aby se posílila politika spojeneckých svazků, kterou kdysi založil sám Bismarck a jejíž náhlé přerušení by mohlo být nežádoucí už proto, aby se nepolekala číhající cizina či neznepokojili vlastní měšťáci.

Ovšem společenský styk, především s lidem, mne k mé hrůze brzy přesvědčil o tom, že moje domněnka byla nesprávná . K svému úžasu jsem zjišťoval, že o podstatě habsburské monarchie neměly zdání ani jinak dobře informované kruhy. Právě lid žil v iluzi, že toto spojenectví Ize považovat za seriózní sílu, která se v hodině nouze rozhodně osvědčí. Lidové masy považovaly monarchii vždy za "německý" stát a doufaly, že se na ni lze spolehnout. Lidé mysleli, že sílu lze poměřovat milióny obyvatel asi jako v Německu a úplně zapomínali, že Rakousko za prvé už dávno přestalo být německým státem a za druhé, že vnitřní poměry v této říši spěly hodinu od hodiny k jejímu rozpadu.

Znal jsem tenkrát tento státní útvar lépe, než ona takzvaná oficiální "diplomacie", která slepě jako vždy spěchala vstříc neblahému osudu, nálada lidu byla vždycky podmíněna jen tím, co se shora nalévalo do veřejného mínění. Shora ale byl vzhledem ke "spojenci" praktikován kult zlatého telete. Odpovědní doufali, že lze přívětivostí nahradit to, co druhé straně chybí na upřímnosti. Přičemž slova byla brána za bernou minci.

Ve Vídni jsem se vždy rozčílil, když jsem čas od času zpozoroval rozdíl mezi řečmi oficiálních státníků a obsahem novin "Wiener Presse". Přitom byla Vídeň přece jen německým městem, alespoň zdánlivě. Jak jinak se ale věci měly mimo Vídeň a mimo německé části Rakouska, ve slovanských provinciích říše. Stačilo si přečíst pražské noviny a bylo vidět, jak tam jsou posuzovány vznešené kejkle Trojspolku. Tam už neměli pro "mistrovské dílo státnictví" žádné pochopení, zato však výsměch a ironii. V nejhlubším míru, kdy si oba císaři vyměňovali přátelské polibky na čelo, se nikterak neskrývalo, že tento svazek se rozpadne v okamžiku, kdy bude učiněn pokus převést tento skvoucí ideál Niebelungů do praktické skutečnosti.

Jaké bylo rozčílení o několik let později, když přišla hodina pravdy, ve které se měly svazky osvědčit. Itálie z Trojspolku odskočila a pustila oba své partnery k vodě, aby se nakonec ještě stala jejich nepřítelem. Že se vůbec kdy někdo odhodlal i jen na minutu věřit tomu zázraku, že by Itálie bojovala na straně Rakouska - opak musel být jasný každému, kdo nebyl raněn diplomatickou slepotou. A v Rakousku se měly věci právě tak, ani o vlas jinak.

Nositeli myšlenky Trojspolku byli v Rakousku pouze Habsburkové a Němci. Habsburkové z vypočítavosti a z donucení, Němci v dobré víře - a z politické hlouposti. V dobré víře proto, že se domnívali, že Trojspolkem prokáží Německé říši velkou službu, posílí ji a pomohou zabezpečit, z politické hlouposti proto, že nesouhlasil ani ten první, dobře míněny názor, naopak - pomohli tím připoutat Německou říši k mrtvole státu, která musela strhnout obě strany do propasti, především ale proto, že tímto svazkem stále více propadali odněmčení. Habsburkové se domnívali, že svazkem s Německou říši budou zajištěni před vměšováním z její strany, což bohužel také byli a mohli tím svoji vnitřní politiku pozvolného potlačování němectví realizovat podstatně snáze a bez rizika. Nejenže se při své známé "objektivitě" nemuseli obávat námitek ze strany Německé říšské vlády, ale mohli rakouským Němcům s odkazem na toto spojenectví kdykoliv zavřít prostořeká ústa, když se ozývala proti příliš podlému způsobu slavizace. Co potom mohl Němec v Rakousku dělat, když němectví v říši samé habsburskou vládu uznávalo a důvěřovalo jí? Měl se postavit na odpor a být pak ocejchován německou veřejností jako zrádce? Právě on, který po staletí přinášel neslýchané oběti pro svůj národ!

Jakou by ale měl tento svazek cenu, kdyby bylo němectví v habsburské monarchii vyhlazeno? Nebyla snad hodnota Trojspolku pro Německo přímo závislá na výsadním postavení Němců v Rakousku? Nebo věřil snad někdo opravdu tomu, že Německo bude moci žít ve spolku také se slovanskou habsburskou říší?

Postoj oficiální německé diplomacie a také celého veřejného mínění k vnitrorakouskému národnostnímu problému byl už nejen hloupý, byl šílený! Vybudoval se spojenecký svazek, postavila se na něm jistota sedmdesátimiliónového národa - a přihlíželo se k tomu, jak se jediná základna tohoto svazku u partnera rok od roku plánovitě a nezadržitelně ničí. Jednoho dne pak musela zbýt pouhá "smlouva" s vídeňskou diplomacii, avšak smluvní pomoc říše zmizela.

U Itálie tomu tak bylo od samého počátku.

Kdyby v říši trochu lépe studovali dějiny a psychologii národů, nevěřili by ani hodinu, že jednou bude stát společně v jedné bojové linii Quirinal a Vídeňský Hofburg. Itálie by se proměnila v sopku, kdyby se nějaká její vláda odvážila fanaticky nenáviděnému habsburskému státu postavit na bojiště jediného italského vojáka - leda jako nepřítele. Viděl jsem nezřídka ve Vídni vášnivé opovržení i bezbřehou nenávist, se kterou "lnuli" Italové k rakouskému státu. Habsburský dům se po staletí prohřešoval proti italské svobodě a nezávislosti a bylo to příliš závažné, než aby se to dalo zapomenout, i kdyby byla dobrá vůle. Ale taková vůle nebyla ani u lidu, ani u italské vlády. Pro Itálii existovaly tedy jen dvě možnosti soužití s Rakouskem: buďto spolek nebo válka. Tím, že se zvolila první možnost, mohla se připravovat druhá.

Zejména od doby, kdy se vztah Rakouska k Rusku stále více blížil k válečnému konfliktu, byla německá spojenecká politika stejně nesmyslná jako nebezpečná. Byl to klasický případ, na němž se dala demonstrovat absence jakéhokoliv velkého a správného směru myšlení.

Proč byl Trojspolek vůbec ustaven? Přece jenom proto, aby byla budoucnost říše zajištěna lépe, než kdyby byla odkázána jen sama na sebe. Avšak tato budoucnost Říše byla pouze otázkou udržení existence německého národa. Otázka tedy mohla znít pouze: jak je třeba uspořádat život německého národa v blízké budoucnosti a jak zajistit tomuto vývoji potřebné základy a nutnou bezpečnost v rámci všeobecných evropských mocenských poměrů?

Při nezaujatém pohledu na zahraničně politickou činnost německého státnictví se muselo dospět k následujícímu přesvědčeni: Německo má roční přírůstek obyvatel 900 000 duši. Problém uživit tuto armádu nových státních občanů je rok od roku větší a musí jednou skončit katastrofou, nebudou-li nalezeny prostředky a cesty k tomu, jak včas předejít nebezpečí zbídačení hladem.

Existovaly čtyři východiska, jak se vyhnout takovému příšernému budoucímu vývoji:

1. Bylo možné po vzoru Francouzů omezit růst porodnosti a čelit tak přelidnění. Příroda přece také přistupuje v dobách velké nouze nebo špatných klimatických podmínek a neúrody k omezení rozmnožování obyvatelstva v určitých zemích nebo určitých ras, a to metodou jak moudrou tak i bezohlednou. Neomezuje schopnost plození jako takovou, nýbrž zachování zplozeného tím, že ho vystavuje těžkým zkouškám a strádáním a tudíž vše, co je méně silné, méně zdravé je nuceno vrátit se do klína věčně nepoznaného. To, co příroda nechá, přetrvá. Přetrvávat nesnáze bytí je tisíckrát vyzkoušeno, tvrdé a schopné může dále plodit, načež opět nastává výběr od počátku tím, že zachází s jednotlivcem brutálně a okamžitě ho povolává k sobě zpět, pokud tento nestačí na bouře života, udržuje mocně rasu a druh a dokonce stupňuje jejich sílu až k nejvyšším výkonům. Tak je sníženi počtu posílením osoby, tedy nakonec posílením druhu. Jinak tomu je, pokud člověk sám se chystá omezovat počet lidi. Není to přirozené, ale "humánní". Neomezuje zachování jednotlivce, nýbrž rozmnožování jako takové. Toto se mu zdá, poněvadž vidí neustále jenom sám sebe a nikoliv rasu, lidštější a omluvitelnější, než-li opačná cesta. Ale bohužel i následky jsou opačné: Zatímco příroda neomezuje plození a nejtěžší zkoušce podrobuje zachování, vybírá z nadbytku jednotlivců ty nejlepší jako hodné života a jenom tyto udržuje a dělá z nich nositele druhu, omezuje-li člověk plození, křečovitě se stará o to, aby každá narozená bytost byla za každou cenu zachována. Tato korektura božské vůle se mu jeví jako moudrá a humánní a má radost, že nad přírodou zase jednou vyzrál a že dokonce dokázal její nedokonalost. Že ve skutečnosti je počet sice omezen, ale že hodnota jednotlivců je snížena, to ovšem slyší nerad. Pokud je plozeni jako takové omezováno a počet porodů klesá, nastoupí namísto přirozeného boje o bytí, který nechá naživu jen ty nejsilnější a nejzdravější, chorobná touha "zachránit" za každou cenu i ty nejslabší a nejvíce nemocné, čímž zasévá zárodek potomstva, které bude stále ubožejší, čím déle potrvá tento výsměch přírodě a její vůli. Konec bude takový, že tomuto národu jednoho dne bude odebrána jeho existence na tomto světě, člověk snad může po jistou dobu vzdorovat věčným zákonům udržování rodu, ale pomsta se dostaví dříve nebo později. Silnější pokolení vyžene slabé,

poněvadž vůle k životu ve své poslední formě roztrhá všechna směšná pouta takzvané humanity jednotlivců, aby na její místo nastoupila humanita přírody, která ničí slabost, aby udělala místo síle. Kdo tedy chce německému národu zajistit bytí cestou omezování jeho rozmnožování, uloupí mu tím budoucnost.

2. Druhá cesta i dnes je velmi často navrhována a vychvalována: vnitřní kolonizace. Je to návrh, který je mnoha jednotlivci dobře míněn, ale většinou lidi špatně chápán a natropil tak velké škody, jaké si jen lze představit. Bezpochyby může být výnosnost půdy až do určité meze zvyšována, avšak pouze do určité meze a nikoliv do nekonečna. Po určitou dobu lze tedy zvyšováním výnosnosti naší půdy vyrovnávat přírůstky německého národa, aniž by hrozilo nebezpečí hladu. Avšak na druhé straně stojí skutečnost, že požadavky na život se zvyšují rychleji, než počet obyvatel. Požadavky lidí co do stravy a ošacení se obecně zvyšují rok od roku a už teď například nejsou v žádném poměru k potřebám našich předků před 100 lety. Je tedy mylné domnívat se, že každé zvýšení produkce dokáže kompenzovat rostoucí počet obyvatel: Nikoliv, tak je tomu pouze do určitého stupně, přičemž přinejmenším část nadprodukce se spotřebuje k uspokojení oněch zvyšujících se potřeb lidí. I při největším omezení na straně jedné a horlivé píli na straně druhé dosáhne se jednou hranice, kterou stanoví příroda sama. I při největší píli se už nepodaří z ní víc vyzískat a pak se dostaví, po nějakou dobu oddalovaný, neblahý osud. Hlad se bude dostavovat nejprve jenom občas, když přijde neúroda apod. Bude však k tomu docházet stále častěji až nakonec to nebude pouze zřídka, i když se snad v nemnohých nejbohatších letech naplní sýpky. Ale to už se blíži doba, kdy nouzi už nelze překonat a hlad se stane věčným společníkem dotyčného národa. Nyní musí opět pomoci příroda a vybrat ty, kteří jsou vyvoleni k životu. Nebo si pomůže člověk sám, to znamená , že příkoří k umělému omezování počtu obyvatel se všemi již uvedenými těžkými následky pro rasu a druh.

Možná, že někdo namítne, že tato budoucnost čeká tak jako tak celé lidstvo a že tedy ani jednotlivý národ nemůže ujit tomuto neblahému osudu. To je na první pohled celkem správné, avšak je třeba uvážit následující: Jistěže bude v určitém časovém okamžiku celé lidstvo přinuceno k tomu, že v důsledku nemožnosti nadále vyrovnávat zvyšováním produkce půdy stoupající počet lidí bude nutné zastavit rozmnožováni lidského rodu a buďto nechat přírodu rozhodnout, anebo přikročit k svépomoci, potom ovšem správnějším způsobem než dnes dospět k vyrovnání. Toto tedy postihne všechny národy, zatímco nyní jsou postiženy bídou pouze ty rasy, které nemají dosti sil k tomu, aby si zajistily na tomto světě potřebnou půdu. Neboť situace je taková , že dnes existují na světě obrovské plochy nevyužité půdy a tato čeká na hospodáře. Rovněž ale je správné, aby tato půda nepatřila jistému národu nebo rase, nýbrž aby se uchovávala jako rezervní plocha pro budoucnost, neboť je to země a půda pro ten národ, který má sílu si ji vzít a má píli ji obdělávat.

Příroda nezná žádné politické hranice. Sama je vytyčuje živým tvorům na této zeměkouli a přihlíží hře sil. Nejsilnější a nejodvážnější, její nejmilejší dítě, dostane právo vládce nad bytím.

Pokud se nějaký národ omezí na vnitřní kolonizaci, protože ostatní rasy se pevně drží na stále větších plochách půdy této planety, bude nucen sáhnout k sebeomezování již v době, kdy se ostatní národy ještě dále rozmnožují. Jednou nastane tento případ, a to tím dříve, čím menší životní prostor má onen národ k dispozici. Bohužel se jedná příliš často o nejlepší národy, nebo správněji o jediné skutečné kulturní rasy, nositele všeho lidského pokroku, jež se ve svém pacifistickém zaslepení rozhodly vzdát se získávání nové půdy a spokojit se s "vnitřní" kolonizací, zatímco méněcenné národy si dovedou zajistit obrovské životni plochy. Vedlo by to k následujícímu výsledku: Kulturně lepší, ale méně bezohledné rasy by musely v důsledku své omezené půdní plochy nemezovat své rozmnožováni už v době, kdy kulturně nižší, ale přízemně brutálnější národy by byly schopny, vzhledem k jejich většímu životnímu prostoru, se nadále rozmnožovat. Jinými slovy: tento svět se jednou stane majetkem méněcenného, avšak činorodějšího lidstva.

V dosud ještě vzdálené budoucnosti budou existovat pouze dvě možnosti: buď bude svět řízen podle představ naší moderní demokracie, čímž padne těžiště rozhodování ve prospěch početně silnějších ras, nebo bude svět ovládán podle přirozeného řádu sil a zvítězí národy s brutální vůlí, tedy nikoliv národ sám sebe omezující. Že tento svět bude jednou vystaven nejtěžším bojům o bytí lidstva, o tom nelze pochybovat. Nakonec zvítězí náruživost sebezáchovy. Pod ní takzvaná humanita co by směs hlouposti, zbabělosti a domýšlivého mudrlantství taje jako sníh v březnovém slunci. Ve věčném boji lidstvo vyrostlo - věčným mírem zaniká.

Pro nás Němce je heslo "vnitřní kolonizace" neblahé už proto, že v nás okamžitě posiluje domněnku, že jsme našli prostředek, který nám dovolí podle pacifistického názoru "vypracovat" si v mírném, ospalém životě své bytí. Bude-li toto učeni u nás bráno vážně, znamená to konec jakékoliv snahy uhájit si na tomto světě místo, které nám náleží. A kdyby průměrný Němec nabyl přesvědčení, že i touto cestou je možné zajistit si život a budoucnost, byl by jakýkoliv pokus o aktivní a tím jedině plodné prosazování německých životních potřeb vyřízen. Každá opravdu užitečná zahraniční politika by byla pohřbena a s ní i veškerá budoucnost německého národa.

Ve světle poznání těchto důsledků není náhodné, že je to v prvé řadě vždy Žid, jež se pokouší a dokáže nasazovat do našeho národa smrtelně nebezpečné myšlenkové pochody. Zná své Pappenheimské příliš dobře, než aby nevěděl, že vděčně naletí každému španělskému šejdíři, který tvrdí, že byl vynalezen prostředek jak vyvést přírodě podařený kousek a odmítnout tvrdý a neúprosný boj o existenci jako zbytečný, stát se pánem planety brzy a bez boje, jen prací a někdy i pouhým nicneděláním, podle toho, "jak se to hodí".

Je třeba velmi ostře zdůraznit, že každá německá vnitřní kolonizace musí v prvé řadě sloužit pouze k odstraněni sociálních zlořádů a především zabránit všeobecné spekulaci s půdou, avšak nikdy nemůže stačit, aby zajistila budoucnost národa bez nové půdy. Budeme-li jednat jinak, dospějeme záhy nejenom k vyčerpáni naší půdy, ale i našich sil. A konečně je třeba konstatovat ještě toto: Omezení se na určitou malou půdní plochu v důsledku vnitřní kolonizace, jakož i následky omezení rozmnožováni vedou k mimořádně nepříznivé vojensko-politické situaci daného národa.

Velikost sídla národa je podstatným faktorem k stanovení jeho vnější bezpečnosti. Čím větší je prostor, jež má národ k dispozici, tím větší je jeho přirozená ochrana, neboť vojenská rozhodnutí proti národu, tísnícímu se na malé ploše, lze realizovat snáze, rychleji a tím i účinněji, než naopak proti teritoriálně velkým státům. V rozsáhlosti státního území spočívá jistá ochrana proti neuváženým útokům zvenčí, neboť úspěch takového útoku může být dosažen teprve po dlouhých a těžkých bojích, riziko svévolného přepadení velkých států se bude tedy jevit jako vysoké, pokud k němu nebudou zcela mimořádné důvody. Proto již ve velikosti státu spočívá důvod snadnějšího zachování svobody a nezávislosti národa, zatímco naopak malý stát přímo vyzývá k zabrání.

První dvě možnosti vyrovnání mezi rostoucím počtem obyvatelstva a neměnící se rozlohou půdy byly v takzvaných nacionálních kruzích říše odmítnuty. Důvody tohoto postoje byly ovšem jiné než shora uvedené. Vztah k omezování porodnosti byl odmítavý především na základě určitého morálního cítění, vnitřní kolonizace byla rozhořčeně odmítnuta proto, že byla pociťována jako útok proti majetku velkostatků a počátek všeobecného boje proti soukromému vlastnictví vůbec. Vzhledem k formulaci, jako byla druhá spásná myšlenka prezentována, mohl být takový názor dokonce oprávněný.

Zbývají už jen dvě cesty k zajištění práce a chleba pro rostoucí počet lidí.

1. Buď získat novou půdu a přesunout na ni každoročně přebytečné milióny lidí a udržet tak národ na základě uživeni sama sebe, anebo

2. Přejít na průmyslovou výrobu a obchod pro cizí potřeby a z těchto výnosů hradit životní náklady.

Tedy: Buďto politika půdy, anebo koloniální a obchodní politika. Obě cesty byly zkoumány z různých pohledů, doporučovány a zavrhovány, až se s konečnou platností šlo tou poslední.

Zdravější z obou byla ovšem cesta první.

Získávání nové půdy pro osídlení přebytečného počtu obyvatel má velmi mnoho předností, zvláště vzhlížíme-li k budoucnosti a nikoliv k přítomnosti.

Už jenom možnost udržení zdravého rolnictva jako základu národa je nesmírně cenné. Pevný kmen malých a středních rolníků byl ve všech dobách nejlepší ochranou proti sociálním chorobám, které dnes máme. Je to také jediné řešení, která zajistí ve vnitřním hospodářském oběhu chléb národu. Průmysl a obchod ustoupí ze svého nezdravého vedoucího postaveni a začlení se do všeobecného rámce národního spotřebního a vyrovnávacího hospodářství. Ani jedno ani druhé již nepředstavují základ obživy národa, ale jen její pomocný prostředek. Tím, že se vyrovná vlastní produkce se spotřebou ve všech oborech, vznikne co se týče výživy národa větší či menší nezávislost na zahraničí, což pomáhá zajistit svobodu a nezávislost národa zejména v těžkých dobách.

Ovšem takovou politiku není možné uskutečňovat někde v Kamerunu, ale třeba Evropě. Je třeba zaujmout chladné a střízlivé stanovisko v tom smyslu, že určitě nemůže být vůlí

nebes, dát jednomu národu na tomto světě padesátkrát více půdy než národu druhému. V takovém případě se nelze dát odradit politickými hranicemi. Jestliže tato Země skýtá skutečně životní prostor pro všechny, pak ať se nám tedy dostane půdy, kterou potřebujeme k životu. Nikdo to ovšem nebude dělat rád. Potom ale nastoupí právo sebezáchovy, co bude odepřeno po dobrém, musíme si vzít po zlém. Kdyby se naši předkové kdysi rozhodovali podle stejných pacifistických nesmyslů jako dnes, vlastnili bychom pouze třetinu naší nynější půdy, potom by ale jakýsi německý národ měl sotva ještě nějaké starosti v Evropě. Ne - přirazené rozhodnosti k boji za vlastní bytí vděčíme za obě východní Marky a za vnitřní sílu našeho státního a národního území, jež se zachovala dodnes.

Ještě z jiného důvodu by bylo toto řešení správné: Dnešní evropské státy se podobají pyramidě postavené na špici. Jejich evropské území je směšně malé oproti ostatní zátěži v koloniích, v zahraničním obchodě atd. Lze říct: špička v Evropě, základna po celém světě, na rozdíl od americké Unie, která má základnu na vlastním kontinentu a špičkou se dotýká ostatního světa. Odtud pramení neslýchaná vnitřní síla tohoto státu a slabost většiny koloniálních mocností.

Ani Anglie není důkazem proti tomuto tvrzení, neboť se příliš často zapomíná tváří v tvář britskému impériu na anglosaský svět jako takový. Postavení Anglie není srovnatelné s žádným jiným státem v Evropě, a to díky jazykovému a kulturnímu společenství s americkou Unii.

Pro Německo byla jediná možnost jak provádět zdravou politiku půdy, a sice získat nové území v Evropě. Kolonie nemohou sloužit tomuto účelu, pokud nejsou v co největší míře vhodné k osídlení Evropany. Avšak v 19. století už nebylo možné, získávat koloniální oblasti mírovou cestou. Koloniální politika by byla realizovatelná pouze cestou těžkého boje, který by ale byl vhodnější nikoliv pro získání mimoevropských území, ale spíš pro území na domovském kontinentu.

Takové rozhodnutí vyžaduje ovšem naprostou oddanost. Nelze přistupovat váhavě nebo s polovinou prostředků k úkolu, jehož provedení je možné pouze s vynaložením veškeré energie. Žel, politické vedení Říše by muselo vzdávat hold tomuto mimořádnému účelu, nikdy by nesměl být učiněn žádný krok vedený jinými pohnutkami, než poznáním tohoto úkolu a jeho podmínek. Musí být sjednáno jasno v tom, že tento cíl bude dosažitelný pouze bojem a klidně a odhodlaně dát průchod zbraním.

Je třeba přezkoumat veškeré svazky a zhodnotit jejich použitelnost z tohoto hlediska. Nárokovala-li se kdy v Evropě půda, mohlo se tak stát jedině na úkor Ruska, potom se musí nové říše dát na pochod cestou někdejších řádových rytířů, aby německým mečem vybojovala německému pluhu hroudu a dala národu chléb vezdejší.

Pro takovou politiku je v Evropě pouze jediný spojenec: Anglie. Pouze s Anglií je možné s krytými zády zahájit nové tažení. Naše právo k tomu by nebylo menší, než právo našich předků. Žádný z našich pacifistů neodmítá jíst chléb z východu, ačkoli první pluh tak kdysi znamenal "meč"!

Pro vůli Anglie k vítězství by nesměla být žádná naše oběť příliš vysoká . Bylo by třeba vzdát se kolonií a převahy na moři, ale ušetřit britský průmysl konkurence.

Pouze bezpodmínečně jasný postoj by mohl vést k danému cíli: vzdát se kolonií a světového obchodu, vzdát se významného německého válečného loďstva, koncentrace veškerých mocenských prostředků státu na pozemní vojsko.

Výsledkem by bylo momentální omezení, avšak veliká a mocná budoucnost.

Byla doba, kdy by se bývalo dalo s Anglií v tomto smyslu mluvit. Protože velmi dobře chápala, že Německo musí v důsledku nárůstu obyvatelstva hledat nějaké východisko a buď že ho najde spolu s Anglií v Evropě, nebo bez Anglie ve světě.

Toto tušení lze připsat skutečnosti, že na přelomu století se Londýn sám pokusil o sblíženi s Německem. Tehdy se poprvé ukázalo to, co jsme později s hrůzou moli sledovat. Byli jsme nepříjemně dotčeni při myšlence, že bychom měli za Anglii tahat kaštany z ohně, jako by vůbec nějaký svazek mohl existovat na jiném základě než na vzájemném obchodě. S Anglií se ale dal udělat takový obchod velmi dobře. Britská diplomacie byla vždy inteligentní natolik, aby věděla, že žádnou službu nelze očekávat bez protislužby.

Představme si ale, že by chytrá německá zahraniční politika v roce 1904 převzala úlohu Japonska. Sotva si Ize představit, jaké následky by to pro Německo mělo. Nikdy by nedošlo ke "světové válce"! Krev z roku 1914 by ušetřila desetinásobek krve z let 1914-1918. Ale jaké postavení by dnes Německo ve světě zaujímalo! Ovšem, spojenectví s Rakouskem by byl nesmysl. Neboť tato státní mumie se spojila s Německem nikoliv proto, aby vybojovala

válku, ale aby udržela věčný mír, jehož by chytře mohlo být využito k pomalému, ale jistému vymýcení němectví v monarchii. Tento svazek byl ale nemožný také proto, že se nedalo očekávat žádné ofenzivní zastávání německých národních zájmů, poněvadž neměl sílu a ani odhodlání skoncovat s procesem odněmčování na své bezprostřední hranici. Když Německo nemělo tolik národního smýšlení a také bezohlednosti, že nevyrvalo nemožnému habsburskému státu možnost disponovat osudy deseti milionů soukmenovců, nedalo se opravdu očekávat, že by nabídlo ruku tak perspektivním a smělým plánům. Postoj staré říše k rakouské otázce byl prubířským kamenem jejího postoje v osudovém boji celého národa.

Každopádně se nesmělo přihlížet k tomu, jak bylo němectví rok od roku více potlačováno, vždyť hodnota rakouského spojenectví byla určována výhradně zachováním německého živlu. Avšak touto cestou se nešlo.

Ničeho se nebáli tak, jako boje, k němuž byli posléze stejně přinuceni, a to v té nejnepříznivější době. Chtěli uniknout osudu, ale ten je dostihl. Snili o udržení světového míru a skončili u světové války.

To byl nejvýznamnější důvod, proč se nevěnovala žádná pozornost této třetí cestě k uspořádání německé budoucnosti. Vědělo se, že získání nové půdy je možné pouze na východě, viděli nevyhnutelný boj a přece jen chtěli mír za každou cenu, heslem německé zahraniční politiky už dávno nebylo zachování německého národa všemi způsoby, jako spíš zachování světového míru všemi prostředky. Jak se to podařilo, je známo. Ještě se k tomu vrátím.

Zbývá tedy ještě čtvrtá možnost: průmysl a světový obchod, námořní moc a kolonie.

Tento vývoj by byl zprvu snadnější a rychlejší. Osídlováni půdy je zdlouhavý proces, který trvá často celá staletí, právě v něm je třeba hledat vnitřní sílu, neboť se nejedná o náhlé vzplanutí, nýbrž o pozvolný, důkladný a trvalý růst, na rozdíl od průmyslového vývoje, jež se může v průběhu několika let nafouknout jako bublina, aniž by se podobal nějaké zdárné síle. Námořní flotilu lze jistě vybudovat rychleji, než v tvrdém boji zřizovat selské statky a osídlit je farmáři, avšak flotilu lze také rychleji zničit.

Jestliže Německo nastoupilo tuto cestu, muselo přece poznat, že i tento vývoj jednoho dne vyústí v boj. Jen děti se mohou domnívat, že přátelským, mravným chováním a trvalým zdůrazňováním mírových úmyslů, se dostanou ke svým banánům "v mírovém soutěžení národů", jak se tak krásně a barevně žvanilo, tedy aniž by se muselo sáhnout po zbrani.

Ne: vydáme-li se touto cestou, musí se jednoho dne stát Anglie našim nepřítelem. Odpovídalo by naši vlastní naivní bezelstnosti nesmyslně se rozhořčovat nad tim, že Anglie si jednoho dne dovolí vystoupit proti našemu mírovému řádění se surovostí násilnického egoisty. My bychom to však nikdy neučinili.

Jestliže se evropská politika půdy dala uskutečňovat jedině proti Rusku ve spolku s Anglií, tak naopak koloniální politika a světová obchodní politika je myslitelná pouze s Ruskem proti Anglii. Potom ale měly být bezohledně vyvozeny důsledky také zde - a mělo se urychleně pustit k vodě především Rakousko. Svazek s Rakouskem byl už na přelomu století čirým šílenstvím, ať to pozorujeme ze kteréhokoliv úhlu pohledu.

Na spojenectví s Ruskem proti Anglii se ani nepomyslelo, rovněž tak na spojenectví s Anglií proti Rusku, neboť v obou případech by to skončilo válkou. Aby se jí zabránilo, bylo nejprve učiněno rozhodnutí ve prospěch obchodní a průmyslové politiky. V "hospodářsko-mírovém" dobývání světa teď měli návod, který měl jednou provždy zlomit vaz politice použití násilí. Nebyli si svou věcí zase tak jisti, zejména pokud přicházely čas od času z Anglie nepochopitelné hrozby, proto padlo rozhodnutí o stavbě námořní flotily, avšak nikoliv za účelem útoku a zničení Anglie, nýbrž k "obraně" již zmíněného "světového míru' a "mírového" dobývání světa. Proto byla flotila pojata trochu skromněji nejen co do počtu, ale i co do tonáže a výzbroje jednotlivých lodí, aby i tady nakonec probleskl "mírový" úmysl.

Povídání o "hospodářsko-mírovém" dobývání světa bylo asi největším nesmyslem, který byl kdy povýšen na vůdčí princip státní politiky. Tento úmysl byl ještě umocněn tím, že se neostýchali dovolávat se Anglie jako korunního svědka možnosti realizace takového konání. Zločin, jehož se přitom dopustila naše profesorská historická věda se svým pojetím dějin nelze odčinit a je pádným důkazem toho jak mnoho lidí se "učí historii", aniž by ji rozuměli či dokonce pochopili. Právě na příkladu Anglie by museli poznat pádné popření této teorie, žádný národ nepřipravoval s větší brutalitou a později tak bezohledně s mečem v ruce nehájil své hospodářské výboje jako Anglie. Není snad příznakem britského státnického umění vyzískat z politické síly hospodářsky a každé hospodářské posílení přeměnit zase ihned v politickou moc? Jaký to omyl, domnívat se, že by Anglie snad byla příliš zbabělá k

tomu, aby nasadila vlastní krev pro svou hospodářskou politiku! To, že anglický národ neměl žádné "národní" vojsko, nedokazuje v žádném případě opak, neboť nezáleží na momentální formě branné moci, nýbrž na vůli a rozhodnosti tuto moc použít. Anglie měla vždy výzbroj, kterou potřebovala. Bojovala vždy zbraněmi, které vyžadoval úspěch. Využívala žoldáky, pokud žoldáci stačili, sáhla ale také pro hodnotnou krev národa, jestliže taková oběť měla naději na vítězství, vždy zde však byla odhodlanost k boji, jež byl veden urputně a bezohledně.

Ale v Německu se pozvolna ve škole, v tisku, v humoristických časopisech, pěstovala taková představa Angličana a skoro ještě víc jeho říše, jež musela vést k nejhoršímu sebeklamu, a protože tímto nesmyslem bylo nakaženo téměř vše, následovalo podceňování, které se pak velmi zle vymstilo. Toto falšování bylo tak hluboké, že lidé byli přesvědčeni o tom, že v osobě Angličana mají před sebou prohnaného a osobně naprosto zbabělého obchodníka. Naším učitelům profesorské vědy nedošlo, že tak velká říše, jakou mají Angličané, se nedá vytvořit "podloudně či podvodně". Vzpomínám si docela přesně na udivené tváře kamarádů, když jsme ve Flandrech nastoupili proti "Tomíkům". Už v prvních dnech bitvy svitlo v každém mozku, že tito Skotové neodpovídají právě těm, které nám malovali v humoristických listech a zpravodajských depeších. Tehdy jsem začal uvažovat o účelných formách propagandy. Neboť tato falzifikace měla pro svého šiřitele také něco dobrého: na tomto, i když nesprávném příkladě, se dala demonstrovat správnost hospodářského dobývání světa. Co se podařilo Angličanovi, muselo by se podařit i nám, přičemž za zvláštní plus byla považována naše přece jen větší čestnost a absence oné specificky anglické proradnosti. Bylo možné doufat, že se tím snáze získá náklonnost především menších národů a důvěra těch velkých.

Že naše čestnost byla pro jiné hrůzou, nás nenapadlo už jen proto, že jsme všemu vážně věřili, zatímco okolní svět považoval naše jednání za výraz mazané prolhanosti, až konečně, k největšímu údivu, dala revoluce hlouběji nahlédnou do neomezené hlouposti našeho upřímného smýšlení.

Z nesmyslnosti "hospodářsky-mírového" dobývání světa vyplývala jasná a pochopitelná nesmyslnost Trojspolku. Se kterým státem jsme se vůbec mohli spojit? S Rakouskem se samozřejmě nedalo začít s válečným dobýváním ani v Evropě. Právě v tom spočívala od začátku slabost tohoto spolku. Takový Bismarck si mohl tuto výpomoc v nouzi dovolit, avšak nikoliv jeho břídilský nástupce a nejméně v době, kdy základní předpoklady Bismarckova spolku už dávno neexistovaly. Neboť Bismarck se mohl ještě domnívat, že Rakousko je německý stát. Se zavedením všeobecného volebního práva však tato země klesla na úroveň neněmeckého, parlamentem řízeného zmatku.

Svazek s Rakouskem byl zhoubný i z hlediska rasové politiky. Byl trpěn vznik nové slovanské velmoci na hranicích říše, jež by dříve nebo později musela zaujmout vůči Německu jiný postoj, než například vůči Rusku. Přitom svazek se stával rok od roku slabší a sice v témže poměru, v jakém jednotliví nositelé této myšlenky ztráceli v monarchii vliv a význam a byli vytlačováni z rozhodujících míst.

Už na přelomu století se dostal spolek Německa s Rakouskem do stejného stádia, jako spolek Rakouska s Itálií. Také zde byly jenom dvě možnosti: buďto spolek s habsburskou monarchií, anebo protest proti utlačování němectví. Začne-li se ale jednou s něčím takovým, končívá to většinou bojem.

Hodnota Trojspolku byla i psychologicky více než skromná, neboť pevnost svazku se snižuje tou měrou, čím více se tento omezuje na zachování stávajícího stavu. A naopak: svazek se stává pevnější, čím více smluvní strany doufají, že jeho pomocí dosáhnou určitých hmatatelných expanzivních cílů. Také zde, stejně jako všude, síla spočívá v útoku, nikoliv v obraně. To poznaly různé strany již tehdy, bohužel nikoliv ony takzvané "povolané". Například plukovník Ludendorf, důstojník tehdejšího velkého generálního štábu, poukázal ve svém memorandu z roku 1912 na tyto slabiny. Samozřejmě ze strany "státníků" nebyl této věci přikládán žádný význam, jasný rozum se účelně projevuje zpravidla jen u normálních smrtelníků, zásadně se ale ztrácí tehdy, jde-li o "diplomaty".

Pro Německo bylo štěstím, že válka v roce 1914 vypukla oklikou přes Rakousko a Habsburkové se jí museli zúčastnit, kdyby tomu bylo naopak, zůstalo by Německo osamělé. Neboť habsburský stát by se nikdy nepodílel na boji, který by vznikl přičiněním Německa. To, co bylo později tak striktně odsuzováno v případě Itálie, by se ještě dříve dostavilo v případě Rakouska: toto by zůstalo "neutrální" ve snaze zachránit stát před revolucí, jež by vypukla hned na počátku. Neboť rakouské slovanstvo by spíše rozbilo monarchii již v roce

1914, než aby připustilo nějakou pomoc Německu. Jen nemnozí dokázali tenkrát pochopit, jak velká nebezpečí a obtíže přinášelo Německu spojenectví s podunajskou monarchii. Za prvé, Rakousko mělo příliš mnoho nepřátel, kteří doufali že získají nějaké to dědictví po tomto prohnilém státě, než aby zde nevznikla časem určitá nenávist vůči Německu, když si nyní uvědomovali příčiny jeho stařecké slabosti a perspektivu rozpadu monarchie. Zavládlo přesvědčení, že Vídně je možné zmocnit se pouze oklikou přes Berlín.

Za druhé, Německo tím ztrácelo nejlepší a nejperspektivnější možnosti spojenectví. Namísto toho nastoupilo sílící napětí s Ruskem a dokonce s Itálií. Přitom všeobecná nálada v Římě byla pro Německo příznivá stejně tak, jako byla nepříznivá pro Rakousko. Toto nepřátelství dřímalo a často i jasně vzplálo v srdci i toho nejposlednějšího Itala. Poněvadž se nyní všichni vrhli na průmyslovou a obchodní politiku, nebyl už sebemenší důvod k boji proti Rusku. Jenom nepřátelé obou národů na něm mohli mít zájem. Skutečně to byli především Židé a marxisté, kteří všemi prostředky podněcovali válku mezi oběma státy.

A konečně za třetí, toto spojenectví skrývalo v sobě velké nebezpečí pro Německo v tom smyslu, že velmoci skutečně nepřátelské Bismarckovu Německu se mohlo podařit kdykoliv snadno zmobilizovat řadu států proti Německu tím, že každému svítala naděje na obohaceni se na úkor Rakouska.

Proti podunajské monarchii bylo možné podnítit celý evropský východ, zejména pak Rusko a Itálii. Nikdy by se neuskutečnila světová koalice iniciovaná králem Eduardem, kdyby Rakousko jako spojenec Německa nepředstavovalo tak slibné dědictví. Jen tak bylo možné postavit do jedné útočné fronty státy s tak heterogenními zájmy a cíli. Neboť každý z nich mohl doufat, že společný postup proti Německu mu přinese obohacení na úkor Rakouska. Toto nebezpečí se zvýšilo pak ještě tím, že k tomuto nešťastnému svazku přibylo jako tichý společník ještě Turecko.

Mezinárodní světové židovské finance potřebovaly toto lákadlo, aby mohly realizovat svůj plán zničení Německa, které se dosud nepodrobilo všeobecné nadstátní finanční a hospodářské kontrole. Jen tak mohla být ukována koalice, silná a smělá vzhledem k počtu pochodujících milionových armád, odhodlaná dostat se oklamanému Sigfriedovi konečně na tělo.

Spolek s habsburskou monarchií, který mne už v Rakousku naplňoval nevolí, byl příčinou dlouhých vnitřních zkoušek, jež mne v následující době ještě posílily v dříve utvořeném názoru. Již tehdy jsem se v kruzích, se kterými jsem se stýkal, netajil přesvědčením, že tato neblahá smlouva povede zároveň se státem určeným k zániku i Německo ke katastrofálnímu zhroucení, jestliže se toto včas nedokáže od Rakouska odpoutat. Ani na okamžik jsem nezakolísal v tomto svém skálopevném přesvědčení, ani když bouře světové války vyřadila jakékoliv rozumné úvahy a opojné nadšení zachvátilo i taková místa, kde mělo vládnout pouze chladné pozorování skutečnosti. Když jsem byl na frontě, zastával jsem všude, kde přišla řeč na tyto problémy, svůj názor, že spolek by měl být ukončen, a to pro německý národ čím dříve tím lépe, že ponechání habsburské monarchie jejímu osudu by nebylo žádnou obětí, kdyby tím Německo mohlo dosáhnout znevýhodnění svých protivníků, neboť milióny mužů si nenasadily ocelovou helmu kvůli udržení zpustlé dynastie, nýbrž kvůli záchraně německého národa.

Před válkou se několikrát zdálo, že se alespoň v jednom táboře vyskytuje jistá pochybnost o správnosti praktikované spojenecké politiky. Německé konzervativní kruhy občas varovaly před přílišnou důvěřivosti, ale bylo to házení hrachu na stěnu. Politici byli přesvědčeni, že jsou na správné cestě k "dobytí" světa, přičemž úspěch že bude obrovský a ztráty nulové. Naším "nepovolaným" zase jednou nezbylo nic jiného, než mlčky přihlížet, proč a jak "povolaní' pochodují do záhuby a milý lid táhnou za sebou.

Neschopnost srozumitelně vysvětlit hlubší příčinu nesmyslu "hospodářského dobývání světa" jako politické cesty za cílem zachování "světového míru" spočívala ve všeobecném onemocněni našeho politického myšlení. Neboť s vítězným tažením německé techniky a průmyslu, s rostoucími úspěchy německého obchodu se stále víc ztrácel poznatek, že to vše je možné pouze za předpokladu silného státu. V mnoha kruzích se zašlo tak daleko, že vládlo přesvědčení o tom, že právě stát vděčí za svou existenci oběma uvedeným jevům, že on sám je v prvé řadě institucí hospodářskou a má být řízen v souladu s hospodářskými zájmy, že jeho bytí závisí na hospodářství, takový stav byl vychvalován a považován za nejzdravější a nejpřirozenější. Stát ale nemá s určitým hospodářským pojetím nebo hospodářským rozvojem co dělat. Účelem státu je organizace fyzicky a duševně stejnorodých živých bytostí, která má umožňovat lepší udržení jejich druhu a dosažení cíle jejich bytí,

předznamenaného Prozřetelností. To a nic jiného je účelem státu. Hospodářství je přitom pouze jedním z mnoha pomocných prostředků nezbytných k dosažení tohoto cíle. Nikdy však není příčinou nebo účelem státu, pokud tento nespočívá od počátku na nesprávném, nepřirozeném základně. Jen tak si lze vysvětlit skutečnost, že stát jako takový nepotřebuje nutně předpoklad teritoriálního ohraničení. Toto bude nutné jen u národů, které chtějí sami ze sebe svému druhu zajistit výživu, tedy vlastní prací vybojovat boj s jsoucnem. Národy, které se chtějí vloudit jako trubci mezi ostatní lidstvo, mohou vytvořit stát bez vlastního, určitým způsobem vymezeného prostoru. To se týká v prvé řadě národa,jehož parazitováním dnes trpí celé poctivé lidstvo: židovstva.

Židovský stát nikdy nebyl prostorově ohraničen, byl univerzálně neomezen co do prostoru, avšak vymezen co do rasy. Proto také tvořil tento národ vždy stát ve státech. Patří k nejgeniálnějším trikům všech dob, nechat tento stát plout jako "náboženství" a zajistit mu toleranci, kterou árijec je vždy ochoten přiznat náboženskému vyznání. Neboť mojžíšské náboženství není ve skutečnosti ničím jiným, než učením o udržení a zachováni židovské rasy. Obsahuje téměř všechny sociologické, politické a hospodářské vědní oblasti, které mohou připadat v úvahu.

Pud zachování druhu je první příčinou vytvoření lidských společenství. Tím však je stát národním organismem a nikoliv hospodářskou organizací. To je rozdíl tak velký, že zůstává nesrozumitelný oněm dnešním takzvaným "státníkům". Ti se domnívají, že pomocí hospodářství mohou vybudovat stát, zatímco stát je ve skutečnosti vždy výsledkem součinnosti těch vlastností, které spočívají v linii udržování druhu a rasy. Tyto jsou vždy hrdinskými ctnostmi a nikoliv kramářským egoismem, neboť zachování existence druhu předpokládá ochotu jednotlivce k oběti. V tom spočívá smysl slov básníka: "A nenasadíte-li život nyní, nikdy jej nezískáte".

Obětováni osobního bytí je nutné, aby bylo zajištěno zachování druhu. Pro vytvoření a udržení státu je nejpodstatnějším předpokladem pocit sounáležitosti na základě jedné podstaty a stejného druhu, jakož i připravenost zasadit se o to všemi prostředky. U národů na vlastní půdě to vede k vytváření hrdinských ctností, u příživníků k prolhanému pokrytectví a zrádné krutosti, pokud už tyto vlastnosti nejsou prokazatelně předpokladem jejich, svou formou různorodých, státních existencí. Vždy ale bude vytváření státu probíhal alespoň zpočátku s nasazením těchto vlastností, přičemž v zápase o sebezachování podlehnou podmanění a dříve nebo později vymřou ty národy, které v boji prokáží méně hrdinských ctností, anebo se nevyrovnají s prolhanou lstí nepřátelského příživníka. Avšak i v tomto případě lze podlehnutí téměř vždy připsat ani ne tak nedostatku chytrosti jako spíše nedostatku rozhodnosti a odvahy, který se skrývá pod pláštíkem humánního smýšlení.

Jak málo ale souvisí státotvorné a stát udržující vlastnosti s hospodářstvím, ukazuje nejjasněji skutečnost, že vnitřní síla státu se shoduje s takzvaným hospodářským rozkvětem pouze velmi zřídka, naopak zdá se, že ve velké řadě případů signalizuje blížící se úpadek státu. Kdyby se mělo utváření lidského společenství připisovat v prvé řadě hospodářským silám či podnětům, potom by musel vrchol hospodářského rozvoje znamenat současně obrovský rozvoj státu a nikoliv naopak.

Víra ve státotvornou a stát udržující sílu hospodářství působí obzvláště nesrozumitelně, platí-li v jedné zemi to, co ve všech ostatních vykazuje jasně a důrazně historický opak. Právě příklad Pruska ukazuje nádherně ostře, že nikoliv materiální vlastnosti, nýbrž ideální ctnosti podmiňují schopnost k vytvoření státu. Teprve pod jejich ochranou může vzkvétat hospodářství tak dlouho, až se se zánikem státotvorných schopností zhroutí také hospodářský proces, který můžeme právě dnes sledovat v tak hrozně smutné podobě. Hmotným zájmům lidí nejvíce prospívá , když zůstávají ve stínu hrdinských ctností, jakmile se ale pokusí vstoupit do prvého kruhu bytí, zničí si předpoklad své vlastní existence.

Vždy, když v Německu nastal politický rozmach, začalo se pozvedat i hospodářství, avšak vždy, když se hospodářství stalo jedinou náplní života našeho národa a tím udusilo ideální ctnosti, stát se zhroutil a strhl s sebou v krátké době i hospodářství.

Položíme-li si otázku, které síly jsou skutečně státotvorné a stát udržující, můžeme je shrnout následovně: schopnost a vůle jednotlivce k obětování sebe sama pro celek. Že tyto ctnosti nemají s hospodářstvím vůbec nic společného, vyplývá z prostého poznatku, že člověk se pro hospodářství nikdy neobětuje, jinými slovy: neumírá pro obchody, nýbrž pro ideály. Nic nedokázalo psychologickou převahu Angličana při poznávání duše národa lépe než motivace, kterou dokázal dát svému boji. Zatímco my jsme bojovali za chléb, Anglie

bojovala za "svobodu" a ani ne tak za vlastni, jako za svobodu malých národů. Smáli jme se této drzosti, anebo jsme se zlobili a tím dokazovali, jak bezmyšlenkovitě hloupé bylo takzvané státnické umění Německa už před válkou. Neměli ani potuchy o podstatě síly, která dokázala vést muže ze svobodné vůle a rozhodnutí na smrt.

Pokud se německý národ v roce 1914 ještě domníval, že bojuje za ideály, odolával nepříteli, jakmile bojoval už jenom za chléb, raději hru vzdal.

Ale naši duchaplní "státníci" se divili této změně smýšlení. Nikdy jim nebylo jasné, že od okamžiku, kdy člověk bojuje za nějaký hospodářský zájem, vyhýbá se smrti, neboť ta by ho navždy připravila o požitek odměny za tento boj. Starost o záchranu vlastního dítěte udělá i z neduživé matky hrdinku, pouze boj o zachování druhu a stáda, jež jej ochraňuje a také o zachování státu hnalo ve všech dobách muže proti oštěpům nepřátel.

Následující větu lze postavit jako věčnou pravdu: Žádný stát nikdy nebyl založen prostřednictvím mírového hospodářství, nýbrž vždy jenom instinktem sebezachování druhu, až už se tyto nacházely v oblasti hrdinské ctnosti nebo lstivé prolhanosti: z prvé oblasti vycházejí árijské státy práce a kultury, ze druhé židovské příživnické kolonie. Pokud však u nějakého národa nebo v nějakém státě začne hospodářství přesahovat tyto pudy, stane se lákavou příčinou poroby a útisku.

Víra předválečné doby, že je možné pomocí obchodní a koloniální politiky otevřít mírovou cestou německému národu svět a dokonce ho dobýt, byla klasickým příznakem ztráty faktických státotvorných a stát udržujících ctností a z toho vyplývající vůle a odhodlanosti, odpovědí přírodních zákonů byla světová válka a její důsledky.

Pro toho, kdo nezkoumá věci hlouběji, by mohl tento postoj německého národa, jež byl takřka všeobecný, být hádankou: Nebylo snad Německo skvělým příkladem říše, která vzešla z čistě mocensko-politických základů? Prusko, zárodek říše, vzniklo na základě skvělého hrdinství a nikoliv z finančních operací a obchodů a říše sama byla nádhernou odměnou mocensko-politického vedení a vojenské odvahy. Jak mohl právě německý lid dospět k takovému onemocnění politického instinktu? Neboť nešlo o náhodný ojedinělý jev, nýbrž o momenty úpadku, které brzy a v úděsné počtu zaplápolaly jako bludičky a obsypaly tělo národa, anebo se do něj jako jedovaté boláky na mnoha místech zažíraly. Zdálo se, jakoby neustálý proud jedu byl hnán jakousi tajemnou mocí do všech žil tohoto kdysi hrdinského těla za účelem stále většího ochromení zdravého rozumu, tj. prostého pudu sebezáchovy.

Nechával jsem si tyto otázky nesčetněkrát projít hlavou, což bylo podmíněno mým názorem na smluvní a hospodářskou politiku Německé říše v letech 1912-1914, a jako řešení této hádanky se stále více jevila ona moc, již jsem poznal už dříve ve Vídni ze zcela jiného pohledu: marxistické učení a jeho světový názor, jakož i jeho organizátorské působení. Podruhé ve svém životě jsem se zavrtal do tohoto učení zkázy tentokrát ovšem nikoliv pod dojmem a vlivem svého každodenního okolí, nýbrž z hlediska sledování obecných procesů v politickém životě. Zahloubal jsem se do teoretické literatury tohoto nového světa a když jsem se pokusil vyjasnit si jeho možné působení, porovnával jsem je se skutečnými jevy a událostmi v politickém, kulturním a hospodářském životě. Poprvé jsem obrátil svou pozornost také k pokusům o zvládnutí tohoto světového moru.

Studoval jsem Bismarckovy výjimečné zákony z hlediska jejich záměru, boje a úspěchu. Pomalu jsem zde dostával přímo žulový základ pro své přesvědčení, takže jsem poté už nikdy nemusel měnit svůj názor na tuto otázku. Stejně tak jsem podrobil dalšímu důkladnému zkoumání vztah marxismu a židovstva.

Jestliže mi dříve ve Vídni připadalo především Německo jako neotřesitelný kolos, vtíraly se nyní jisté obavy. Diskutoval jsem v tichosti a v malých kroužcích svých známých o německé zahraniční politice jakož i o onom, jak se mi zdálo, neuvěřitelně lehkomyslném způsobu, jímž se projednával tehdy marxismus, nejdůležitější problém Německa. Skutečně jsem nemohl pochopit, jak slepě se tehdy potáceli vstříc nebezpečí, jehož působení, podle záměrů marxismu samého, by muselo být strašlivé. Už tehdy jsem varoval své okolí, stejně jako dnes varuji ve velkém rozsahu, před uklidňujícím výrokem všech zbabělých ubožáků: "Nám se přece nemůže nic stát"! Podobná morová nákaza ve smýšlení už kdysi zničila obrovskou říši. Nepodléhalo snad Německo stejným zákonům jako všechna jiná lidská společenství?

V letech 1913 a 1914 jsem poprvé v různých kruzích, které dnes částečně věrně stojí v národně socialistickém hnutí, vyslovil přesvědčení, že otázka budoucnosti německého národa je otázkou zničení marxismu. V neblahé spojenecké politice Německa jsem viděl

jeden z důsledků rozkladné práce tohoto učení, neboť bylo hrozné, že tento jed zcela neviditelně ničil veškeré základy zdravého pojetí hospodářství a státu, aniž by postižení často jen tušili, jak jejich jednání a vůle jsou výsledkem tohoto jinak nejostřeji odsuzovaného světového názoru. Vnitřní úpadek německého národa tehdy už dávno začal, aniž by lidé, jak tomu v životě často bývá, měli jasno o ničiteli svého bytí. Někdy se proti nemoci něco dělalo, avšak zaměňovaly se příznaky s příčinami a původcem. Poněvadž původce nebyl znám, nebo jej nechtěli poznat, měl boj proti marxismu hodnotu fušérského mastičkářství.

SVĚTOVÁ VÁLKA

Jako mladého větroplacha mne v mých rozpustilých letech nejvíc rmoutilo to, že jsem se narodil právě v takové době, která bude stavět chrámy slávy zřejmě jenom kramářům a státním úředníkům. Vlny dějinných událostí, jak se mi zdálo, se již utišily, takže budoucnost bude patrně náležet jenom "mírovému soutěžení národů", to znamená poklidnému vzájemnému podváděni se s vyloučením násilných metod obrany. Jednotlivé státy začaly vyrovnávat úroveň jednotlivých podniků, které si navzájem hrabaly půdu pod nohama, přetahovaly si navzájem zákazníky a zakázky, pokoušely se získat výhody na úkor druhého, to vše za velkého a nevinného křiku. Tento vývoj se nezastavil, nýbrž, jak se zdálo, měl jednou (podle všeobecného doporučení) změnit svět na jediný velký obchodní dům, v jehož vstupních halách by byly vystaveny busty prohnaných šmelinářů a bezvýznamných správních úředníků, aby se jim dostalo nesmrtelnosti. Obchodníky by dodali Angličané, správní úředníky Němci, zatímco Židé by se museli obětovat jako majitelé, poněvadž podle vlastního doznání ještě nikdy nic nevydělali, jenom věčně "platili" a kromě toho ovládají většinu jazyků.

Proč jsem se nemohl narodit o sto let dříve? Někdy v době osvobozovacích válek, kdy muž ještě skutečně za něco stál i bez "obchodu". Mrzutě jsem přemýšlel o své, jak mi připadalo pozdě nastoupené pozemské pouti a dobu "klidu a pořádku", jak se rýsovala přede mnou, jsem považoval za nezaslouženou podlost osudu. Nebyl jsem totiž už jako chlapec žádný "pacifista" a všechny výchovné pokusy v tomto směru nevedly k ničemu.

Búrská válka mi připadala jako blýskání na lepší časy. Číhal jsem každý den na noviny, hltal jsem depeše a zprávy a byl jsem šťasten, že alespoň z dálky mohu být svědkem hrdinského boje.

Rusko-japonská válka mne zastihla už podstatně zralejšího a pozornějšího. Už tenkrát jsem se z nacionálních důvodu postavil okamžitě na stranu Japonců a stranil jim při výměnách názorů. V porážce Rusů jsem spatřoval porážku rakouského slovanstva.

Od té doby uplynulo mnoho let a to, co jsem jako chlapec považoval za pomalé chřadnutí, pociťoval jsem nyní jako klid před bouří. Už za mého vídeňského pobytu leželo nad Balkánem šedivé dusno, jež bývá předzvěstí orkánu, občas zablýsklo jasné světélko, ale zase se rychle ztratilo v nepřirozené temnotě. Pak ale přišla Balkánská válka a s ní se přehnal první poryv větru přes znervóznělou Evropu. Nastalý čas ležel na lidech jako těžký balvan a pálil jako tropický žár, přičemž věčná starost a pocit blížící se katastrofy se staly nakonec touhou: až už dá nebe konečně volný průběh osudu, jež stejně nelze odvrátit. A tu udeřil na zem první mohutný blesk: rozpoutala se bouře a do hřmění nebes se mísilo dunění děl světové války.

Když došla do Mnichova zpráva o zavraždění arcivévody Františka Ferdinanda (seděl jsem právě doma a poslouchal nepřesné vyprávěni průběhu tohoto činu), měl jsem nejdříve starost, jestli kulky nepocházely z pistole německých studentů, kteří v rozhořčení nad stálým poslovanšťováním státu následníkem trůnu chtěli osvobodit německý národ od tohoto vnitřního nepřítele. Co by v tomto případě následovalo, můžeme si dobře představit: nová vlna pronásledování, jež by teď bylo před celým světem "ospravedlněno" a "zdůvodněno". Když jsem se však hned poté slyšel jména domnělých pachatelů a četl, že jsou to Srbové, začala se mě zmocňovat tichá hrůza z této pomsty nevyzpytatelného osudu. Největší přítel Slovanů padl zasažen kulkou slovanského fanatika. Kdo v posledních letech průběžně sledoval vztah Rakouska k Srbsku, nemohl ani na okamžik pochybovat o tom, že se zde dala do pohybu lavina, kterou už nikdo nemůže zastavit.

Neprávem dnes zahrnujeme výčitkami vídeňskou vládu za formu a obsah jejího ultimáta. Žádná jiná mocnost na světě by na jejím místě a ve stejné situaci nemohla jednat jinak. Rakousko mělo na své jihovýchodní hranici neúprosného smrtelného nepřítele, který ve

stále kratších intervalech monarchii znepokojoval, nepolevoval, až by se nakonec dočkal výhodného okamžiku ke zničení této říše. Byl důvod k obavám, že tato skutečnost se dostaví nejpozději se smrtí starého císaře, potom by už monarchie asi nebyla schopná postavit se na vážný odpor. Celý stát se v posledních letech držel jen díky osobě Františka Josefa, takže smrt tohoto prastarého ztělesnění říše by pociťovaly široké masy jako předzvěst smrti říše samé. Patřilo k nejmazanějším kouskům především slovanské politiky budit zdáni, že rakouský stát vděčí za svou existenci pouze báječnému a zcela ojedinělému státnickému umění tohoto monarchy, byla to lichotka, která působila zejména v Hofburgu velmi dobře, ačkoliv ani v nejmenším neodpovídala skutečným zásluhám tohoto císaře. Osten, skrytý v této chvále, nechtěl nikdo vidět. Neviděli, nebo snad už ani nechtěli vidět, že čím více stojí monarchie na velkém panovnickém umění, tohoto jak se říkalo "nejmoudřejšího monarchy všech dob", tím horší bude situace, až jednoho dne zaklepe osud na dveře, aby si vybral svůj tribut.

Bylo Rakousko bez starého císaře vůbec myslitelné? Neopakovala by se tragédie, jež kdysi postihla Marii Terezii? Skutečně se křivdí vídeňským vládním kruhům, když se jim vyčítá, že nabádali k válce, které se snad přece jen dalo zabránit? Válce se zabránit nedalo, nanejvýš mohla být o rok nebo o dva oddálena. Neboť v tom právě spočívala kletba německé a rozhodně i rakouské diplomacie, že se vždy snažily oddálit nevyhnutelné zúčtování, až nakonec bylo nezbytné udeřit v nejméně výhodnou hodinu. Můžeme si být jisti, že opětovný pokus o zachránění míru by přivodil válku v době ještě méně vhodné.

Kdo tuto válku nechtěl, měl mít odvahu nést také důsledky. Důsledkem ale v tomto případě muselo být obětování Rakouska. Válka by přišla stejně, avšak nikoliv jako boj všech proti nám, nýbrž v podobě trhání habsburské monarchie. Přitom bylo nutné se rozhodnout: zúčastnit se nebo pouze přihlížet a s prázdnýma rukama dát průběh osudu. Právě ti, kteří dnes nejvíce zlořečí začátku války a soudí nejmoudřeji, osudově a neblaze pomáhali tomu, abychom se do války dostali.

Sociální demokracie praktikovala po desetiletí darebácké válečné štvaní proti Rusku, zatímco politický střed nejvíce udělal z náboženských hledisek rakouský stát ústředním bodem německé politiky. Teď jsme museli nést důsledky této politiky. Co přišlo, přijít muselo a nebylo vyhnutí za žádných okolností. Vinou německé vlády bylo to, že kvůli udržení míru propásla vhodný čas k útoku, zapletla se do spojenectví za udrženi světového míru a tak se nakonec stala oběti světové koalice, která proti snaze udržet světový mír postavila rozhodnost vést světovou válku.

Kdyby Rakousko tehdy dalo ultimátu jinou, mírnější formu, nic už by to na situaci nezměnilo, nanejvýš jediné, a sice to, že by bylo smeteno vzpourou lidu. Protože v očích mas byl tón ultimáta příliš ohleduplný, málo brutální a vůbec nezašel příliš daleko. Kdo se to snaží dnes zapřít, je buď zapomnětlivec nebo vědomy Ihář.

Boj v roce 1914 nebyl masám vnucen, bože nikoliv, nýbrž sám lid si ho žádal.

Jen tak lze pochopit, že se k tomuto nejtěžšímu zápasu dobrovolně přihlásilo pod korouhev více než dva milióny německých mužů a mladíků, ochotni bránit ji do poslední kapky krve.

Mě se zdály tehdejší hodiny jako vysvobozeni z mrzutých pocitů mého mládí. Nestydím se ani dnes za to, že jsem byl přemožen bouřlivým nadšením, klesl na kolena a děkoval z hloubi srdce nebi, že mi dopřálo to štěstí žít v této době. Propukl dosud nejmohutnější boj za svobodu, jaký svět ještě neviděl, neboť jakmile se dal osud do pohybu, zmocnilo se nejširších mas přesvědčení, že se nyní nejedná o osud Srbska nebo Rakouska, nýbrž o bytí a nebytí německého národa. Naposledy na dlouhou dobu viděl národ svoji budoucnost jasnozřivě. Hned na začátku obrovského zápasu pronikl do opojení a mocného nadšení nutný vážný tón, neboť ono poznání udělalo z národního vzepjetí více než pouhé vzplanutí. Vážnost byla také velmi namístě, neboť nikdo tehdy neměl ani nejmenší představu o tom, jak dlouhý bude započatý boj. Snilo se o tom, že v zimě budou všichni zase doma a pokračovat opět v mírové práci.

Co si člověk přeje, v to doufá a věří. Drtivou většinu národa už dávno omrzel ten stav věčné nejistoty, bylo tedy jen pochopitelné, že nikdo už nevěřil v mírové urovnání rakousko-srbského konfliktu, nýbrž všichni doufali v konečné vypořádání. K těmto miliónům jsem patřil i já.

Jakmile vešla v Mnichově ve známost zpráva o atentátu, mihly se mi v hlavě dvě myšlenky: zaprvé, že válka teď bude konečně nevyhnutelná, a dále, že habsburský stát je nyní nucen spojenectví dodržovat, neboť nejvíce jsem se obával toho, že Německo by se

mohlo právě díky tomuto spojenectví dostat do konfliktu, k němuž by ale Rakousko nedalo přímý podnět, přičemž rakouský stát by z vnitropolitických důvodu neměl sílu rozhodnout se a stát za svým spojencem. Neboť slovanská většina v monarchii by okamžitě začala takový úmysl sabotovat a raději by rozbila celý stát na kousky, než aby poskytla spojenci žádanou pomoc. Nyní však bylo toto nebezpečí zažehnáno. Starý stát musel bojovat, ať chtěl či nechtěl.

Můj vlastní postoj ke konfliktu byl prostý a jasný, podle mne nebojovalo Rakousko kvůli nějakému srbskému zadostiučinění, nýbrž Německo za svou podstatu, za německý národ a jeho bytí či nebytí, za svobodu a budoucnost. Bismarckovo dílo se teď muselo bít, co vybojovali kdysi otcové svou hrdinskou krví v bitvách od Weisenburku až po Sendan a Paříž, muselo si nyní mladé Německo znovu zasloužit. Zvítězí-li v tomto boji, vstoupí náš národ znovu do společnosti velkých národů a teprve potom se bude Německá říše moci osvědčit jako mocný útulek míru a kvůli míru už nebude muset ubírat svým dětem chléb.

Měl jsem jako hoch a mladý muž přání, abych mohl alespoň jednou dosvědčit svými činy, že národní nadšení není pro mne prázdným slovem. Tak jako miliónům ostatních přetékalo mé srdce hrdým štěstím, že se mohu konečně zbavit pocitu ochromení. Zpíval sem tak často "Německo nade všechno" a volal z plna hrdla "Heil!", že mi připadalo téměř jako dodatečně udělená milost, moci nyní vstoupit před boží soud věčného soudce jako svědek a osvědčit pravdivost tohoto smýšlení. Byl jsem pevně odhodlán, že v případě války - která se mi zdála nevyhnutelné - tak či onak opustím ihned své knihy. Stejně tak jsem věděl, že moje místo bude tam, kam mne pošle můj vnitřní hlas.

Především z politických důvodu jsem opustil Rakousko, což bylo ale přirozenější než to, že nyní, když začínal boj, jsem musel jednat v souladu se svým smýšlením. Nechtěl jsem bojovat za Rakousko, ale byl jsem připraven kdykoliv zemřít pro svůj národ a pro říši, jež jej ztělesňovala.

Dne 3. srpna jsem podal žádost Jeho Veličenstvu Ludvíkovi III. s prosbou, abych směl vstoupit do nějakého bavorského regimentu. Jaká byla má radost, když jsem už příštího dne obdržel vyřízení své žádosti s výzvou, abych se hlásil u jednoho regimentu. Jásal jsem a moje vděčnost neznala mezí. O několik dní později jsem už nosil kabát, který jsem svlékl až téměř po šesti letech.

Také jako pro každého Němce, začala i pro mne nezapomenutelná a největší doba mého pozemského života. Ve srovnání s událostmi tohoto obrovského zápasu bylo všechno ostatní nicotné. S hrdou lítostí myslím právě v těchto dnech desátého výročí velkých událostí na ony týdny, kdy začínal hrdinský boj našeho lidu, kterého jsem se díky milosrdnému osudu směl zúčastnit. Jako by to bylo včera. Jediná starost mne trápila v té době, stejně jako mnoho jiných, zda nepřijedeme na frontu pozdě. To jediné mi nedávalo klidu. Každé vítězné jásání nad hrdinským činem tajilo v sobě kapku hořkosti, zdálo se mi totiž, že s každým novým vítězstvím je nebezpečí opožděného příchodu větší. Konečně přišel den, kdy jsme opustili Mnichov, abychom nastoupili k plnění naší povinnosti. Poprvé jsem cestou na západ spatřil Rýn, když jsme jeli podle jeho tichých vln západním směrem, abychom bránili řeku všech řek před chamtivostí odvěkého nepřítele. Když na nás pod něžným závojem ranní mlhy dopadaly mírné paprsky prvního slunce a my zahlédli pomník v Niederwaldu, zazněla z celého nekonečně dlouhého transportu stará píseň "Wacht am Rhein" do ranního nebe a mně se málem rozskočilo srdce.

Potom přichází vlhká a chladná noc ve Flandrech, mlčky pochodujeme a když se začíná z mlhy vylupovat den, zasyčí nám náhle nad hlavami železný pozdrav a s ostrým práskáním vrhá proti nám mezi naše řady malé kulky, bičující mokrou zem, ale dřív než se malé obláčky rozplynuly, zaduní z dvou set hrdel vstříc poslu smrti pevné "hurá". Pak to ale začne práskat a dunět, zpívat a výt a každého to teď táhne s horečnýma očima kupředu, stále rychleji, přes řepné pole a křoviny, až konečně dojde k boji muž proti muži. Zdálky k nám doléhají zvuky písně a jsou stále blíže, přeskakují od kompanie ke kompanii a v tom, když smrt právě pilně zamířila do našich řad, dostala se píseň i k nám a my ji dávali dál: "Deutschland , Deutschland iber alles, tiber alles in der Welt!" Po čtyřech dnech jsme se vraceli. Krok byl teď jiný. I sedmnáctiletí chlapci se podobali mužům. Dobrovolníci regimentu se snad ještě ani nenaučili pořádně bojovat, ale umírat uměli jako staří vojáci. To byl začátek.

A tak to šlo rok za rokem. Namísto bitevní romantiky však nastoupila hrůza. Nadšení zvolna vychladlo a jásot byl dušen strachem ze smrti. Přišel čas, kdy každý musel vybojovat svůj boj mezi pudem sebezáchovy a vědomím povinnosti. Ani já jsem nezůstal ušetřen

tohoto boje. Vždycky, když smrt byla na lovu, pokoušelo se něco neurčitého ve mně revoltovat, snažilo se to představit se slabému tělu jako rozum, ale byla to jen zbabělost, která se v přestrojeni pokoušela zmocnit se jednotlivce. Nastávalo velké tahání a varování a často rozhodl jen poslední zbytek svědomí. Čím byl ale tento hlas zřetelnější, čím hlasitěji a dotíravěji lákal, tím tvrdší byl můj odpor až konečně po dlouhém vnitřním zápase zvítězil smysl pro povinnost. Už v zimě 1915/1916 byl u mne tento boj rozhodnut. Vůle se stala konečně absolutním pánem. Jestliže jsem v prvních dnech mohl útočit s jásotem a smíchem, teď jsem byl klidný a rozhodný. Bylo to natrvalo. Teprve teď mohl osud přikročit k posledním zkouškám, aniž mi povolily nervy nebo selhal rozum. Z mladého válečného dobrovolníka se stal starý voják. Tato změna proběhla v celé armádě. Z nekonečných bojů vyšla zestárlá a tvrdá a to, co neodolalo bouři, bylo zlomeno. Teprve teď mohla být tato armáda hodnocena. Po dvou třech letech, během nichž jsme byli vrháni z jedné bitvy do druhé, bojujíce stále proti číselné přesile i převaze zbraní, trpíce hladem, teď přišel čas zkoušet kvalitu této armády.

Uplyne tisíc let a nikdo nebude moci mluvit o hrdinství, aniž by nevzpomenul německou armádu ze světové války. Ze závoje minulosti se vynoří železná fronta šedivých ocelových helem, nekolísající a neustupující, pomník nesmrtelnosti. A pokud budou žít Němci, uvědomí si, že toto byli kdysi synové jejich národa.

Byl jsem tehdy voják a nechtěl jsem politizovat. Nebyl zde na to ani čas. Avšak ještě dnes jsem přesvědčen, že poslední vozka prokázal vlasti cennější služby než i ten první, řekněme "poslanec". Nikdy jsem nenáviděl tyto žvanily víc, než v této době, kdy každý pořádný chlap, pokud měl co říct, křičel to nepříteli do tváře, nebo zanechal svou vyřídilku doma a konal někde mlčky svoji povinnost. Ano, nenáviděl jsem tenkrát všechny ty "politiký" a kdyby bylo po mém, byl by ihned vytvořen parlamentní lopatový batalion, tam by mohli žvanit do sytosti a nezlobili by či dokonce nepoškozovali slušné lidi.

Nechtěl jsem tehdy vědět o politice, avšak nemohl jsem jinak, než zaujmout stanovisko k určitým jevům, které se týkaly celého národa a zvláště nás vojáků. Dvě věci to byly, které mě v nitru rozčilovaly a které jsem považoval za škodlivé. Už po prvních zprávách o vítězství začal jistý tisk pomalu a snad pro někoho zpočátku neznatelně kapat pelyněk do všeobecného nadšení. Dělo se tak pod maskou shovívavosti a dobrého mínění a dokonce s určitou starostlivostí. Byly pochybnosti tykající se přílišné velkoleposti oslav vítězství. Byly tu obavy, že to v této formě není důstojné tak velkého národa a tudíž nevhodné. Neboť statečnost a hrdinství německého vojáka je přece něco docela samozřejmého, takže se nemá člověk nechat strhávat k takovým projevům nadšení - už kvůli cizině, které prý je sympatičtější více tichá a důstojná forma radosti než nevázaný jásot a podobné hlasité projevy. A konečně my Němci jsme neměli zapomínat na to, že válka nebyla našim záměrem, a proto se nemusíme stydět přiznat otevřeně a mužně, že jsme kdykoli připraveni přispět svým dílem ke smířeni lidstva. Proto by prý nebylo moudré znevážit čistotu činů naší armády příliš velkým křikem jelikož ostatní svět by neměl pro toto pochopení. Nic není více obdivováno než skromnost, s níž skutečny hrdina své činy tiše a skromně - zapomene, neboť k tomuto to všechno směřovalo. Místo toho, aby takového chlapa chytili za jeho dlouhé uši a oběsili na vysokém kůlu, aby pisálek neurážel estetické cítění oslavujícího národa, začali skutečně vystupovat proti nevhodnému druhu vítězného jásání. Neměli ani tušeni, že jednou potlačené nadšení nelze znovu po libosti vzbuzovat. Je to opojení a musí být v tomto stavu udržováno. Jak ale obstát bez síly nadšeni v boji, jež podle lidského soudu klade na duševní vlastnosti národa nesmírné nároky? Znal jsem psychiku širokých mas až příliš dobře, abych nevěděl, že touto "estetickou vznešeností" nelze šířit oheň nutný k tomu, aby železo zůstalo žhavé. Podle mne to byli blázni, když nedělali nic pro to, aby stupňovali nadšení lidu a bylo nepochopitelné, že je dokonce ještě tlumili.

Další co mně rozčilovalo, byl způsob, jež byl považován za vhodný k vypořádání se s marxismem. V mých očích to pouze dokazovalo, že o tomto moru neměli nejmenší ponětí. Zdálo se, že vážně věří tomu, že marxismus přiměli ke zdrženlivosti ujišťováním, že v této době nehrají politické strany žádnou roli. Nechápali, že se nejedná o žádnou stranu nýbrž o učení, jež ve svých důsledcích musí vést ke zničení veškerého lidstva, poněvadž toto se na univerzitách, kde bylo plno Židů, neučilo. Příliš mnoho našich vyšších úředníků, vychovaných v hloupé domýšlivosti, neuznávalo za nutné vzít do ruky knihu a učit se něco, co právě nepatřilo do učební látky jejich vysoké školy. Obrovské přeměny míjejí tyto "hlavy"' beze stopy, pročež také státní instituce pokulhávají za soukromými. Všeobecně pro ně platí lidové přísloví: "Co sedlák nezná, to nežere". Nečetné výjimky potvrzují i zde pravidlo.

Byl to nesmysl, který nemá obdoby, identifikovat v srpnových dnech roku 1914 německého dělníka s marxismem. Německý dělník se tehdy vymanil z objetí této jedovaté nákazy, neboť jinak by nikdy nemohl k boji vůbec nastoupit. Hloupost ale byla velká dost na to, aby panovalo domnění, že marxismus se nyní stal "národní". Tento záblesk ducha svědčí o tom, že v oněch dlouhých letech nikdo z oněch úředníků "řídících stát" nepovažoval za účelné studovat podstatu tohoto učení, neboť jinak by jim sotva unikl takový nesmysl.

Marxismus, jehož konečným cílem je a zůstává zničení všech nežidovských národních států, viděl ke své hrůze, že v červencových dnech roku 1914 německé dělnictvo, jež se domníval mít ve svých sítích, procitlo a z hodiny na hodinu se postavilo do služeb své vlasti. V několika dnech se rozptýlila pára tohoto hanebného podvádění lidu a židovská vůdcovská chátra tu stála náhle osamocena, jakoby nezbyla ani stopa po tomto nesmyslu, nalévaného šedesát let masám do hlav. Byl to zlý okamžik pro ty, kteří podváděli dělnictvo německého národa. Jakmile však vůdcové rozpoznali hrozící nebezpečí, zamaskovali se lží a drze předstírali i oni národní nadšení.

Teď by byl vhodný okamžik k zásahu proti tomuto podvodnému společenství židovských travičů německého národa. Teď se s nimi měl udělat krátký proces, bez ohledu na případný pokřik a nářky. V srpnu roku 1914 vymizely naráz z hlav německého dělnictva zmatené poučky o mezinárodní solidaritě a místo toho začaly o několik týdnů později americké šrapnely přinášet požehnání bratrství na helmy pochodových kolon. Nyní, když německý dělník našel cestu zpět ke svému národu, bylo povinností starostlivé vlády nemilosrdně vyhladit jeho štváče proti vlastnímu národu. Když na frontě umírali ti nejlepší, mohl se doma alespoň vyhubit hmyz. Namísto toho podalo Jeho Veličenstvo císař sám ruku těmto zločincům a dal tak lstivým úkladným vrahům národa pardon a možnost vnitřního klidu. Teď mohl had opět působit, opatrněji než předtím, ale tím nebezpečněji. Zatímco čestní lidé snili o hradním míru, organizovali tito křivopřísežní zločinci revoluci. Skutečnost, že se tenkrát rozhodli k tak příšerné polovičatosti, mne vnitřně velice znepokojovalo, avšak že to bude mít tak hrozný konec, to jsem ani já nepovažoval za možné.

Co bylo třeba učinit? Posadit vůdce celého hnutí ihned za mříže, udělat jim proces, aby je měl národ z krku. Bylo třeba bezohledně nasadit vojenské mocenské prostředky k vyhubení této morové nákazy. Strany měly být zrušeny, Říšský sněm bylo třeba přivést k rozumu případně i bajonety, nejlépe však ihned rozpustit. Jako dnešní republika ruší politické strany, měly být zrušeny už tehdy, neboť důvodu pro to bylo víc než dnes. Ve hře přece bylo bytí či nebytí národa!

Samozřejmě, že vyvstává otázka: je vůbec možné duchovní ideje vymýtit mečem? Lze bojovat hrubým násilím proti "světovým názorům"? Tuto otázku jsem si častěji kladl už tehdy.

Při promýšlení analogických příkladů, jež lze nalézt v historii zejména na religiózním podkladě, vyplyne následující základní poznatek: Představy a ideje, ale i hnutí s určitými duchovními základy, ať už jsou tyto nesprávné či nikoliv, lze od určitého okamžiku jejich existence zlomit technickými mocenskými prostředky pouze tehdy, jsou-li tyto fyzické zbraně samy nositeli nové plamenné myšlenky, ideje nebo světového názoru. Užití násilí bez předpokladu hnací síly nějaké základní duchovní představy nemůže vést ke zničení ideje a jejího šíření, leda formou naprostého vyhubení i toho posledního jejího nositele a zničení poslední tradice. To však znamená většinou vyřazení takového státního tělesa z oblasti mocensko-politického významu, a to často na velmi dlouhou dobu, někdy i navždy. Neboť taková krvavá oběť postihne, jak víme ze zkušenosti, lepší část národa, protože každé pronásledování bez duchovního předpokladu se jeví jako morálně neoprávněné a právě hodnotnou část národa vybičuje k protestu, jež se projeví převzetím duchovního obsahu hnutí nespravedlivě pronásledovaného. Dochází k tomu namnoze prostě z opozice proti pokusu o zničení nějaké ideje brutální silou.

V tomto případě vzrůstá počet vnitřních sympatizantů tou měrou, jak se stupňuje pronásledování. Proto je absolutní vymýcení nového učení možné jen cestou natolik rozsáhlé a stále se stupňující likvidace, že nakonec dotyčný národ nebo i stát přijde vůbec o všechnu skutečně cennou krev. Vždycky však bude celý tento postup od počátku marný, jestliže učení, které má být vymýceno, již překročilo určitý malý kruh stoupenců.

I zde, jako při každém růstu, existuje v dětském období nejlepší možnost vymýcení určitého učení, zatímco s postupujícím věkem roste i síla odporu a teprve s přicházející slabostí stáří ustupuje i když jinou formou a z jiných důvodu. Ve skutečnosti však vedou téměř všechny pokusy o vymýceni nějakého učení a jeho organizačního působení použitím

síly bez duchovní základny k neúspěchům, nezřídka je výsledkem dokonce pravý opak tohoto úsilí, a to z následujícího důvodu: Nejdůležitějším předpokladem pro způsob boje zbraněmi otevřeného násilí je vytrvalost. To znamená, že možnost úspěchu spočívá pouze v trvale stejnoměrném používání metod k potlačení určitého učení apod. Pokud ale dojde ke kolísání mezi násilím a shovívavostí, pronásledované učení se bude nejen neustále regenerovat, ale bude schopné získávat pro sebe z pronásledování nové hodnoty tím, že po opadnutí vlny útlaku mu rozhořčení nad utrpením přivede nové stoupence, přičemž ti již existující budou na něm trvat s ještě větším vzdorem a nenávistí než předtím a dokonce i odpadlíci se budou k němu pokoušet po zmizení útlaku vracet. Pouze v nepřetržitě stejnoměrném používání násilí spočívá hlavní předpoklad úspěchu. Taková vytrvalost je však vždy výsledek určitého duševního přesvědčení. Každé násilí, jež nepramení z pevného duševního základu, je kolísavé a nejisté. Chybí mu stabilita, jež může vyvěrat pouze ze světového názoru. Je výsledkem energie a brutální rozhodnosti každého jednotlivce, podléhá však změnám osobnosti, její podstaty a síly. K tomu přistupuje ještě další věc: Každý světový názor, ať už náboženský či politický - zde je hranice často těžko stanovitelná - bojuje zničení ideového světa protivníka, ale především za pozitivní prosazení vlastních idejí. Tím je tento boj více útočný než obranný. Ve výhodě je již při stanovení cíle, neboť tento cíl představuje vítězství vlastní ideje, zatímco naopak je velice těžké určit, kdy je možné cíl zničení nepřátelského učení považovat za dosažený a zajištěný. Už z tohoto důvodu bude útok světového názoru plánovitější i mohutnější, že obrana před nim, jako všude tak i zde náleží prvotní rozhodnutí útoku a nikoliv obraně. Boj proti duchovní síle násilnými prostředky je však obranou jen tak dlouho, dokud nevystoupí meč sám jako nositel, hlasatel a šiřitel nového duchovního učení. Můžeme tedy shrnout: Každý pokus o vymýcení nějakého světového názoru mocenskými prostředky je nakonec neúspěšný, pokud tento boj nemá podobu zápasu o prosazení nějakého nového duchovního učení. Pouze v případě zápasu dvou světových názorů může brutální násilí, používané soustavně a bezohledně, napomoci k vítězství té straně, kterou podporuje. Na tomto však boj proti marxismu dosud vždy zkrachoval. To bylo také důvodem toho, proč i Bismarckovo protisocialistické zákonodárství neuspělo a ani uspět nemohlo. Neboť zde chyběla platforma nového světového názoru, za jehož prosazení by byl zápas veden. Nebo že by žvásty o takzvané "státní autoritě" nebo o "klidu a pořádku" mohly být základem pro duchovní podnět k boji na život a smrt, s tím by se mohla spokojit snad jenom příslovečná moudrost vyšších ministerských úředníků.

Jelikož neexistovala skutečná duchovní nositelka tohoto zápasu, musel Bismarck prosazování svých protisocialistických zákonů svěřit instituci, která sama byla výplodem marxistického způsobu myšlení. Tím, že "železný kancléř'" svěřil svůj boj proti marxismu blahovůli občanské demokracie, udělal kozla zahradníkem. To všechno ale bylo nutný důsledek absence zásadního, marxismu protichůdného nového světového názoru, jenž by se prosazoval s bouřlivou dobyvatelskou vůlí. Takže výsledkem Bismarckova úsilí bylo jen těžké zklamání.

Byly poměry během světové války nebo na jejím počátku jiné? Bohužel nikoliv.

Čím více jsem se zabýval myšlenkou změny postoje vlád k sociální demokracii jako ztělesnění marxismu, tím více jsem postrádal nějakou použitelnou náhradu tohoto učení. Co by bylo možné masám nabídnout, kdyby byla sociální demokracie zničena? Neexistovalo žádné hnutí, od nějž by se dalo očekávat, že se mu podaří absorbovat masy dělníků, kteří ztratili své vůdce. Je nesmyslné a víc než hloupé domnívat se, že internacionální fanatik, jež ztratil svou třídní stranu, okamžitě vstoupí do nějaké občanské strany, tedy do nové třídní organizace. Neboť i když je to nejrůznějším organizacím nepříjemné, nelze popřít skutečnost, že občanským politikům se jeví třídní rozdělení většinou docela samozřejmé, pokud toto nezačne působit politicky v jejich neprospěch. Zapírání této skutečnosti je důkazem nejen drzosti, ale i hlouposti těchto lhářů.

Je třeba se vyvarovat toho považovat široké masy za hloupější než jsou. V politických záležitostech rozhoduje nezřídka lépe cit než rozum. Avšak názor, že dostatečným důkazem pro nesprávnost politického citu masy je její hloupý internacionální postoj, lze vyvrátit poukazem na skutečnost, že pacifistická demokracie je neméně šílená, ačkoliv její nositelé téměř výhradně pocházejí z řad měšťanstva. Pokud milióny občanů každé ráno nábožně vzývají svůj židovský demokratický tisk, nepřísluší těmto pánům vtipkovat o hlouposti sociálnědemokratického "soudruha", který polyká totéž svinstvo, pouze v jiném balení. V obou případech je jeho producentem jeden a tentýž Žid. Je třeba se také vyvarovat zapírání věcí, které existují. Nelze popřít skutečnost, že se v otázce tříd nejedná pouze o ideové

problémy, jak se nám mnozí snaží namluvit zejména před volbami. Stavovské cítění velké části našeho lidu a stejně tak malá vážnost manuální práce jsou skutečnosti, jež nejsou výplody fantazie nějakého náměsíčníka. Dokladem nepatrné schopnosti myšlení naší takzvané inteligence je skutečnost, že právě v těchto kruzích se nechápe, že je třeba bránit se rozrůstání marxistického moru, přičemž inteligence není v tomto směru schopna získávat zpět ztracené pozice.

Občanské strany, jež se samy tak označují, nebudou nikdy schopny integrovat do svého tábora "proletářské" masy, neboť se jedná o dva protichůdné světy, jež jsou částečně přirozeně a částečně uměle odděleny, a jejichž vzájemný vztah může být jedině boj. V něm zvítězí ten mladší - a to by byl marxismus.

Ve skutečnosti byl boj proti sociální demokracii v roce 1914 myslitelný, avšak je problematické, jak dlouho by trval tento stav při absenci jakékoli praktické náhrady za marxismus. Tady byla velká mezera. Zastával jsem tento názor už dříve před válkou a proto jsem se nemohl rozhodnout vstoupit do některé existující politické strany. Událostmi světové války jsem byl v tomto názoru ještě posílen, přičemž rozhodující byla právě ona evidentní nemožnost zahájit bezohledný boj proti sociální demokracii, neboť neexistovalo hnutí, jež by bylo více než "parlamentní" stranou. V užším kruhu svých kamarádů jsem o tom často hovořil. Avšak tehdy mě poprvé napadlo, že se budu později politicky angažovat. To bylo podnětem k tomu, že jsem v užším kruhu svých přátel říkal, že po válce chci vedle svého povolání působit jako politický řečník. Myslel jsem to vážně.

VÁLEČNÁ PROPAGANDA

Při svém pozorném sledování veškerého politického dění jsem se vždy mimořádně zajímal o propagandistickou činnost. Spatřoval jsem v ní nástroj, jenž právě socialisticko-marxistické organizace ovládaly s mistrnou šikovností a uměli ji používat. Poznal jsem už záhy, že správné používání propagandy je skutečné umění, jež bylo občanským stranám cizí. Jenom křesťanskosociální hnutí, hlavně za časů Luegera, se naučilo s tímto nástrojem virtuózně zacházet a vděčilo mu za velmi mnoho úspěchů.

Teprve během války bylo možné pozorovat, k jak příšerným výsledkům mohla vést správně používaná propaganda. Bohužel to bylo možné studovat jenom na druhé straně, neboť činnost naší strany byla v tomto směru více než skromná. Úplné selhání veškeré agitace na německé straně, které muselo bít do očí především každému vojákovi, bylo pro mě podnětem k tomu, abych se ještě intenzivněji otázkou propagandy zabýval. Času k přemýšlení bylo přitom víc než dost, praktické vyučování nám ale poskytoval nepřítel, a to bohužel až příliš dobře. Neboť co se u nás zameškalo, to dohnal protivník s neslýchanou obratností a vskutku geniální vypočítavostí. Na této nepřátelské válečné propagandě jsem se velmi mnoho naučil. Avšak v hlavách těch, jež se měli poučit především, nezanechala tato doba žádné stopy, částečně se domnívali, že jsou příliš chytří, než aby se učili od jiných, částečně jim k tomu chyběla vůle.

Byla u nás vůbec nějak propaganda? Na tuto otázku mohu odpovědět pouze tak, že bohužel nebyla. Vše, co se v tomto směru dělo, bylo nedostatečné a špatné od samotného počátku tak, že to přinejmenším bylo k ničemu, pokud to přímo nepřinášelo škodu. Ve formě nedostatečné, v podstatě psychologicky špatné: to je výsledek pozorné analýzy německé válečné propagandy. Již v základní otázce nebylo zcela jasno: je propaganda prostředek nebo účel? Je to prostředek a proto musí být posuzována z hlediska účelu. Její forma musí být účelně přizpůsobena cíli, který podporuje a jemuž slouží. Je jasné, že z hlediska všeobecné potřeby může být význam různý. Cíl, za který se ve válce bojovalo, byl nejvznešenější a nejvyšší, jaký si člověk může představit: byla to svoboda a nezávislost našeho národa, zajištění jeho výživy pro budoucnost - a čest národa, něco, co navzdory všem dnešním opačným názorům přece jen existuje či mělo by existovat, neboť národy beze cti ztratí dříve nebo později svobodu i nezávislost, což odpovídá vyšší spravedlnosti, protože generace bezectných lumpů si nezasluhují žádnou svobodu. Kdo ale chce být zbabělým otrokem, nesmí a ani nemůže mít žádnou čest, protože tato by zakrátko propadla všeobecnému opovržení.

Německý národ vedl zápas o lidské bytí a účelem válečné propagandy bylo podporovat tento boj, jejím cílem muselo být napomoci k vítězství.

Bojují-li národy o svou existenci na této planetě, jedná se o osudovou otázku bytí či nebytí, v tomto případě jsou veškeré humanitní či estetické úvahy nicotné. Neboť tyto

představy se nevznášejí v éteru, nýbrž vycházejí z lidské fantazie a jsou vázány na člověka. Jeho odchodem z tohoto světa se rozplývají i tyto pojmy v nicotu, neboť příroda je nezná. Avšak i mezi lidmi jsou vlastní pouze několika málo národům či lépe rasám a to v té míře, jak tyto pojmy vycházejí z jejich citu. Humanita a estetika by zašly i ve světě obývaném lidmi, pokud by tento svět ztratil ty rasy, jež jsou tvůrci a nositeli těchto pojmů. Tím mají tyto pojmy v boji národa o bytí na tomto světě jen podřadný význam, pro formy tohoto boje nejsou určující, jakmile by mohly ochromovat sebezáchovnou sílu bojujícího národa.

K otázce humanity se vyjádřil již Moltke v tom smyslu, že humanita ve válce spočívá v krátkosti děje, takže jí nejvíce odpovídá nejostřejší způsob boje. Pokusí-li se někdo vstoupit do těchto věcí se žvásty o estetice, může se mu dostat pouze jediné odpovědi: osudové otázky významu boje národa o existenci ruší veškeré závazky vůči kráse. Nejméně krásné, co může v lidském životě existovat, je a vždycky bude jařmo otroctví. Pociťuje snad švábská dekadence dnešní úděl německého národa jako "estetický"? S Židy se o tomto problému opravdu nemusíme bavit. Celé jejich bytí je zhmotnělý protest proti estetice obrazu Páně. Vyloučíme-li tato hlediska humanity a krásy jako měřítka v boji, potom nemohou být použita ani jako měřítka pro propagandu. Propaganda byla ve válce prostředkem k jistému účelu, což byl boj o bytí německého národa, proto mohla být propaganda posuzována pouze na základě zásad platných pro tento účel. Nejhroznější zbraně byly humánní, pokud sloužily rychlému vítězství a krásné byly pouze takové metody, které pomáhaly zajistit národu důstojnost svobody. To byl jediný možný postoj k otázce válečné propagandy v situaci boje na život a na smrt. Kdyby toto bylo jasné na takzvaných rozhodujících místech, nikdy by nebyla možná taková nejistota ohledně formy a použití této zbraně, neboť propaganda je zbraň, a to vpravdě strašlivá v rukou znalce.

Druhá otázka, která měla přímo rozhodující význam, byla tato: Na koho se má propaganda obracet? Na vědeckou inteligenci anebo na méně vzdělanou masu? Propaganda se má vždy obracet na masu! Pro inteligenci, nebo pro to, co si dnes tak říká, není určena propaganda, nýbrž vědecké poučení. Propaganda je svým obsahem vědou tak málo, jako je plakát uměním. Umění plakátu spočívá ve schopnosti jeho tvůrce, formou a barvou upoutat dav. Plakát zvoucí na uměleckou výstavu má upozornit na umění na této výstavě, čím více se mu to podaří, tím větší je umění plakátu jako takového. Plakát má rovněž zprostředkovat představu o významu výstavy, jeho úkolem však není nahradit vystavované umění. Proto kdo se chce zabývat uměním jako takovým, musí prostudovat víc než jen plakát, nestačí ani pouhá "procházka výstavou". Od takového člověka se očekává, že se důkladným pozorováním zahloubá do jednotlivých děl a poté si o těchto zvolna vytvoří správný úsudek. Podobě je tomu i s propagandou. Úkol propagandy nespočívá ve vědeckém vzdělání jednotlivce, nýbrž v upozornění masy na určité skutečnosti, procesy, nutnosti apod., jejichž význam má dostat do jejího povědomí. Umění nyní spočívá výhradně v tom, dosáhnout toho tak vhodným způsobem, aby vzniklo všeobecné přesvědčení o realitě jisté skutečnosti, nutnosti určitého procesu, správnosti určité nutnosti atd. Jelikož však propaganda jako taková není a nemůže být sama o sobě nutností, protože jejím úkolem je stejně jak v případě plakátu upoutat masu a nikoliv poučovat vědecky vzdělané a o vzdělání usilující jednotlivce, musí se její působení obracet vždy spíš na cit a méně na takzvaný rozum. Každá propaganda musí být lidová a její duchovní úroveň se musí přizpůsobit úrovni chápání těch nejomezenějších mezi těmi, na něž se obrací. Její čistě duchovní úroveň musí být tím nižší, čím početnější je masa lidí, jimž je určena. Jedná-li se však o to, aby do okruhu její působnosti byl vtažen celý národ, jak je tomu v případě válečné propagandy, je na místě velká pozornost při vyhýbání se příliš vysokým duchovním nárokům. Čím skromnější je její vědecký balast a čím více se orientuje na cítění masy, tím výraznější je její úspěch. Tento je nejlepším důkazem správnosti či nesprávnosti propagandy, nikoliv uspokojení několika učenců či estetických učedníků. Umění propagandy spočívá právě v tom, že chápe citový svět představ velké masy a nachází psychologicky správnou formou cestu k získání pozornosti a poté srdcí této masy. Že to naši vševědi nechápou, je důkazem jejich lenosti v myšlení nebo domýšlivosti. Pochopíme-li nutnost orientace propagandy na nejširší masy, vyplývá z toho pro nás následující ponaučení: Je nesprávné chtít dát propagandě mnohostrannost nějakého vědeckého školení. Vnímavost velké masy je velmi omezená, schopnost porozumění malá, zapomnětlivost však velká. Vzhledem k těmto skutečnostem se musí účinná propaganda omezit vždy pouze na velmi málo bodů a tyto heslovitě opakovat tak dlouho, až určitě i ten poslední mezi adresáty si dokáže představit oč jde. Jakmile tato zásada není respektována a propaganda chce být mnohostranná, roztříští se účinek,

poněvadž množství nabízené látky není pro masu stravitelné ani zapamatovatelné. Tím se výsledek oslabuje a v posledku i ruší. Čím vyšší má být linie znázornění, tím psychologicky správnější musí být stanovení taktiky.

Bylo například zásadně nesprávné zesměšňovat protivníka, jak o to usilovala především propaganda rakouských a německých humoristických listů. Zásadně nesprávná proto, poněvadž reálné setkání s protivníkem muselo ihned vzbudit zcela jiné přesvědčení, což se pak nejstrašnějším způsobem vymstilo, neboť teď se cítil německý stát pod bezprostředním dojmem protivníkova odporu oklamán tvůrci své dosavadní osvěty a namísto posílení bojového ducha nebo jeho upevnění se dostavil pravý opak. Člověk klesal na mysli.

Naproti tomu válečná propaganda Angličanů a Američanů byla psychologicky správná. Již tím, že národu představovala Němce jako Barbary a Huny, připravovala jednotlivé vojáky na hrůzy války a pomáhala mu vyvarovat se zklamání. Potom i ta nejstrašnější zbraň, jež byla proti němu použita, se jevila jako potvrzení předchozí osvěty a posilovala také víru ve správnost tvrzení jeho vlády a na druhé straně stupňovala hněv a nenávist proti zlořečenému nepříteli. Neboť šeredný účinek zbraně, který poznal ze strany protivníka, se mu jevil jako důkaz již známé "hunské" brutality barbarského nepřítele, aniž by ho to alespoň na okamžik přimělo k přemyšlení, že jeho zbraně snad, ba dokonce pravděpodobně, mohou působit neméně příšerně.

Anglický voják se nemohl cítit tak, že by byl z domova nesprávně informován, což se bohužel stávalo vojákovi německému, až tento nakonec odmítal všechno, co ze strany propagandy přicházelo jako

"podvod" a "křeč". To vše bylo důsledkem toho, že k propagandě byl odvelen první osel, který se namanul (nebo to byli i "jinak" chytří lidé), namísto aby nahoře pochopili, že pro tuto práci jsou vhodní jen ti nejgeniálnější znalci lidských duší. Německá válečná propaganda nabízela nepřekonatelný názorný příklad téměř opatrně působící "osvěty", což bylo důsledkem naprosté absence psychologicky správného uvažování. Zato u protivníka se ale mohl velmi poučit každý, kdo s otevřenýma očima a neotupělým vnímáním zpracovával čtyři a půl roku trvající příval nepřátelské propagandy.

Nejhorší to však bylo s pochopením nejdůležitějšího předpokladu každé propagandistické činnosti: totiž zásadě subjektivní jednostranné stanovisko této činnosti ke každé otázce, kterou zpracovávala. V této oblasti se hned na začátku války hřešilo shora dolů tak, že člověk měl právo pochybovat o tom, zda tolik nesmyslů lze připisovat pouze hlouposti.

Co byste řekli například reklamnímu plakátu, který má propagovat nové mýdlo, přitom však chválí také mýdlo staré. Člověk by nad tím jen potřásl hlavou.

Stejně tak to ale bylo i s politickou reklamou. Úkolem propagandy není například zvažovat různá práva, ale výhradný důraz na právo jedno, jež propaganda zastupuje. Není jejím úkolem zjišťovat objektivní pravdu, pokud je výhodné pro druhou stranu a předkládat jí mase v doktrinářské upřímnosti, nýbrž nepřetržitě sloužit pravdě vlastní.

Bylo od základu špatné vinu na vzniku války vysvětlovat z takového hlediska, že za rozpoutání této katastrofy nelze činit odpovědným jenom Německo, nýbrž správné by bylo tuto vinu beze zbytku svalovat na protivníka, dokonce i kdyby to neodpovídalo skutečnosti, ačkoliv tomu tak opravdu bylo.

Jaký byl důsledek této polovičatosti? Široká masa národa nesestává z diplomatů nebo z učitelů státního práva, ba ani ne výhradně z rozumných lidí schopných úsudku, nýbrž stejně tak z kolísajících, pochybujících a nejistých nebožáků. Jakmile jednou vlastní propaganda přizná jen záblesk pravdy na druhé straně, ihned je dán důvod k pochybnostem o vlastní pravdě. Masa není schopna rozlišovat, kde končí cizí bezpráví a začíná bezpráví vlastní. V takovém případě znejistí a stává se nedůvěřivou, obzvláště tehdy, nedopustí-li se protivník stejného nesmyslu a veškerou vinu podsouvá nepříteli. Co je potom přirozenějšího než to, že vlastní národ začne věřit víc nepřátelské propagandě než vlastní? Žádný jiný národ není tolik posedlý objektivitou jako Němci! Neboť každý Němec se bude snažit o to, a.by se nedopustil na protivníkovi bezpráví, nehledě na nebezpečí těžké újmy a dokonce i zničení vlastního národa a státu. Že to tak na rozhodujících místech přirozeně nebylo myšleno, to si masa vůbec neuvědomí. Národ má ve své převážné většině natolik feminizační charakter, že jeho myšlení a konání je určováno více citovým vnímáním než střízlivou úvahou. Toto vnímání ale není komplikované, nýbrž velmi jednoduché a uzavřené. Není tu přílišné diferenciace, nýbrž rozlišování pozitivní nebo negativní, láska nebo nenávist, právo nebo bezpráví, pravda nebo lež, ale nikdy napůl tak a napůl onak nebo částečně atd. Skvělou znalostí primitivního způsobu vnímání široké masy se vyznačovala anglická propaganda,

která se tomuto dokázala přizpůsobit a způsobem stejně bezohledným jako geniálním zajišťovala předpoklady pro morální pevnost vojska na frontě, dokonce i v případech největších neúspěchů, přičemž dokázala také prezentovat nepřítele jako jediného viníka na vypuknutí války: byla to lež, které se věřilo proto, že byla předkládána s bezpodmínečnou, drzou, jednostrannou tvrdošíjností citově chladnému, vždy extrémně rozpoloženému, velkému národu.

Jak velmi byl tento druh propagandy účinný, to ukázala nejlépe skutečnost, že ještě po čtyřech letech dokázala držet v šachu protivníka, přičemž začínala dokonce nahlodávat náš vlastní národ. Naší propagandě takový úspěch nebyl dán a nelze se tomu skutečně divit. Už ve své vnitřní dvojznačnosti nesla zárodek neúčinnosti. Z hlediska jejího obsahu bylo málo pravděpodobné, že by vzbudila v masách žádoucí dojem. Doufat, že by se tímto pacifistickým odvarem mohlo podařit nadchnout lidí až k smrti, to snad dokázali jen naši duchaplní "státníci". Ubohý produkt naší propagandy byl neúčelný a dokonce i škodlivý. Ale veškerá genialita okázalé propagandy nepovede k úspěchu, není-li brán neustále ostrý zřetel na jednu fundamentální zásadu. Propaganda se musí omezit na nejnutnější obsah a tento neustále opakovat. Vytrvalost je v tomto případě, stejně jako u mnoha jiných věcí na světě, prvním a nejdůležitějším předpokladem úspěchu. Právě v oblasti propagandy se nesmíme nechat svést estéty nebo otupělými lidmi: prvními proto, že obsah propagandy v její formě a výrazu by zakrátko byl přitažlivý spíš pro čajové dýchánky než pro široké masy, před těmi druhými je třeba se mít úzkostlivě na pozoru proto, že nedostatek jejich vlastních nových pocitů je vede k hledání stále nových podnětů. Tyto lidí brzy všechno omrzí, přejí si změnu a nedokáží se nikdy vcítit do potřeb dosud neznuděného světa, či tento dokonce pochopit. Patří vždy k prvním kritikům propagandy či lépe jejího obsahu, který se jim zdá příliš zastaralý, příliš otřepaný, jindy zase přežitý atd. Chtějí stále něco nového, hledají změnu a tím se stávají smrtelnými nepřáteli každého účinného politického ovlivňování masy. Neboť jakmile se organizace a obsah propagandy začnou řídit podle jejich představ, ztrácí propaganda jakoukoliv semknutost a rozpadá se.

Propaganda tu však není proto, aby obstarávala panstvu průběžně zajímavou změnu, nýbrž aby přesvědčovala, a to masy. Ty však potřebují při své těžkopádnosti vždy určitý čas, než jsou schopny vzít nějakou na vědomí a pouze tisícerým opakováním jednoduchých pojmů si ji zapamatuji.

Žádná změna se nikdy nesmí týkat obsahu toho, co se propaguje, nýbrž musí vyjadřovat vždy totéž. Heslo musí být osvětlováno ze všech stran, avšak na konci toho všeho musí být zase totéž heslo. Pouze tak může a bude propaganda působit jednotně a celistvě.

Hlavní linie, která se nikdy nesmí opustit, nechává nazrávat konečný úspěch a to prostřednictvím jejího stále stejného a důsledného zdůrazňování. Potom ale s údivem zjistíme, k jak neskutečným a sotva pochopitelným výsledkům taková vytrvalost vede. Úspěch každé reklamy, až v obchodu či v politice, je podmíněn dobou trvání, pravidelností nasazení a neroztříštěností.

Válečná propaganda nepřítele nám může být vzorem: byla omezena na několik málo hledisek, výhradně orientovaná na masy a praktikovaná s neúnavnou vytrvalostí. Během celé války byla používána stejná základní myšlenka jakož i prováděcí formy, jež se jednou osvědčily jako správné, aniž by kdy došlo k nepatrné změně. Zpočátku se drzostí svých tvrzeni zdála bláznivá, později se stávala nepříjemnou a nakonec se jí věřilo. Po čtyřech a půl letech vypukla v Německu revoluce, z jejíchž klíčových hesel vycházela nepřátelská válečná propaganda. V Anglii však pochopili ještě něco. Že možný úspěch této duchovní zbraně spočívá v jejím masivním nasazeni.

Úspěch však pokryje veškeré náklady. Propaganda u nich platila za zbraň prvního řádu, zatímco u nás to byl chléb nezaměstnaných politiků a hrdinů z protekčních míst.

Její úspěch byl nakonec roven nule.

REVOLUCE

V roce 1915 se u nás usadila nepřátelská propaganda, od roku 1916 byla stále intenzivnější, aby se konečně začátkem roku 1918 rozlila do přímé potopy. Od té doby se také krok za krokem daly rozpoznat následky tohoto duchovního napadení. Armáda se pozvolna naučila uvažovat tak, jak si to přál nepřítel. Německé protiopatření však naprosto selhala. Armáda měla v tehdejším duchovním, vůlí umírněném vůdci zřejmě úmysl a rozhodnost, pokračovat na tomto poli v boji, avšak chyběl jí k tomu nástroj, který je k

tomuto zapotřebí. Také psychologicky bylo chybou nechat provádět průzkum samotným vojskem. Pokud měl být tento průzkum úspěšný, musel vycházet z vlasti. Jenom pak se mohlo počítat s úspěchem u mužů, kteří již skoro tři a půl roku v bahně a strádání vykonávali pro vlast nesmrtelné hrdinské činy. Avšak co přišlo z vlasti? Bylo toto selhání hloupostí nebo zločinem? V létě 1918, po vstupu z jižního Marneuferu se především německý tisk zachoval tak neomaleně, až zločinecky hloupě, že mě s denně narůstajícím vztekem napadla otázka, zda zde skutečně již není nikoho, kdo by učinil konec tomuto duchovnímu hanění hrdinství naší armády?

Co se dělo ve Francii, když jsme v roce 1914 s neslýchaným vítězným náporem vjeli do této země? Co dělala Itálie ve dnech zhroucení fronty u Isonza? Co dělala Francie opět na jaře 1918, kdy se zdálo, že úder německých divizí prolomí pozice, a když prodloužená ruka těžkých dalekonosných baterií začala klepat na Paříž? Jak tam bylo zpátky spěchajícím regimentům neustále vmetáváno do tváře zapálení národní vášně! Jak tam pracovala propaganda a geniální působení na vojsko, za účelem vtlouci opět víru v konečné vítězství do srdcí prolomených front! A co se mezitím dělo u nás? Nic a nebo ještě něco horšího než nic. Tehdy se u mne probouzel vztek a rozhořčení, když se mi do ruky dostaly nejčerstvější noviny a já musel číst tyto psychické hromadné vraždy, které v nich stály.

Nejednou mě trýznila myšlenka, že kdyby mě prozřetelnost postavila na místo těchto zločineckých směroznalců a směrochtíčů naší propagandy, byl by se osud bojů odvíjel jinak. V těchto měsících jsem poprvé pocítil celou zákeřnost osudu, který mě držel na frontě a na místě, kde mě mohl srazit náhodný výstřel kdejakého černocha, zatímco bych mohl na úplně jiném místě vlasti prokázat úplně jiné služby. Že by se mi toto mohlo podařit, to jsem si troufal věřit již tehdy. Avšak byl jsem jeden z bezejmenných, jeden z osmi miliónů! A tak bylo lepší mlčet a plnit své povinnosti tak, jak jen to na tomto místě bylo nejlépe možné.

V létě 1915 se nám do ruky dostaly první nepřátelské letáky. Jejich obsah byl svou formou neustále stejný, ač s některými změnami: že nouze v Německu je stále větší, trvání války že je nekonečné zatímco vyhlídky na vítězství jsou stále mizivější, že " národ ve vlasti proto touží také po míru a pouze militarismus včetně císaře ho neumožňují, celý svět - což je všeobecně známo proto nevede válku proti německému národu, nýbrž pouze výhradně proti jedinému viníku, a to císaři, že boj proto neskončí dříve, než bude odstraněn tento nepřítel mírumilovného lidstva, svobodné a demokratické národy přijmou po ukončení války německý národ do svazku věčného světového míru, který bude zajištěn hodinou zničení pruského militarizmu". Pro lepší ilustraci těchto argumentů byly často otiskovány "dopisy z vlasti", které svým obsahem měly tato tvrzení potvrzovat. Všeobecně se každý těmto pokusům vysmíval. Letáky byly čteny, poté byly poslány zpět k vyššímu štábu a většinou pak také zapomenuty, až dokud vítr se shora nedopravil do zákopů opět další zásilku, byla to totiž většinou letadla, která sloužila k dopravě letáků.

Jedno však bylo u tohoto druhu propagandy nápadné, že se totiž na úseku fronty, kde byli převážně vojáci z Bavorska vždy s neobyčejnou důsledností brojilo především proti pruské frontě s ujištěním, že nejenže Prusové jsou ti jediní a skuteční vinici a zodpovědní za celou válku, nýbrž že zejména proti Bavorsku by ani v nejmenším nemuselo býti žádného nepřátelství, samozřejmě mu ale nelze pomoci, pokud působí ve službách pruského militarismu, za který vytahuje z ohně horké kaštany.

Způsob ovlivňování začal skutečně již v roce 1915 dosahovat určitých účinků. Negativní smýšlení proti celému Prusku ve vojsku očividně stoupalo - bez toho, že by se shora proti tomuto bylo jakkoli, byť jen jedenkrát, zakročeno. To nebyla již jen pouhá hříšná zanedbání, které se dříve či později muselo neblaze vymstít, a sice ne Prusům, nýbrž celému německému národu, k němuž přece v neposlední řadě patří i Bavorsko. V tomto směru začala nepřátelská propaganda sklízet již od roku 1916 bezpodmínečné úspěchy.

Stejně tak působily utrpení dopisy přímo z vlasti. Nyní již vůbec nebylo nutné, aby protivník na frontě tuto propagandu zvětšoval pomocí letáků a podobného materiálu. Také proti tomu se ze strany vlády, kromě několika přihlouplých filozofických "napomenutí", nepodniklo zhola nic. Fronta byla stále zaplavována tímto jedem, který doma vytvářely bezmyšlenkovité ženy, aniž by tušily, že to byl přesně ten prostředek, který u protivníka až do krajnosti podporoval naději ve vítězství, a který tím na válečné frontě prodlužoval a zostřoval utrpení jejich rodinných příslušníků. Tyto nerozvážné dopisy německých žen stály v budoucnu životy statisíce mužů.

A tak se v roce 1916 ukázal rozdílný znepokojivý fenomén. Fronta nadávala a bobtnala, byla ve spoustě věcí nespokojená a často se i právem bouřila. Zatímco fronta hladověla a

trpěla a příbuzní seděli doma v bídě, byl na jiných místech nadbytek a hýřilo se. Ano, ba dokonce na válečné frontě v tomto směru nebylo vše v pořádku. Tak to lehce skřípalo již tehdy - avšak byla to stále ještě "interní" záležitost. Ten samý muž, který láteřil a vrčel, konal pár minut poté mlčky svou povinnost, jako by to bylo zcela samozřejmé. Ta samá rota, která byla dříve nespokojena, se upnula na úsek příkopu, který měla bránit, jako by osud Německa měl spočívat na těchto pár stech metrech blátěných brlohů. Byla to ještě fronta staré, znamenité hrdinné armády! Rozdíl mezi ní a vlastí jsem měl poznat v křiklavých přechodech. Koncem roku 1916 odtáhla má divize do letní bitvy. Byla to pro nás první z následujících strašných materiálních bitev a udělala na nás, i když je to těžko popsatelné, dojem, že je to spíš peklo než válka. V týdny trvajících smrštích bubnové palby se německá fronta udržela, čas od času trochu potlačena, poté opět o něco postoupila, nikdy však nepovolila. 7. října 1916 jsem byl raněn. Šťastně jsem se dostal do zázemí a měl jsem být odtransportován do Německa. Uběhly již dva roky, co jsem neviděl vlast - za těchto okolností to byla celá věčnost. Už jsem si ani nedovedl představit jak vypadají Němci, kteří nejsou oblečení do uniformy. Když jsem v Hermies ležel ve sběrném lazaretu pro raněné, byl jsem skoro ohromen, když vedle mne ležícího vojáka oslovil hlas německé ženy, která zde pracovala jako zdravotní sestra. Po dvou letech poprvé takovýto hlas! Čím blíže se však vlak, který nás vezl do vlasti, blížil k hranici, tím neklidnější byl člověk ve svém nitru. Kolem se míhala všechna ta místa, kolem kterých jsme před dvěma lety coby mladí vojáci jeli na frontu: Brusel, ltwen, Ltich, a konečně jsme poznali první německý dům podle jeho vysokého štítu a jeho překrásného obchůdku. Domovina! V říjnu 1914 jsme hořeli bouřlivým zanícením, když jsme překračovali hranice, nyní vládlo ticho a dojetí. Každý byl šťastný, že ho osud nechal ještě jednou spatřit to, co tak těžce chránil svým životem, a každý se téměř styděl podívat se druhému do očí.

Téměř na výroční den mého odchodu jsem se dostal do lazaretu v Beelitzu u Berlína. Jaký zvrat! Z bláta letních bojů do bílé postele této zázračné stavby! Člověk se zpočátku pomalu bál se pořádně natáhnout. Teprve pomalu jsem si zvykal na tento nový svět.

Bohužel byl však tento svět nový i v jiném ohledu. Frontový duch vojska se zde nezdál být hostem. Poprvé jsem zde zaslechl něco, co nebylo na frontě doposud známo: chlouba vlastní zbabělosti! Neboť to co člověk slýchával venku, všechny ty nadávky a kletby, nebylo nikdy žádnou výzvou k porušování povinností, nebo dokonce oslavováním strašpytlů. Ne! Zbabělec platil stále za zbabělce, a nic více, a opovržení, které jej postihlo, bylo vždy všeobecné, stejně jako obdiv skutečného hrdiny. Ale zde, v lazaretu, to dílem bylo zcela obráceně: bezcharakterní štváči měli nejvíc řečí a všemi prostředky se snažili ubohou výmluvností představovat pojetí poctivého vojáka coby směšné a naopak jako příklad vyzdvihovat bezcharakternost zbabělců. Jedna dvojice bídných pucfleků udávala tón především. Jeden z nich se vychloubal, jak si sám roztrhl ruku o ostnatý drát, jen aby se dostal do lazaretu, zdálo se, že i přes toto směšné zranění je zde již celou věčnost. Jak jen se pomocí tohoto podvodu mohl dostat do transportu do Německa. Tento zlomyslný frajer to však již přeháněl, drzým hlasem vyzdvihovat svou zbabělost jako projev nejvyšší odvahy srovnatelné s hrdinskou smrtí skutečného vojáka. Mnozí mlčky naslouchali, jini odcházeli, někteří však i přisvědčovali. Mě se zvedal žaludek, avšak štváč byl v zařízení mlčky trpěn. Co se dalo dělat? Kdo to byl a čím byl, muselo vedení dobře vědět a také to i vědělo. Přesto se však nic nestalo.

Když jsem opět mohl normálně chodit, dostal jsem povolení jet do Berlína. Všude byla očividně obrovská bída. Miliónové město hladovělo. Nespokojenost byla veliká. V různých objektech navštěvovaných vojskem byla nálada stejná jako v lazaretu. Dělalo to zcela dojem, jakoby podobní pucfleci navštěvovali záměrně podobná místa, za účelem šíření svých názorů.

Mnohem, mnohem horší však byly okolnosti v samotném Mnichově! Když jsem byl po doléčení propuštěn z lazaretu a převeden do záložního bataliónu, zdálo se mi, že to město nepoznávám. Zloba, rozmrzelost a spílání, až už se člověk obrátil kamkoliv! U samotného z ložního bataliónu byla nálada pod psa. Zde spolupůsobilo neomalené jednáni s frontovými vojáky, strana starých instrukčních důstojníků, kteří ještě nebyli ani minutu v poli, a již z tohoto důvodu nemohli navázat správný vztah ke starým vojákům. Ti v sobě měli určité osobitosti, které byly vysvětlitelné službou na frontě, avšak velitelům z ložního bataliónu zůstávaly zcela nesrozumitelnými, zatímco důstojník, který se navrátil z fronty, těmto alespoň rozuměl. Ten byl také mezi mužstvem ve větší vážnosti, než jejich dočasný velitel. Ovšem nálada byla, na tomto zcela nezávisle, velice mizerná, tisk platil coby příznak "vyšší

moudrosti", věčné vyčkávání však bylo znamením vnitřní ochablosti a omezenosti. Úřadovny byly obsazeny Židy. Skoro každý zapisovatel byl Žid, a každý Žid byl zapisovatelem. Byl jsem překvapen množstvím těchto bojovníků vyvoleného národa a nemohl jsem jinak, než je srovnat s jejich skromnými zástupci na frontě.

Ještě horší to bylo v hospodářství. Zde se stal židovský národ opravdu "nepostradatelným". Tento pavouk začal pomalu národu vysávat krev ze žil. Oklikou, prostřednictvím válečných společností bylo skoncováno s národním svobodným hospodářstvím. Byla zdůrazňována nutnost neomezené centralizace. Tak se skutečně již v roce 1916/17 nacházela skoro celá produkce pod kontrolou finančního židovstva.

Proti komu se však obracela nenávist lidu?

V té době jsem se zděšením spatřil přibližování okolnosti, které nebyly ve správný čas odvráceny, a které zákonitě musely vést ke zhrouceni.

Zatímco Žid okrádal celý národ a tlačil ho do svého područí, brojilo se proti Prusku. Stejně jako na frontě nebylo ani doma zasáhnuto shora proti jedovaté propagandě. Zdálo se, jako by nikdo netušil, že zhroucení Pruska nepřinese Bavorsku ještě dlouho žádny rozmach, ba naopak, že každý pád do propasti jednoho sebou přinese nezadržitelný úpadek druhého.

Toto počínání mi způsobilo nekonečný žal. Spatřoval jsem v něm pouze geniální trik Židů, který měl pouze od nich odpoutávat všeobecnou pozornost a strhávat ji na jiné. Zatímco se Bavoři a Prusové hádali, sbírali oběma pod nosem jejich existenci, zatímco v Bavorsku nadávali na Prusko, zorganizovali Židé revoluci a rozbili zároveň Prusko i Bavorsko. Nemohl jsem tyto prokleté hádavce v německém kmenu ani cítit, a byl jsem rád, že jsem se dostal zpět na frontu, na kterou jsem se okamžitě po mém příchodu do Mnichova opět přihlásil.

Začátkem března 1917 jsem se tak opět ocitl u svého regimentu. Koncem roku 1917 se zdál být překonán nejhlubší bod sklíčenosti ve vojsku. Celá armáda načerpala po zhroucení ruské fronty novou naději a čerstvou odvahu. Přesvědčení, že boj nyní přesto skončí německým vítězstvím, sílilo ve vojsku stále více. Byl opět slyšet zpěv a naříkavých vran bylo stále méně. Opět se objevila víra v budoucnost vlasti.

Zvláště zhroucení italské fronty na podzim 1917 přineslo kouzelný účinek, v tomto vítězství bylo možno spatřit důkaz možnosti průlomu fronty mimo ruské válečné dějiště. Velkolepá víra opět naplnila srdce miliónů a s vydechnuvší naději vstoupila s očekáváním do začátku roku 1918. Protivník byl očividně deprimován. Tuto zimu byl na frontě větší klid. Nastalo ticho před bouří.

Avšak zatímco se na frontě připravovaly poslední kroky ke konečnému ukončení věčného boje, na západní frontu se přesouvaly nekonečné transporty lidí a materiálu, a vojsko bylo cvičeno k obrovskému útoku, propukla v Německu největší lumpárna celé války. Německo nemělo zvítězit: v poslední hodině, kdy se vítězství již vyšívalo na německé vlajky, sáhlo se k prostředku, který se zdál být vhodným, jedním úderem zardousit v zárodku německý útok na začátku roku, a znemožnit tak vítězství: Byla zorganizována muniční stávka. Kdyby se zdařila, musela by se německá fronta zhroutit a přání, aby se vítězství tentokrát nepřišilo na německou vlajku, by se muselo naplnit. Fronta musela být při takovém nedostatku munice prolomena v několika týdnech, ofenzíva tím byla překažena, dohoda zachráněna, avšak mezinárodní kapitál se stal pánem Německa a bylo dosaženo vnitřních cílů marxistických podvodníků lidu. Rozbití národního hospodářství za účelem vybudováni nadvlády mezinárodního kapitálu - cíle, kterého bylo díky hlouposti a důvěřivosti na jedné straně a bezedné zbabělosti na straně druhé také dosaženo. Avšak muniční stávka neměla ve vztahu na vyhladovění fronty očekávaný účinek: stávka se zhroutila dříve, než mohl nedostatek munice odsoudit, tak jak bylo doplňováno, vojsko k zániku. Ale o to strašnější, hrůznější, horší byly morální škody, které tím byly napáchány!

Za prvé: Za co armáda bojovala, když si vlast vlastně vítězství vůbec nepřála? Pro koho byly ty ohromné oběti a strádání? Voják měl bojovat za vítězství, proti kterému vlast stávkuje!

Za druh, však: Jaký dojem se dělal na nepřítele? V zimě 1917/18 vyvstaly poprvé temné mraky na nebi spojeneckého světa. Téměř čtyři roky se brojilo proti německým hrdinům a nepodařilo se je srazit na kolena, přitom to ale byla pouze pavéza, kterou měli pouze volně k dispozici, zatímco mečem se museli ohánět k úderům napůl směrem na východ, a napůl na jih. Nyní byl konečně obr v zádech volný. Než se mu podařilo s konečnou platností zničit jednoho z nepřátel, vytekly potoky krve. Nyní měl k pavéze na západě přibýt také meč, a

jelikož se nepříteli nepoštěstilo prolomit obranu, měl nyní jeho samotného zasáhnout zničující úder.

Báli se ho a strachovali se o vítězství. V Londýně a Paříži probíhalo jedno rokování za druhým. I sama nepřátelská propaganda to měla těžké, už to nebylo tak snadné dokazovat beznadějnost německého vítězství. To samé platilo na frontách, na kterých vládlo ospalé mlčení, i pro spojenecká vojska. Pány náhle přešla drzost. Také kolem nich se počala pomalu rozpínat příšerná záře. Jejich vnitřní postoj vůči německému vojáku se nyní změnil. Doposud pro ně platil jako hlupák určený k porážce, nyní však před nimi stál přemožitel jejich ruských spojenců. Omezení německé východní ofenzívy vyšlé z nouze se nyní zdálo být geniální taktikou. Tři roky byli tito Němci popuzováni proti Rusku, zpočátku zdánlivě bez toho nejmenšího úspěchu. Skoro se vysmívali těmto bezúčelným počátkům, když ruský kolos musel svou převahou lidského potenciálu zůstat vítězem. Německo mělo vykrvácet. A zdálo se, že skutečnost tyto naděje naplní.

Od září 1914, kdy se poprvé po bitvě u Tannenbergu začaly po silnicích a železnicích valit do Německa nekonečné hordy ruských zajatců, tento proud prakticky neutichal. Vždy za každou poraženou a rozdrcenou armádu povstala další nová. Nevyčerpatelně dávala obrovská říše carovi nové a nové vojáky a válce nové a nové oběti. Jak dlouho mohlo Německo v těchto závodech držet krok? Nepřijde jednoho dne okamžik, kdy po posledním německém vítězství nastoupí další ruské armády k nejposlednější bitvě? A co potom? Podle množství lidí by se vítězství snad dalo přisoudit Rusku, ale ono muselo přijít.

Nyní byly všechny tyto naděje ztraceny: spojenec, který na oltáři společných zájmů obětoval nejvíce krve, byl na konci svých sil a ležel v prachu před neúprosným útočníkem. Strach a hrůza se vkradly do srdcí doposud slepě důvěřivých vojáků. Obávali se nadcházejícího roku. Neboť nepodařilo-li se zvítězit na Německem dokud se jenom z části dokázali zastavit na západní frontě, jak se mohlo ještě nyní počítat s vítězstvím, když se celková síla hrozného hrdinského státu zdála seskupovat k útoku na západě?

Stíny jihozápadních tyrolských hor dávaly průchod skličující fantazii, až k Flandrám se mihotaly zamračené obličeje poraženého vojska Caderny, a víra ve vítězství ustupovala obavě z nadcházející porážky.

A tu - když už bylo za studených nocí slyšet burácení nastupujících útočných armád německého vojska a v úzkostlivých obavách se očekával nastávající soud, tu se z Německa zableskla pronikavě rudá záře, která ozářila i nejposlednější granátový kráter nepřátelské fronty: v okamžiku, kdy německé divize dostávaly poslední instrukce před mohutným útokem, rozpoutala se v Německu generální stávka.

Zpočátku svět oněměl. Potom se však nepřátelská propaganda vrhla spásně se nadechnuvší na tuto záchranu v hodině dvanácté. V momentě byl nalezen prostředek, který ve spojeneckém vojákovi opět zvedl klesající naději, opět nastolil možnost vítězství, a přeměnil úzkostlivé obavy nastávajících událostí v rozhodnou víru. Nyní se mohlo regimentům očekávajících německý útok vnutit přesvědčení o největší bitvě všech dob, kdy o konci této války nebylo rozhodnuto odvahou německého útoku, nýbrž výdrží jejich obrany. Němci nyní mohli dobývat tolik vítězství, kolik jich jen chtěli, v jejich vlasti stála u nástupu revoluce a ne vítězná armáda.

Anglické, francouzské a americké noviny začaly tuto víru vštěpovat do srdcí svých čtenářů, zatímco na frontě strhávala nekonečně šikovná propaganda oddíly. "Německo před revolucí! Vítězství spojenců je neodvratitelné! To byl nejlepší lék, jak pomoci kolísajícím Frantíkům a Tomíkům na nohy. Nyní mohli ještě jednou spustit pušky a kulomety a na místo v panickém strachu nastoupil odboj plný naděje."

Toto byl výsledek muniční stávky. Posiloval víru ve vítězství nepřátelských národů a odstraňoval ochromující zoufalství spojenecké fronty. Následkem toho zaplatilo tisíce německých vojáků životem. Původci této nejpodlejší zločinné stávky ale byli kandidáti na nejvyšší státní pozice revolučního Německa. Na německé straně sice zprvu mohla být zřetelná reakce tohoto činu zdánlivě překonána, na straně protivníka však tyto následky nezůstaly bez odezvy. Povstání zničilo beznadějnost armády, která již ztratila všechny naděje, a namísto toho se objevilo roztrpčení z boje o vítězství. Neboť když už se podařilo, byť jen několik málo měsíců, udržet západní frontu před německými útoky, muselo nyní dle lidského uváženi přijít vítězství. Parlamentní dohody však rozpoznaly budoucí možnosti a schválily neslýchané prostředky pro zvětšeni propagandy za účelem rozkladu Německa. Měl jsem štěstí, že jsem se mohl účastnit prvních a také těch posledních dnů ofenzívy. Cítím to jako nejhroznější dojmy svého života, nejhroznější proto, neboť nyní naposledy, stejně jako v

roce 1914, ztratil boj charakter obrany a převzal útočnou iniciativu. Celými zákopy a kryty německého vojska proběhlo ulehčující oddechnutí, když konečně po více než třech letech vyčkávání v nepřátelském pekle přišel den odplaty. Ještě jednou zajásali vítězné batalióny a poslední věnce nesmrtelných vavřínů byly zavěšeny na vlajky ohlašující vítězství. Ještě jednou zazněly písně vlasti, které se vznášely k nebi od nekonečných řad pochodujících oddílů a naposledy se přízeň vojska usmála na své nevděčné děti.

Uprostřed léta roku 1918 se na frontě rozprostíralo temné dusno. Vlast se hádala. O co? V jednotlivých oddílech polního vojska se toho napovídalo spousta. Válka se nyní stala beznadějnou, a pouze hlupák mohl věřit ve vítězství. Národ již neměl žádný zájem dále "vydržet". Zajímal ho více kapitál a monarchie - co přicházelo z vlasti, bylo projednáváno i na frontě. Na frontě byla zprvu pouze mírná odezva. Co nám bylo do všeobecného volebního práva? Bojovali jsme snad za to čtyři roky? Byl to hanebný žert podlých zločinců, tímto způsobem uloupit mrtvým hrdinům z jejich hrobů cíl války. Ve Flandrech nešly mladé regimenty vstříc smrti s výkřikem "ať žije všeobecné a tajné volební právo", nýbrž se zvoláním "Německo nadevšecko na světě." Malý, avšak ne bezvýznamný rozdíl. Ti, kteří volali po volebnímu právu tam, kde by ho nyní chtěli vybojovat, také většinou nikdy nebyli. Fronta neznala tuto celou politickou partajní holotu. Tam, kde se tehdy nacházeli poctiví Němci, byli páni parlamentáři vidět pouze velmi zřídka, a pouze pokud zrovna vlastnili údy.

Tak byla fronta, ve svých starých stavech, pro tento nový válečný cíl pánů Eberta, Scheidemanna, Bartha, Liebknechta, atd. Jen velmi málo vnímavá. Nikdo nerozuměl tomu, jak mohli najednou tito ulejváci vlastnit právo vyměřovat si pomocí vojska vládu ve státě.

Můj osobní názor byl od začátku zcela jasný: Do krajnosti jsem nenáviděl celou tu sebranku těchto bídných, národ podvádějících partajních holomků. Již dlouho mi bylo jasné, že se této chásce nejedná o blaho národa, nýbrž o plnění vlastních prázdných kapes. A to, že nyní byli připraveni pro to obětovat celý národ, a když to bude nutné, nechat zničit třeba i celé Německo, z nich v mých očích udělalo osoby zralé pro oprátku. Brát ohled na jejich přání, znamenalo obětovat zájmy pracujícího lidu ve prospěch počtu kapesních zlodějů, avšak splnit je se dalo pouze tehdy, byl-li člověk připraven vydat napospas celé Německo.

Takto však uvažovala stále ještě většina bojujícího vojska. Pouze z vlasti přicházející posily byly stále horší a horší, takže jejich příchod nebyl žádnou posilou, nýbrž znamenal oslabení bojové síly. Především mladé posily byly z větší části bezcenné. Často bylo jen těžko uvěřitelné, že toto jsou synové stejného národa, který vyslal své mladé do boje.

V srpnu a září nabýval rozkladný fenomén stále rychleji větších rozměrů, přesto se nepřátelské útoky ani v nejmenším nedaly srovnat s úděsností našich obranných bojů. Letní boje o Flandry proti tomu zůstávaly již jen hrůznou vzpomínkou.

Koncem září se má divize dostala potřetí na místo, které jsme dobyli jako mladý válečný regiment dobrovolníků. Jak vzpomínka! V říjnu 1914 jsme tam dostali křest ohněm. S láskou k vlasti v srdcích a s písní na rtech šel náš mladý regiment do bitvy jako k tanci. Nejdražší láhev se zde radostně obětovala ve víře, že vlasti bráníme její nezávislost a svobodu. V červenci 1917 jsme podruhé vstoupili na tuto pro nás posvěcenou půdu. Vždy v ní dřímali ti nejlepší kamarádi, skoro ještě děti, kteří kdysi se zářivýma očima vběhli do osidel smrti pro svou jedinou drahou vlast! My staří, kteří jednou s regimentem vytáhli, jsme tu stáli v uctivém dojetí na tomto mlčenlivém místě "oddanosti a poslušnosti až za hrob". Toto místo, které náš regiment před třemi roky dobyl, měl nyní bránit v těžké obranné bitvě. Ve třítýdenní bubnové palbě se Angličané připravovali na velkou flanderskou ofenzívu. Tu se zdálo, že duchové zemřelých ožívají, regiment se zatínal ve špinavém bahně a zakousával se do jednotlivých děr a kráterů a nepovoloval a nevrávoral a stával se, jako již jednou na tomto místě, stále menším a tenčím, až 31.července 1917 konečně přišel očekávaný útok Angličanů.

Během prvních srpnových dnů jsme byli vystřídáni. Z regimentu zbylo pár rot: ty se potácely obalené blátem zpět, spíš podobni strašidlům, než lidem. Avšak kromě několika stovek metrů děr po granátech si Angličané přišli pouze pro smrt.

Nyní, na podzim roku 1918 jsme stáli potřetí na válečném půdě z roku 1914. Naše bývalé městečko odpočinku Comines se nyní stalo bojovým polem. Samozřejmě, i když bylo válečné území kolem stejná, lidé se změnili: nyní se i ve vojsku politikařilo. Jed z vlasti začal, tak jako jinde, působit i zde. Nejčerstvější posily však zklamaly na celé čáře - přišly z domova.

V noci z 13. Na 14. října začal na jižní frontě u Ypernu anglický plynový útok. Byl při něm použit žlutý kříž, jehož účinek, co se zkoušek na vlastním těle týče, nám byl doposud

neznámý. Měl jsem to sám poznat ještě o této noci. Na vyvýšenině jižně od Wervicku jsme se již večer 13. října dostali do bubnové palby plynových granátů, což se větší či menší měrou pak opakovalo po celou noc. Již kolem půlnoci část z nás odpadla, mezi nimi i několik kamarádů navždy. Nad ránem zachvátila bolest i mne, po čtvrt hodině to bylo horší, a v sedm ráno jsem se klopýtavě s pálením v očích stáhl zpět, přičemž jsem s sebou vzal i své poslední hlášení z války. Již po několika hodinách se z očí staly žhoucí uhlíky, kolem mne se setmělo. Tak jsem se dostal do lazaretu Pasewalk v Pomořansku, a tam jsem musel zažít - revoluci!

Něco neurčitého, avšak otravného leželo již dlouho ve vzduchu. Povídalo se, že se to během pár týdnů "spustí" - nedokázal jsem si však představit, co se tím pojmem má rozumět. V první řadě jsem přemýšlel o nějak, stávce, podobné té z kraje roku. Nepříznivé zprávy trvale přicházely od námořnictva, kde to údajně vřelo. Avšak i toto mi připadalo spíše jako výplod fantazie jednotlivých pucfleků, než záležitost širších mas. V samotném lazaretu hovořil skoro každý o snad již brzkém, blížícím se konci války, avšak s "okamžitým koncem" nepočítal nikdo. Noviny jsem číst nemohl. V listopadu se zvýšilo všeobecné napětí. A pak sem jednoho dne náhle a nenadále vpadlo neštěstí. Námořníci přijeli na nákladních vozech a snažili se vyvolat revoluci, pár židovských mladíčků bylo "vůdci" tohoto boje za "svobodu, krásu a úctu" naší lidské existence. Nikdo z nich nebyl na frontě. Oklikou přes takzvaný "kapavkový lazaret" byli tito tři orientálci vráceni vlasti. Nyní v ní rozvíjeli rudý hadr.

Mě se v té době vedlo už poněkud lépe. Vrtající bolest v očních důlcích povolila, dařilo se mi opět v hrubých obrysech pomalu rozlišovat své okolí. Vynořila se mi naděje, že opět budu vidět alespoň do té míry, že budu moci v budoucnu vykonávat nějaké zaměstnání. Samozřejmě, že bych ještě někdy mohl opět malovat, v to už jsem nedoufal. Tak jsem se právě nacházel na cestě zlepšení, když se stalo to nejhrůznější. Má první naděje byla, že by se u této velezrady mohlo jednat o více či méně místní záležitost. Pokoušel jsem se v tomto směru i utvrzovat několik kamarádů. Zvláště mí bavorští soudruzi v lazaretu tomuto byli přístupní. Nálada zde byla všelijaká, ovšem určitě ne "revoluční". Nedovedl jsem si představit, že by se toto šílenství dostalo i do Mnichova. Věrnost ctihodnému rodu Wittelsbachů mi přece jenom připadala pevnější, než vůle několika Židů. Proto jsem nemohl nic jiného, než věřit, že se jedná pouze o vzpouru námořníků, která bude v několika dnech poražena.

Uběhlo několik dní a přicházely stále hrozivější zprávy. To, co jsem považoval za místní záležitost, měla být všeobecná revoluce. K tomu přicházely potupně zprávy z fronty. Uvažovalo se o kapitulaci. Ano, bylo něco takového vůbec možné?

10. Listopadu přišel do lazaretu kněz, aby učinil krátký projev, nyní jsme se dozvěděli vše. Byl jsem až do krajnosti vzrušen a zúčastnil jsem se tohoto krátkého projevu. Starý, vážený pán vypadal, že je velmi roztřesen, když nám sděloval, že rod Hohenzollernů nesmí více nosit německou císařskou korunu, že z vlasti se stala, republika, že se musíme modlit k všemohoucímu, aby neodepřel požehnání tomuto zvratu, a aby náš lid v budoucích časech neopustil. Nemohl udělat zřejmě nic jiného, musel pár slovy vzpomenout královského rodu, chtěl ocenit jejich zásluhy v Pomořansku, v Prusku, ne, v celé německé vlasti, a - tu počal potichu vzlykat - v malém sále se snesla nejhlubší sklíčenost asi do všech srdcí, a myslím, že žádné oko se neubránilo slzám. Když se starý pán pokusil hovořit dále a počal nám sdělovat, že jsme nyní museli ukončit tu dlouhou válku, a že naše vlast nyní, když je válka prohraná a my se nyní odevzdáváme na milost vítězům, bude vystavena obrovskému útlaku, že příměří by mělo být přijímáno s důvěrou ve velkorysost našich dosavadních nepřátel - tu jsem to již nevydržel. Připadlo mi nemožné, abych tu zůstal ještě déle. Zatímco se mi kolem oči udělalo opět černě, dotápal a dovrávoral jsem zpět do ložnice, vrhl jsem se na své lůžko, a zahrabal jsem svou hořící hlavu do polštáře a dek.

Ode dne, kdy jsem stál nad matčiným hrobem jsem neplakal. I když se mne v mládí osud nemilosrdně tvrdě dotýkal, můj vzdor rostl. I když smrt během té dlouhé války odvedla z našich řad tolik milých kamarádů a přátel, připadalo by mi to skoro jako hřích naříkat si, vždyť zemřeli za Německo! A když konečně, ještě v posledních dnech na tom hrozném kolbišti, i mne samotného zasáhla plynová sprška a začala se zahryzávat do mých očí, a já jsem ze zděšení, že jsem navždy oslepl, málem začal klesat na mysli, tu se na mne obořil hlas mého svědomí: bídný ubožáku, chtěl by snad i naříkat, zatímco tisícům se vede stokrát hůře něž tobě? A tak jsem otupěle a mlčky snášel svůj osud. Ale nyní jsem to již nevydržel. Nyní jsem poprvé viděl, jak je veškeré osobní utrpení ničím, oproti neštěstí vlasti.

Všechno tedy bylo zbytečné. Zbytečné oběti a strádání, zbytečný hlad a žízeň, trvající mnohdy několik dlouhých měsíců, marné všechny ty hodiny, obestřené strachem ze smrti, během kterých jsme přesto konali svou povinnost, zbytečná smrt dvou miliónů, kteří padli. Neměly by se otevřít všechny hroby těch statisíců, kteří vytáhli do pole ve víře ve vlast, aby se již nikdy nevrátili? Neměly by se otevřít a vyslat do vlasti všichni ti němí, bahnem a krví obalení hrdinové, jako duchové odplaty, kteří odvedli největší oběti, kterou může muž na tomto světě přinést svému národu, který je tak potupně zradil? Za to padli vojáci v srpnu a září 1914, vytáhli za to dobrovolnické regimenty na podzim stejného roku za svými kamarády? Padli za to tito sedmnáctiletí chlapci na flanderské půdě? Byl toto smysl obětí, které německé matky přinesly vlasti, když s bědoucím srdcem tehdy vyprovázely své milé hochy, aby je už nikdy nespatřily? Stalo se toto vše jen proto, aby se nyní tlupa bídných zločinců pokoušela vztáhnout svou ruku na vlast? Vydržel snad proto německý voják všechna ta letní parna a sněhové bouře, hladovějící, žíznící a mrznoucí, unaven nocemi bez spánku a nekonečnými pochody? Proto ležel v pekle bubnové palby a v horečce plynových útoků, aniž by povolil, pamětlivý pouze své jediné povinnosti, ochránit svou vlast před vpádem nepřítele? Vskutku, i tito hrdinové si zasloužili náhrobek: "Poutníku, který dojdeš do Německa, sděl vlasti, že my tu ležíme, věrni vlasti a poslušni povinnosti".

A vlast ? Avšak - byla to pouze jediná oběť, kterou bylo potřeba zvážit? Bylo toho minulé Německo vůbec hodno? Nebyl to také závazek vůči vlastní historii? Byli jsme vůbec hodni, vztahovat na sebe slávu vlastní historie? Jak však byl tento čin předložen k ospravedlnění budoucnosti?

Bídní a zchátralí zločinci! Čím více jsem se v tuto hodinu snažil srovnat s touto příšernou událostí, tím víc mne na čele sžíral stud a hanba z revolty. Čím byla bolest v očích proti tomuto hoři? To, co následovalo, byly strašné dny a ještě příšernější noci, - věděl jsem, že je vše ztraceno. Doufat v milost nepřítele mohl leda tak šílenec nebo - lhář a zločinec. Během těchto nocí ve mně vzrůstala nenávist, nenávist proti původcům tohoto činu.

V následujících dnech jsem si také uvědomil svůj úděl. Nyní jsem se musel vysmívat myšlenkám o mé bídné budoucnosti, které mi ještě před nedávnem přinášely tolik trpkých starosti. Nebylo to směšné, chtít v tuto hodinu stavět domy na takových základech? Konečně mi také bylo jasné, že přišlo to, čeho jsem se tak často obával, a co jsem si nikdy nechtěl připustit.

Císař Wilhelm II. jako první německý císař nastavil nepřátelským vůdcům ruku k usmíření, aniž by tušil, že lotři nemají žádnou čest. Se Židem nelze uzavírat smlouvy, u něj platí pouze tvrdé buď a nebo. Rozhodl jsem se - stanu se politikem.

REVOLUCE

V roce 1915 se u nás usadila nepřátelská propaganda, od roku 1916 byla stále intenzivnější, aby se konečně začátkem roku 1918 rozlila do přímé potopy. Od té doby se také krok za krokem daly rozpoznat následky tohoto duchovního napadení. Armáda se pozvolna naučila uvažovat tak, jak si to přál nepřítel. Německé protiopatření však naprosto selhala. Armáda měla v tehdejším duchovním, vůlí umírněném vůdci zřejmě úmysl a rozhodnost, pokračovat na tomto poli v boji, avšak chyběl jí k tomu nástroj, který je k tomuto zapotřebí. Také psychologicky bylo chybou nechat provádět průzkum samotným vojskem. Pokud měl být tento průzkum úspěšný, musel vycházet z vlasti. Jenom pak se mohlo počítat s úspěchem u mužů, kteří již skoro tři a půl roku v bahně a strádání vykonávali pro vlast nesmrtelné hrdinské činy. Avšak co přišlo z vlasti? Bylo toto selhání hloupostí nebo zločinem? V létě 1918, po vstupu z jižního Marneuferu se především německý tisk zachoval tak neomaleně, až zločinecky hloupě, že mě s denně narůstajícím vztekem napadla otázka, zda zde skutečně již není nikoho, kdo by učinil konec tomuto duchovnímu hanění hrdinství naší armády?

Co se dělo ve Francii, když jsme v roce 1914 s neslýchaným vítězným náporem vjeli do této země? Co dělala Itálie ve dnech zhroucení fronty u Isonza? Co dělala Francie opět na jaře 1918, kdy se zdálo, že úder německých divizí prolomí pozice, a když prodloužená ruka těžkých dalekonosných baterií začala klepat na Paříž? Jak tam bylo zpátky spěchajícím regimentům neustále vmetáváno do tváře zapálení národní vášně! Jak tam pracovala propaganda a geniální působení na vojsko, za účelem vtlouci opět víru v konečné vítězství do srdcí prolomených front! A co se mezitím dělo u nás? Nic a nebo ještě něco horšího než nic.

Tehdy se u mne probouzel vztek a rozhořčení, když se mi do ruky dostaly nejčerstvější noviny a já musel číst tyto psychické hromadné vraždy, které v nich stály.

Nejednou mě trýznila myšlenka, že kdyby mě prozřetelnost postavila na místo těchto zločineckých směroznalců a směrochtíčů naší propagandy, byl by se osud bojů odvíjel jinak. V těchto měsících jsem poprvé pocítil celou zákeřnost osudu, který mě držel na frontě a na místě, kde mě mohl srazit náhodný výstřel kdejakého černocha, zatímco bych mohl na úplně jiném místě vlasti prokázat úplně jiné služby. Že by se mi toto mohlo podařit, to jsem si troufal věřit již tehdy. Avšak byl jsem jeden z bezejmenných, jeden z osmi miliónů! A tak bylo lepší mlčet a plnit své povinnosti tak, jak jen to na tomto místě bylo nejlépe možné.

V létě 1915 se nám do ruky dostaly první nepřátelské letáky. Jejich obsah byl svou formou neustále stejný, ač s některými změnami: že nouze v Německu je stále větší, trvání války že je nekonečné zatímco vyhlídky na vítězství jsou stále mizivější, že " národ ve vlasti proto touží také po míru a pouze militarismus včetně císaře ho neumožňují, celý svět - což je všeobecně známo proto nevede válku proti německému národu, nýbrž pouze výhradně proti jedinému viníku, a to císaři, že boj proto neskončí dříve, než bude odstraněn tento nepřítel mírumilovného lidstva, svobodné a demokratické národy přijmou po ukončení války německý národ do svazku věčného světového míru, který bude zajištěn hodinou zničení pruského militarizmu". Pro lepší ilustraci těchto argumentů byly často otiskovány "dopisy z vlasti", které svým obsahem měly tato tvrzení potvrzovat. Všeobecně se každý těmto pokusům vysmíval. Letáky byly čteny, poté byly poslány zpět k vyššímu štábu a většinou pak také zapomenuty, až dokud vítr se shora nedopravil do zákopů opět další zásilku, byla to totiž většinou letadla, která sloužila k dopravě letáků.

Jedno však bylo u tohoto druhu propagandy nápadné, že se totiž na úseku fronty, kde byli převážně vojáci z Bavorska vždy s neobyčejnou důsledností brojilo především proti pruské frontě s ujištěním, že nejenže Prusové jsou ti jediní a skuteční vinici a zodpovědní za celou válku, nýbrž že zejména proti Bavorsku by ani v nejmenším nemuselo býti žádného nepřátelství, samozřejmě mu ale nelze pomoci, pokud působí ve službách pruského militarismu, za který vytahuje z ohně horké kaštany.

Způsob ovlivňování začal skutečně již v roce 1915 dosahovat určitých účinků. Negativní smýšlení proti celému Prusku ve vojsku očividně stoupalo - bez toho, že by se shora proti tomuto bylo jakkoli, byť jen jedenkrát, zakročeno. To nebyla již jen pouhá hříšná zanedbání, které se dříve či později muselo neblaze vymstít, a sice ne Prusům, nýbrž celému německému národu, k němuž přece v neposlední řadě patří i Bavorsko. V tomto směru začala nepřátelská propaganda sklízet již od roku 1916 bezpodmínečné úspěchy.

Stejně tak působily utrpení dopisy přímo z vlasti. Nyní již vůbec nebylo nutné, aby protivník na frontě tuto propagandu zvětšoval pomocí letáků a podobného materiálu. Také proti tomu se ze strany vlády, kromě několika přihlouplých filozofických "napomenutí", nepodniklo zhola nic. Fronta byla stále zaplavována tímto jedem, který doma vytvářely bezmyšlenkovité ženy, aniž by tušily, že to byl přesně ten prostředek, který u protivníka až do krajnosti podporoval naději ve vítězství, a který tím na válečné frontě prodlužoval a zostřoval utrpení jejich rodinných příslušníků. Tyto nerozvážné dopisy německých žen stály v budoucnu životy statisíce mužů.

A tak se v roce 1916 ukázal rozdílný znepokojivý fenomén. Fronta nadávala a bobtnala, byla ve spoustě věcí nespokojená a často se i právem bouřila. Zatímco fronta hladověla a trpěla a příbuzní seděli doma v bídě, byl na jiných místech nadbytek a hýřilo se. Ano, ba dokonce na válečné frontě v tomto směru nebylo vše v pořádku. Tak to lehce skřípalo již tehdy - avšak byla to stále ještě "interní" záležitost. Ten samý muž, který láteřil a vrčel, konal pár minut poté mlčky svou povinnost, jako by to bylo zcela samozřejmé. Ta samá rota, která byla dříve nespokojena, se upnula na úsek příkopu, který měla bránit, jako by osud Německa měl spočívat na těchto pár stech metrech blátěných brlohů. Byla to ještě fronta staré, znamenité hrdinné armády! Rozdíl mezi ní a vlastí jsem měl poznat v křiklavých přechodech. Koncem roku 1916 odtáhla má divize do letní bitvy. Byla to pro nás první z následujících strašných materiálních bitev a udělala na nás, i když je to těžko popsatelné, dojem, že je to spíš peklo než válka. V týdny trvajících smrštích bubnové palby se německá fronta udržela, čas od času trochu potlačena, poté opět o něco postoupila, nikdy však nepovolila. 7. října 1916 jsem byl raněn. Šťastně jsem se dostal do zázemí a měl jsem být odtransportován do Německa. Uběhly již dva roky, co jsem neviděl vlast - za těchto okolností to byla celá věčnost. Už jsem si ani nedovedl představit jak vypadají Němci, kteří nejsou oblečení do uniformy. Když jsem v Hermies ležel ve sběrném lazaretu pro raněné, byl jsem

skoro ohromen, když vedle mne ležícího vojáka oslovil hlas německé ženy, která zde pracovala jako zdravotní sestra. Po dvou letech poprvé takovýto hlas! Čím blíže se však vlak, který nás vezl do vlasti, blížil k hranici, tím neklidnější byl člověk ve svém nitru. Kolem se míhala všechna ta místa, kolem kterých jsme před dvěma lety coby mladí vojáci jeli na frontu: Brusel, ltwen, Ltich, a konečně jsme poznali první německý dům podle jeho vysokého štítu a jeho překrásného obchůdku. Domovina! V říjnu 1914 jsme hořeli bouřlivým zanícením, když jsme překračovali hranice, nyní vládlo ticho a dojetí. Každý byl šťastný, že ho osud nechal ještě jednou spatřit to, co tak těžce chránil svým životem, a každý se téměř styděl podívat se druhému do očí.

Téměř na výroční den mého odchodu jsem se dostal do lazaretu v Beelitzu u Berlína. Jaký zvrat! Z bláta letních bojů do bílé postele této zázračné stavby! Člověk se zpočátku pomalu bál se pořádně natáhnout. Teprve pomalu jsem si zvykal na tento nový svět.

Bohužel byl však tento svět nový i v jiném ohledu. Frontový duch vojska se zde nezdál být hostem. Poprvé jsem zde zaslechl něco, co nebylo na frontě doposud známo: chlouba vlastní zbabělosti! Neboť to co člověk slýchával venku, všechny ty nadávky a kletby, nebylo nikdy žádnou výzvou k porušování povinností, nebo dokonce oslavováním strašpytlů. Ne! Zbabělec platil stále za zbabělce, a nic více, a opovržení, které jej postihlo, bylo vždy všeobecné, stejně jako obdiv skutečného hrdiny. Ale zde, v lazaretu, to dílem bylo zcela obráceně: bezcharakterní štváči měli nejvíc řečí a všemi prostředky se snažili ubohou výmluvností představovat pojetí poctivého vojáka coby směšné a naopak jako příklad vyzdvihovat bezcharakternost zbabělců. Jedna dvojice bídných pucfleků udávala tón především. Jeden z nich se vychloubal, jak si sám roztrhl ruku o ostnatý drát, jen aby se dostal do lazaretu, zdálo se, že i přes toto směšné zranění je zde již celou věčnost. Jak jen se pomocí tohoto podvodu mohl dostat do transportu do Německa. Tento zlomyslný frajer to však již přeháněl, drzým hlasem vyzdvihovat svou zbabělost jako projev nejvyšší odvahy srovnatelné s hrdinskou smrtí skutečného vojáka. Mnozí mlčky naslouchali, jiní odcházeli, někteří však i přisvědčovali. Mě se zvedal žaludek, avšak štváč byl v zařízení mlčky trpěn. Co se dalo dělat? Kdo to byl a čím byl, muselo vedení dobře vědět a také to i vědělo. Přesto se však nic nestalo.

Když jsem opět mohl normálně chodit, dostal jsem povolení jet do Berlína. Všude byla očividně obrovská bída. Miliónové město hladovělo. Nespokojenost byla veliká. V různých objektech navštěvovaných vojskem byla nálada stejná jako v lazaretu. Dělalo to zcela dojem, jakoby podobní pucfleci navštěvovali záměrně podobná místa, za účelem šíření svých názorů.

Mnohem, mnohem horší však byly okolnosti v samotném Mnichově! Když jsem byl po doléčení propuštěn z lazaretu a převeden do záložního bataliónu, zdálo se mi, že to město nepoznávám. Zloba, rozmrzelost a spílání, až už se člověk obrátil kamkoliv! U samotného z ložního bataliónu byla nálada pod psa. Zde spolupůsobilo neomalené jednáni s frontovými vojáky, strana starých instrukčních důstojníků, kteří ještě nebyli ani minutu v poli, a již z tohoto důvodu nemohli navázat správný vztah ke starým vojákům. Ti v sobě měli určité osobitosti, které byly vysvětlitelné službou na frontě, avšak velitelům z ložního bataliónu zůstávaly zcela nesrozumitelnými, zatímco důstojník, který se navrátil z fronty, těmto alespoň rozuměl. Ten byl také mezi mužstvem ve větší vážnosti, než jejich dočasný velitel. Ovšem nálada byla, na tomto zcela nezávisle, velice mizerná, tisk platil coby příznak "vyšší moudrosti", věčné vyčkávání však bylo znamením vnitřní ochablosti a omezenosti. Úřadovny byly obsazeny Židy. Skoro každý zapisovatel byl Žid, a každý Žid byl zapisovatelem. Byl jsem překvapen množstvím těchto bojovníků vyvoleného národa a nemohl jsem jinak, než je srovnat s jejich skromnými zástupci na frontě.

Ještě horší to bylo v hospodářství. Zde se stal židovský národ opravdu "nepostradatelným". Tento pavouk začal pomalu národu vysávat krev ze žil. Oklikou, prostřednictvím válečných společností bylo skoncováno s národním svobodným hospodářstvím. Byla zdůrazňována nutnost neomezené centralizace. Tak se skutečně již v roce 1916/17 nacházela skoro celá produkce pod kontrolou finančního židovstva.

Proti komu se však obracela nenávist lidu?

V té době jsem se zděšením spatřil přibližování okolnosti, které nebyly ve správný čas odvráceny, a které zákonitě musely vést ke zhrouceni.

Zatímco Žid okrádal celý národ a tlačil ho do svého područí, brojilo se proti Prusku. Stejně jako na frontě nebylo ani doma zasáhnuto shora proti jedovaté propagandě. Zdálo se,

jako by nikdo netušil, že zhroucení Pruska nepřinese Bavorsku ještě dlouho žádny rozmach, ba naopak, že každý pád do propasti jednoho sebou přinese nezadržitelný úpadek druhého.

Toto počínání mi způsobilo nekonečný žal. Spatřoval jsem v něm pouze geniální trik Židů, který měl pouze od nich odpoutávat všeobecnou pozornost a strhávat ji na jiné. Zatímco se Bavoři a Prusové hádali, sbírali oběma pod nosem jejich existenci, zatímco v Bavorsku nadávali na Prusko, zorganizovali Židé revoluci a rozbili zároveň Prusko i Bavorsko. Nemohl jsem tyto prokleté hádavce v německém kmenu ani cítit, a byl jsem rád, že jsem se dostal zpět na frontu, na kterou jsem se okamžitě po mém příchodu do Mnichova opět přihlásil.

Začátkem března 1917 jsem se tak opět ocitl u svého regimentu. Koncem roku 1917 se zdál být překonán nejhlubší bod sklíčenosti ve vojsku. Celá armáda načerpala po zhroucení ruské fronty novou naději a čerstvou odvahu. Přesvědčení, že boj nyní přesto skončí německým vítězstvím, sílilo ve vojsku stále více. Byl opět slyšet zpěv a naříkavých vran bylo stále méně. Opět se objevila víra v budoucnost vlasti.

Zvláště zhroucení italské fronty na podzim 1917 přineslo kouzelný účinek, v tomto vítězství bylo možno spatřit důkaz možnosti průlomu fronty mimo ruské válečné dějiště. Velkolepá víra opět naplnila srdce miliónů a s vydechnuvší naději vstoupila s očekáváním do začátku roku 1918. Protivník byl očividně deprimován. Tuto zimu byl na frontě větší klid. Nastalo ticho před bouří.

Avšak zatímco se na frontě připravovaly poslední kroky ke konečnému ukončení věčného boje, na západní frontu se přesouvaly nekonečné transporty lidí a materiálu, a vojsko bylo cvičeno k obrovskému útoku, propukla v Německu největší lumpárna celé války. Německo nemělo zvítězit: v poslední hodině, kdy se vítězství již vyšívalo na německé vlajky, sáhlo se k prostředku, který se zdál být vhodným, jedním úderem zardousit v zárodku německý útok na začátku roku, a znemožnit tak vítězství: Byla zorganizována muniční stávka. Kdyby se zdařila, musela by se německá fronta zhroutit a přání, aby se vítězství tentokrát nepřišilo na německou vlajku, by se muselo naplnit. Fronta musela být při takovém nedostatku munice prolomena v několika týdnech, ofenzíva tím byla překažena, dohoda zachráněna, avšak mezinárodní kapitál se stal pánem Německa a bylo dosaženo vnitřních cílů marxistických podvodníků lidu. Rozbití národního hospodářství za účelem vybudováni nadvlády mezinárodního kapitálu - cíle, kterého bylo díky hlouposti a důvěřivosti na jedné straně a bezedné zbabělosti na straně druhé také dosaženo. Avšak muniční stávka neměla ve vztahu na vyhladovění fronty očekávaný účinek: stávka se zhroutila dříve, než mohl nedostatek munice odsoudit, tak jak bylo doplňováno, vojsko k zániku. Ale o to strašnější, hrůznější, horší byly morální škody, které tím byly napáchány!

Za prvé: Za co armáda bojovala, když si vlast vlastně vítězství vůbec nepřála? Pro koho byly ty ohromné oběti a strádání? Voják měl bojovat za vítězství, proti kterému vlast stávkuje!

Za druh, však: Jaký dojem se dělal na nepřítele? V zimě 1917/18 vyvstaly poprvé temné mraky na nebi spojeneckého světa. Téměř čtyři roky se brojilo proti německým hrdinům a nepodařilo se je srazit na kolena, přitom to ale byla pouze pavéza, kterou měli pouze volně k dispozici, zatímco mečem se museli ohánět k úderům napůl směrem na východ, a napůl na jih. Nyní byl konečně obr v zádech volný. Než se mu podařilo s konečnou platností zničit jednoho z nepřátel, vytekly potoky krve. Nyní měl k pavéze na západě přibýt také meč, a jelikož se nepříteli nepoštěstilo prolomit obranu, měl nyní jeho samotného zasáhnout zničující úder.

Báli se ho a strachovali se o vítězství. V Londýně a Paříži probíhalo jedno rokování za druhým. I sama nepřátelská propaganda to měla těžké, už to nebylo tak snadné dokazovat beznadějnost německého vítězství. To samé platilo na frontách, na kterých vládlo ospalé mlčení, i pro spojenecká vojska. Pány náhle přešla drzost. Také kolem nich se počala pomalu rozpínat příšerná záře. Jejich vnitřní postoj vůči německému vojáku se nyní změnil. Doposud pro ně platil jako hlupák určený k porážce, nyní však před nimi stál přemožitel jejich ruských spojenců. Omezení německé východní ofenzívy vyšlé z nouze se nyní zdálo být geniální taktikou. Tři roky byli tito Němci popuzováni proti Rusku, zpočátku zdánlivě bez toho nejmenšího úspěchu. Skoro se vysmívali těmto bezúčelným počátkům, když ruský kolos musel svou převahou lidského potenciálu zůstat vítězem. Německo mělo vykrvácet. A zdálo se, že skutečnost tyto naděje naplní.

Od září 1914, kdy se poprvé po bitvě u Tannenbergu začaly po silnicích a železnicích valit do Německa nekonečné hordy ruských zajatců, tento proud prakticky neutichal. Vždy

za každou poraženou a rozdrcenou armádu povstala další nová. Nevyčerpatelně dávala obrovská říše carovi nové a nové vojáky a válce nové a nové oběti. Jak dlouho mohlo Německo v těchto závodech držet krok? Nepřijde jednoho dne okamžik, kdy po posledním německém vítězství nastoupí další ruské armády k nejposlednější bitvě? A co potom? Podle množství lidí by se vítězství snad dalo přisoudit Rusku, ale ono muselo přijít.

Nyní byly všechny tyto naděje ztraceny: spojenec, který na oltáři společných zájmů obětoval nejvíce krve, byl na konci svých sil a ležel v prachu před neúprosným útočníkem. Strach a hrůza se vkradly do srdcí doposud slepě důvěřivých vojáků. Obávali se nadcházejícího roku. Neboť nepodařilo-li se zvítězit na Německem dokud se jenom z části dokázali zastavit na západní frontě, jak se mohlo ještě nyní počítat s vítězstvím, když se celková síla hrozného hrdinského státu zdála seskupovat k útoku na západě?

Stíny jihozápadních tyrolských hor dávaly průchod skličující fantazii, až k Flandrám se mihotaly zamračené obličeje poraženého vojska Caderny, a víra ve vítězství ustupovala obavě z nadcházející porážky.

A tu - když už bylo za studených nocí slyšet burácení nastupujících útočných armád německého vojska a v úzkostlivých obavách se očekával nastávající soud, tu se z Německa zableskla pronikavě rudá záře, která ozářila i nejposlednější granátový kráter nepřátelské fronty: v okamžiku, kdy německé divize dostávaly poslední instrukce před mohutným útokem, rozpoutala se v Německu generální stávka.

Zpočátku svět oněměl. Potom se však nepřátelská propaganda vrhla spásně se nadechnuvší na tuto záchranu v hodině dvanácté. V momentě byl nalezen prostředek, který ve spojeneckém vojákovi opět zvedl klesající naději, opět nastolil možnost vítězství, a přeměnil úzkostlivé obavy nastávajících událostí v rozhodnou víru. Nyní se mohlo regimentům očekávajících německý útok vnutit přesvědčení o největší bitvě všech dob, kdy o konci této války nebylo rozhodnuto odvahou německého útoku, nýbrž výdrží jejich obrany. Němci nyní mohli dobývat tolik vítězství, kolik jich jen chtěli, v jejich vlasti stála u nástupu revoluce a ne vítězná armáda.

Anglické, francouzské a americké noviny začaly tuto víru vštěpovat do srdcí svých čtenářů, zatímco na frontě strhávala nekonečně šikovná propaganda oddíly. "Německo před revolucí! Vítězství spojenců je neodvratitelné! To byl nejlepší lék, jak pomoci kolísajícím Františkům a Tomíkům na nohy. Nyní mohli ještě jednou spustit pušky a kulomety a na místo v panickém strachu nastoupil odboj plný naděje."

Toto byl výsledek muniční stávky. Posiloval víru ve vítězství nepřátelských národů a odstraňoval ochromující zoufalství spojenecké fronty. Následkem toho zaplatilo tisíce německých vojáků životem. Původci této nejpodlejší zločinné stávky ale byli kandidáti na nejvyšší státní pozice revolučního Německa. Na německé straně sice zprvu mohla být zřetelná reakce tohoto činu zdánlivě překonána, na straně protivníka však tyto následky nezůstaly bez odezvy. Povstání zničilo beznadějnost armády, která již ztratila všechny naděje, a namísto toho se objevilo roztrpčení z boje o vítězství. Neboť když už se podařilo, byť jen několik málo měsíců, udržet západní frontu před německými útoky, muselo nyní dle lidského uváženi přijít vítězství. Parlamentní dohody však rozpoznaly budoucí možnosti a schválily neslýchané prostředky pro zvětšeni propagandy za účelem rozkladu Německa. Měl jsem štěstí, že jsem se mohl účastnit prvních a také těch posledních dnů ofenzívy. Cítím to jako nejhroznější dojmy svého života, nejhroznější proto, neboť nyní naposledy, stejně jako v roce 1914, ztratil boj charakter obrany a převzal útočnou iniciativu. Celými zákopy a kryty německého vojska proběhlo ulehčující oddechnutí, když konečně po více než třech letech vyčkávání v nepřátelském pekle přišel den odplaty. Ještě jednou zajásali vítězné batalióny a poslední věnce nesmrtelných vavřínů byly zavěšeny na vlajky ohlašující vítězství. Ještě jednou zazněly písně vlasti, které se vznášely k nebi od nekonečných řad pochodujících oddílů a naposledy se přízeň vojska usmála na své nevděčné děti.

Uprostřed léta roku 1918 se na frontě rozprostíralo temné dusno. Vlast se hádala. O co? V jednotlivých oddílech polního vojska se toho napovídalo spousta. Válka se nyní stala beznadějnou, a pouze hlupák mohl věřit ve vítězství. Národ již neměl žádný zájem dále "vydržet". Zajímal ho více kapitál a monarchie - co přicházelo z vlasti, bylo projednáváno i na frontě. Na frontě byla zprvu pouze mírná odezva. Co nám bylo do všeobecného volebního práva? Bojovali jsme snad za to čtyři roky? Byl to hanebný žert podlých zločinců, tímto způsobem uloupit mrtvým hrdinům z jejich hrobů cíl války. Ve Flandrech nešly mladé regimenty vstříc smrti s výkřikem "ať žije všeobecné a tajné volební právo", nýbrž se zvoláním "Německo nadevšecko na světě." Malý, avšak ne bezvýznamný rozdíl. Ti, kteří volali

po volebnímu právu tam, kde by ho nyní chtěli vybojovat, také většinou nikdy nebyli. Fronta neznala tuto celou politickou partajní holotu. Tam, kde se tehdy nacházeli poctiví Němci, byli páni parlamentáři vidět pouze velmi zřídka, a pouze pokud zrovna vlastnili údy.

Tak byla fronta, ve svých starých stavech, pro tento nový válečný cíl pánů Eberta, Scheidemanna, Bartha, Liebknechta, atd. Jen velmi málo vnímavá. Nikdo nerozuměl tomu, jak mohli najednou tito ulejváci vlastnit právo vyměřovat si pomocí vojska vládu ve státě.

Můj osobní názor byl od začátku zcela jasný: Do krajnosti jsem nenáviděl celou tu sebranku těchto bídných, národ podvádějících partajních holomků. Již dlouho mi bylo jasné, že se této chásce nejedná o blaho národa, nýbrž o plnění vlastních prázdných kapes. A to, že nyní byli připraveni pro to obětovat celý národ, a když to bude nutné, nechat zničit třeba i celé Německo, z nich v mých očích udělalo osoby zralé pro oprátku. Brát ohled na jejich přání, znamenalo obětovat zájmy pracujícího lidu ve prospěch počtu kapesních zlodějů, avšak splnit je se dalo pouze tehdy, byl-li člověk připraven vydat napospas celé Německo.

Takto však uvažovala stále ještě většina bojujícího vojska. Pouze z vlasti přicházející posily byly stále horší a horší, takže jejich příchod nebyl žádnou posilou, nýbrž znamenal oslabení bojové síly. Především mladé posily byly z větší části bezcenné. Často bylo jen těžko uvěřitelné, že toto jsou synové stejného národa, který vyslal své mladé do boje.

V srpnu a září nabýval rozkladný fenomén stále rychleji větších rozměrů, přesto se nepřátelské útoky ani v nejmenším nedaly srovnat s úděsností našich obranných bojů. Letní boje o Flandry proti tomu zůstávaly již jen hrůznou vzpomínkou.

Koncem září se má divize dostala potřetí na místo, které jsme dobyli jako mladý válečný regiment dobrovolníků. Jak vzpomínka! V říjnu 1914 jsme tam dostali křest ohněm. S láskou k vlasti v srdcích a s písní na rtech šel náš mladý regiment do bitvy jako k tanci. Nejdražší láhev se zde radostně obětovala ve víře, že vlasti bráníme její nezávislost a svobodu. V červenci 1917 jsme podruhé vstoupili na tuto pro nás posvěcenou půdu. Vždy v ní dřímali ti nejlepší kamarádi, skoro ještě děti, kteří kdysi se zářivýma očima vběhli do osidel smrti pro svou jedinou drahou vlast! My staří, kteří jednou s regimentem vytáhli, jsme tu stáli v uctivém dojetí na tomto mlčenlivém místě "oddanosti a poslušnosti až za hrob". Toto místo, které náš regiment před třemi roky dobyl, měl nyní bránit v těžké obranné bitvě. Ve třítýdenní bubnové palbě se Angličané připravovali na velkou flanderskou ofenzívu. Tu se zdálo, že duchové zemřelých ožívají, regiment se zatínal ve špinavém bahně a zakousával se do jednotlivých děr a kráterů a nepovoloval a nevrávoral a stával se, jako již jednou na tomto místě, stále menším a tenčím, až 31.července 1917 konečně přišel očekávaný útok Angličanů.

Během prvních srpnových dnů jsme byli vystřídáni. Z regimentu zbylo pár rot: ty se potácely obalené blátem zpět, spíš podobni strašidlům, než lidem. Avšak kromě několika stovek metrů děr po granátech si Angličané přišli pouze pro smrt.

Nyní, na podzim roku 1918 jsme stáli potřetí na válečném půdě z roku 1914. Naše bývalé městečko odpočinku Comines se nyní stalo bojovým polem. Samozřejmě, i když bylo válečné území kolem stejná, lidé se změnili: nyní se i ve vojsku politikařilo. Jed z vlasti začal, tak jako jinde, působit i zde. Nejčerstvější posily však zklamaly na celé čáře - přišly z domova.

V noci z 13. Na 14. října začal na jižní frontě u Ypernu anglický plynový útok. Byl při něm použit žlutý kříž, jehož účinek, co se zkoušek na vlastním těle týče, nám byl doposud neznámý. Měl jsem to sám poznat ještě o této noci. Na vyvýšenině jižně od Wervicku jsme se již večer 13. října dostali do bubnové palby plynových granátů, což se větší či menší měrou pak opakovalo po celou noc. Již kolem půlnoci část z nás odpadla, mezi nimi i několik kamarádů navždy. Nad ránem zachvátila bolest i mne, po čtvrt hodině to bylo horší, a v sedm ráno jsem se klopýtavě s pálením v očích stáhl zpět, přičemž jsem s sebou vzal i své poslední hlášení z války. Již po několika hodinách se z očí staly žhoucí uhlíky, kolem mne se setmělo. Tak jsem se dostal do lazaretu Pasewalk v Pomořansku, a tam jsem musel zažít - revoluci!

Něco neurčitého, avšak otravného leželo již dlouho ve vzduchu. Povídalo se, že se to během pár týdnů "spustí" - nedokázal jsem si však představit, co se tím pojmem má rozumět. V první řadě jsem přemýšlel o nějak, stávce, podobné té z kraje roku. Nepříznivé zprávy trvale přicházely od námořnictva, kde to údajně vřelo. Avšak i toto mi připadalo spíše jako výplod fantazie jednotlivých pucfleků, než záležitost širších mas. V samotném lazaretu hovořil skoro každý o snad již brzkém, blížícím se konci války, avšak s "okamžitým koncem" nepočítal nikdo. Noviny jsem číst nemohl. V listopadu se zvýšilo všeobecné napětí. A pak

sem jednoho dne náhle a nenadále vpadlo neštěstí. Námořníci přijeli na nákladních vozech a snažili se vyvolat revoluci, pár židovských mladíčků bylo "vůdci" tohoto boje za "svobodu, krásu a úctu" naší lidské existence. Nikdo z nich nebyl na frontě. Oklikou přes takzvaný "kapavkový lazaret" byli tito tři orientálci vráceni vlasti. Nyní v ní rozvíjeli rudý hadr.

Mě se v té době vedlo už poněkud lépe. Vrtající bolest v očních důlcích povolila, dařilo se mi opět v hrubých obrysech pomalu rozlišovat své okolí. Vynořila se mi naděje, že opět budu vidět alespoň do té míry, že budu moci v budoucnu vykonávat nějaké zaměstnání. Samozřejmě, že bych ještě někdy mohl opět malovat, v to už jsem nedoufal. Tak jsem se právě nacházel na cestě zlepšení, když se stalo to nejhrůznější. Má první naděje byla, že by se u této velezrady mohlo jednat o více či méně místní záležitost. Pokoušel jsem se v tomto směru i utvrzovat několik kamarádů. Zvláště mí bavorští soudruzi v lazaretu tomuto byli přístupní. Nálada zde byla všelijaká, ovšem určitě ne "revoluční". Nedovedl jsem si představit, že by se toto šílenství dostalo i do Mnichova. Věrnost ctihodnému rodu Wittelsbachů mi přece jenom připadala pevnější, než vůle několika Židů. Proto jsem nemohl nic jiného, než věřit, že se jedná pouze o vzpouru námořníků, která bude v několika dnech poražena.

Uběhlo několik dní a přicházely stále hrozivější zprávy. To, co jsem považoval za místní záležitost, měla být všeobecná revoluce. K tomu přicházely potupně zprávy z fronty. Uvažovalo se o kapitulaci. Ano, bylo něco takového vůbec možné?

10. Listopadu přišel do lazaretu kněz, aby učinil krátký projev, nyní jsme se dozvěděli vše. Byl jsem až do krajnosti vzrušen a zúčastnil jsem se tohoto krátkého projevu. Starý, vážený pán vypadal, že je velmi roztřesen, když nám sděloval, že rod Hohenzollernů nesmí více nosit německou císařskou korunu, že z vlasti se stala, republika, že se musíme modlit k všemohoucímu, aby neodepřel požehnání tomuto zvratu, a aby náš lid v budoucích časech neopustil. Nemohl udělat zřejmě nic jiného, musel pár slovy vzpomenout královského rodu, chtěl ocenit jejich zásluhy v Pomořansku, v Prusku, ne, v celé německé vlasti, a - tu počal potichu vzlykat - v malém sále se snesla nejhlubší sklíčenost asi do všech srdcí, a myslím, že žádné oko se neubránilo slzám. Když se starý pán pokusil hovořit dále a počal nám sdělovat, že jsme nyní museli ukončit tu dlouhou válku, a že naše vlast nyní, když je válka prohraná a my se nyní odevzdáváme na milost vítězům, bude vystavena obrovskému útlaku, že příměří by mělo být přijímáno s důvěrou ve velkorysost našich dosavadních nepřátel - tu jsem to již nevydržel. Připadlo mi nemožné, abych tu zůstal ještě déle. Zatímco se mi kolem oči udělalo opět černě, dotápal a dovrávoral jsem zpět do ložnice, vrhl jsem se na své lůžko, a zahrabal jsem svou hořící hlavu do polštáře a dek.

Ode dne, kdy jsem stál nad matčiným hrobem jsem neplakal. I když se mne v mládí osud nemilosrdně tvrdě dotýkal, můj vzdor rostl. I když smrt během té dlouhé války odvedla z našich řad tolik milých kamarádů a přátel, připadalo by mi to skoro jako hřích naříkat si, vždyť zemřeli za Německo! A když konečně, ještě v posledních dnech na tom hrozném kolbišti, i mne samotného zasáhla plynová sprška a začala se zahryzávat do mých očí, a já jsem ze zděšení, že jsem navždy oslepl, málem začal klesat na mysli, tu se na mne obořil hlas mého svědomí: bídný ubožáku, chtěl by snad i naříkat, zatímco tisícům se vede stokrát hůře něž tobě? A tak jsem otupěle a mlčky snášel svůj osud. Ale nyní jsem to již nevydržel. Nyní jsem poprvé viděl, jak je veškeré osobní utrpení ničím, oproti neštěstí vlasti.

Všechno tedy bylo zbytečné. Zbytečné oběti a strádání, zbytečný hlad a žízeň, trvající mnohdy několik dlouhých měsíců, marné všechny ty hodiny, obestřené strachem ze smrti, během kterých jsme přesto konali svou povinnost, zbytečná smrt dvou miliónů, kteří padli. Neměly by se otevřít všechny hroby těch statisíců, kteří vytáhli do pole ve víře ve vlast, aby se již nikdy nevrátili? Neměly by se otevřít a vyslat do vlasti všichni ti němí, bahnem a krví obalení hrdinové, jako duchové odplaty, kteří odvedli největší oběti, kterou může muž na tomto světě přinést svému národu, který je tak potupně zradil? Za to padli vojáci v srpnu a září 1914, vytáhli za to dobrovolnické regimenty na podzim stejného roku za svými kamarády? Padli za to tito sedmnáctiletí chlapci na flanderské půdě? Byl toto smysl obětí, které německé matky přinesly vlasti, když s bědoucím srdcem tehdy vyprovázely své milé hochy, aby je už nikdy nespatřily? Stalo se toto vše jen proto, aby se nyní tlupa bídných zločinců pokoušela vztáhnout svou ruku na vlast? Vydržel snad proto německý voják všechna ta letní parna a sněhové bouře, hladovějící, žíznící a mrznoucí, unaven nocemi bez spánku a nekonečnými pochody? Proto ležel v pekle bubnové palby a v horečce plynových útoků, aniž by povolil, pamětlivý pouze své jediné povinnosti, ochránit svou vlast před

vpádem nepřítele? Vskutku, i tito hrdinové si zasloužili náhrobek: "Poutníku, který dojdeš do Německa, sděl vlasti, že my tu ležíme, věrni vlasti a poslušni povinnosti".

A vlast ? Avšak - byla to pouze jediná oběť, kterou bylo potřeba zvážit? Bylo toho minulé Německo vůbec hodno? Nebyl to také závazek vůči vlastní historii? Byli jsme vůbec hodni, vztahovat na sebe slávu vlastní historie? Jak však byl tento čin předložen k ospravedlnění budoucnosti?

Bídní a zchátralí zločinci! Čím více jsem se v tuto hodinu snažil srovnat s touto příšernou událostí, tím víc mne na čele sžíral stud a hanba z revolty. Čím byla bolest v očích proti tomuto hoři? To, co následovalo, byly strašné dny a ještě příšernější noci, - věděl jsem, že je vše ztraceno. Doufat v milost nepřítele mohl leda tak šílenec nebo - lhář a zločinec. Během těchto nocí ve mně vzrůstala nenávist, nenávist proti původcům tohoto činu.

V následujících dnech jsem si také uvědomil svůj úděl. Nyní jsem se musel vysmívat myšlenkám o mé bídné budoucnosti, které mi ještě před nedávnem přinášely tolik trpkých starosti. Nebylo to směšné, chtít v tuto hodinu stavět domy na takových základech? Konečně mi také bylo jasné, že přišlo to, čeho jsem se tak často obával, a co jsem si nikdy nechtěl připustit.

Císař Wilhelm II. jako první německý císař nastavil nepřátelským vůdcům ruku k usmíření, aniž by tušil, že lotři nemají žádnou čest. Se Židem nelze uzavírat smlouvy, u něj platí pouze tvrdé buď a nebo. Rozhodl jsem se - stanu se politikem.

REVOLUCE

V roce 1915 se u nás usadila nepřátelská propaganda, od roku 1916 byla stále intenzivnější, aby se konečně začátkem roku 1918 rozlila do přímé potopy. Od té doby se také krok za krokem daly rozpoznat následky tohoto duchovního napadení. Armáda se pozvolna naučila uvažovat tak, jak si to přál nepřítel. Německé protiopatření však naprosto selhala. Armáda měla v tehdejším duchovním, vůlí umírněném vůdci zřejmě úmysl a rozhodnost, pokračovat na tomto poli v boji, avšak chyběl jí k tomu nástroj, který je k tomuto zapotřebí. Také psychologicky bylo chybou nechat provádět průzkum samotným vojskem. Pokud měl být tento průzkum úspěšný, musel vycházet z vlasti. Jenom pak se mohlo počítat s úspěchem u mužů, kteří již skoro tři a půl roku v bahně a strádání vykonávali pro vlast nesmrtelné hrdinské činy. Avšak co přišlo z vlasti? Bylo toto selhání hloupostí nebo zločinem? V létě 1918, po vstupu z jižního Marneuferu se především německý tisk zachoval tak neomaleně, až zločinecky hloupě, že mě s denně narůstajícím vztekem napadla otázka, zda zde skutečně již není nikoho, kdo by učinil konec tomuto duchovnímu hanění hrdinství naší armády?

Co se dělo ve Francii, když jsme v roce 1914 s neslýchaným vítězným náporem vjeli do této země? Co dělala Itálie ve dnech zhroucení fronty u Isonza? Co dělala Francie opět na jaře 1918, kdy se zdálo, že úder německých divizí prolomí pozice, a když prodloužená ruka těžkých dalekonosných baterií začala klepat na Paříž? Jak tam bylo zpátky spěchajícím regimentům neustále vmetáváno do tváře zapálení národní vášně! Jak tam pracovala propaganda a geniální působení na vojsko, za účelem vtlouci opět víru v konečné vítězství do srdcí prolomených front! A co se mezitím dělo u nás? Nic a nebo ještě něco horšího než nic. Tehdy se u mne probouzel vztek a rozhořčení, když se mi do ruky dostaly nejčerstvější noviny a já musel číst tyto psychické hromadné vraždy, které v nich stály.

Nejednou mě trýznila myšlenka, že kdyby mě prozřetelnost postavila na místo těchto zločineckých směroznalců a směrochtíčů naší propagandy, byl by se osud bojů odvíjel jinak. V těchto měsících jsem poprvé pocítil celou zákeřnost osudu, který mě držel na frontě a na místě, kde mě mohl srazit náhodný výstřel kdejakého černocha, zatímco bych mohl na úplně jiném místě vlasti prokázat úplně jiné služby. Že by se mi toto mohlo podařit, to jsem si troufal věřit již tehdy. Avšak byl jsem jeden z bezejmenných, jeden z osmi miliónů! A tak bylo lepší mlčet a plnit své povinnosti tak, jak jen to na tomto místě bylo nejlépe možné.

V létě 1915 se nám do ruky dostaly první nepřátelské letáky. Jejich obsah byl svou formou neustále stejný, ač s některými změnami: že nouze v Německu je stále větší, trvání války že je nekonečné zatímco vyhlídky na vítězství jsou stále mizivější, že " národ ve vlasti proto touží také po míru a pouze militarismus včetně císaře ho neumožňují, celý svět - což je všeobecně známo proto nevede válku proti německému národu, nýbrž pouze výhradně proti jedinému viníku, a to císaři, že boj proto neskončí dříve, než bude odstraněn tento nepřítel mírumilovného lidstva, svobodné a demokratické národy přijmou po ukončení války

německý národ do svazku věčného světového míru, který bude zajištěn hodinou zničení pruského militarizmu". Pro lepší ilustraci těchto argumentů byly často otiskovány "dopisy z vlasti", které svým obsahem měly tato tvrzení potvrzovat. Všeobecně se každý těmto pokusům vysmíval. Letáky byly čteny, poté byly poslány zpět k vyššímu štábu a většinou pak také zapomenuty, až dokud vítr se shora nedopravil do zákopů opět další zásilku, byla to totiž většinou letadla, která sloužila k dopravě letáků.

Jedno však bylo u tohoto druhu propagandy nápadné, že se totiž na úseku fronty, kde byli převážně vojáci z Bavorska vždy s neobyčejnou důsledností brojilo především proti pruské frontě s ujištěním, že nejenže Prusové jsou ti jediní a skuteční vinici a zodpovědní za celou válku, nýbrž že zejména proti Bavorsku by ani v nejmenším nemuselo býti žádného nepřátelství, samozřejmě mu ale nelze pomoci, pokud působí ve službách pruského militarismu, za který vytahuje z ohně horké kaštany.

Způsob ovlivňování začal skutečně již v roce 1915 dosahovat určitých účinků. Negativní smýšlení proti celému Prusku ve vojsku očividně stoupalo - bez toho, že by se shora proti tomuto bylo jakkoli, byť jen jedenkrát, zakročeno. To nebyla již jen pouhá hříšná zanedbání, které se dříve či později muselo neblaze vymstít, a sice ne Prusům, nýbrž celému německému národu, k němuž přece v neposlední řadě patří i Bavorsko. V tomto směru začala nepřátelská propaganda sklízet již od roku 1916 bezpodmínečné úspěchy.

Stejně tak působily utrpení dopisy přímo z vlasti. Nyní již vůbec nebylo nutné, aby protivník na frontě tuto propagandu zvětšoval pomocí letáků a podobného materiálu. Také proti tomu se ze strany vlády, kromě několika přihlouplých filozofických "napomenutí", nepodniklo zhola nic. Fronta byla stále zaplavována tímto jedem, který doma vytvářely bezmyšlenkovité ženy, aniž by tušily, že to byl přesně ten prostředek, který u protivníka až do krajnosti podporoval naději ve vítězství, a který tím na válečné frontě prodlužoval a zostřoval utrpení jejich rodinných příslušníků. Tyto nerozvážné dopisy německých žen stály v budoucnu životy statisíce mužů.

A tak se v roce 1916 ukázal rozdílný znepokojivý fenomén. Fronta nadávala a bobtnala, byla ve spoustě věcí nespokojená a často se i právem bouřila. Zatímco fronta hladověla a trpěla a příbuzní seděli doma v bídě, byl na jiných místech nadbytek a hýřilo se. Ano, ba dokonce na válečné frontě v tomto směru nebylo vše v pořádku. Tak to lehce skřípalo již tehdy - avšak byla to stále ještě "interní" záležitost. Ten samý muž, který láteřil a vrčel, konal pár minut poté mlčky svou povinnost, jako by to bylo zcela samozřejmé. Ta samá rota, která byla dříve nespokojena, se upnula na úsek příkopu, který měla bránit, jako by osud Německa měl spočívat na těchto pár stech metrech blátěných brlohů. Byla to ještě fronta staré, znamenité hrdinné armády! Rozdíl mezi ní a vlastí jsem měl poznat v křiklavých přechodech. Koncem roku 1916 odtáhla má divize do letní bitvy. Byla to pro nás první z následujících strašných materiálních bitev a udělala na nás, i když je to těžko popsatelné, dojem, že je to spíš peklo než válka. V týdny trvajících smrštích bubnové palby se německá fronta udržela, čas od času trochu potlačena, poté opět o něco postoupila, nikdy však nepovolila. 7. října 1916 jsem byl raněn. Šťastně jsem se dostal do zázemí a měl jsem být odtransportován do Německa. Uběhly již dva roky, co jsem neviděl vlast - za těchto okolností to byla celá věčnost. Už jsem si ani nedovedl představit jak vypadají Němci, kteří nejsou oblečení do uniformy. Když jsem v Hermies ležel ve sběrném lazaretu pro raněné, byl jsem skoro ohromen, když vedle mne ležícího vojáka oslovil hlas německé ženy, která zde pracovala jako zdravotní sestra. Po dvou letech poprvé takovýto hlas! Čím blíže se však vlak, který nás vezl do vlasti, blížil k hranici, tím neklidnější byl člověk ve svém nitru. Kolem se míhala všechna ta místa, kolem kterých jsme před dvěma lety coby mladí vojáci jeli na frontu: Brusel, ltwen, Ltich, a konečně jsme poznali první německý dům podle jeho vysokého štítu a jeho překrásného obchůdku. Domovina! V říjnu 1914 jsme hořeli bouřlivým zanícením, když jsme překračovali hranice, nyní vládlo ticho a dojetí. Každý byl šťastný, že ho osud nechal ještě jednou spatřit to, co tak těžce chránil svým životem, a každý se téměř styděl podívat se druhému do očí.

Téměř na výroční den mého odchodu jsem se dostal do lazaretu v Beelitzu u Berlína. Jaký zvrat! Z bláta letních bojů do bílé postele této zázračné stavby! Člověk se zpočátku pomalu bál se pořádně natáhnout. Teprve pomalu jsem si zvykal na tento nový svět.

Bohužel byl však tento svět nový i v jiném ohledu. Frontový duch vojska se zde nezdál být hostem. Poprvé jsem zde zaslechl něco, co nebylo na frontě doposud známo: chlouba vlastní zbabělosti! Neboť to co člověk slýchával venku, všechny ty nadávky a kletby, nebylo nikdy žádnou výzvou k porušování povinností, nebo dokonce oslavováním strašpytlů. Ne!

Zbabělec platil stále za zbabělce, a nic více, a opovržení, které jej postihlo, bylo vždy všeobecné, stejně jako obdiv skutečného hrdiny. Ale zde, v lazaretu, to dílem bylo zcela obráceně: bezcharakterní štváči měli nejvíc řečí a všemi prostředky se snažili ubohou výmluvností představovat pojetí poctivého vojáka coby směšné a naopak jako příklad vyzdvihovat bezcharakternost zbabělců. Jedna dvojice bídných pucfleků udávala tón především. Jeden z nich se vychloubal, jak si sám roztrhl ruku o ostnatý drát, jen aby se dostal do lazaretu, zdálo se, že i přes toto směšné zranění je zde již celou věčnost. Jak jen se pomocí tohoto podvodu mohl dostat do transportu do Německa. Tento zlomyslný frajer to však již přeháněl, drzým hlasem vyzdvihovat svou zbabělost jako projev nejvyšší odvahy srovnatelné s hrdinskou smrtí skutečného vojáka. Mnozí mlčky naslouchali, jiní odcházeli, někteří však i přisvědčovali. Mě se zvedal žaludek, avšak štváč byl v zařízení mlčky trpěn. Co se dalo dělat? Kdo to byl a čím byl, muselo vedení dobře vědět a také to i vědělo. Přesto se však nic nestalo.

Když jsem opět mohl normálně chodit, dostal jsem povolení jet do Berlína. Všude byla očividně obrovská bída. Miliónové město hladovělo. Nespokojenost byla veliká. V různých objektech navštěvovaných vojskem byla nálada stejná jako v lazaretu. Dělalo to zcela dojem, jakoby podobní pucfleci navštěvovali záměrně podobná místa, za účelem šíření svých názorů.

Mnohem, mnohem horší však byly okolnosti v samotném Mnichově! Když jsem byl po doléčení propuštěn z lazaretu a převeden do záložního bataliónu, zdálo se mi, že to město nepoznávám. Zloba, rozmrzelost a spílání, až už se člověk obrátil kamkoliv! U samotného z ložního bataliónu byla nálada pod psa. Zde spolupůsobilo neomalené jednáni s frontovými vojáky, strana starých instrukčních důstojníků, kteří ještě nebyli ani minutu v poli, a již z tohoto důvodu nemohli navázat správný vztah ke starým vojákům. Ti v sobě měli určité osobitosti, které byly vysvětlitelné službou na frontě, avšak velitelům z ložního bataliónu zůstávaly zcela nesrozumitelnými, zatímco důstojník, který se navrátil z fronty, těmto alespoň rozuměl. Ten byl také mezi mužstvem ve větší vážnosti, než jejich dočasný velitel. Ovšem nálada byla, na tomto zcela nezávisle, velice mizerná, tisk platil coby příznak "vyšší moudrosti", věčné vyčkávání však bylo znamením vnitřní ochablosti a omezenosti. Úřadovny byly obsazeny Židy. Skoro každý zapisovatel byl Žid, a každý Žid byl zapisovatelem. Byl jsem překvapen množstvím těchto bojovníků vyvoleného národa a nemohl jsem jinak, než je srovnat s jejich skromnými zástupci na frontě.

Ještě horší to bylo v hospodářství. Zde se stal židovský národ opravdu "nepostradatelným". Tento pavouk začal pomalu národu vysávat krev ze žil. Oklikou, prostřednictvím válečných společností bylo skoncováno s národním svobodným hospodářstvím. Byla zdůrazňována nutnost neomezené centralizace. Tak se skutečně již v roce 1916/17 nacházela skoro celá produkce pod kontrolou finančního židovstva.

Proti komu se však obracela nenávist lidu?

V té době jsem se zděšením spatřil přibližování okolnosti, které nebyly ve správný čas odvráceny, a které zákonitě musely vést ke zhrouceni.

Zatímco Žid okrádal celý národ a tlačil ho do svého područí, brojilo se proti Prusku. Stejně jako na frontě nebylo ani doma zasáhnuto shora proti jedovaté propagandě. Zdálo se, jako by nikdo netušil, že zhroucení Pruska nepřinese Bavorsku ještě dlouho žádny rozmach, ba naopak, že každý pád do propasti jednoho sebou přinese nezadržitelný úpadek druhého.

Toto počínání mi způsobilo nekonečný žal. Spatřoval jsem v něm pouze geniální trik Židů, který měl pouze od nich odpoutávat všeobecnou pozornost a strhávat ji na jiné. Zatímco se Bavoři a Prusové hádali, sbírali oběma pod nosem jejich existenci, zatímco v Bavorsku nadávali na Prusko, zorganizovali Židé revoluci a rozbili zároveň Prusko i Bavorsko. Nemohl jsem tyto prokleté hádavce v německém kmenu ani cítit, a byl jsem rád, že jsem se dostal zpět na frontu, na kterou jsem se okamžitě po mém příchodu do Mnichova opět přihlásil.

Začátkem března 1917 jsem se tak opět ocitl u svého regimentu. Koncem roku 1917 se zdál být překonán nejhlubší bod sklíčenosti ve vojsku. Celá armáda načerpala po zhroucení ruské fronty novou naději a čerstvou odvahu. Přesvědčení, že boj nyní přesto skončí německým vítězstvím, sílilo ve vojsku stále více. Byl opět slyšet zpěv a naříkavých vran bylo stále méně. Opět se objevila víra v budoucnost vlasti.

Zvláště zhroucení italské fronty na podzim 1917 přineslo kouzelný účinek, v tomto vítězství bylo možno spatřit důkaz možnosti průlomu fronty mimo ruské válečné dějiště. Velkolepá víra opět naplnila srdce miliónů a s vydechnuvší naději vstoupila s očekáváním do

začátku roku 1918. Protivník byl očividně deprimován. Tuto zimu byl na frontě větší klid. Nastalo ticho před bouří.

Avšak zatímco se na frontě připravovaly poslední kroky ke konečnému ukončení věčného boje, na západní frontu se přesouvaly nekonečné transporty lidí a materiálu, a vojsko bylo cvičeno k obrovskému útoku, propukla v Německu největší lumpárna celé války. Německo nemělo zvítězit: v poslední hodině, kdy se vítězství již vyšívalo na německé vlajky, sáhlo se k prostředku, který se zdál být vhodným, jedním úderem zardousit v zárodku německý útok na začátku roku, a znemožnit tak vítězství: Byla zorganizována muniční stávka. Kdyby se zdařila, musela by se německá fronta zhroutit a přání, aby se vítězství tentokrát nepřišilo na německou vlajku, by se muselo naplnit. Fronta musela být při takovém nedostatku munice prolomena v několika týdnech, ofenzíva tím byla překažena, dohoda zachráněna, avšak mezinárodní kapitál se stal pánem Německa a bylo dosaženo vnitřních cílů marxistických podvodníků lidu. Rozbití národního hospodářství za účelem vybudováni nadvlády mezinárodního kapitálu - cíle, kterého bylo díky hlouposti a důvěřivosti na jedné straně a bezedné zbabělosti na straně druhé také dosaženo. Avšak muniční stávka neměla ve vztahu na vyhladovění fronty očekávaný účinek: stávka se zhroutila dříve, než mohl nedostatek munice odsoudit, tak jak bylo doplňováno, vojsko k zániku. Ale o to strašnější, hrůznější, horší byly morální škody, které tím byly napáchány!

Za prvé: Za co armáda bojovala, když si vlast vlastně vítězství vůbec nepřála? Pro koho byly ty ohromné oběti a strádání? Voják měl bojovat za vítězství, proti kterému vlast stávkuje!

Za druh, však: Jaký dojem se dělal na nepřítele? V zimě 1917/18 vyvstaly poprvé temné mraky na nebi spojeneckého světa. Téměř čtyři roky se brojilo proti německým hrdinům a nepodařilo se je srazit na kolena, přitom to ale byla pouze pavéza, kterou měli pouze volně k dispozici, zatímco mečem se museli ohánět k úderům napůl směrem na východ, a napůl na jih. Nyní byl konečně obr v zádech volný. Než se mu podařilo s konečnou platností zničit jednoho z nepřátel, vytekly potoky krve. Nyní měl k pavéze na západě přibýt také meč, a jelikož se nepříteli nepoštěstilo prolomit obranu, měl nyní jeho samotného zasáhnout zničující úder.

Báli se ho a strachovali se o vítězství. V Londýně a Paříži probíhalo jedno rokování za druhým. I sama nepřátelská propaganda to měla těžké, už to nebylo tak snadné dokazovat beznadějnost německého vítězství. To samé platilo na frontách, na kterých vládlo ospalé mlčení, i pro spojenecká vojska. Pány náhle přešla drzost. Také kolem nich se počala pomalu rozpínat příšerná záře. Jejich vnitřní postoj vůči německému vojáku se nyní změnil. Doposud pro ně platil jako hlupák určený k porážce, nyní však před nimi stál přemožitel jejich ruských spojenců. Omezení německé východní ofenzívy vyšlé z nouze se nyní zdálo být geniální taktikou. Tři roky byli tito Němci popuzováni proti Rusku, zpočátku zdánlivě bez toho nejmenšího úspěchu. Skoro se vysmívali těmto bezúčelným počátkům, když ruský kolos musel svou převahou lidského potenciálu zůstat vítězem. Německo mělo vykrvácet. A zdálo se, že skutečnost tyto naděje naplní.

Od září 1914, kdy se poprvé po bitvě u Tannenbergu začaly po silnicích a železnicích valit do Německa nekonečné hordy ruských zajatců, tento proud prakticky neutichal. Vždy za každou poraženou a rozdrcenou armádu povstala další nová. Nevyčerpatelně dávala obrovská říše carovi nové a nové vojáky a válce nové a nové oběti. Jak dlouho mohlo Německo v těchto závodech držet krok? Nepřijde jednoho dne okamžik, kdy po posledním německém vítězství nastoupí další ruské armády k nejposlednější bitvě? A co potom? Podle množství lidí by se vítězství snad dalo přisoudit Rusku, ale ono muselo přijít.

Nyní byly všechny tyto naděje ztraceny: spojenec, který na oltáři společných zájmů obětoval nejvíce krve, byl na konci svých sil a ležel v prachu před neúprosným útočníkem. Strach a hrůza se vkradly do srdcí doposud slepě důvěřivých vojáků. Obávali se nadcházejícího roku. Neboť nepodařilo-li se zvítězit na Německem dokud se jenom z části dokázali zastavit na západní frontě, jak se mohlo ještě nyní počítat s vítězstvím, když se celková síla hrozného hrdinského státu zdála seskupovat k útoku na západě?

Stíny jihozápadních tyrolských hor dávaly průchod skličující fantazii, až k Flandrám se mihotaly zamračené obličeje poraženého vojska Caderny, a víra ve vítězství ustupovala obavě z nadcházející porážky.

A tu - když už bylo za studených nocí slyšet burácení nastupujících útočných armád německého vojska a v úzkostlivých obavách se očekával nastávající soud, tu se z Německa zableskla pronikavě rudá záře, která ozářila i nejposlednější granátový kráter nepřátelské

fronty: v okamžiku, kdy německé divize dostávaly poslední instrukce před mohutným útokem, rozpoutala se v Německu generální stávka.

Zpočátku svět oněměl. Potom se však nepřátelská propaganda vrhla spásně se nadechnuvší na tuto záchranu v hodině dvanácté. V momentě byl nalezen prostředek, který ve spojeneckém vojákovi opět zvedl klesající naději, opět nastolil možnost vítězství, a přeměnil úzkostlivé obavy nastávajících událostí v rozhodnou víru. Nyní se mohlo regimentům očekávajících německý útok vnutit přesvědčení o největší bitvě všech dob, kdy o konci této války nebylo rozhodnuto odvahou německého útoku, nýbrž výdrží jejich obrany. Němci nyní mohli dobývat tolik vítězství, kolik jich jen chtěli, v jejich vlasti stála u nástupu revoluce a ne vítězná armáda.

Anglické, francouzské a americké noviny začaly tuto víru vštěpovat do srdcí svých čtenářů, zatímco na frontě strhávala nekonečně šikovná propaganda oddíly. "Německo před revolucí! Vítězství spojenců je neodvratitelné! To byl nejlepší lék, jak pomoci kolísajícím Františkům a Tomíkům na nohy. Nyní mohli ještě jednou spustit pušky a kulomety a na místo v panickém strachu nastoupil odboj plný naděje."

Toto byl výsledek muniční stávky. Posiloval víru ve vítězství nepřátelských národů a odstraňoval ochromující zoufalství spojenecké fronty. Následkem toho zaplatilo tisíce německých vojáků životem. Původci této nejpodlejší zločinné stávky ale byli kandidáti na nejvyšší státní pozice revolučního Německa. Na německé straně sice zprvu mohla být zřetelná reakce tohoto činu zdánlivě překonána, na straně protivníka však tyto následky nezůstaly bez odezvy. Povstání zničilo beznadějnost armády, která již ztratila všechny naděje, a namísto toho se objevilo roztrpčení z boje o vítězství. Neboť když už se podařilo, byť jen několik málo měsíců, udržet západní frontu před německými útoky, muselo nyní dle lidského uváženi přijít vítězství. Parlamentní dohody však rozpoznaly budoucí možnosti a schválily neslýchané prostředky pro zvětšeni propagandy za účelem rozkladu Německa. Měl jsem štěstí, že jsem se mohl účastnit prvních a také těch posledních dnů ofenzívy. Cítím to jako nejhroznější dojmy svého života, nejhroznější proto, neboť nyní naposledy, stejně jako v roce 1914, ztratil boj charakter obrany a převzal útočnou iniciativu. Celými zákopy a kryty německého vojska proběhlo ulehčující oddechnutí, když konečně po více než třech letech vyčkávání v nepřátelském pekle přišel den odplaty. Ještě jednou zajásali vítězné batalióny a poslední věnce nesmrtelných vavřínů byly zavěšeny na vlajky ohlašující vítězství. Ještě jednou zazněly písně vlasti, které se vznášely k nebi od nekonečných řad pochodujících oddílů a naposledy se přízeň vojska usmála na své nevděčné děti.

Uprostřed léta roku 1918 se na frontě rozprostíralo temné dusno. Vlast se hádala. O co? V jednotlivých oddílech polního vojska se toho napovídalo spousta. Válka se nyní stala beznadějnou, a pouze hlupák mohl věřit ve vítězství. Národ již neměl žádný zájem dále "vydržet". Zajímal ho více kapitál a monarchie - co přicházelo z vlasti, bylo projednáváno i na frontě. Na frontě byla zprvu pouze mírná odezva. Co nám bylo do všeobecného volebního práva? Bojovali jsme snad za to čtyři roky? Byl to hanebný žert podlých zločinců, tímto způsobem uloupit mrtvým hrdinům z jejich hrobů cíl války. Ve Flandrech nešly mladé regimenty vstříc smrti s výkřikem "ať žije všeobecné a tajné volební právo", nýbrž se zvoláním "Německo nadevšecko na světě." Malý, avšak ne bezvýznamný rozdíl. Ti, kteří volali po volebnímu právu tam, kde by ho nyní chtěli vybojovat, také většinou nikdy nebyli. Fronta neznala tuto celou politickou partajní holotu. Tam, kde se tehdy nacházeli poctiví Němci, byli páni parlamentáři vidět pouze velmi zřídka, a pouze pokud zrovna vlastnili údy.

Tak byla fronta, ve svých starých stavech, pro tento nový válečný cíl pánů Eberta, Scheidemanna, Bartha, Liebknechta, atd. Jen velmi málo vnímavá. Nikdo nerozuměl tomu, jak mohli najednou tito ulejváci vlastnit právo vyměřovat si pomocí vojska vládu ve státě.

Můj osobní názor byl od začátku zcela jasný: Do krajnosti jsem nenáviděl celou tu sebranku těchto bídných, národ podvádějících partajních holomků. Již dlouho mi bylo jasné, že se této chásce nejedná o blaho národa, nýbrž o plnění vlastních prázdných kapes. A to, že nyní byli připraveni pro to obětovat celý národ, a když to bude nutné, nechat zničit třeba i celé Německo, z nich v mých očích udělalo osoby zralé pro oprátku. Brát ohled na jejich přání, znamenalo obětovat zájmy pracujícího lidu ve prospěch počtu kapesních zlodějů, avšak splnit je se dalo pouze tehdy, byl-li člověk připraven vydat napospas celé Německo.

Takto však uvažovala stále ještě většina bojujícího vojska. Pouze z vlasti přicházející posily byly stále horší a horší, takže jejich příchod nebyl žádnou posilou, nýbrž znamenal

oslabení bojové síly. Především mladé posily byly z větší části bezcenné. Často bylo jen těžko uvěřitelné, že toto jsou synové stejného národa, který vyslal své mladé do boje.

V srpnu a září nabýval rozkladný fenomén stále rychleji větších rozměrů, přesto se nepřátelské útoky ani v nejmenším nedaly srovnat s úděsností našich obranných bojů. Letní boje o Flandry proti tomu zůstávaly již jen hrůznou vzpomínkou.

Koncem září se má divize dostala potřetí na místo, které jsme dobyli jako mladý válečný regiment dobrovolníků. Jak vzpomínka! V říjnu 1914 jsme tam dostali křest ohněm. S láskou k vlasti v srdcích a s písní na rtech šel náš mladý regiment do bitvy jako k tanci. Nejdražší láhev se zde radostně obětovala ve víře, že vlasti bráníme její nezávislost a svobodu. V červenci 1917 jsme podruhé vstoupili na tuto pro nás posvěcenou půdu. Vždy v ní dřímali ti nejlepší kamarádi, skoro ještě děti, kteří kdysi se zářivýma očima vběhli do osidel smrti pro svou jedinou drahou vlast! My staří, kteří jednou s regimentem vytáhli, jsme tu stáli v uctivém dojetí na tomto mlčenlivém místě "oddanosti a poslušnosti až za hrob". Toto místo, které náš regiment před třemi roky dobyl, měl nyní bránit v těžké obranné bitvě. Ve třítýdenní bubnové palbě se Angličané připravovali na velkou flanderskou ofenzívu. Tu se zdálo, že duchové zemřelých ožívají, regiment se zatínal ve špinavém bahně a zakousával se do jednotlivých děr a kráterů a nepovoloval a nevrávoral a stával se, jako již jednou na tomto místě, stále menším a tenčím, až 31.července 1917 konečně přišel očekávaný útok Angličanů.

Během prvních srpnových dnů jsme byli vystřídáni. Z regimentu zbylo pár rot: ty se potácely obalené blátem zpět, spíš podobni strašidlům, než lidem. Avšak kromě několika stovek metrů děr po granátech si Angličané přišli pouze pro smrt.

Nyní, na podzim roku 1918 jsme stáli potřetí na válečném půdě z roku 1914. Naše bývalé městečko odpočinku Comines se nyní stalo bojovým polem. Samozřejmě, i když bylo válečné území kolem stejná, lidé se změnili: nyní se i ve vojsku politikařilo. Jed z vlasti začal, tak jako jinde, působit i zde. Nejčerstvější posily však zklamaly na celé čáře - přišly z domova.

V noci z 13. Na 14. října začal na jižní frontě u Ypernu anglický plynový útok. Byl při něm použit žlutý kříž, jehož účinek, co se zkoušek na vlastním těle týče, nám byl doposud neznámý. Měl jsem to sám poznat ještě o této noci. Na vyvýšenině jižně od Wervicku jsme se již večer 13. října dostali do bubnové palby plynových granátů, což se větší či menší měrou pak opakovalo po celou noc. Již kolem půlnoci část z nás odpadla, mezi nimi i několik kamarádů navždy. Nad ránem zachvátila bolest i mne, po čtvrt hodině to bylo horší, a v sedm ráno jsem se klopýtavě s pálením v očích stáhl zpět, přičemž jsem s sebou vzal i své poslední hlášení z války. Již po několika hodinách se z očí staly žhoucí uhlíky, kolem mne se setmělo. Tak jsem se dostal do lazaretu Pasewalk v Pomořansku, a tam jsem musel zažít - revoluci!

Něco neurčitého, avšak otravného leželo již dlouho ve vzduchu. Povídalo se, že se to během pár týdnů "spustí" - nedokázal jsem si však představit, co se tím pojmem má rozumět. V první řadě jsem přemýšlel o nějak, stávce, podobné té z kraje roku. Nepříznivé zprávy trvale přicházely od námořnictva, kde to údajně vřelo. Avšak i toto mi připadalo spíše jako výplod fantazie jednotlivých pucfleků, než záležitost širších mas. V samotném lazaretu hovořil skoro každý o snad již brzkém, blížícím se konci války, avšak s "okamžitým koncem" nepočítal nikdo. Noviny jsem číst nemohl. V listopadu se zvýšilo všeobecné napětí. A pak sem jednoho dne náhle a nenadále vpadlo neštěstí. Námořníci přijeli na nákladních vozech a snažili se vyvolat revoluci, pár židovských mladíčků bylo "vůdci" tohoto boje za "svobodu, krásu a úctu" naší lidské existence. Nikdo z nich nebyl na frontě. Oklikou přes takzvaný "kapavkový lazaret" byli tito tři orientálci vráceni vlasti. Nyní v ní rozvíjeli rudý hadr.

Mě se v té době vedlo už poněkud lépe. Vrtající bolest v očních důlcích povolila, dařilo se mi opět v hrubých obrysech pomalu rozlišovat své okolí. Vynořila se mi naděje, že opět budu vidět alespoň do té míry, že budu moci v budoucnu vykonávat nějaké zaměstnání. Samozřejmě, že bych ještě někdy mohl opět malovat, v to už jsem nedoufal. Tak jsem se právě nacházel na cestě zlepšení, když se stalo to nejhrůznější. Má první naděje byla, že by se u této velezrady mohlo jednat o více či méně místní záležitost. Pokoušel jsem se v tomto směru i utvrzovat několik kamarádů. Zvláště mí bavorští soudruzi v lazaretu tomuto byli přístupní. Nálada zde byla všelijaká, ovšem určitě ne "revoluční". Nedovedl jsem si představit, že by se toto šílenství dostalo i do Mnichova. Věrnost ctihodnému rodu Wittelsbachů mi přece jenom připadala pevnější, než vůle několika Židů. Proto jsem nemohl nic jiného, než věřit, že se jedná pouze o vzpouru námořníků, která bude v několika dnech poražena.

Uběhlo několik dní a přicházely stále hrozivější zprávy. To, co jsem považoval za místní záležitost, měla být všeobecná revoluce. K tomu přicházely potupně zprávy z fronty. Uvažovalo se o kapitulaci. Ano, bylo něco takového vůbec možné?

10. Listopadu přišel do lazaretu kněz, aby učinil krátký projev, nyní jsme se dozvěděli vše. Byl jsem až do krajnosti vzrušen a zúčastnil jsem se tohoto krátkého projevu. Starý, vážený pán vypadal, že je velmi roztřesen, když nám sděloval, že rod Hohenzollernů nesmí více nosit německou císařskou korunu, že z vlasti se stala, republika, že se musíme modlit k všemohoucímu, aby neodepřel požehnání tomuto zvratu, a aby náš lid v budoucích časech neopustil. Nemohl udělat zřejmě nic jiného, musel pár slovy vzpomenout královského rodu, chtěl ocenit jejich zásluhy v Pomořansku, v Prusku, ne, v celé německé vlasti, a - tu počal potichu vzlykat - v malém sále se snesla nejhlubší sklíčenost asi do všech srdcí, a myslím, že žádné oko se neubránilo slzám. Když se starý pán pokusil hovořit dále a počal nám sdělovat, že jsme nyní museli ukončit tu dlouhou válku, a že naše vlast nyní, když je válka prohraná a my se nyní odevzdáváme na milost vítězům, bude vystavena obrovskému útlaku, že příměří by mělo být přijímáno s důvěrou ve velkorysost našich dosavadních nepřátel - tu jsem to již nevydržel. Připadlo mi nemožné, abych tu zůstal ještě déle. Zatímco se mi kolem oči udělalo opět černě, dotápal a dovrávoral jsem zpět do ložnice, vrhl jsem se na své lůžko, a zahrabal jsem svou hořící hlavu do polštáře a dek.

Ode dne, kdy jsem stál nad matčiným hrobem jsem neplakal. I když se mne v mládí osud nemilosrdně tvrdě dotýkal, můj vzdor rostl. I když smrt během té dlouhé války odvedla z našich řad tolik milých kamarádů a přátel, připadalo by mi to skoro jako hřích naříkat si, vždyť zemřeli za Německo! A když konečně, ještě v posledních dnech na tom hrozném kolbišti, i mne samotného zasáhla plynová sprška a začala se zahryzávat do mých očí, a já jsem ze zděšení, že jsem navždy oslepl, málem začal klesat na mysli, tu se na mne obořil hlas mého svědomí: bídný ubožáku, chtěl by snad i naříkat, zatímco tisícům se vede stokrát hůře něž tobě? A tak jsem otupěle a mlčky snášel svůj osud. Ale nyní jsem to již nevydržel. Nyní jsem poprvé viděl, jak je veškeré osobní utrpení ničím, oproti neštěstí vlasti.

Všechno tedy bylo zbytečné. Zbytečné oběti a strádání, zbytečný hlad a žízeň, trvající mnohdy několik dlouhých měsíců, marné všechny ty hodiny, obestřené strachem ze smrti, během kterých jsme přesto konali svou povinnost, zbytečná smrt dvou miliónů, kteří padli. Neměly by se otevřít všechny hroby těch statisíců, kteří vytáhli do pole ve víře ve vlast, aby se již nikdy nevrátili? Neměly by se otevřít a vyslat do vlasti všichni ti němí, bahnem a krví obalení hrdinové, jako duchové odplaty, kteří odvedli největší oběti, kterou může muž na tomto světě přinést svému národu, který je tak potupně zradil? Za to padli vojáci v srpnu a září 1914, vytáhli za to dobrovolnické regimenty na podzim stejného roku za svými kamarády? Padli za to tito sedmnáctiletí chlapci na flanderské půdě? Byl toto smysl obětí, které německé matky přinesly vlasti, když s bědoucím srdcem tehdy vyprovázely své milé hochy, aby je už nikdy nespatřily? Stalo se toto vše jen proto, aby se nyní tlupa bídných zločinců pokoušela vztáhnout svou ruku na vlast? Vydržel snad proto německý voják všechna ta letní parna a sněhové bouře, hladovějící, žíznící a mrznoucí, unaven nocemi bez spánku a nekonečnými pochody? Proto ležel v pekle bubnové palby a v horečce plynových útoků, aniž by povolil, pamětlivý pouze své jediné povinnosti, ochránit svou vlast před vpádem nepřítele? Vskutku, i tito hrdinové si zasloužili náhrobek: "Poutníku, který dojdeš do Německa, sděl vlasti, že my tu ležíme, věrni vlasti a poslušni povinnosti".

A vlast ? Avšak - byla to pouze jediná oběť, kterou bylo potřeba zvážit? Bylo toho minulé Německo vůbec hodno? Nebyl to také závazek vůči vlastní historii? Byli jsme vůbec hodni, vztahovat na sebe slávu vlastní historie? Jak však byl tento čin předložen k ospravedlnění budoucnosti?

Bídní a zchátralí zločinci! Čím více jsem se v tuto hodinu snažil srovnat s touto příšernou událostí, tím víc mne na čele sžíral stud a hanba z revolty. Čím byla bolest v očích proti tomuto hoři? To, co následovalo, byly strašné dny a ještě příšernější noci, - věděl jsem, že je vše ztraceno. Doufat v milost nepřítele mohl leda tak šílenec nebo - lhář a zločinec. Během těchto nocí ve mně vzrůstala nenávist, nenávist proti původcům tohoto činu.

V následujících dnech jsem si také uvědomil svůj úděl. Nyní jsem se musel vysmívat myšlenkám o mé bídné budoucnosti, které mi ještě před nedávnem přinášely tolik trpkých starosti. Nebylo to směšné, chtít v tuto hodinu stavět domy na takových základech? Konečně mi také bylo jasné, že přišlo to, čeho jsem se tak často obával, a co jsem si nikdy nechtěl připustit.

Císař Wilhelm II. jako první německý císař nastavil nepřátelským vůdcům ruku k usmířeni, aniž by tušil, že lotři nemají žádnou čest. Se Židem nelze uzavírat smlouvy, u něj platí pouze tvrdé buď a nebo. Rozhodl jsem se - stanu se politikem.

POČÁTEK MÉ POLITICKÉ ČINNOSTI

Ještě koncem listopadu roku 1918 jsem se vrátil zpět do Mnichova. Jel jsem opět k záložnímu batalionu mého regimentu, který se nacházel v rukou "vojenské rady". Celý jeho režim byl tak otravný, že jsem se okamžitě rozhodl, pokud možno co nejdříve opět odejit. S jedním věrným kamarádem z pole, Schmiedtem Ernstem jsem dorazil do Traunsteinu a zůstal jsem tam až do zrušeni tábora.

V březnu 1919 jsme se opět vrátili do Mnichova. Situace byla k neudržení a nutila nutně k dalšímu pokračování revoluce. Smrt Eisnera jenom urychlila její průběh a vedla konečně k diktatuře rad, lépe řečeno k dočasné nadvládě Židů, tak jak byl původní záměr původců celé revoluce.

V té době se mi hlavou honily nekonečné plány. Dlouhé dny jsem přemýšlel, co by se nyní konečně dalo udělat, avšak koncem každé úvahy bylo střízlivé zjištění, že sám jako bezejmenný nemám nejmenší předpoklady k jakémukoliv účelnému jednání. O důvodech, proč jsem se i tehdy nerozhodl vstoupit do žádné ze stávajících stran, se zmíním ještě později.

V průběhu nové revoluce jsem poprvé vystoupil tak, že se to setkalo s nelibostí centrální rady. Dne 27. dubna 1919 jsem měl být v ranních hodinách zatčen. Tři chlápci však vzhledem k namířeným karabinám neměli dost odvahy, a tak odtáhli tam, odkud přišli. Několik dnů po osvobození Mnichova jsem byl předvolán před vyšetřující komisi ohledně revolučních události u 2. Pěšího regimentu. To byla více méně má první čistě politická aktivní činnost. Již několik týdnů nato jsem obdržel rozkaz zúčastnit se jednoho kurzu, který byl pořádán pro příslušníky branné moci. Během něho měli vojáci obdržet určité základy občansko-právního myšlení. Pro mne ležela hodnota celého kurzu v tom, že jsem zde dostal možnost poznat několik stejně smýšlejících kamarádů, se kterými jsem mohl důkladně prodiskutovat současnou stávající situaci. Byli jsme všichni více či méně přesvědčeni, že Německo nemůže z nastávající krize zachránit žádná ze stávajících stran, ať již to jsou listopadoví vzbouřenci, Centrum, nebo Sociální demokracie. A že ani takzvané občansko-národní sdruženi při sebevětší vůli nikdy nemůže pochopit, to, co se skutečně odehrává. Zde chyběla celá řada předpokladů, bez kterých se podobná práce nemůže nikdy podařit. Následná doba také naše tehdejší názory potvrdila.

Tak se v tomto malém kruhu navrhlo založení zcela nové strany. Základní myšlenky, které nám tehdy vytanuly na mysli byly stejné, jako ty, které byly později zrealizovány v "německé straně pracujících". Název nově zakládaného hnutí musel od počátku vycházet z předpokladu přístupu k širokým pracujícím vrstvám, neboť bez této vlastnosti nám připadala práce bezúčelná a zbytečná. Tak jsme přišli na název "Sociálně-revoluční strana" , to proto, jelikož sociální názory nového sdružení bylo vskutku revoluční. Hlubší smysl však ležel v následujícím: Ať již jsem se dříve zabýval hospodářskými problémy v jakékoliv míře, zůstalo to vždy v mezích, které vycházely z pojetí sociálních otázek. Teprve později se rozšířily tyto rámce na podkladě revize německé svazové politiky. Byla velkým dílem výsledkem špatného ekonomického odhadu a nejasností o možnostech obživy německého národa v nadcházejících časech. Všechny tyto myšlenky však doposud spočívaly v mínění, že kapitál je v každém případě výsledný produkt práce a s tím je sám sobě podkladem korektury všech těch faktorů, které lidskou činnost buďto podporuji, nebo ji naopak pozastavují. V tom potom také spočívá národní význam kapitálu, že sám zcela závisí na velikosti, svobodě a síle státu, a tedy národa, že tato provázanost již sama o sobě musí vést k podpoře tohoto kapitálu ze strany státu a národa, z jednoduchého důvodu sebezáchovy resp. dalšího rozmnožování. Toto odkázání kapitálu na nezávislý svobodný stát podporuje jednoznačně tuto svobodu, moc, sílu atd. národa. Tím byla také poměrně jasnější a srozumitelnější úloha státu vůči kapitálu: má se starat pouze o to, aby zůstal sluhou státu, a neměl by si namlouvat, že je pánem národa. Toto stanovisko se pak dá ohraničit dvěmi mezními liniemi: udržováni životaschopné národní a nezávislé ekonomiky na straně jedné, a zajišťování sociálních práv pracujících na straně druhé. Rozdíl tohoto čistého kapitálu, coby konečného produktu tvůrčí práce, oproti kapitálu, jehož existence a bytí je založeno

výhradně na spekulacích, jsem dříve nebyl s to zcela rozeznat, tak, jak bych si to býval přál. Chyběl mi zde prvotní impuls, který se ke mně tehdy nedostal. Tomu se dostalo patřičného zadostiučinění právě na již zmíněném kurzu během přednášky pana Gottfrieda Federse.

Poprvé v mém životě jsem byl konfrontován s mezinárodním burzovním a půjčkovým kapitálem. Poté, co jsem vyslechl první Federsovu přednášku, mě okamžitě probleskla hlavou myšlenka že jsem nalezl životní předpoklad k založení nové strany.

Federsova zásluha v mých očích spočívala v tom, že s diskrétní brutalitou definoval jak spekulativní, tak i národně hospodářský charakter burzovního a půjčkového kapitálu, a odkryl jeho prastarý předpoklad úroků. Jeho výklady byly ve všech základních otázkách do té míry správné, že se jeho kritikové hned od začátku zmohli na kritiku teoretické správnosti myšlenek, než že by mohli pochybovat o praktických možnostech jejich realizace. Avšak to, co bylo v očích ostatních slabinou Federsových výkladů, tvořilo v mých jejich sílu.

Úkolem programátora není stanovovat rozdílné stupně pracnosti určité věci, nýbrž objasnit tuto věc jako takovou, to znamená: má se starat spíše o cestu, než o samotný cíl. Zde však rozhoduje principiální správnost dané myšlenky a ne obtížnost jejího provedení. Jakmile se však programátor pokusí v místě absolutní pravdy mít na zřeteli takzvanou účelnost a skutečnost, přestává být polárkou hledajícího lidstva, aby se stal receptem všedního dne. Programátor určitého hnutí vytyčil jeho cíl, a politik musí usilovat o jeho naplnění. Jeden je podle toho ve svém myšlení určen věčnou pravdou, druhý ve svém jednání více nynější praktickou skutečnosti. Velikost jednoho leží v absolutně abstraktní správnosti jeho myšlenek, druhého pak ve správném přístupu k daným skutečnostem a jejich užitečným využitím, přičemž jako vodící hvězda by mu měl sloužit programátorův cíl. zatímco se za prubířský kámen významnosti daného politika dá brát úspěšnost jeho plánů a činů, to znamená stávání se skutečností, uskutečnění posledního záměru programátora je nerealizovatelné, neboť uchopit pravdivost lidských myšlenek, vytyčit jasné cíle, a samotné vyplnění tohoto musí ztroskotat na všeobecné lidské neúplnosti a nedostatečnosti. Čím abstraktněji správnější a tím i mohutnější bude myšlenka, o to nemožnější zůstane její úplné uskutečnění, pokud bude odvislá od lidí. Proto také nemůže být význam programátora měřen skrze naplnění jeho cílů, nýbrž právě jeho správností a vlivem, kterými zapůsobil na vývoj lidstva. Kdyby tomu bylo jinak, nemohli by se zakladatelé různých náboženství počítat k největším lidem na této zemi, přestože uskutečnění jejich etických záměrů se nikdy ani zdaleka nepřiblíží svému naplněni. Samotná víra v lásku je ve svých účincích pouze slabým odleskem záměru jejich vznešených zakladatelů, vždyť její význam leží ve směru, který se snaží udávat vývoj všeobecné lidské kultury, morálky a mravnosti.

Nesmírně velké rozdíly úkolů programátora a politika je také příčinnou, proč se také tito dva nedají sjednotit do jedné osoby. Platí to především u takzvaných "úspěšných" politiků malého formátu, jejichž činnost je skutečně pouze "uměním možností", jak Bismarck alespoň jednou trochu povolaně označil politiku. Čím více se takový "politik" straní velkých myšlenek, tím snadnějších, častějších a viditelně rychlejších úspěchů dosáhne. Dílo takových politiků je více či méně pro potomstvo bezvýznamné, neboť jejich úspěchy v přítomnosti spočívají na vyhýbání se všem skutečným velkým a rozhodujícím problémům a myšlenkám, které by jako takové mohly být důležité pro pozdější generace.

Uskutečnění podobných cílů, které by mohly mít hodnotu a význam i v té nejvzdálenější budoucnosti, se zastánci těchto myšlenek většinou nevyplácí a nalézá pouze zřídka porozuměni u nejširších mas, které spíš ocení slevy mléka a piva, než dlouhodobé plány pro budoucnost, jejichž uskutečnění se může dostavit teprve později, a jejichž využiti se dočká teprve jejich potomstvo. A tak se z určité dávky ješitnosti, která je vždy blízká příbuzná hlouposti, bude velká část politiků stranit všech opravdu významných, těžkých konceptů budoucnosti, jen aby ani na okamžik neztratili momentální sympatie širokých vrstev obyvatelstva. Úspěch a význam takového politika pak spočívá výhradně v přítomnosti a není existenční pro jeho potomstvo. Tyto malé mozky to také moc neruší, stačí jim to.

Jiné poměry vládnou u programátorů. Jejich význam spočívá skoro výhradně v budoucnosti, neboť je poměrně často tím, co se označuje slovem "nepraktický". Neboť jestliže za umění politika platí skutečně umění možností, pak patří programátor k těm, o kterých platí, že je bohové mají rádi pouze v případě, když požadují a chtějí nemožné. Většinou se vzdávají uznání přítomnosti, avšak jsou-li jeho myšlenky nesmrtelné, sklízí za to slávu od svého potomstva.

Během dlouhých časových úseků se může stát, že se politik snoubí s programátorem. Čím vnitřní toto snoubení je, tím větší jsou pak překážky, které se pak staví proti působení

politika. Nepracuje již pro požadavky, které vyvstávají kdejakému šosákovi, nýbrž pro cíle, které jsou srozumitelné pouze několika málo vyvoleným. Proto je pak jeho život rozerván láskou a nenávisti. Protest přítomnosti, kterou člověk nechápe, zápasí s uznáním potomstva, pro které přece pracuje.

Neboť čím větší je práce jedince pro budoucnost, o to méně vnímá přítomnost, a o to těžší je jeho boj, a o to řidší je jeho úspěch. Vzkvétá-li však přesto někomu po staletí, naskýtá se možnost, že bude na sklonku svého života ozářen tichým z bleskem přicházející slávy. Samozřejmě že tito velikáni jsou maratónskými běžci dějin, vavřínový věnec současnosti spíš spočívá na spáncích smrtelných hrdinů.

K nim se však musí řadit všichni velcí bojovníci tohoto světa, ti, kteří nerozuměli přítomnosti, přesto však byli připraveni bojovat za své myšlenky a ideály. Jsou to ti, kteří nejvíce přirůstají k srdci národa, skoro to vypadá , jako by každý cítil povinnost napravit na minulosti, čím se současnost prohřešila proti velikánům. Jejich život a činy jsou hodnoceny oslavným a vděčným uznáním a povznáší především během pochmurných dnů zlomená srdce a zoufal, duše. K tomu ovšem nepatří pouze skutečně velcí státníci, nýbrž také všichni ostatní velcí reformátoři. Vedle Fridricha Velikého zde stojí Martin Luther, stejně jako Richard Wagner.

Když jsem poprvé slyšel Federsovu přednášku o "rozdrcení úrokového otroctví", okamžitě jsem věděl, že se jedná o teoretickou pravdu, která se musí stát nejstálejším smyslem budoucnosti německého národa. Břitké odděleni burzovního kapitálu od národního hospodářství nabízelo možnost postavit se zmezinárodňováni německého hospodářství, bez toho, že by se zároveň bojem proti kapitálu ohrožoval samotný základ nezávislého lidového sebezachováni. Měl jsem již rozvoj Německa naprosto jasně před očima, než abych nevěděl, že nejtěžší boj bude potřeba svést ne s nepřátelskými národy, nýbrž s mezinárodním kapitálem. Ve Federsově přednášce jsem cítil ohromné heslo pro tyto nadcházející boje.

A také zde pozdější události ukázaly, jak správné bylo naše tehdejší vnímání. Dnes již nejsme vysmíváni chytráky naši městské politiky, dnes vidí i tito, pokud nejsou vědomými lháři, že mezinárodní kapitál byl nejenom největším válečným štváčem, nýbrž že ani nyní, po skončení bojů, neopomíná dělat z míru peklo.

Boj proti mezinárodnímu bankovnímu a půjčovnímu kapitálu se stal nejdůležitějším programovým bojem bodem boje německého národa za nezávislost a svobodu.

Co se však námitek takzvaných praktiků týče, lze jim odpovědět následovně: všechny obavy o hrůzných hospodářských důsledcích odtržení z úrokového otroctví jsou zbytečné, neboť za prvé šly dosavadní hospodářské poučky německému národu jen stěží k duhu, vyjádření k otázce národního sebeurčeni nás velmi upomínají na odborné posudky podobných znalců z dřívějších dob, např. bavorské zdravotní kolegium při příležitosti otázky zavedení železnice. Všechny dřívější obavy těchto urozených sborů se nikdy nenaplnily: cestujícím ve vlacích nových "parních ořů" se nedělalo zle, diváci také neonemocněli, a od dřevěných ohrad, které měly nové zařízení skrýt, se také upustilo, - pouze dřevěné ohrady v hlavách všech takzvaných "expertů" zůstaly zachovány i pro další generace. Za druhé by si však člověk měl dát pozor na následující: Každá, i ta nejlepší myšlenka se může stát nebezpečnou, když si domýšlí, že je samoúčelná, i když ve skutečnosti představuje pouze prostředek, - pro mne však a pro všechny opravdové nacionální socialisty platí pouze jediná doktrína: národ a vlast.

To, za co musíme bojovat, je zajištěni existence a rozmnoženi naši rasy a našeho národa, za výživu jeho děti a udrženi čistoty krve, svobodu a nezávislost naši vlasti, ke kterému náš národ dozrál, k naplněni posláni, které mu bylo přiděleno od stvořitele univerza.

Každý nápad a každá myšlenka, každé učení a všechno vědění musí sloužit tomuto účelu. Z tohoto výchozího bodu je také nutno vše prověřit a dle jeho účelnosti pak také přijmout, nebo odmítnout. Tak nemůže žádná teorie ustrnout ve smrtelnou doktrínu, neboť vše musí sloužit pouze životu.

A tak se poznatky Gottfrieda Federse staly podnětem, zabývat se dopodrobna oborem, který mi do té doby byl zcela cizí. Začal jsem se znovu učit, a nyní jsem teprve zcela pochopil obsah úmyslů životního díla Žida Karla Marxe. Teprve nyní jsem zcela porozuměl jeho "Kapitálu", stejně jako boji sociální demokracie proti národnímu hospodářství, který měl pouze připravit půdu pro nadvládu skutečného mezinárodního finančního a půjčkového kapitálu. Ovšem ještě z jedné jiné stránky pro mne tyto kurzy byly obrovským přínosem.

Jednoho dne jsem se přihlásil k diskusi. Jeden účastník věřil tomu, že by se mohl stát mluvčím Židů, a v dlouhých výkladech je začal obhajovat. To mne vyprovokovalo k odpovědi.

Převážná většina přítomných účastníků kurzu se postavila na mou stranu. Výsledkem toho však bylo, že jsem o několik dní později byl vybrán k tomu, abych nastoupil ke svému někdejšímu regimentu, jako takzvaný "vzdělávací důstojník".

Disciplína vojska byla v té době ještě poměrně slabá . Mužstvo stále ještě trpělo následky údobí vojenských rad. Jenom pomalu a opatrně se dalo přejít k tomu, zavést opět namísto "dobrovolné" poslušnosti, jak se označoval chlév pod vedením Kurta Eisnera, vojenskou disciplínu a subordinaci. Stejně tak se mužstvo muselo naučit samostatně přemýšlet a myslet skrze národní a vlastenecké cítění. V těchto dvou směrech nyní leželo pole působnosti mé nové funkce. Začal jsem s obrovskou chutí a láskou. Vždyť se mi nyní naráz nabízela možnost hovořit před větším počtem posluchačů, a to, co jsem dříve pouhým smyslem tušil, aniž bych to byl věděl, nyní náhle vytanulo na povrch: dovedl jsem "hovořit". Také hlas se mi do té míry zlepšil, že mi bylo zcela rozumět alespoň v malých místnostech mužstva. Ze žádného jiného úkolu jsem nemohl být šťastnější, než z tohoto, neboť nyní jsem mohl ještě před propuštěním vykonat užitečnou službu v instituci, která mi nesmírně ležela na srdci: ve vojsku. Mohl jsem hovořit dokonce o úspěchu: několik stovek, ba několik tisíc kamarádů jsem v průběhu mých přednášek vrátil zpět národu a vlasti. "Nacionalizoval" jsem vojsko, a mohl jsem i touto cestou přispět k posílení všeobecné disciplíny. A opět jsem přitom poznal spoustu stejně smýšlejících kamarádů, kteří se později stali základním kmenem nového hnutí.

NĚMECKÁ DĚLNICKÁ STRANA

Jednoho dne jsem z nadřízených míst dostal rozkaz, abych zkontroloval, jak, okolnosti se skrývají za údajně politickým sdružením, které mělo v nejbližších dnech pod jménem "německá dělnická strana" pořádat shromáždění, na kterém měl hovořit také Gottfried Feders, musel jsem se ho zúčastnit, prohlédnout si sdružení a vyhotovit zprávu. Zvědavost, kterou vojsko tehdy věnovalo politickým stranám, byla více než pochopitelná. Revoluce dala vojákům právo účastnit se politického života, kterého nyní hojně využívali i ti největší nezkušenci. Teprve v okamžiku, kdy Centrum a Sociální demokraté, k vlastní škodě, museli rozpoznat, že se sympatie vojáků začaly klonit od revolučních stran k národnímu hnutí a k novému povstání, bylo rozhodnuto, že vojsku bude volební právo opět odebráno a že jakákoliv politická činnost bude zakázána. Že Centrum a marxisté sáhnou k tomuto opatření bylo jasné, neboť pokud by toto okleštění "občanských práv", jak se po revolucí nazývala politická rovnoprávnost vojáků, nedošlo by o několik let později k žádnému listopadovému státu, ale tím by také nedošlo k dalšímu národnímu zneuctění a hanbě, které národu způsobili jeho vydřiduši a přisluhovači dohodářů z vlastního středu. Ovšem to, že také takzvané "národní" strany budou nadšeně souhlasit s korekturou dosavadních názorů listopadových zločinců, a tím také pomůžou zneškodnit nástroj národního povstání, opět ukazuje, kam vedou tyto doktrinářské představy těchto nejbezelstnějších z bezelstných. Toto skutečně stářím duševně nemocné měšťanstvo si s naprostou vážností myslelo, že se armáda stane tím, čím byla, totiž záštitou německé obranyschopnosti, zatímco Centrum a marxisté by jí chtěli vytrhnout ten nebezpečný národní jedovatý zub, bez něhož by však armáda navždy zůstala policií, přičemž by neměla žádnou jednotku, která by byla schopna bojovat proti nepříteli, což se v následující době mělo také dostatečně prokázat.

Nebo si snad naši "národní politici" mysleli, že by rozvoj armády mohl být jiný, než národní? To by těmto pánům bylo zatraceně podobné, a vychází to z toho, když je muž za války místo vojákem pouhým tlachalem, čili parlamentářem, a nemá ani ponětí, co se odehrává v hrudi mužů, když je minulost upomene na to, jak byli kdysi prvními vojáky tohoto světa.

Tak jsem se rozhodl zúčastnit se již zmíněného shromáždění do té doby mě zcela neznámé strany. Když jsem přišel večer do těsné místnosti bývalého Sterneckerova pivovaru v Mnichově, která se pro nás později stala historickou, potkal jsem tam asi 20 až 25 účastníků především ze spodních vrstev obyvatelstva. Federsova přednáška mi byla známa již ze zmíněného kurzu, takže jsem se mohl více věnovat pozorování samotného spolku. Neudělali na mne ani dobrý, ani špatný dojem. Nový spolek, tak jako mnoho jiných. Právě tehdy byla doba, kdy se každý, kdo nebyl spokojen s dosavadním vývojem, a neměl důvěru v žádnou stávající stranu, cítil být povolán k založení nové strany. A tak se všude z půdy vynořovaly takové spolky, aby zase po nějakém čase bezhlesně zmizely. Jejich zakladatelé neměli ani nejmenší tušení, co to znamená založit z podobného spolku politickou stranu,

nebo dokonce nějaké hnutí. A tak se většinou podobné spolky udávily vlastní směšnou šosáckou ulpělostí. Nejinak jsem po dvou hodinách poslechu posoudil i tuto "německou dělnickou stranu". Když Feders konečně skončil, byl jsem rád. Viděl jsem dost a chtěl jsem odejit, když mne přeci jenom ještě pozdržela právě oznámená volná diskuse. I zde se zdálo, že všechno proběhne bez většího zájmu, když tu se ke slovu dostal nějaký "profesor", který zprvu pochyboval o správnosti Federsových podkladů, avšak, po jedné velmi zdařilé Federsově odpovědi se náhle ocitl na "půdě skutečností". Poté mladé straně co nejnaléhavěji doporučil zařadit do svého programu obzvláště důležitý bod, a sice odtrženi Bavorska od Pruska. Tento muž s drzým čelem tvrdil, že v tomto případě by se německé Rakousko okamžitě připojilo k Bavorsku, že by pak mír byl mnohem větší, a podobné nesmysly. To jsem již nemohl vydržet, a musel jsem se přihlásit o slovo, abych tomu vzdělanému muži sdělil své míněni o tomto bodě. A měl jsem úspěch. Ještě než jsem skončil svůj přednes, pan předřečník se ze sálu vytratil jako zmoklý pes. Když jsem hovořil, všichni mi naslouchali s překvapenými obličeji, a teprve když jsem se připravoval popřát shromáždění dobrou noc a chystal jsem se odejit, přikročil ke mně muž, představil se (jeho jménu jsem tehdy vůbec nerozuměl) a vtiskl mi do ruky malý sešitek, očividně jakousi politickou brožurku, s naléhavou prosbou, aby si ji přečetl. To mi bylo velice příjemné, neboť nyní jsem mohl doufat, že poznám tento nudný spolek jednodušším způsobem, než abych musel ještě jednou navštívit stejně zajímavé shromáždění. Koneckonců na mne tento zjevný dělník udělal celkem dobrý dojem. S tím jsem tedy odešel.

Tehdy jsem bydlel ještě v kasárnách 2. Pěšího pluku, v malé komůrce, která ještě velmi zřetelně nesla stopy revoluce. Přes den jsem byl pryč, většinou u 42. Střeleckého pluku, nebo na přednáškách u některých jiných vojenských oddílů. Pouze v noci jsem spal ve své malé komůrce. Jelikož jsem se denně budil již před pátou hodinou, zvykl jsem si na hry myšek, které dováděly v mé místnůstce. Vždy jsem jim na podlahu položil kousek chleba, nebo chlebové kůrky a pak jsem sledoval, jak se ty žertovné myšky prohání kvůli těmto pár dobrotám. Zažil jsem v životě již dost bídy, takže jsem si dobře dokázal představit hlad, a s tím i radost těchto malých tvorů. Také ráno po tomto shromáždění jsem kolem 5 hodiny ležel v posteli a sledoval dovádění a škádlení. A jelikož už jsem nemohl zaspat, vzpomněl jsem si náhle na předcházející večer, a tu mne napadl onen sešitek, který mi dal jeden z těch dělníků. Tak jsem začal číst. Byla to malá brožura, ve které její autor, a byl to onen dělník, popisoval, jak se dostal z chaosu marxistických a odborářských frází zpět k národnímu myšlení, od toho byl také odvozen její titul "Mé politické procitnutí". Se zájmem jsem si dílko přečetl. Odrážely se v něm události, které jsem na vlastní kůži prožil před dvanácti lety. Neskutečně živě jsem před sebou opět spatřil svůj vlastní vývoj. V průběhu dne jsem o celé věci ještě několikrát přemýšlel a chtěl jsem ji konečně opět odložit, když tu jsem ke svému údivu ani ne po týdnu obdržel pohlednici, na které stálo, že jsem byl přijat do německé dělnické strany, že se k tomu mám vyjádřit, a přijít proto příští středu na zasedání výboru této strany.

Byl jsem tímto způsobem nabytí členství více než překvapen a nevěděl jsem, jestli se mám zlobit, nebo se tomu smát. Vždyť jsem vůbec neuvažoval o vstupu do nějaké stávající strany, vždyť jsem chtěl založit svoji vlastní. Tento požadavek pro mne opravdu nepřicházel v úvahu. Už jsem chtěl pánům svou odpověď poslat písemně, když tu ve mně zvítězila zvědavost, a já se rozhodl, že se ve stanovený den objevím osobně, abych jim sdělil své důvody.

Přišla středa. Hostinec, ve kterém se schůze měla konat se jmenoval "Staré růžové lázně" v Panské ulici. Byl to velmi nuzný hostinec, kam někdo zabloudil jednou za uherský rok. Žádny zázrak v roce 1919. Tento hostinec jsem však doposud neznal. Prošel jsem špatně osvětleným lokálem, ve kterém nikdo nebyl, hledajíce vchod do vedlejší místnosti, kde jsem se ocitl před "zasedáním". V pološeru zpola zdemolované plynové lampy seděli u stolu čtyři mladí lidé, mezi nimi i autor malé brožurky, který mne okamžitě co nejvřeleji přivítal jako nového člena německé dělnické strany. Byl jsem poněkud zmaten. Bylo mi totiž sděleno, že vlastní "říšský předseda" teprve přijde, proto jsem se svým prohlášením ještě počkal. konečné se objevil. Byl to vedoucí shromáždění v Sterneckerově pivnici během Federsova projevu. Mezitím ve mně opět zvítězila zvědavost a proto jsem vyčkával, co se bude dít. Nyní jsem alespoň poznal jména jednotlivých pánů. Předseda této "říšské organizace" se jmenoval pan Harrer, mnichovské pak Anton Drexler.

Byl přečten protokol z minulé schůze, a zapisovateli byla vyslovena důvěra. Poté na řadu přišla pokladní zpráva, ve vlastnictví spolku se nacházelo 7 marek a 50 feniků, za což

pokladník obdržel taktéž všeobecnou důvěru. To bylo opět zaprotokolováno. Poté byly 1. místopředsedou přečteny odpovědi na jeden dopis z Kielu, jeden z Disseldorfu a jeden z Berlína, všichni s nimi souhlasili. Nyní byla čtena došlá pošta: jeden dopis z Berlína, jeden z Disseldorfu a jeden z Kielu, jejichž příchod byl přijat s velkým nadšením. Tato narůstající korespondence byla prohlášena za nejlepší a zřetelné znamení do okolí zasahující "Německé dělnické strany", a poté - poté nastala dlouhá porada o nových odpovědích, které je nutno podat. Hrozné, příšerné. To tedy byl ten nejmrzutější spolek všech spolků. A do tohoto klubu jsem tedy měl vstoupit? Potom se projednávaly nové přihlášky, to znamená , bylo projednáváno mé ulovení. Začal jsem se tedy vyptávat, avšak kromě několika hlavních zásad nebylo k dispozici vůbec nic. Žádný program, žádné letáky, vůbec nic předtištěného, žádné členské legitimace, ba dokonce ani razítko, pouze očividně dobrá víra a dobrá vůle. Smích mne opět přešel, neboť co jiného to bylo, než typické znamení naprosté bezradnosti a celkové malomyslnosti přesahující všechny dosavadní strany, jejich programy, jejich úmysly, a jejich činnost. To, co zde těchto pár mladých lidí společně dělalo, nebylo přece nic jiného, než výlevy jejich vnitřních hlasů. Ty se jim asi více pocitově, než vědomě,snažily dát na vědomí, že se jim celé dosavadní stranictví už nezdá byt vhodné ani ke vzbouření německého národa, ani k vyléčení jejich vnitřních ran. V rychlosti jsem si přečetl základní myšlenky, které zde ve strojopise ležely, a také z nich jsem vyčetl spíše hledání, než skutečné vědění. Bylo tam mnoho nejasností, mnoho toho tam chybělo, avšak nebylo zde nic, co by mohlo platit za znamení jasného poznání. To, co tito lidé cítili, jsem znal sám: byla to touha po novém hnutí, které by bylo něčím víc, než strany v dosavadním smyslu slova. Když jsem se toho večera vrátil zpět do kasáren, byl jsem s posudkem o tomto sdružení již hotov.

Stál jsem nyní před nejtěžší otázkou mého života: mám se k nim přidat, nebo mám odmítnout?

Rozum doporučoval pouze odmítnutí, pocit mne však nedopřál klidu. Čím více jsem se snažil vybavovat si nesmyslnost tohoto klubu, tím více se k němu můj cit přikláněl.

V příštích dnech jsem byl neklidný. Začal jsem intenzívně přemýšlet. Politicky se angažovat, o tom, jsem byl rozhodnut již dlouho. Že předpokladem proto bylo nějaké nové hnutí, to mi bylo také jasné. Avšak doposud mi k tomu chyběl potřebný podnět. Nepatřím k těm lidem, kteří dnes něco začnou, aby s tím již zítra skončili, a pokud možno přešli k nějaké další věci. A právě toto přesvědčení bylo hlavním důvodem, proč jsem se doposud nemohl rozhodnout k založeni podobného hnutí, které by buďto muselo být vším, nebo by přestalo mít jakýkoliv smysl. Věděl jsem, že by to pro mne bylo konečné rozhodnutí, při kterém není návratu. Pro mne to nebyla žádná dočasná hra, nýbrž pokrevní příslib. Již tehdy jsem vlastnil jakýsi instinktivní odpor k lidem, kteří začínali vše, aniž by cokoliv provedli. Nenáviděl jsem tyto otravné výpary ve všech průjezdech. Považoval jsem činnost těchto lidí za horši, než kdyby nedělali vůbec nic. Zdálo se, že mi dává znamení samotný osud. Nikdy bych nevstoupil do některé velké stávající strany, důvody k tomu ještě vysvětlím. Zdálo se mi, že toto malé směšné stvoření s jeho pár členy má jednu přednost, a sice že ještě neustrnulo v nějakou organizaci, a že skýtá každému jedinci možnost skutečné osobni činnosti. Zde se přece dalo tvořit, čím menši sdružení bylo, tím snadněji se mu dal přivést správný tvar. Zde se ještě dal určit obsah, cíl a cesta, což u velkých stran již od začátku vůbec nepřicházelo v úvahu. Čím déle jsem se snažil přemýšlet, tím více ve mně rostlo přesvědčení, že právě z takového malého hnuti by se dalo připravit povstání národa, a ne z politických parlamentních stran, které jsou až moc spoutány starými představami, nebo se dokonce podílejí na zisku z nového režimu. Neboť to, co zde muselo být zvěstováno, byl nový světonázor, a ne nové volební heslo. Ovšem bylo to neskutečně těžké rozhodnutí, chtít přeměnit tento úmysl ve skutečnost.

Jaké předpoklady jsem osobně přinesl k této úloze? Že jsem byl bez prostředků a chudý, mi připadalo ještě jako to nejúnosnější, ovšem horší bylo, že jsem stále patřil k těm bezejmenným, jeden z miliónů, který dává průběh náhodě, nebo volá v přítomnosti, aniž by to však kdokoliv z nejbližšího okolí zaregistroval. K tomu přicházela ještě další potíž, která musela vyplynout z mého nedostatečného školského vzdělání.

Takzvaná "inteligence" hledí s opravdu nekonečnou blahosklonností z patra na každého, kdo neprošel obligátními školami a nenechal si do hlavy napumpovat potřebné vědomosti. Otázka nikdy nezní: co člověk dokáže, nýbrž co se naučil? Pro tyto vzdělance je sebevětší dutá hlava důležitější, - jen když vlastní potřebné vysvědčeni -, než ten nejčistší hoch, kterému tato drahocenná pouzdra scházejí. Dovedl jsem si tedy snadno představit, jak mi tento "vzdělaný" svět bude oponovat. A mýlil jsem se pouze do té míry, že jsem tehdy tyto lidí

považoval za mnohem chytřejší, než bohužel ve skutečném reálu z velké části opravdu byli. A jak už to bývá, zářily samozřejmě výjimky stále jasněji. Já jsem se ale přitom naučil rozeznávat věčné studenty od skutečných znalců.

Po dvoudenním strastiplném přemítání a přemýšlení jsem konečně došel k přesvědčení, že tento krok musím učinit. Bylo to nejrozhodnější odhodlání v mém životě. Návrat zpět nemohl a nesměl být možný. A tak jsem se přihlásil za člena německé dělnické strany a obdržel jsem provizorní členský průkaz s číslem sedm.

PŘÍČINY ZHROUCENÍ

Hloubka pádu nějak, osobnosti je vždy závislá na vzdálenosti jejího momentálního stavu od stavu původního. To samé platí o národech a státech. Tím se tedy původnímu stavu, nebo spíše výšce dostává rozhodujícího významu. Pouze to, co se zvedne nad všeobecně uznávanou hranici, může zřejmě spadnout nebo se zřítit do propasti. Proto je pro každého přemýšlejícího a cítícího člověka rozvrat říše tak těžký a hrozný, neboť pád přišel z takové výšky, která je dnes, díky bídě nynějšího ponížení jen těžko představitelná.

Již samo založeni říše se zdá byt pozlaceno kouzlem událostí povznášejících celý národ. Po vítězném tažení, které nikdy nemělo obdoby, vzešla konečně velká říše, která byla odměnou za nesmrtelné hrdinství jejich synů a vnuků. Zda vědomě, či nevědomě, to je jedno, ale všichni Němci měli ten pocit, že za tuto říši, za jejíž existenci nemohou být vděční podvodníkům z parlamentních frakcí, právě už jenom tím vznešeným způsobem jejího založeni, který nadevše převyšoval všechny ostatní státy. Neboť ne ve štěbetáni parlamentní řečnické bitvy, nýbrž v záblescích a hřmění pařížské obchvatné bitvy se dokonal onen slavnostní akt projevu vůle všech Němců, knížat a lidu, kteří se rozhodli v budoucnu vytvořit společnou říši a opět pozvednout císařskou korunu na symbol. A nestalo se to pomocí úkladných vražd, zakladateli bismarckského státu nebyli dezertéři a zbabělci, nýbrž frontové pluky.

Tento vlastní vznik a křest ohněm říší obehnaly leskem historické slávy, které se, a to pouze zřídka, dostalo pouze těm nejstarším státům.

A jaký rozmach nyní nastal.

Svoboda směrem ven dala denní chléb všem uvnitř. Národ zbohatl rozšířením svých řad a na pozemských statcích. Sláva státu a s ním i celého národa byla střežena a zaštítěna jedním panovníkem, který co nejzřetelněji dokázal poukázat na rozdíl mezi bývalým německým svazem.

Tak hluboký je pád, který postihl Německou říši a německý národ, až se zdá , že vše ztratilo vědomí a smysl a je obestřeno podvodem. Člověk už si ani nedokáže vzpomenout na dřívější úroveň, tak neskutečně zázračně dnes, vzhledem k současné bídě, působí dřívější velikost a vznešenost. Pak je také ale vysvětlitelné, že je člověk zaslepen velkolepostí a přitom si zapomíná všímat předzvěstí hrůzného rozvratu, které přeci musí být někde ukryty. Samozřejmě toto platí pouze pro ty, pro které je Německo více, než pouze prostorem kde se zrovna zdržují a kde vydělávají a utrácejí své peníze. Neboť pouze tito mohou dnešní stav cítit jako rozvrat, zatímco pro ty ostatní je tento stav právě dlouho vytouženým naplněním jejich dosavadních neukojených přání.

Avšak příznaky byly tehdy zcela zřetelné, ačkoliv pouze několik jedinců se pokusilo vzít si z nich patřičné poučení. Dnes je to však nutnější, než kdy jindy. Tak jako se k léčení nemoci dá přistoupit pouze tehdy, když je známa její příčina, platí stejná, pravidlo i při léčení politických vad. Samozřejmě že vnější příčina nemoci, která bije do oči, se dá rozpoznat mnohem snadněji, než její příčina vnitřní . A to je také důvod, proč se většina lidí nedokáže vyrovnat právě s poznatkem vnějších účinků, a zaměňují je dokonce s příčinou, či se dokonce pokouší raději existenci podobné choroby popírat. A tak vidí většina z nás rozklad Německa v první řadě ve všeobecné hospodářské krizi a z ní vyplývajících důsledcích. Tyto se týkají každého jedince, což by mohlo být pádným důvodem, aby každý jedinec porozuměl této katastrofě. Mnohem méně se však širokých mas dotýká rozvrat v politickém, kulturním a eticko-morálním ohledu. U mnohých zde zcela selhává cit a dokonce i rozum.

Že je tomu tak u širokých vrstev obyvatelstva, to je ještě pochopitelné. Ale že je i v kruzích inteligence rozvrat Německa vnímán v první řadě jako "hospodářská katastrofa, a tím se uzdravení očekává ze strany hospodářství, je jednou z příčin, proč doposud nemohlo dojít k uzdravení. Teprve tehdy, až se pochopí, že hospodářství zde případ teprve druhé, ne-li třetí místo, a že politické, i morálně-etické a pokrevní faktory jsou na místě prvním, teprve

potom se dojde k poznání příčin dnešního neštěstí, čímž také budou nalezeny prostředky a cesty k vyléčení. Otázka po příčinách rozvratu Německa tak nabývá rozhodujícího významu, obzvláště pak pro politické hnuti, jehož cílem je právě překonání této porážky.

Ale i při tomto pátrání v minulosti si člověk musí dát veliký pozor, aby nezaměňoval do očí bijící účinky s jejich méně zřetelnými příčinami.

Nejlehčím a proto také nejrozšířenějším zdůvodněním dnešního neštěstí je to, že se jedná o následky prohrané války, pročež tato je příčinou nynější pohromy. Může být dost těch, kteří tomuto nesmyslu opravdu věří, ale je více těch, z jejichž úst se toto lživé zdůvodnění a vědomé nepravdy šiří. To poslední platí pro všechny, kteří se dnes nacházejí u vládních koryt. Neboť nebyli to právě tito apoštolové revoluce, kteří tehdy národu neustále naléhavě tvrdili, že široké vrstvy zůstávají stále stejné? A neujišťovali, že pouze "velkokapitalista" může mít zájem na vítězném ukončení toho hrůzného zápolení národů, ale nikdy ne německý národ, nebo dokonce německý dělník? Ano, a nevykládali naopak tito apoštolové světavého usmířeni, že díky německé porážce bude zničen pouze "militarismus", a že německý národ naopak bude slavit své velkolepé znovuzrození? Nebyla snad v těchto kruzích velebena laskavost dohodářů, zatímco se veškerá vina za krvavé kolbiště shodila na Německo? Dalo by se to však učinit bez vysvětlení, že také vojenská porážka nebude mít na národ žádný vliv? Nebyla snad celá revoluce zarámována do fráze, že díky ní nedošlo k vítězství německé vlajky, díky čemuž německý národ teprve nyní vyjde vstříc své vnitřní a vnější svobodě? Nebylo to tak snad, vy odporní a zatracení učni? K tomu už patří notná dávka židovské drzosti, přisuzovat nyní vinu za rozvrat vojenské porážce, zatímco centrální orgán všech zemských zrádců, Berlínský "Vpřed", přece psal, že německý národ tentokrát nesmí domů vítězně přinést svou vlajku! A nyní by to měl být důvod našeho rozvratu?

Bylo by samozřejmě bezvýznamné, chtít se dohadovat s těmito zapomnětlivými lháři, a proto bych s nimi také neztratil ani slovo, kdyby ovšem tento nesmysl zcela bezmyšlenkovitě nepapouško valo tolik lidí, aniž by k tomu byli podněcováni právě zlomyslností nebo vědomou nepravdomluvnosti. Dále by tyto výklady měly našim agitačním bojovníkům nabídnout pomocné prostředky, které jsou bez toho velmi nutné právě v době, kdy se vyslovené slovo dotyčnému často překroutí již v jeho ústech. Proto je k názoru, že prohraná válka je vinna na rozvratu Německa, nutno poznamenat následující: Zajisté, že prohraná válka měla pro budoucnost naší vlasti obrovský význam. Avšak samotná její prohra není příčinou, nýbrž zase jenom důsledkem jiných příčin. A že nešťastný konec tohoto boje na život a na smrt musí zákonitě vést ke zhoubným následkům, bylo každému prozíravému a nezlomyslnému člověku naprosto jasné. Bohužel však existovali také lidé, u kterých zřejmě tento názor ve správný čas chyběl, nebo kteří proti své nejlepší vůli tuto pravdu nejprve odmítali a posléze popírali. Z valné části to byli ti, kteří po splnění svých tajných přání náhle pozdě pochopili katastrofu, která byla způsobena jejich zásluhou. Oni sami jsou však viníci rozvratu a ne prohrané válka, jak nyní rádi s oblibou tvrdí. Neboť její prohra byla pouhým důsledkem jejich činů a ne jak se nyní snaží tvrdit, výsledkem špatného velení. Ani nepřítel se neskládal ze zbabělců, i on uměl umírat, jeho počet byl od prvního dne větší, než počet německých vojáků, a jeho technické vybavení mělo k dispozici arzenály celého světa. Přesto se ze světa nedá smazat skutečnost, že německých vítězství, která byla po celé čtyři roky vybojována proti celému světu, bylo, přes všechno hrdinství a přes veškerou organizaci, dosaženo jen díky uvážlivějšímu velení. Organizace a velení německé armády bylo to nejmocnější, co tato zeměkoule kdy spatřila. Její nedostatky spočívaly pouze v hranicích všeobecných lidských možností: To, že se tato armáda zhroutila nebyla příčina našeho dnešního neštěstí, nýbrž pouze důsledkem dalších zločinů, důsledkem, který však bohužel sám vedl k začátku dalšího a tentokrát zřetelnějšího rozvratu. Že je tomu tak, vyplývá z následujícího:

Musí vojenská porážka vést beze zbytku k takovému stržení národa a státu? Odkdy je něco podobného výsledkem nezdařené války? Mohou vůbec národy po prohraných válkách zaniknout? Odpověď na to může být velmi krátká : pouze tehdy, pokud národy po vojenské porážce obdrží účet za jejich vnitřní rozklad, zbabělost, bezcharakternost a nedůstojnost. Pokud tomu tak není, pak se vojenská porážka stává spíše popudem k nadcházejícímu obrovskému rozmachu, než náhrobkem bytí daného národa. Historie nám nabízí bezpočet příkladů k doložení tohoto tvrzeni. Bohužel vojenská porážka německého národa není pouze nezaslouženou katastrofou, nýbrž zasloužený trest věčné odplaty. Tuto porážku jsme si více než zasloužili. Je pouze největším vnějším úkazem úpadku, mezi celou řadou úpadků vnitřních, které snad zůstávají skryty před zraky většiny lidi, nebo které člověk, dle Vogela a

Strausse, vidět nechce. Vždyť se podívejme na doprovodné úkazy, za kterých německý národ tuto porážku přijal. Nevyjadřovala se snad v mnoha kruzích nejnestoudnějším způsobem právě radost nad neštěstím, které potkalo vlast? Kdo však může dělat něco takového, pakliže si skutečně tento trest nezasloužil? A nezašlo se snad ještě dál a nechlubilo se snad tím, že konečně donutilo frontu k ústupu? A to nečinil nepřítel, ne, ne, tyto hříchy spočívají na německých bedrech! Postihlo je snad neštěstí neprávem?

Ve způsobu, jakým německý národ přijal svou porážku lze nejzřetelněji rozpoznat, že pravou příčinu našeho rozvratu musíme hledat někde úplně jinde, než v čistě vojenské ztrátě několika pozic, nebo neúspěchu několika ofenzív. Nebo, pokud by fronta selhala jako taková a dostalo-li by se přes ni do vlasti osudové neštěstí, pak by německý národ přijal porážku zcela jinak. Snášel by následné neštěstí se zatnutými zuby, nebo by ho oplakával s uchvacující bolestí. Poté by zlost a hněv naplnil srdce proti nepříteli, který se záludnou náhodou, nebo také vůlí osudu stal vítězem. Potom by celý národ, podobně jako římský senát, vzdal s vůdcem otčiny hold poraženým divizím za jejich dosavadní oběti s prosbou aby se nehněvaly na říši. Samotná kapitulace by byla podepsána pouze s rozumem, zatímco srdce by již bila pro nadcházející povstání. Tak by byla přijata porážka, za kterou by mohl samotný osud. Poté by se nikdo nesmál a netancoval, nevychvaloval by zbabělost, a neoslavoval by porážku, nikdy by nehanil bojující vojsko a nevláčel by jejich vlajky blátem, a především by nikdy nedošlo k nejstrašnějšímu úkazu, kdy jeden anglický důstojník, plukovník Repington opovržlivě prohlásil: "Mezi Němci je každý třetí muž zrádce". Ne, tento mor by se nikdy nerozlil do takového smrtelného proudu, ve kterém během posledních pěti let utonul poslední zbytek úcty ze strany ostatního světa. V tom lze nejlépe spatřit ono lživé tvrzení, že prohraná válka byla příčinou německého zhroucení. Ne, toto vojenské zhroucení bylo samo pouhým důsledkem celé řady chorobných projevů a jejich osnovatelů, kteří již v časech míru napadali Německý národ. To byl ten první, všem zřetelně viditelný katastrofální důsledek mravního a morálního jedu, úbytku pudu sebezáchovy a domněnek těch, kteří již před spoustou let začali podhrabávat základy národa a říše.

K tomu však patřila bezedná prohnanost židovstva a jejich marxistických bojových organizaci, kteří svalili vinu za tento rozvrat právě na muže, který se jako jediný s nadlidskými silami a energií pokoušel zabránit katastrofě, kterou sám moc dobře předvídal, a uchránit tak národ před dobou toho nejhlubšího ponížení a potupy. Tím, že byl Ludendorf označen za viníka prohry světové války, byla jedinému nebezpečnému žalobci, který by mohl vystoupit proti všem zrádcům národa, z ruky vyrvána zbraň morálního práva. Vycházelo se přitom ze zcela správného předpokladu, že ve velké lži je ukryt určitý faktor věrohodnosti, a že široké masy daného národa se v nejhlubším jádru svého srdce zkazí snadněji, než že by se vědomě a úmyslně staly nedobrými, pročež ve své primitivní prostotě citů padnou velké lži za oběť snadněji, než malé, neboť samy zřejmě občas k malým lžím sahají. Podobná nepravda jim vůbec nepřijde na mysl, a ani příště neuvěří v možnost tak nehorázné drzosti hanebného překrucování. Ano, i při samotném vysvětlování ještě dlouho pochybují a váhají, ale nakonec minimálně nějakou příčinu přece jenom přijmou jako pravdu. A tím i z nejdrzejší lži vždy něco zbude a uvízne, skutečnost, kterou všichni velcí lháři a spolky lhářů tohoto světa moc dobře znají a proto i hanebně používají.

Největšími znalci těchto možností použití lží a pomluv byli vždy Židé. Vždyť i jejich celá existence je vybudována na jedné obrovské lži, totiž že se u nich jedná o náboženské bratrstvo, zatímco se to točí kolem jedné rasy. Jako taková ukřižovala jednoho z největších duchů lidstva s navždy platnou větou fundamentální pravdy: nazval je "největšími mistry lží". Kdo toto není schopen rozpoznat, nebo to rozpoznat nechce, nebude už nikdy na tomto světě schopen pomoci pravdě k vítězství.

Německý národ může skoro hovořit o velkém štěstí, že doba jeho vleklé nákazy se naráz zvrhla do tak hrozné katastrofy, neboť v jiném případě by národ zahynul snad pomaleji, ale o to jistěji. Choroba by se stala chronickou, zatímco v této akutní formě rozvratu se stala zřetelnou a názornou i pro zraky široké masy. Člověk se nestal náhodou snáz pánem moru, než tuberkulózy. Jedna přichází v hrozných, člověka mobilizujících smrtelných vlnách, druhá se pomalu plíží. První vede ke strašlivé bázni, druhá k pozvolné lhostejnosti. Důsledkem však je, že k jedné člověk přistupuje s celkovou bezohledností, zatímco tuberkulózu se pokouší potlačit tlumícími prostředky. A tak se stal pánem moru, zatímco tuberkulóza ovládá jeho samotného.

Stejně je to i s nemocemi národů. Pokud se neprojeví katastrofálně, začne si na ně člověk zvykat a posléze na ně umírá, i když až po čase, ovšem o to zaručeněji. Potom už je to pouhé

štěstí, ač patřičně hořké, když se osud rozhodne zasáhnout do tohoto pomalého hnilobného procesu a náhlým úderem upozorní napadeného na konec této nemoci. Neboť poté přichází podobná katastrofa častěji, než jen jednou. Může se pak lehce stát příčinou léčby, která však může být nasazena pouze s největší odhodlaností.

Avšak i v tomto případě je opět předpokladem rozpoznání vnitřních důvodu, které daly podnět přicházejícím onemocněním.

Také zde zůstává nejdůležitějším úkolem rozlišení původce od jím způsobených stavů. To bude o to těžší, o co déle se návaly nemoci u národa nacházejí a o co více se mu již staly přirozenou sounáležitostí. Může se lehce stát, že se po určité době naprosto škodlivé jedy mohou považovat za součást národa, nebo být trpěny coby nutné zlo, takže se pak vůbec nemusí považovat za nutné hledat cizího původce těchto onemocnění.

V dávném míru předválečných let se tedy zřejmě vyskytly určité vady, které byly jako takové také identifikovány, ačkoliv se o ně nikdo, tedy až na pár výjimek, v podstatě vůbec nestaral. Tyto výjimky byly také zde v první řadě projevy hospodářského života, které těmto jedincům přišly na vědomí silněji, než škody v celé řadě jiných oblastí.

Byla spousta dekadentních údobí, která měla být podnětem k opravdovému zamyšlení.

Z hospodářského pohledu by se mělo poznamenat následující: Díky rychlému rozmnožováni německého národa před válkou se objevovala otázka zajišťování denního chleba stále vyhraněnějším způsobem v popředí všech politických a hospodářských myslitelů a obchodníků. Bohužel se nikdo nemohl rozhodnout přistoupit k jedinému možnému řešení, nýbrž věřilo se, že cíl se dá dosáhnout i levnější cestou. Zřeknutí se získávání nových území a jeho nahrazení členstvím světové hospodářské poroby muselo na konci zákonitě vést jak k neomezené, tak i škodlivé industrializaci.

Prvním následkem největšího významu bylo tímto vyvolané oslabení rolnického stavu. Stejnou měrou, jakou byl oslabován, narůstala stále masa městského proletariátu, až byla nakonec rovnováha zcela ztracena.

Nyní však také vyšel najevo strohý rozdíl mezi chudými a bohatými. Blahobyt a chudoba žily tak blízko vedle sebe, že následky toho mohly a musely být velmi smutné. Bída a část nezaměstnanost si začaly pohrávat s člověkem a zanechávaly za sebou pouze nespokojenost a roztrpčení. Následkem toho se zdál být politický třídní rozkol. Během hospodářského rozkvětu byla bída čím dál tím větší a neustále se prohlubovala, až to přišlo tak daleko, že se přesvědčení "takto už to dále přece nemůže jít", stalo všeobecným, aniž by si lidé o tom, co by mělo přijít, dělali, nebo dokonce mohli udělat nějakou představu. Byly to typické signály nejhlubší nespokojenosti, která se tímto způsobem pokoušela projevit. Horší než to však byly jiné fenomény následků, které sebou přineslo prohospodaření národa. Právě v tom rozměru, kdy se hospodářství stává pánem státu, stávají se peníze bohem, kterému je vše podřízeno a před kterým se každý klaní. Stále častěji byli nebeští bohové coby zastaralí a přežilí odkládáni do kouta, a místo toho bylo kadidlo přinášeno modle mamonu. Dostavila se opravdu hrozná zvrhlost, hrozná především proto, že se dostavila v čase, kdy národ měl, více než kdy jindy, zapotřebí toho největšího hrdinského smýšlení v této hrozící kritické hodině. Německo se muselo vzchopit, a jednoho dne se s mečem v ruce postavit za pokus zajistit si svůj denní chléb.

Nadvláda peněz však bohužel byla stvrzována i z míst, která se tomu především měla postavit na odpor. Jeho císařská výsost jednala nešťastně, když vtáhla především šlechtu do bankovních kruhů nového finančního kapitálu. Samozřejmé by se mu mělo připočítat k dobru, že bohužel ani Bismarck v tomto směru nerozeznal nebezpečí. Tím začali hodnotu peněz zastupovat pomyslní moralisté, neboť bylo jasné, že takovým způsobem musí být šlechtický meč velmi brzy nahrazen mečem finančním. Peněžní operace jsou snadnější než bitvy. Proto to také pro skutečného hrdinu nebo státníka již nebylo lákavé, být dáván do souvislostí s prospěchářským bankovním Židem. Skutečně zasloužilý muž nemohl mít zájem o udělení levných řádů, nýbrž tyto s poděkováním odmítl. Avšak i z čistě pokrevního hlediska byl tento vývoj velice smutný. Šlechta čím dál tím více ztrácela rasové předpoklady pro svou existenci.

Obrovský hospodářský úpadek byl pomalým ukrajováním osobního vlastnického práva a pozvolným přechodem celého hospodářství do vlastnictví akciových společností. Tím práce díky nesvědomitým podvodníkům poklesla na úroveň spekulačního objektu. Odcizování vlastnictví vzhledem k pracujícím bylo vystupňováno do té nejvyšší míry. Burza začala triumfovat a počala se, pomalu ale jistě, chystat převzít pod svou kontrolu a ochranu život celého národa.

Zmezinárodňování německého hospodářství bylo již před válkou praktikováno oklikami přes akcie. Samozřejmě, že se část německého průmyslu snažila s rozhodností chránit před tímto osudem. Avšak posléze také padla za oběť útoku žádostivému finančnímu kapitálu, který tento boj vybojoval především s pomocí svých nejvěrnějších soudruhů z marxistického hnutí.

Neustálý boj proti německému těžkému průmyslu byl zřetelný začátek zmezinárodňování německého hospodářství, prováděného marxisty, které však mohlo být dovedeno do úplného konce teprve vítězstvím marxistické revoluce. Zatímco píši tyto řádky, povedl se generální útok na říšskou železnici, která nyní bude převedena do rukou mezinárodního finančního kapitálu. Mezinárodní sociální demokracie tak dosáhla svého dalšího nejvyššího cíle.

Jak dalece se toto prohospodaření německého národa podařilo, lze nejzřetelněji spatřit v tom, že konečně po skončeni války jeden z vedoucích osob německého průmyslu a především obchodu vyjádřil mínění, že hospodářství by jako takové bylo s to vystavět znovu Německo. Tento nesmysl byl vyprávěn právě v momentě, kdy Francie založila výuku na svých školách v první řadě opět na humanistických základech, aby tak předešla tomuto omylu, jako kdyby národ a stát za svou existenci nevděčil hospodářství, nýbrž věčným pomyslným hodnotám. Výrok, který tehdy Stinnes do světa vypustil, způsobil neuvěřitelný zmatek. Okamžitě se ho chytli, aby ho s podivuhodnou rychlostí učinili vůdčím motivem všech těch mastičkářů a pokoutných lékařů, které osud od revoluce pasoval na německé "státníky". Jedním z nejzhoubnějších úkazů rozvratu v předválečném Německu byla všudypřítomná, kolem sebe kousající polovičatost ve všem a v každém.

Tato polovičatost je vždy důsledkem nějaké nejistoty z nějaké věci, stejně jako i zbabělosti vycházející z toho, či onoho důvodu. Tato choroba je pak ještě podporována výchovou.

Německá výchova byla před válkou stižena mimořádně mnoho nedostatky. Byla velmi omezena jednostranným způsobem kultivace pouhých vědomostí na úkor znalostí. Ještě menší váha se kladla na výchovu charakteru jedince, - pakliže je toto vůbec možné -, ještě méně na požadavky zodpovědnosti a vůbec žádná na výchovu vůle a rozhodnosti. Jejími výsledky skutečně nebyli silní jedinci, ale spíše poddajní "mnohoznalci", za které jsme my Němci před válkou všeobecně platili, a tomu odpovídajíce jsme byli i hodnoceni. Každý měl Němce rád, neboť byl všude dobře použitelný, ale nikdo si ho valně nevážil, právě z důvodu jeho slabé vůle. Nebylo to pro nic za nic, že právě on ztratil skoro nejlehčeji ze všech národů svou národnost a svou vlast. Pěkné přísloví "S poddajností nejdál dojdeš" hovoří za všechno. Právě nejosudověji se tato poddajnost zobrazila ve formě, dle které bylo dovoleno přistupovat k mocnáři. Forma vyžadovala: nikdy neodmlouvat, nýbrž schvalovat vše, co Jeho výsost ráčí uznat za dobré. Právě na tomto místě bylo co nejvíce zapotřebí svobodné mužské důstojnosti, jinak musela jednoho dne celá monarchistická instituce, díky takovému patolízalství zaniknout, neboť to bylo patolízalství, a nic jiného! A pouze bídní patolízalové a podlézači, zkrátka cel dekadence, která se odjakživa cítila dobře v blízkosti nejvyšších trůnů, coby spravedlivé a řádné duchovenstvo, byla zodpovědná za to, že tento druh komunikace s nositeli koruny byl jediným platným! Tito nejpoddanější kreatury odjakživa dokazovali, při vším respektu jejich pánů a chlebodárců, svou mrzutost vůči ostatnímu člověčenstvu, a nejvíce pak, když se s drzým výrazem ráčili ostatním hříšníkům představit, jako jediní správní monarchisté. Jaká drzost vypouštět takové šlechtické, či spíš nešlechtické škrkavky! Neboť ve skutečnosti byli právě tito lidé hrobkou monarchie a obzvláště monarchistických myšlenek. Jinak to snad ani není myslitelné. Vždyť muž, který je připraven postavit se za určitou věc nemůže být žádný pokrytec a bezcharakterní patolízal. Když jde skutečně, ve vší vážnosti o zachováni a podporu nějak, instituce, zůstal by jí věrný do nejhlubšího koutu svého srdce, a nezačal by se vykrucovat při prvních úkazech jejího poškození. Nikdy by nepokřikoval na veřejnosti, jak to ostatně prolhaným způsobem dělali demokratičtí "přátelé" monarchie, nýbrž by se pokusil jeho výsost, nositele koruny, vážně varovat a radit mu. Nemohl a nesměl by se přitom snížit ke stanovisku, že Jeho výsosti přesto zůstane volné pole k rozhodování a jednání, které by zcela zřetelně muselo vést a také by vedlo k pohromě, nýbrž v tomto případě by musel monarchii chránit před samotným monarchou, a to za každou cenu. Kdyby váha tohoto zřízeni ležela pouze v rukou dotyčného panovníka, byla by to ta nejhorší instituce, kterou si člověk vůbec může představit. Neboť monarchové jsou pouze zřídka výběry moudrosti a rozumu, nebo jen charakteru, jak se to rádo traduje. Tomu věří pouze profesionální patolízalové a pokrytci, avšak rovní lidé, a ti jsou přece to nejcennější, co stát má, se mohou hájením takového nesmyslu pouze cítit odstrkováni. Pro

ně je prostě historie historií, a pravda pravdou, i když se přitom jedná o monarchu. Ne, štěstí vlastnit velkého monarchu coby velkého člověka, se dostává národům jen velice zřídka, takže musí být spokojeni už s tím, když zlomyslnost osudu minimálně netrvá na nejhloupějším omylu.

Potud nemůže hodnota a význam monarchistických myšlenek spočívat na pouze samotném monarchovi, leda že by se nebesa rozhodla usadit korunu na hlavu geniálnímu hrdinovi, jako byl Friedrich Veliký, nebo moudrému charakteru Wilhelma I. To se však stává jednou za sto let, a ne častěji. Jinak přestupuje myšlenka před osobnost, přičemž smysl zřízení by měl být v samotné instituci. Tím však monarcha spadává sám do kruhu služebníků. I on se nyní stává kolečkem v tomto přístroji a je mu také jako takový zavázán. Nyní se i on musí podrobit vyššímu cíli, a každý, kdo mlčky připouští, aby se nositel koruny podílel na těchto zločinech, místo aby mu v tom zabránil, přestává být monarchistou. Pokud by smysl neležel v myšlence, nýbrž za každou cenu v "posvěcené" osobě, nemohlo by nikdy dojít k odstaveni očividně duševně chorého knížete.

Je nutné se toho dnes již vzdát. Neboť v poslední době se opět z úkrytů stále častěji objevují zjevy, jejichž žalostné vystupování přeci nemá nic společného s rozvratem monarchie. Tito lidé nyní hovoří s určitou naivní drzostí stále více o "jejich králi", kterého přece před pár lety, v kritické době nechali ve štychu, a každého, kdo odmítá přistoupit na jejich prolhané tirády, označují za špatného Němce. A ve skutečnosti jsou to zase jenom ti zbabělci, kteří v roce 1918 utíkali a dezertovali před každou rudou páskou, a svého krále nechali králem, halapartnu vyměnili co nejrychleji za výcházkovou hůl, nasadili si neutrální kravaty, a poté beze stopy zmizeli, aby se z nich stali počestní občané! Tito královští bojovníci tehdy zmizeli jedním rázem. A teprve poté, co se zásluhou jiných uklidnila revoluční bouře alespoň do té míry, že se opět dalo zvolat "Sláva králi, sláva", začali tito služebníci a poradci koruny opět opatrně vylézat. A nyní jsou tedy všichni opět zde, a pátravým zrakem se opět toužebně ohlížejí po egyptském hrnci plném masa, mohou se jen ztěží udržet před věrností královskému dvoru a touhou po činech, než se zase jednoho krásného dne objeví nějak rudá páska, a ten přízrak staré monarchie se opět nanovo ztratí, tak jako myš, když se objeví kočka!

Kdyby si za to nemohli sami monarchové, mohl by je člověk pouze co nejsrdečněji politovat, tak jako jejich dnešní obhájci. Na každý pád si však mohou být jisti, že s podobnými rytíři se přichází o trůny, avšak nedobývá se korun.

Tato devótnost však byla chybou naší celkové výchovy, která se nyní na tomto místě vymstila přímo úděsným způsobem. Neboť díky jí se u všech dvorů mohly držet tyto žalostné přízraky, které pozvolna podhrabávaly základy samotné monarchie. Když se pak budova konečně začala nachylovat, zmizely náhle, jako by je odvál vítr. Samozřejmě, zbabělci a patolízalové se přece nenechají kvůli svému pánovi zabít. To, že to monarchové nevěděli, a ze z sady ani nechtěli vědět, se stalo odedávna jejich záhubou.

Následným projevem špatné výchovy je obava ze zodpovědnosti a z toho plynoucí slabost v řešeni samotných životně důležitých problémů. Výchozí bod této nákazy spočívá velkým dílem v parlamentní instituci, ve které se nezodpovědnost pěstuje přímo coby čistá kultura. Bohužel však toto onemocnění přechází i do zbytku celospolečenského života, a nejvíce pak do státního. Všude se začalo vyhýbat zodpovědnosti a z tohoto důvodu se nejraději sahalo k polovičatým a nedostačujícím opatřením. Vždyť při jejím použití se míra osobní zodpovědnosti otiskla vždy na ten nejmenší obsah.

Je potřeba pouze srovnat postoj jednotlivých vlád vůči celé řadě skutečně škodlivých úkazů našeho veřejného života, z čehož lze snadno rozpoznat strašlivý dosah této všeobecné polovičatosti a obavy ze zodpovědnosti. Vydvihnu pouze několik případů z celé spousty stávajících příkladů: v novinářských kruzích se tisk rád často označuje za "velmoc" ve státě. A její význam je skutečně obrovský. To se vůbec nesmí podceňovat, vždyť ovlivňuje pokračování výchovy v následujícím stáří. Její čtenáři se dají rozdělit do tří skupin: Za prvé do té, která věří všemu co si přečte. Za druhé do té, která nevěří ničemu. A za třetí do hlav, které přečtené kriticky prověří a poté posoudí. První skupina je co do počtu zdaleka největší. Skládá se ze širokých vrstev obyvatelstva a představuje z tohoto hlediska duševně nejjednodušší část národa. Nedá se však rozdělit podle povolání, nýbrž nanejvýš podle všeobecných inteligenčních koeficientů. K ní patří všichni, kteří nemají samostatné myšlení ani vrozené, ani naučené, a kteří dílem z neschopnosti, a dílem z neznalosti věří všemu, co se jim, vytištěno černé na bílém předloží. K nim patří i ona skupina lenochů, kteří snad umějí sami přemýšlet, ale ze samé lenosti radši vděčně sáhnou po všem, co už vymyslel

někdo jiný, s tím skromným předpokladem, že tento se snažil tou správnou měrou. U všech těchto lidí tedy, kteří představují široké masy obyvatelstva, bude tedy vliv tisku nesmírně obrovský. Nejsou schopni a nebo nehodlají sami prověřit to co jim je předkládáno, takže jejich celkový přistup k denním problémům je odkázán skoro výhradně na vnějškové ovlivňování ostatními. To může být výhodou tehdy, když jejich poučování provádí poctivá a pravdu milující strana, stává se však pohromou, pokud se toho chopí lháři a lumpové. Druhá skupina je co do počtu výrazně menši. Skládá se z části z členů, kteří zprvu patří k první skupině, ale po dlouhých trpkých zklamáních se nyní dostali do opačné pozice, a nevěří ničemu, co jim v tištěné podobě dostane ke zrakům. Nenávidí všechny noviny, a buďto je vůbec nečtou, a nebo se bez výjimky vztekají nad obsahem, neboť dle jejich názoru se skládá stejně jenom ze lží a nepravd. Tito lidé se jen těžko zpracovávají, neboť se i k pravdivým informacím staví stále velmi nedůvěřivě. Tím jsou ztraceni pro jakoukoliv pozitivní činnost.

Třetí skupina je zdaleka nejmenší. Skládá se z opravdu duchovně vyspělých mozků, kteří rozvinuli své přírodní nadání a svou výchovu a naučili se samostatně myslet, kteří se snaží vytvořit si o všem, co je jim předloženo, svůj vlastní názor, a kteří vše, co přečetli, ještě jednou co nejdůkladněji prověřují a sleduji další vývoj událostí. Nikdy by nečetli noviny, aniž by u toho nepřemýšleli, proto to vydavatel u této skupiny nemá vůbec lehké. Novináři tento druh lidí milují, i když s určitou rezervovaností.

Pro příslušníky třetí skupiny není nesmysl, který se objevil v těch, či oněch novinách, takovým nebezpečím, ba je pro ně bezvýznamné Stejně si v průběhu svého života zvykli na to, že v každém novináři se ze zásady skrývá šibal, který pravdu tvrdí pouze někdy. Bohužel význam těchto znamenitých lidí spočívá pouze v jejich inteligenci, nikoliv v jejich množství - jaké neštěstí právě v době, kdy moudrost není ničím a majorita vším! Dnes, kdy rozhoduje hlasovací lístek masy, leží rozhodující význam právě ve velkých skupinách, a tato je na prvním místě: stádo naivních a lehkovážných.

V zájmu státu a národa by v první řadě mělo být, aby se tito lidé nedostali do rukou špatných, nevzdělaných, nebo dokonce zlomyslných vychovatelů. Stát má proto povinnost dohlížet na jejich výchovu, aby se tak zabránilo každému zlořádu. Měl by se přitom zaměřit především na tisk, neboť jeho vliv na tyto lidí je zdaleka největší a nejpronikavější, neboť nepůsobí pouze dočasně, nýbrž průběžně. V jednotnosti a věčném opakováni této výuky spočívá její neslýchaný význam. Pokud tedy někde, tak především zde stát nesmí zapomínat, že účelu slouží všechny prostředky. Nesmí se nechat zmást a obelhat flákači takzvané "svobody tisku" a zanedbávat svoji povinnost a upírat národu jeho stravu, kterou potřebuje a která mu dělá dobře. Musí si se vší bezohlednou rozhodností zajistit tento prostředek výchovy lidu a postavit ho do služeb národa a státu.

Jakou stravu však německý předválečný tisk lidem předkládal? Nebyl to snad nejprudší jed, který si člověk vůbec může představit? Nebyl snad srdcím našeho národa naočkováván nejhroznější pacifismus právě v čase, kdy se celý ostatní svět již šikoval k pomalému, ale jistému zaškrcení Německa? Nenaléval snad tento tisk již v dobách míru do mozků národa pochybnosti o nároku na vlastní stát, aby tak touto volbou prostředků omezil především jeho obranyschopnost? Nebyl to snad německý tisk, který našemu lidu tak lahodně předkládal nesmysl "západní demokracie", až tento nakonec, polapen všemi těmi tirády, uvěřil, že svou budoucnost může vložit do rukou jakéhosi lidového svazu? Nepomáhal snad vychovávat náš lid k bídné nemravnosti? Nebyla jimi snad zesměšňována morálka a mravnost, coby zpátečnictví a šosáctví, až se i náš národ stal "moderním"? Nepodkopával snad trvalými útoky samotné základy státní autority tak dlouho, že pak stačil jediný náraz, kterým se zbortila celá budova? Nebojovala snad kdysi všemi prostředky proti každé vůli dát státu, co státu jest, neshazovala snad neustálou kritikou vojko, nesabotovala všeobecnou brannou povinnost, nenabádala k odmítání důvěry v armádu, atd., dokud se nedostavil úspěch? Činnost takzvaného liberálního tisku byla hrobnickou prací na německém národu a Německé říši. O marxistických lživých letácích by se vůbec mělo pomlčet. Pro ně je lež stejná, životně důležitá, jako myši pro kočku. Vždyť jejich úkolem je pouze zlomit v národu jeho lidovou a národní páteř, aby ho tak připravili na otroctví mezinárodního kapitálu a jeho pánů - Židů. Co však stát podniknul proti masovému trávení celého národa? Nic, ale zhola nic! Pár směšných nařízení, pár pokut za příliš vznětlivé ničemnosti, a to bylo vše. Zato se doufalo, že díky lichotkám, díky uznání "hodnoty" tisku, jeho významu, jeho "výchovného poslání" a podobných nesmyslů, se tento mor zmírní. Židé to však přijali s výsměchem.

Důvod tohoto potupného jednání státu neležel ani tak v nerozpoznání nebezpečí, jako spíš v do nebe volající zbabělosti a z toho plynoucí polovičatosti všech rozhodnutí a opatření. Nikdo neměl tu odvahu sáhnout k pronikavým radikálním prostředkům, nýbrž se zde, jako i všude jinde, fušovalo s polovičatými recepty, a místo toho, aby se přímou ranou zasáhlo přímo srdce, dráždily se nanejvýše zmije. A to všechno s tím výsledkem, že nejenom vše zůstalo při starém, ale naopak, že moc institucí, které bylo potřeba zničit, rok od roku vzrůstala.

Obranný boj tehdejší německé vlády proti tisku převážně židovského původu, který pomalu hubil národ, neměl naprosto žádný směr, byl bez rozhodnosti, a především bez jakéhokoliv zřetelného cíle. Intelekt tajné rady zde naprosto zklamal, a to jak v odhadu významu tohoto boje, tak i ve výběru prostředků a stanovení jasného plánu. Pobíhalo se bezplánovitě sem a tam, občas se, když moc kousala, zavřela na pár týdnů nebo i měsíců nějaká ta novinářská zmije, avšak samotné hadí hnízdo bylo ponecháno na pokoji.

Samozřejmě, dílem to byl důsledek nekonečně lstivé taktiky židovstva na straně jedné, a na druhé skutečně hloupost, nebo bezstarostnosti tajné rady. Na to byl Žid moc vychytralý, než aby si zároveň nechal napadnout celkový tisk. Ne, část tisku tu byla k tomu, aby mohla krýt jeho zbytek. Zatímco marxistický tisk vytáhl tím nejsprostším způsobem do boje proti všemu, co je lidem svaté, napadajíce tím nejhanebnějším způsobem stát a vládu, popouzejíce proti sobě velké skupiny obyvatelstva, působily občansko-demokratické židovské noviny zdáním slavné objektivity, vystříhavší se trapně všech silných slov, neboť přesně věděly, že všechny duté hlavy dokážou věci hodnotit pouze povrchně, nemajíce schopnost vniknout do jejich podstaty, takže měří hodnotu věci právě jen z vnější stránky, místo jejího obsahu. Lidská slabost, která zasluhuje povšimnutí.

Pro tyto lidí jsou noviny jako "Frankfurter Zeitung" samozřejmě vzorem veškeré slušnosti. Nikdy nepoužívají hrubé výrazy, odmítají jakoukoliv tělesnou brutalitu, a neustále apeluji na boj s "duchovními" zbraněmi, který leží podivuhodným způsobem na srdci právě bezduchým lidem. To je jeden z výsledků naší polovičaté výchovy, která člověka odpoutává od přírodního instinktu, pumpuje do nich určité vědomosti, bez toho, že by je mohla dovést ke konečnému poznání, že pevná a dobrá vůle sami o sobě nejsou nic platné, nýbrž že zde musí být vlastní, a sice vrozený rozum. Konečné poznání je však vždy porozumění pudové podstatě, to znamená, že člověk nikdy nesmí upadnout v šílenství a věřit, že je povolán býti pánem a znalcem přírody, jak by mu to domýšlivost polovičaté výchovy mohla zprostředkovávat, nýbrž musí porozumět fundamentální nezbytnosti řízení přírody, a pochopit, jak je i jeho existence zde podřízena těmto zákonům věčného boje a zápasu směrem výše.

Právě pro naši duchovní polovinu světa Židé vydávají takzvané noviny inteligence. Pro ně jsou tištěny "Frankfurter Zeitung" a "Berliner Zeitung", pro ně je naladěn tón, a na ně takto působí. Zatímco se velmi pečlivě vyhýbají všem očividně vnějším hrubým formám, zasévají nicméně z jiných nádob jed do srdcí svých čtenářů. Za lahodného zvuku libých tónů a slovních obratů se jim snaží nabalamutit, že hybnou silou jejich počínání jsou skutečně jenom čisté vědomosti, nebo dokonce morálka, zatímco ve skutečnosti to je pouze jak geniální, tak i prohnané umění vyrazit tímto způsobem protivníkovi zbraň proti tisku z jeho ruky. Protože zatímco jedni pláčou nad nesnázemi, věří všichni hlupáci o to snáz, že se u druhých jedná pouze o lehké výstřelky, které však nikdy nesmí vést k porušování svobody tisku, jak se nazývá to darebáctví tohoto beztrestného obelhávání a otravováni lidu. A tak se člověk ostýchá vystoupit proti tomuto banditismu, neboť se obává, že proti sobě bude mít okamžitě cel ý "počestný" tisk. Obava, kterou je také nutno zdůvodnit. Neboť jakmile se člověk pokusí vystoupit proti jedněm z těchto ostudných novin, napadnou všechny ostatní jeho stranu, ani za živý svět ne snad proto, že by obhajovali svůj způsob boje, nedej bože, jedná se pouze o princip svobody tisku a svobodu veřejného míněni. Pouze to má být obhajováno, nic jiného. Před tímto zvukem slábnou i ti nejsilnější mužové, vždyť vychází z úst samých" slušných" listů.

A tak může jed vnikat a působit v celém krevním oběhu našeho národa, bez toho, že by stát měl dostatek síly, aby se stal vládcem nad touto nemocí. Ve směšných polovičatých prostředcích, které proti tomu nasadil, se již zrcadlil hrozící rozklad říše. Neboť instituce, která se rozhodla přestat se bránit všemi dostupnými zbraněmi, již prakticky neexistuje. Každá polovičatost je zřetelné znamení vnitřního rozkladu, po němž dříve či později musí a bude následovat i vnější rozvrat.

Věřím, že současná, správně vedená generace může toto nebezpečí opanovat mnohem snadněji. Zažila spoustu věci, které velmi posílily nervy všem, kteří je doposud neztratili.

Zajisté bude i v budoucnu Žid ve svých novinách zvedat žalostný hlas, když se jednoho dne dotkne ruka spravedlnosti jeho milovaného hnízda, a učiní přítrž tomu tiskovému zlořádu, a postaví tento výchovný prostředek do služeb státu, a nenechá ho více v državě nepřátel národa. Třiceti centimetrový granát syčí pořád ještě mnohem více než tisíc židovských novinářských zmijí, a proto - jen je nechejte syčet!

Další příklad polovičatosti a slabosti v životně důležitých otázkách národa u vedení předválečného Německa je následující: paralelně k politické, mravní a morální nákaze národa existuje již spoustu let o neméně hrůzná zdravotní nákaza lidského těla. Syfilis začal řádit především v našich velkoměstech čím dál tím více, zatímco tuberkulóza sklízí svou smrtelnou úrodu skoro v celé zemi. Přesto, že v obou případech byly následky pro národ přímo příšerné, nepodnikla se proti nim žádná rozhodující opatření. Především u syfilidy se dá chování státních a lidových orgánů označit za kapitulaci. Při vážně míněném potírání by se muselo zasáhnout zcela jinak, než se ve skutečnosti stalo. Vymyšlení léčivých prostředků sporného typu, stejně jako jejich obchodní využití této epidemii moc neuškodilo, i zde přicházel do úvahy pouze boj proti jejich příčině a ne potírání jejího důsledku. Příčina ale leží v první řadě v naší prostitucí lásky. I kdyby jejím výsledkem nebyla tato přírodní nákaza, byla by přesto jednou z největších vad našeho národa. Neboť stačí již morální pustošení, které sebou nese, aby národ pomalu ale jistě zhynul. Toto požidovšťováni našeho duševního života a mamonizace párového pudu dříve či později zahubí naše celkové potomstvo. Namísto silných dětí s přírodním vnímáním se budou rodit pouze ubohá zjevení finanční účelnosti. Neboť to se stává čím dál tím více základem a předpokladem našich manželství. Avšak láska dovádí někde jinde. Po určitý čas se samozřejmě i zde člověk může vysmívat přírodě, avšak pomsta ho nemine, dostaví se pouze později, nebo lépe lidé ji rozpoznají příliš pozdě. Jak zhoubné jsou však pro manželství následky dlouhotrvajícího pohrdání přírodními předpoklady, se dá rozpoznat u naši šlechty. Zde lze spatřit výsledky rozmnožování, které spočívá z jedné strany na čistě společenské nutnosti, a z druhé pak na finančních důvodech To první vede k oslabení jako takovému, to druhé pak k otravě krve, neboť každá Židovka z obchodního domu se zdá být vhodnou k doplnění potomstva Její Jasnosti, které pak také podle toho vypadá . V obou případech je pak následkem naprostá degenerace. Naše měšťanstvo se dnes snaží jít stejnou cestou a skončí tak i stejným způsobem.

S naprostou lhostejností se chodí kolem stávajících skutečnosti, jako by se podobným počínáním daly tyto věci zneškodnit. Ne, skutečnost, že naše velkoměstské obyvatelstvo ve svém milostném životě tíhne stále více k prostituci a že se tím čím dál tím více propadá do začarovaného kruhu syfilitické nákazy, nemůže být jednoduše zamlčována, neboť ona je zde. Výsledky této masové nákazy lze na jedné straně spatřit v ústavech pro choromyslné, a na druhé však bohužel na našich - dětech. Obzvláště ony jsou smutným bídným výsledkem nezadržitelně se šířícího znečištění našeho sexuálního života. V nemocných dětech se odráží neřesti jejich rodičů.

Existuje několik cest jak se vyrovnat s touto nepříjemnou a hroznou skutečností. Jedni nic nevidí, nebo lépe řečeno nechtějí nic vidět. Toto je samozřejmě zdaleka nejjednodušší a nejlacinější postoj. Další se halí do posvěcených plášťů stejně směšné a navíc ještě prolhané stydlivosti, mluví o tomto celém problému pouze jako o velkém hříchu a vyjádří především před každým lapeným hříšníkem své nejhlubší rozhořčení, aby pak posléze mohli před touto bezbožnou nákazou s pobožným odporem zavřít oči a prosit drahého pána Boha, aby nejlépe až po jejich smrti seslal na tuto Sodomu a Gomoru síru a mor. Třetí skupina vidí zcela zřetelně hrůzné následky, které s sebou jednou tato příšerná nákaza musí přinést a také přinese, pokyvují však jen rameny s tím, že proti tomu stejně nemůžou nic dělat, a že je nutno nechat věci běžet tak, jak běží.

Toto všechno je samozřejmě pohodlné a jednoduché, avšak nesmí se zapomínat na to, že podobné pohodlnosti padne za oběť celý národ. Výmluva, že jiným národům se nevede lépe, samozřejmě na skutečnosti vlastního zániku stejně nic nezmění, ledaže by pocit, že ostatní jsou tímto neštěstím potrefeni také, s sebou pro mnohé přineslo zmírnění jejich vlastních bolestí. Otázkou by potom však bylo, který národ by se stal prvním a jediným pánem nad touto nákazou, a které národy by vyhynuly. Z toho však vyplývají důsledky. Také toto je prubířský kámen hodnoty rasy. Rasa, která neobstojí ve zkoušce, také skoná a hříšníci nebo houževnatci a odolnější jedinci budou muset vyklidit prostor. A jelikož se tato otázka týká především potomstva, patří k těm, kteří s tak hrozným zákonem tvrdí, že hříchy otců se

budou mstít ještě v desátém pokolení. Pravda, která platí pouze u pokrevního zločinu a u rasy. Hřích proti krvi a rase je dědičný hřích tohoto světa a konec lidské společnosti.

Vpravdě žalostně se předválečné Německo stavělo právě k této otázce. Co se dělo k zabránění nákazy naší mládeže ve velkoměstech? Co se dělalo proti dorážení nákazy a mamonizace našeho milostného života? A co k potírání z toho vyplývající syfilizace lidstva? Odpověď nejlépe vyplývá nejsnáze z určeni toho, co se muselo stát.

Tato otázka se nesmi brát na lehkou váhu, nýbrž je nutno pochopit, že na jejím řešeni záleží štěstí či neštěstí dalších generací, že by mohla být rozhodující pro celou budoucnost našeho národa. Toto poznání zavazuje k bezohledným opatřením a zásahům. Na špičku všech úvah musí nastoupit přesvědčení, aby se v první řadě veškerá pozornost celého národa zkoncentrovala na toto strašné nebezpečí, aby si každý jedinec mohl vnitřně uvědomit důležitost tohoto boje. Člověk může skutečně pronikavé a často i těžce snesitelné povinnosti a břímě přivést k uskutečnění pouze tehdy, když je každému kromě nutnosti zprostředkován také poznatek nezbytnosti. K tomu však patří také obrovská osvěta s vyloučením všech jinak zavádějících otázek denní potřeby.

Ve všech případech, ve kterých se jedná o naplněni zdánlivě nemožných požadavků nebo úkolů, se pozornost národa musí soustředit pouze na tuto otázku, a to tak, jako by od jejího výsledku skutečně odviselo jeho bytí či nebytí. Pouze tak se u národa dosáhne skutečně obrovských výkonů.

Tato základní myšlenka platí i pro jednotlivé jedince, pokud tito chtějí dosáhnout velkých cílů. I on bude sto dokázat to v postupných úsecích, i on pak spojí své veškeré úsilí v naplnění určitého úkolu, a když s ním bude hotov, může mu být vytyčen úsek nový. Kdo však nepřikročí k rozděleni dobývané cesty na jednotlivé etapy, které pak budou plánovitě zdolávány za pomoci ostrého shrnutí všech dostupných sil, ten se nikdy nedostane ke konečnému cíli, nýbrž zůstane viset někde na cestě, nebo dokonce vedle ní. Toto propracování se k cíli je veliké uměni, a vyžaduje vždy nasazeni i té poslední energie, aby se tato cesta dala krok za krokem zdolat. Prvotním předpokladem, který je nutný pro útok na tomto obtížném úseku lidské cesty je, aby se vedení povedlo představit širokým masám národa právě nyní zdolávaný, či lépe řečeno dobývaný dílčí úkol, jako jediný hodný lidské pozornosti, na jehož dosažení závisí vše. Obrovská masa národa stejně není schopna dohlédnout na úplný konec cesty, aniž by se vyčerpala a nezačala pochybovat o jejím smyslu. V určitém rozsahu bude sledovat cíl, ovšem cestu může vidět pouze po malých úsecích, podobně jako poutník, který snad také zná cíl své cesty, a který nekonečnou silnici také překoná snáze, když si ji rozdělí do určitých úseků, a vypraví se na každou s takovou vervou, jako by to byl samotný cíl celé daleké cesty. Pouze tak se dostane vpřed, aniž by klesal na mysli.

Tak se měla otázka potírání syfilidy vyložit pomocí všech propagandistických prostředků jako národní úkol, a ne jenom jako nějaký úkol. Všemi prostředky se za tímto účelem měly do lidí v plném rozsahu vtlouci všechny škody tohoto hrozného neštěstí, až by celý národ došel k přesvědčení, že od řešení této otázky odvisí vše, jeho budoucnost nebo zánik. Teprve po takové, byť léta trvající přípravě, bude pozornost a s tím i rozhodnost celého národa probuzena do té míry, že bude možné sáhnout i po velmi těžkých a obětavých opatřeních, bez nebezpečí útěku, neporozumění nebo opuštění ze strany masy. Neboť k tomu, aby tento mor byl sražen na kolena, bude zapotřebí nesmírných obětí a stejně tak i obrovské práce. Boj proti syfilidě vyžaduje boj proti prostituci, proti předsudkům, starým zvyklostem, proti dosavadním představám, všeobecným názorům, a v neposlední řadě i proti prolhané stydlivosti v určitých kruzích.

Prvním předpokladem k morálnímu právu bojovat proti těmto věcem, je umožnění brzkého provdání následně přicházející generace. V pozdním sňatku spočívá již sama o sobě nutnost zachování jistého zařízení, které je, a zde se člověk může kroutit jak chce, ostudou lidstva, a zůstává zařízením, které člověku, který se ve své skromnosti rád považuje za věrný obraz boží, zatraceně nepřísluší.

Prostituce je pohana lidstva, která se nedá zničit morálními přednáškami, pobožnou žádostí, atd., nýbrž její omezení a následné konečné odstranění předpokládá celou řadu předpokladů. Prvním z nich je však vytvoření možnosti brzkého sňatku., který odpovídá lidské přirozenosti, a to především u mužů, neboť žena je zde stejně pouze pasivní částí.

Jak pomatení, až nesrozumitelní dnes lidé jsou, lze vyčíst z toho, že lze poměrně často slyšet matky z takzvané "lepší" společnosti, jak rády by pro své dítě nalezly muže, který je "otrkaný", atd. Že je to tak většinou lepší, a ne obráceně, a ať si chudák děvče šťastně najde

takového podobného otrkaného Honzíčka, a děti budou zřetelným výsledkem tohoto rozumného manželství. Když se zváží, že ještě samo od sebe nastane pokud možno velké omezení plodnosti, a že přírodě bude zamezeno v přírodní selekci, a že bude samozřejmě zachována každá taková odporná bytost, potom opravdu zůstává otázkou, proč ještě taková instituce existuje, a jaký má vůbec smysl. Není to pak to prostituce sama o sobě? Hraje zde povinnost vůči potomstvu vůbec nějakou roli? A nebo nikdo netuší, jakou kletbu člověk uvaluje na své děti a vnoučata, díky takovému lehkovážnému a zločinnému způsobu hájení posledního přírodního zákona, ale i posledního závazku vůči přírodě?

Takto zdegenerovaly kulturní národy a pozvolna zanikly. Také manželství nemůže být samoúčelné, nýbrž musí sloužit k rozmnožováni a udržováni druhu a rasy. Pouze to je jejím smyslem a úkolem. Za těchto předpokladů může byt její správnost měřena pouze skrze způsob, kterým splňuje svůj úkol. Již proto je časný sňatek správný, dodává totiž mladé rodině onu sílu, ze která může vzejít pouze zdravé a odolné potomstvo. Samozřejmě, že k její existenci je zapotřebí celé řady sociálních předpokladů, bez kterých je brzký sňatek nemyslitelný. Z toho důvodu nemůže být řešení takové závažné otázky rozuzleno bez naléhavých sociálních opatření. Jak velký to má význam, by mělo být nejzřetelněji patrné na době, kdy takzvaná "sociální" republika svou neschopností řešit bytovou otázku jednoduše zabránila spoustě sňatkům, a tímto způsobem podpořila prostituci.

Nesmysl našeho způsobu rozdělování platů, které nebere žádný ohled na otázku rodiny a její výživu, je také důvodem, proč se spousta sňatků vůbec neuskuteční.

Ke skutečné likvidaci prostituce se může přikročit teprve když bude zásadní změnou sociálních poměrů umožněn dřívější sňatek, než je nyní všeobecně běžné. Toto je nejprvotnější předpoklad k řešení této otázky. Na druhé straně je nutno z výchovy a ze vzdělání odstranit celou řadu chyb, kterých si dnes nikdo ani nepovšiml. Především musí být do dosavadní výchovy vnesena vyváženost mezi duchovní výukou a tělesným posilováním a otužováním. To, co se dnes nazývá "gymnázium", je výsměchem řeckému vzoru. U naší výchovy se zcela zapomnělo na to, že zdravý duch má sídlit ve zdravém těle.

Byly doby v předválečném Německu, kdy se o tuto pravdu vůbec nikdo nestaral. Člověk jednoduše hřešil na svém těle a domníval se, že v jednostranné duševní výchově vlastní jistou. Záruku velikého národa. Omyl, který se začal mstít dříve, než se kdo mohl nadít. Nebyla to náhoda, že bolševická vlna našla pevnou půdu pod nohama právě tam, kde se shromažďovalo hladem a trvalou podvýživou vysílené obyvatelstvo - v Sasku, Porýní apod. Na všech těchto územích se ani takzvaná "inteligence" nevzmohla na žádný vážný odpor proti židovské nákaze, a to z jednoho prostého důvodu: Inteligence byla sama natolik tělesně vyčerpaná, i když nejen z důvodu nouze, také spíš z důvodu špatné výchovy. Výhradně duševní přístup naší výuky horních vrstev činí tyto neschopné právě v časech, ve kterých o udržení se, neřkuli pak o prosazení se nerozhoduje duch, nýbrž pěst. V tělesných troskách často dřímá podstata osobní zbabělosti. Přespřílišné zdůrazňováni čistě duchovní výuky a zanedbávání tělesného výcviku podněcuje v ranném mládí počátek sexuálních představ. Mládenec, který je sportem a turnaji veden k železné otužilosti, podléhá potřebě smyslového ukájení méně, než pecivál, který je krmen výhradně duchovní stravou. Rozumná výchova by na toto měla brát ohled. Kromě toho nesmi ztratit nic z očí, neboť očekávání zdravého mladého muže před ženou bude jiné, než pro předčasně zkaženého slabocha. Proto musí být celá výchova přizpůsobena tomu, aby se volný čas naši mládeže plně využil prospěšnému zocelování těla. Mládež nemá právo v těchto letech zahálčivě okounět po okolí, vnášet do naších ulic a kin nebezpečí a nejistotu, nýbrž měla by po skončení svých denních povinností upevňovat a zocelovat svou tělesnou schránku, aby v budoucnu nemusela život shledat příliš poddajným. Toto připravit, provést, řídit a vést je skutečným posláním výchovy mládeže a ne jen pouhé napumpování takzvaných vědomosti. Je nutno také zrealizovat představu, že zpracovávání svého těla je věcí každého jedince. Ve věcech potomstva a s ním spojenými prohřešky proti rase neexistuje žádná svoboda.

Zároveň s výchovou těla musí být nastolen boj proti trávení ducha. Všimněme si dnešních jídelních lístků kin, variet, a divadel. Člověk může jen těžko popírat, že to není ta nejlepší strava pro naši mládež. Ve výkladech a na vylepovacích sloupech se pracuje všemi možnými prostředky, jen aby se přilákala pozornost širokých vrstev obyvatelstva. Že to naši mládeži způsobuje nenapravitelné škody, musí být každému, který mezitím neztratil schopnost vžít se do jejich duše, naprosto jasné. Tato smyslově stísněná atmosféra vede k představám a ke vzrušení v době, kdy chlapec pro tyto věci ještě nemůže mít naprosto žádné porozuměni. Výsledek tohoto způsobu výchovy se dnes dá na naší mládeži studovat s ne

zrovna potěšujícím způsobem. Je předčasně vyspělá a tím zároveň i předčasně zestárlá. Ze soudních síní se občas na veřejnost dostávají odstrašující případy, které umožňuji hrůzné pohledy do duševního života našich čtrnácti a patnáctiletých. Kdo by se tomu podivoval, že si syfilis vybírá své oběti i v této věkové kategorií? A není smutné vidět, když se většina takových tělesně slabých, duševně zkažených mladých lidí dostane do manželského svazku s velkoměstskou kurvou?

Ne, kdo chce vidět zánik prostituce, musí v první řadě pomoci odstranit její duševní předpoklady. Musí vymýtit neřád naší mravní nákazy velkoměstské kultury, a sice zcela bezohledně a bez zaváhání před křikem a nářkem, který tím samozřejmě bude způsoben. Pokud nevytáhneme naši mládež z bahna jejího dnešního okolí, utopí se v něm. Kdo tyto věci nechce vidět, podporuje je, a stává se spoluviníkem na pomalém prostituování naší budoucnosti, která závisí pouze na naší příští generaci. Toto očišťování naší kultury by se mělo vztahovat na skoro všechny oblasti. Divadlo, uměni, literatura, kino, tisk, plakáty a výlohy je nutno očistit od projevů uhnívajícího světa, a postavit je do morálních služeb státu a kultury. Veřejný život musí být osvobozen od smradlavého parfému moderní erotiky, stejně jako od každé nemužsky ostýchavé neupřímnosti. U všech těchto věcí musí být vytýčen směr a cíl, s přihlédnutím na zachování zdraví našeho národa ohledně těla i duše. Právo osobni svobody zde ustupuje před povinností zachování naší rasy.

Teprve po provedení všech těchto opatření může být zahájen zdravotní boj proti samotné nákaze s určitými vyhlídkami na úspěch. Avšak i v tomto případě nesmí býti použito polovičatých opatření, nýbrž i zde se bude muset přistoupit k nejtvrdším a nejpronikavějším rozhodnutím. Je polovičatostí ochraňovat nevyléčitelně nemocné lidi, kteří mohou neustále nákazu přenášet na zbytek zdravého obyvatelstva. Odpovídalo by to humanitě, kdy, abychom neublížili jednomu, necháme raději zemřít sto dalších. Požadavek, aby bylo defektním lidem zabráněno v plození dalších defektních potomků, je požadavkem nejzdravějšího rozumu a znamená ve svém soustavném provádění nejhumánnější počin lidstva. Ušetří trápení miliónům nešťastných, a ve svých důsledcích povede ke stoupajícímu ozdravování vůbec. Rozhodnost zakročit v tomto směru také postaví do cesty překážku dalšímu šíření pohlavních nemoci. Neboť zde se bude muset, bude-li to zapotřebí, přikročit k nemilosrdnému oddělení nevyléčitelně nemocných. Pro nešťastně postižené je to sice barbarské opatření, avšak pro stávající a budoucí svět je to požehnáním. Dočasná bolest jednoho století může a také vykoupí tisícileté utrpení.

Boj proti syfilidě a její průvodkyni prostitucí je jedním z nejukrutnějších úkolů lidstva. Nejukrutnějších proto, že se přitom nejedná o vyřešení jednoho úkolu, nýbrž o odstranění celé řady škod, které dávají podnět k následným fenoménům této nákazy. Neboť onemocněni tělesné schránky je zde pouze důsledkem onemocnění morálních, sociálních a rasových instinktů. Pokud se tento boj z důvodu pohodlnosti, či snad zbabělosti nevybojuje, může si člověk po 500 letech prohlédnout dotyčné národy. Věrných podob bohů naleznete, aniž byste se chtěli rouhat, jen velmi málo. Jak se však člověk ve starém Německu pokoušel vypořádat s touto nákazou? Po prozkoumání z toho vyplyne skutečně zarmucující odpověď . Ve vládních kruzích byly zcela jistě příšerné škody této nemoci známy, avšak její důsledky zřejmě nebyly zcela správně domyšleny. V samotném boji proti ni vláda selhala a přistoupila namísto k radikálním reformám raději ke směšným opatřením. Okolo nemoci se doktorovalo kolem dokola, a příčina se nechávala příčinou. Jednotlivé prostitutky byly podrobeny zdravotní kontrole, byly prohlédnuty, jak jen to v té době bylo možné a v případě zjištěného onemocnění byly strčeny do nějakého lazaretu, ze kterého byly, po zevně provedeném vyléčení vypuštěny na další lidi.

Byl samozřejmě zaveden "ochranný paragraf", podle kterého hrozila nakažené, nebo ne zcela vyléčené osobě pokuta za pohlavní styk. Takové opatření je samozřejmě správné, avšak v praxi opět skoro naprosto selhalo. Prvně to bude žena, která je tímto neštěstím postižena, a to již z důvodu naší, nebo lépe její výchovy. Každá zřejmě ve většině případech odmítne svědčit proti zvrhlému zloději jejího zdraví, což se většinou děje za trapných průvodních okolností, a nebude se chtít nechat vláčet po soudních budovách. Právě jí to není nic platné, ona bude ve většině případech ta nejvíce potrefená, vždyť ji stíhá opovržení jejího bezcitného okolí přece daleko více, než by tomu v tomto případě bylo u muže. A konečně si představte tu situaci, kdy by nositelem této nemoci byl její choť. Zažalovala by ho? Nebo co by pak měla dělat?

U muže k tomu přichází ještě ta skutečnost, že velice často této nákaze vběhne do cesty pod vlivem nemalého požití alkoholických nápojů, neboť v tomto stavu není s to, zcela

správně odhadnout kvalitu své "vyvolené", což je u nemocných prostitutek velmi dobře známo, a neustále je to podněcuje lovit muže právě v tomto ideálním stavu. Výsledkem pak je, že si posléze tento nemile překvapený i přes nejusilovnější vzpomínání nemůže vybavit svou milosrdnou obšťastňující průvodkyni, což nikdo v takovém městě jako Berlín či Mnichov nemůže považovat za žádný div. K tomu ještě přichází fakt, že se většinou jedná o návštěvníky z venkova, kteří beztak zcela bezradně propadnou kouzlu velkoměsta.

Konečně však, kdo může vědět zda je zdravý či nemocný? Neexistuje snad dostatek případů, kdy zdánlivě vyléčený opět onemocní a způsobí strašnou pohromu, aniž by to zprvu býval tušil? A tak je praktický účinek této ochrany zákonným postihem zaviněné nákazy ve skutečnosti roven nule. To samé platí i o prohlídkách prostitutek, a konečně i léčení je i dnes stále ještě nejisté a pochybné. Jisté je pouze jedno, že nákaza se přes všechna opatření šíří stále dále. Tím je co nejpřesvědčivěji potvrzena jejich neúčinnost. Neboť vše, co bylo kromě toho ještě učiněno, bylo stejně tak nedostačující, jako i směšné. Duševní prostitucí národa se nezabránilo, nedělalo se ani nic proti jejímu zamezení.

Kdo tíhne k tomu brát tyto věci na lehkou váhu, ten by si měl prostudovat statistické podklady o šíření této zákeřné nákazy, srovnat její nárůst během posledních sto let a domyslet si její další rozkvět. A člověk by musel mít intelekt osla, aby mu z toho po zádech nepřeběhlo nepříjemné zamrazeni!

Slabost a polovičatost, s jakou se ve starém Německu přistupovalo k tomuto strašnému úkazu, lze hodnotit jako zřetelné znamení rozkladu jednoho národa. Pokud se nedostaví síly k boji za své vlastní zdraví, zaniká právo na život v tomto světě věčného boje. Náleží pouze silnému "celku", a ne slabé "polovičatosti".

Jedním z nejzřetelnějších znamení rozkladu staré říše bylo pomalé klesání všeobecné kulturní úrovně, přičemž kulturou nemám na mysli to, co se dnes označuje slovem civilizace. Ta se naopak zdá být velkým nepřítelem skutečné duchovní a životní úrovně.

Již od přelomu století se do našeho umění začal vkrádat prvek, který byl do té doby zcela neznámý a cizí. Zajisté existovaly i v dřívějších dobách poklesky vkusu, ovšem zde se spíše jednalo o umělecká vykolejení, kterým následné generace přisoudily alespoň jakous takous hodnotu, než o úpadkové až choromyslné výtvory, které s uměním nemají již nic společného. V nich se začal kulturně zrcadlit, samozřejmě teprve později lépe zřetelný politický rozklad.

Bolševické umění je jediná možná kulturní forma života a duševního výrazu bolševizmu jako takového.

Komu to přijde podivné, ten ať se podívá na umění šťastně zbolševizovaných států, a s hrůzou se seznámí s chorobnými výstřelky zubožených chudáků, které známe od přelomu století pod pojmy kubismus a dadaismus, které jsou tam obdivovány jako oficiální státně uznané umění. Také během krátkého trvání bavorské Republiky rad se objevil tento fenomén. Již zde se dalo spatřit, jak všechny oficiální plakáty, propagační kresby v novinách, atd. v sobě nesly známku nejenom politického, nýbrž i kulturního rozkladu.

Tak jak byl ještě před šedesáti lety jen těžko myslitelný politický rozvrat dnešní velikosti, o kulturním poli vůbec nemluvě, tak se již od roku 1900 začal odrážet ve futuristických a kubistických výtvorech. Před šedesáti lety by výstava takzvaných dadaistických "zážitků" byla naprosto nemyslitelná a její pořadatel, by skončili v ústavu pro choromyslné, zatímco dnes dokonce předsedají uměleckým svazům. Tehdy se tento mor nemohl vyskytnout, nebot" by to nedopustilo jak veřejné mínění, tak ani stát. Protože úkolem státní správy je nedopustit, aby národ byl vydáván do spárů duševního šílenství. U něčeho takového by však jednoho dne musel podobný vývoj zákonitě skončit. Totiž toho dne, kdy by tento druh umění začal odpovídat obecnému vnímání, by došlo k závažná přeměně lidstva. Započal by zpětný vývoj lidského mozku, jehož konec by se snad ani nechtěl domyslet

Jakmile si člověk z tohoto hlediska uvědomí vývoj našeho kulturního života za posledních 25 let, s hrůzou zjistí, jak moc jsme do tohoto zpětného vývoje zapleteni. Všude kolem sebe narážíme na semena, které způsobuji vznik bujné vegetace, která naší kulturu dřív nebo později zcela zardousí. Také v nich se dá spatřit znamení rozkladu pomalu uhnívajícího světa. Běda národům, které již nejsou schopny být pánem této choroby!

Tato onemocněni lze v Německu vidět v podstatě ve všech oblastech umění a kultury vůbec. Zdá se, jako by všude již byl překročen nejvyšší bod a vše spělo ke konečnému zániku. Divadlo pokleslo očividně nejníže a kdyby se proti prostitucí umění nepostavila alespoň dvorní divadla, jistě by tehdy byla, coby kulturní faktor, beze zbytku vyřazena. Pakliže by se odhlédlo od těchto a pár dalších výjimek, nabyla by estrádní vystoupeni na

jevištích asi takové míry, že by pro národ ztratilo smysl vůbec je navštěvovat. Bylo smutným znamením vnitřního rozkladu, že nebylo možno mládež do těchto takzvaných "uměleckých dílen" posílat, což se zcela nestydatě dávalo na vědomí všeobecným panoptickým varováním: "Mládeži nepřístupno!"

Na těchto místech by se měla zavést taková preventivní opatření, aby v první řadě sloužila k výchově mládeže, a ne k obveselování starých, znuděných vrstev obyvatelstva. Co by asi řekli všichni velcí dramatikové všech dob na taková opatření, a hlavně co by řekli okolnostem, které k těmto opatřením vedly? Jak by se asi rozhořčil Schiller, jak by se rozhořčeně odvrátil Goethe!

Ale samozřejmě, čím jsou Schiller, Goethe nebo Shakespeare proti dnešním hrdinům moderní německé poezie, staré onošené a přežité - překonané zjevení. Neboť nejcharakterističtější na této době je to, že neprodukuje pouze ještě víc špíny, ale že zároveň poskvrňuje všechny skutečné velikány minulosti. To jsou ostatně úkazy, které lze vidět vždy v takových dobách. Čím podlejší a hanebnější jsou projevy doby a jejich současníků, tím víc jsou nenáviděni svědkové někdejší slávy a velikosti. V těchto dobách by tito lidé nejraději podobné vzpomínky na minulost lidstva zprovodili ze světa,aby zamezením možnosti srovnání mohli vlastní kýč zaměňovat za umění. A proto čím ubožejší a bídnější je každá nová instituce, o to víc usiluje o vymazání stop minulých časů.

Toto v žádném případě neplatí pouze pro nové úkazy na poli všeobecné kultury, nýbrž i pro ty na poli politickém. Nová revoluční hnutí budou staré formy nenávidět o to více, čím podřadnější jsou sama. I zde lze spatřit, jak se touha nechat zazářit vlastní kýč jako něco pozoruhodného, může změnit v nenávist proti hodnotnějšímu dobru minulých časů. Dokud bude například žít historická vzpomínka na Friedricha Velikého, může Friedrich Ebert pouze vyvolávat podmíněny úžas. Hrdina od Sanssousi je v porovnáni k bývalému výčepnímu z Brém asi jako slunce k měsíci. Teprve když slunce zapadne, začne měsíc svítit. Proto je také nenávist všech novoluní lidstva vůči stálicím pochopitelná. Během politického života se tyto nuly, když už jim osud dočasně vhodí do klína moc, snaží nejenom s neúnavnou horlivostí poskvrňovat a špinit minulost, nýbrž se i vyhýbat vnějšími prostředky všeobecné kritice. Jako příklad zde může platit vydání zákona na ochranu republiky nové Německé říše.

Jakmile se nějaká nová myšlenka, učení, nový světový názor a nebo politické, či hospodářské hnuti snaží popírat minulost, pomlouvat ji a znevažovat ji, je nutné se již před tímto popudem mít dobře na pozoru. Většinou je důvodem k takové nenávisti jejich vlastní méněcennost, nebo nějaký vlastní špatný úmysl. Skutečně požehnaná obroda lidstva bude vždy a stále začínat stavět tam, kde končí poslední dobrý základ. Nebude se stydět před použitím starých dobrých stávajících pravd. Vždyť celá lidská kultura a člověk sám jsou pouze výsledkem jednoho dlouhého vývoje, ke kterému každá generace přiložila a zasadila svůj stavební kámen. Smysl a účel revolucí pak není strhnout naráz celou budovu, nýbrž odstranit špatně zasazený a nehodící se kámen a na uvolněné místo zasadit nový a vhodnější.

Pouze tehdy se pak dá a smí hovořit o pokroku lidstva. V jiném případě svět nikdy nevyjde z chaosu. Jinak by každé generaci náleželo právo odmítnutí minulosti a tím i předpoklad smět vlastní prací zničit veškeré hodnoty minulosti.

Na stavu naší celé předválečné kultury nebyla nejsmutnější pouze naprostá impotence umělecké a všeobecné kulturní tvůrčí síly, nýbrž i nenávist, se kterou byla znevažována vzpomínka na velkou minulost. Skoro ve všech uměleckých oblastech, především pak v divadle a literatuře se počátkem století začaly, na úkor haněných a znevažovaných klasiků, prosazovat nové méně významnější směry. Jako by tato doba zahanbující méněcennosti mohla vůbec něco překonat. Avšak z této snahy upřít současnosti minulost vycházely jasně a zřetelně na povrch špatné úmysly těchto apoštolů budoucnosti. Již z toho se mělo rozpoznat, že se zde nejedná o nové, byť špatné kulturní pojetí, nýbrž že se jedná o proces ničení základů samotné kultury, za účelem pokud možno co největšího pobláznění zdravého uměleckého vnímání a duchovní přípravy politického bolševizmu. Neboť pokud je periklejské období zosobněno Parthenónem, pak je bolševická přítomnost zobrazena kubistickým úšklebkem.

V této souvislosti je nutno poukázat na opět zřetelnou zbabělost části našeho národa, který měl být na základě své výchovy a své pozice povinen vytvořit frontu proti této kulturní potupě. Ze samého strachu před křikem bolševických kulturních apoštolů, kteří prudce napadli každého, kdo v nich nechtěl rozpoznat korunu tvorby, a nazvali ho zpátečnickým šosákem, se zřekli jakéhokoliv vážného odporu, a podrobili se, jak to tak vypadá ,

nevyhnutelnému. Člověk začal mít doslovně strach před těmito pološílenci a podvodníky nevážícími si minulosti. Jako kdyby bylo ostudou neporozumět produktům duševních degenerátů či prohnaných podvodníků. Tito apoštolové umění měli samozřejmě velmi jednoduchý prostředek, kterým se snažili stvrdit svůj nesmysl jako bůhví jak úžasnou věc. Představovali každou nesrozumitelnou a zřetelně pomatenou věc jako takzvaný vnitřní prožitek překvapené současnosti. Takto laciným způsobem již dopředu znemožnili většině lidí jakýkoliv odpor. Neboť o tom, že by i toto mohl být vnitřní prožitek se nedalo pochybovat. Pochybovat se však dalo o tom, zda je přípustné předkládat zdravé veřejnosti takovéto halucinace duševně chorých nebo zločinců. Díla Moritze von Schwind nebo Bocklizia byla také vnitřním prožitkem, avšak od umělců s nadáním od Boha, a ne od nějakých šašků.

Zde se dala skutečně vysledovat bidná zbabělost naši takzvané inteligence, které se vykrucovala z jakéhokoliv skutečnému odporu proti tomuto zamořování zdravého instinktu našeho národa a raději to nechala na něm, aby se s tímto drzým nesmyslem vyrovnal jak jen chce. Aby neplatil za amatérského pošetilce, smířil se člověk s každým výsměchem umění, aby konečně znejistěl při srovnávání dobrého se špatným.

Všechno to byla znamení zhoršujících se poměrů. Jako povážlivé znamení je nutno zdůraznit i následující: v devatenáctém století začala naše města stále více ztrácet charakter kulturních center, a počala klesat k pouhým lidským sídlištím. Malá svázanost se svým rodištěm, která je typická pro dnešní městský proletariát, je následkem toho, že se zde skutečně jedná pouze o dočasné místo pobytu a o nic jiného. Dílem to souvisí s častou změnou bydliště zapříčiněnou sociálními podmínkami, které člověku neumožňují vytvořit si skutečnou vazbu ke svému městu. Na druhé straně je nutno hledat příčinu ve všeobecně kulturní bezvýznamnosti a chudobě našich současných měst.

Avšak v časech osvobozeneckých válek byla německá města menší nejenom co do počtu, nýbrž i svou velikostí. Těch pár skutečných velkoměst bylo většinou rezidencemi a jako taková měla sama o sobě již určitou kulturní hodnotu a většinou také určitý umělecký vzhled. Těch pár měst s více než padesáti tisíci obyvateli byla oproti dnešním městům se stejným počtem obyvatel ohledně hospodářských a kulturních pokladů mnohem bohatších. Když Mnichov dosáhl šedesáti tisíc obyvatel, byl již adeptem na to, stát se jednou z prvních kulturních dílen. Dnes tohoto počtu dosáhla, pokud ho tedy již dávno nepřekročila, skoro každá dělnická osada, ovšem většinou bez jakéhokoliv vlastního skutečného významu. Pouhé nahromadění obytných a nájemních kasáren, nic více. Jak může při takové bezvýznamnosti vzniknout jakákoliv bližší vazba na podobné místo, je mi záhadou. Těžko bude mít někdo bližší vazbu na místo, které nemůže nabídnout nic víc, než jakékoliv jiné, kterému chybí známka jakékoliv individuality, a ve kterém se člověk trapně vyhýbá všemu, co by jen zdaleka mohlo představovat umění.

Ale jako by to nestačilo, začíná i ve velkoměstech se stoupající tendencí přibývat počet obyvatelstva, které je stále chudší všech skutečných uměleckých hodnot. Velkoměsta vypadají čím dál tím opotřebovaněji a vyzařují úplně stejný obraz, byť ve větším rozsahu, jako ony malé chudé tovární osady. To, co nová doba přinesla kulturnímu obrazu našich velkoměst, je naprosto nevyhovující. Všechna naše města žijí ze slávy a pokladů minulosti. Odmysleme si například ze současného Mnichova vše, co bylo postaveno za vlády Ludwiga I., a s hrůzou zjistíme, jak chudý byl od té doby přírůstek významných uměleckých děl. A to samé platí pro Berlín a většinu dalších měst. Ještě podstatnější však je následující. Naše dnešní velkoměsta nemají žádné pomníky ovládající celkový městský obraz, které by mohly promlouvat jako skutečné symboly celé doby. To však bylo běžné ve starověkých městech, kdy skoro v každém byl postaven zvláštní monument jejich hrdosti. Charakteristika antických měst nespočívala v soukromých budovách, nýbrž ve veřejných pomnících, které nebyly určeny pro okamžik, nýbrž pro věčnou slávu. Neboť v nich se neodráželo bohatství jedince, ale velikost a význam veřejnosti. Tak vznikaly pomníky, které velmi dobře plnily účel zprostředkovávat jednotlivým obyvatelům daným způsobem spojeni s jejich městem, což nám dnes mnohdy přijde skoro nesrozumitelné. Neboť to, co viděl, nebyly ani tak chudé domy soukromých majitelů, jako spíš velkolepé stavby celé společnosti. Oproti nim se pak obytný dům stával skutečně pouze nepodstatnou podružností.

Až když se porovnají poměry rozměrů antických státních staveb s tehdejšími obytnými budovami, pak teprve člověk porozumí tomu, proč kladli na první místo zdůraznění principů veřejných staveb. Těch pár strmých kolosů, které dnes obdivujeme ve zříceninách a vykopávkách starého antického světa, nejsou bývalé obchodní budovy, nýbrž svatyně a státní stavby. Tedy díla, jejichž majiteli byla široká veřejnost. Dokonce v samotném lesku

Říma pozdní doby nebyly na prvních místech vily a paláce jednotlivých občanů, nýbrž svatyně a vřídla, stadiony, cirky, akvadukty, baziliky, atd., které patřily státu a tedy všemu lidu. Dokonce ještě germánský středověk zachovával tuto vedoucí zásadu, i když za zcela jiného uměleckého pohledu. To co ve starověku bylo vyjádřeno v Akropoli nebo Pantheonu, zahltilo se nyní do formy gotických katedrál. Jak ohromně působily tyto monumentální stavby oproti malému hemžení živnostenských, dřevěných, nebo cihlových staveb středověkého města. Byly a stále ještě jsou. Symboly, které určuji charakter a obraz daného místa, i když dnes vedle nich vyrůstají stále vyšší nájemné kasárny. Munster, Rathuser a Schrannenhallen tvoří jako ochranné věže viditelné symboly pojetí, jehož základy odpovídají zase jen antice.

Jak směšný je však dnešní vztah mezi státními a privátními stavbami. Pokud by osud Říma měl postihnout Berlín, mohli by naši potomci coby obdivuhodná díla naší doby, charakterizující naší kulturu, obdivovat leda pár židovských nákupních domů a hotelů několika společností. Jen ať člověk porovná hrůzný rozpor, který vládne mezi říšskými stavbami, finančními hospodářskými stavbami, a to dokonce v takovém městě jako je Berlín.

Také vynakládané sumy pro státní stavby jsou většinou skutečně směšné a nepostačující. Nestaví se stavby do budoucnosti, nýbrž více pro momentální potřebu. Nějaká vyšší myšlenka tu bohužel není zastoupena. Berlínský zámek v době jeho zbudování byl ve vztahu k přítomnosti dílem poněkud jiného významu, než například nová knihovna. Zatímco jediný válečný křižník představuje hodnotu více než šedesáti miliónů, byla na první monumentální stavbu Říšského sněmu, který měl být postaven na věky, schválena ani ne polovina. A když přišla k rozhodnutí otázka vnitřního vybavení, hlasoval vysoký dům proti použití kamene a poručil obložit stěny sádrou. Tentokrát se parlamentáři kupodivu zachovali správně. Sádrové hlavy také nepatří mezi kamenné zdi. Tak chybí našim současným městům přečnívající symbol národní pospolitosti, a proto se člověk nemůže divit, že ve svých městech žádný symbol vidět nemohou. Musí dojít ke zpustošení, které se svou netečností dnešních obyvatel velkoměsta prakticky projeví na osudu jejich města.

I toto je znamením naší upadající kultury a našeho všeobecného rozvratu. Doba se dáví ve své neúčelnosti, nebo lépe řečeno ve službě peněz. Potom se ale člověk také nesmí divit, když pod vládou takového božstva nezbývá místo pro žádné bohatýrství. Dnešní současnost pouze sklízí to, co zasila naše minulost.

Všechny tyto znaky rozkladu jsou v poslední řadě pouze důsledky nedostatku určitého, jednotně uznaného světonázoru, stejně jako z toho vyplývající všeobecné nejistoty v hodnoceni a postoji k jednotlivým zásadním otázkám doby. Přitom je vše, počínaje výchovou, polovičaté a váhavé, děsí se zodpovědnosti a končí ve zbabělém trpění uznaných chyb. Humanitní pomatenost se stává módou a zatímco člověk podléhá výstřelkům a šetři jedince, je obětována budoucnost miliónů.

Jak dalece nás zasahuje všeobecná rozervanost ukazuje pozorováni předválečných religiózních poměrů. I zde je již u velké části národa dávno ztracena valná část jednotného a účinného světonázorového přesvědčení a víry. Přitom příslušníci církve, kteří z ní oficiálně vystoupili, hraji menší roli, než ti naprosto lhostejní. Obě hlavni náboženské vyznání v Asii a Africe zachovávají mise, aby přivedli nové přívržence jejich viry. Je to činnost, která vykazuje především u mohamedánské víry, oproti jejich výpadům, pouze velice skromné úspěchy. Evropa však ztrácí milióny a další milióny svých vnitřních přívrženců, kteří jsou církevnímu životu buďto naprosto cizí, nebo si jdou svou vlastní cestou. Následky toho nejsou především v mravním ohledu nikterak příznivé.

Pozoruhodný je zde i stále prudší boj proti dogmatickým základům jednotlivých církví, bez kterých by ale praktická existence lidstva bez náboženské víry na tomto světě nebyla myslitelná. Široká masa obyvatelstva se neskládá z filozofů. Avšak právě pro masu je víra často vůbec jediným podkladem pro morální světonázor. Různé náhražkové prostředky se neprokázaly jako moc úspěšné, takže by jimi asi jen těžko šlo nahradit nynější náboženské vyznání. Pokud však má náboženská víra a učení skutečně oslovovat široké vrstvy, pak je naprostá autorita obsahu této víry základem každé účinnosti. To, čím je pro všeobecný život příslušný životní styl, bez kterého by zajisté rozumně a chytře žilo statisíce vysoce postavených lidí, ale milióny dalších však ne, tím jsou pro stát právě jeho základní principy a pro příslušnou víru její dogmata. Teprve pomocí toho je kolísavá a nekonečně vykládaná, čistě duchovní myšlenka jasně vytyčena a je jí dána určit forma, bez které by jí nikdo nevěřil. V jiném případě by myšlenka nepřerostla přes metafyzickou představu, nebo krátce řečeno přes filosofické mínění. Útok proti dogmatům se velmi podobá boji proti všeobecně

zákonným podkladům státu. A tak jako stát zahyne v naprosté státní anarchii, tak i církev skoná pod nátlakem náboženského nihilizmu.

Pro politika však nesmí být odhad ceny toho daného náboženství určován ani tak skrze jeho nedostatky, jako spíš skrze kvalitu její zjevně kvalitnější náhražky. Pokud však tato bude chybět, může stávající ničit pouze šílenec, nebo zločinec.

Samozřejmě, že nemalou vinu na těchto ne zrovna potěšujících okolnostech nesou ti, kteří příliš zatížili náboženské představy čistě pozemskými záležitostmi a kteří až příliš často vyvolávají konflikt s takzvanou exaktní vědou. Vítězství na tomto poli však způsobí náboženství v očích všech těch, kteří se nedokázali přenést přes čistě vnější vědomosti, obrovské škody.

Nejhorší jsou však zpustošení, která jsou zaviněna zneužitím náboženského přesvědčeni k politickým účelům. Málo by se skutečně co nejostřeji vystupovat proti oněm nuzným šmelinářům, kteří považují náboženství za prostředek jejich politických, lépe řečeno obchodních služeb. Tito drzí prolhanci vyřvávají líbezným hláskem do světa své náboženské vyznání, aby je dobře slyšeli ostatní hříšníci. Avšak ne že by snad za víru v případě nutnosti obětovali svůj život, ale naopak, aby mohli lépe žít. Kvůli jediné politické machinaci příslušné hodnoty by zaprodali celou jejich víru. Za deset parlamentních mandátů by se spojili s marxistickými nepřáteli jakéhokoliv vyznání, a za jedno ministerské křeslo by vstoupili do sňatku s ďáblem, pokud jim tento ještě nezaplašil zbytek jejich dobrých mravů.

Pokud měl náboženský život v předválečném Německu pro mnohé nepříjemnou příchuť, dala se připsat právě tomuto zneužívání, které bylo provozováno jednou takzvanou "křesťanskou" stranou, stejně jako drzostí, se kterou se pokoušeli spojovat katolickou víru s politickou aktivitou.

Podsouvání bylo dopuštěním, které snad několika budižkničemům přineslo parlamentní mandáty, avšak církvi přineslo pouze újmu. Výsledky však nese celý národ. Neboť důsledky způsobené ochabnutím náboženského života dopadají právě v čase, kdy začalo povolovat a vrávorat beztoho i vše ostatní, a kdy hrozí zhroucení dochovaných základů mravů a morálky.

Také to byly rány a trhliny na našem národním těle, které nebyly nebezpečné, pokud nenastalo nějaké další zvláštní zatíženi. Avšak stávaly se neštěstím, když tíhou velkých událostí nabyla otázka vnitřní stability národa podstatného významu.

Stejně tak na politickém poli nemohly pozornému oku uniknout vady, které v případě, že v brzké době nedojde k výraznému zlepšení, či změně, musí vést a také povedou k následnému rozkladu říše. Bezcitnost německé zahraniční a vnitřní politiky byla zřetelná každému, kdo úmyslně nechtěl být slepým. Kompromisní hospodářství se zdálo být nejvíce podobno bismarckskému pojetí, aby "politika byla uměním možností". Avšak mezi Bismarkem a pozdějším německým kancléřem byl malý rozdíl. Ten toho prvního opravňoval vyjádřit se takto o charakteru politiky, zatímco stejná vyjádření z úst jeho následovníka muselo vyznít ve zcela jiném významu. Neboť Bismark touto větou chtěl pouze naznačit, že k dosažení určitého politického cíle je nutno nasadit všechny možnosti, resp. že je nutno jednat dle všech možností. Následovníci však v tomto vyjádření viděli slavnostní zproštěni se všech potřeb mít vůbec nějaké politické úmysly, či dokonce nějaké cíle. A toto vedení říše oné doby také žádné politické cíle nemělo. Vždyť k tomu chyběly nutné předpoklady určitého světonázoru, stejně jako ujasnění vnitřních vývojových zákonů politického života vůbec.

Nebylo málo těch, kteří hleděli pochmurně tímto směrem a ostře kritizovali bezplánovitost a bezmyšlenkovitost říšské politiky, kteří tedy dobře rozeznali vnitřní slabost a dutost. Avšak byli to pouze outsideři politického života. Oficiální vládní místa ignorovala poznatky jistého Houstona Stewarda Chamberlaina stejným způsobem, jakým se to děje i dnes. Tito lidé jsou příliš hloupí, než aby mohli samostatně přemýšlet, a příliš namyšlení, než aby se potřebné naučili od jiných. Věčná pravda, která již Orenstierna přiměla zvolat: "Svět je řízen pouze malým zlomkem moudrosti". Moudrosti, ze které každý ministerský rada ztělesňuje pouze jediný atom. Od té doby, co se Německo stalo republikou, to však již neplatí. Vždyť proto je také zákonem na ochranu republiky zakázáno něčemu takovému věřit, nebo něco takového dokonce vyslovovat. Orenstiern měl také štěstí, že žil již tehdy, a ne dnes v této povedené republice.

Jako nejslabším momentem byla již před válkou rozpoznána instituce, která měla ztělesňovat sílu říše: Parlament, Říšský sněm. Zbabělost a nezodpovědnost se zde družili naprosto dokonalým způsobem. Jednou z bezmyšlenkovostí, kterou je dnes slyšet poměrně

často, je, že parlamentarismus v Německu zklamal "již od dob revoluce". Je zde vytvářeno zdání, jako by tomu snad před revolucí bylo jinak. Ve skutečnosti nemůže tato instituce působit jinak, než zhoubně. A to dělala již v době, kdy většina s klapkami na očích ještě nic neviděla, nebo nechtěla vidět. Neboť že bylo Německo rozvráceno, za to můžeme nemalým dílem poděkovat právě této instituci. Avšak za to, že tato katastrofa nenastala již dříve, nemůže platit za zásluhu Říšského sněmu. Za to je nutno poděkovat odporu, který se v dobách míru vzepřel proti činnosti těchto hrobníků německého národa a Německé říše.

Z bezpočtu zhoubných škod, které tato instituce přímo či nepřímo napáchala, bych chtěl vyzdvihnout pouze jednu pohromu, která nejvíce odpovídá vnitřní podstatě této nejnezodpovědnější instituci všech dob. A sice příšerná polovičatost a slabost politického vedení říše směrem ven i dovnitř. Vše, co nějakým způsobem podléhalo vlivu tohoto parlamentu bylo polovičaté, ať se na to člověk dívá jak chce. Polovičatá a slabá byla spojenecká politika říše směrem ven. Místo aby byl zachován mír, směřovalo se bez zábran k válce. Polovičatá byla polská politika. Podněcovalo se, namísto aby se vážně zakročilo. Výsledkem nebylo ani vítězství němectví, ani usmířeni s Polskem, zato ale nepřátelství s Ruskem.

Polovičaté bylo řešení alsasko-lotrinské otázky. Místo aby se tvrdou pěstí jednou provždy rozdrtila hlava francouzské hydry a Sasku byla přiznána stejná práva, neudělalo se ani jedno z toho. Ani to nebylo možné, vždyť v řadách nejvlivnějších stran přece seděli největší vlastizrádci - v Centru např. pan Wetterle. Všechno to by se ještě dalo unést, kdyby za obět polovičatosti nepadla i moc, od jejíž existence nakonec závisí trváni říše: vojsko. Za to, co zde napáchal takzvaný Říšský sněm, by stačilo k tomu, aby byl jednou provždy proklet celým německým národem. Z nejbídnějších důvodů tito parlamentářští partajní mizerové vyrvali a ukradli celému našemu národu z rukou zbraň sebezachování a jediné ochrany vlastní svobody a nezávislosti. Kdyby se dnes otevřely hroby flanderské plošiny, zvedli by se z nich krvaví žalobci. Statisíce nejlepších mladých Němců, kteří byli nesvědomitostí těchto parlamentních zločinců špatně a polovičatě vycvičeni posláni na smrt. Milióny mrzáků a mrtvých ztratila otčina jenom proto, aby byli několika stovkám lidových podvodníků umožněny politické machinace a vyděračství.

Zatímco židovstvo pomoci svého marxistického a demokratického tisku šířilo do celého světa lži o německém militarismu a přitěžovalo tak Německu všemi dostupnými prostředky, odmítali marxistické a demokratické strany jakýkoliv rozsáhlý výcvik německé lidové síly. Přitom musel být tento hrozný zločin, který tím byl páchán, okamžitě každému jasný. Neboť v případě následující války by celý národ musel do zbraně, čímž by ničemností těchto čistých reprezentantů vlastního takzvaného "lidového zastoupení" bylo před nepřítele pohnáno několik miliónů špatně a polovičatě vycvičených Němců. Avšak i když člověk nepřihlédne na následky, které z této brutální a surové nesvědomitosti těchto parlamentních pasáků vyplývají, nedostatek vycvičených vojáků na začátku války může velmi rychle vést k obrovským ztrátám, což se také během velké války takto příšerným způsobem potvrdilo. Ztráta boje za svobodu a nezávislost německého národa je výsledkem polovičatosti a slabosti, která je pěstována ve výchově lidové síly již v době míru za účelem obrany vlastní domoviny.

Pokud bylo na souši vycvičeno pouze malé množství rekrutů, pak u námořnictva se tento polovičatý nástroj pokoušel více či méně zničit tuto zbraň národního sebezachování. Duchem polovičatosti však bylo bohužel nakaženo i veleni loďstva. Tendence stavět v loděnicích stále menší lodě, zatímco ve stejnou dobu byly na vodu spouštěny daleko větší lodě Anglické, nebylo zrovna dalekozraké a již vůbec ne geniální. Právě flotila, která již na počátku nemůže být čistě početně postavena na stejnou úroveň svého pravděpodobného nepřítele, musí tento početní nedostatek převážit převyšující bojovou silou jednotlivých lodí. Právě převažující bojová síla je rozhodující, a ne ona pověstná převaha "kvality". Skutečně moderní technika je v jednotlivých kulturních státech tak vyspělá, že by bylo nemožné, aby byla lodím jedné mocnosti dána podstatně větší bojová síla, než lodím stejné tonáže státu jiného. A ještě méně myslitelné je dosáhnout menší flotilou převahy nad větší. A skutečně, malý výtlak německých lodi se mohl prosadit pouze na účet rychlosti a pancéřování, fráze, která měla tuto skutečnost ospravedlnit, ukázala ostatně velmi zhoubný nedostatek logiky rozhodujících míst, která o tom v době míru rozhodovala. Tvrdilo se totiž, že německá palebná síla je zřetelně menší než anglická. Že se německé 28 centimetrové dělo naprosto nemůže rovnat britskému 30,5 cm! Ale právě proto bylo povinností překonat toto 30,5 cm dělo. Přičemž cílem nemělo být dosažení stejného, nýbrž vyrobení převažující palebné síly.

Jinak by také byla objednávka 42 centimetrového Mursera u armády naprosto zbytečná , neboť německý 21 cm Murser převyšoval každé tehdejší francouzské dělo. A na pevnosti by také zřejmě stačil 30,5 cm Murser. Velení pozemního vojska přemýšlelo správně, avšak u námořnictva tomu tak nebylo. Zřeknutí se palebné převahy, stejně jako převažují rychlosti bylo zdůvodněno takzvanými rizikovými faktory, které však byly již od počátku chybné. Velení námořnictva se zřeklo útoku již formou výstavby loďstva, a již od začátku se věnovalo pouze otázce defenzívy. Tím se však zřeklo posledního úspěchu, který leží a vždy bude ležet pouze v útoku.

Pomalejší a hůře opancéřovanou loď pošle rychlejší a silnější protivník ke dnu většinou již z dostatečně velké a výhodné vzdálenosti. To musela trpce poznat celá řada našich křižníků. Jak nesprávné byly mírové názory velení námořnictva, ukázala válka, která nutila k přídavnému pancéřováni u starých lodi a zesílenému u nových, pokud se to vůbec stihlo. Kdyby německé lodě stejné tonáže v námořní bitvě u Skagerraku měly stejné pancéřování a byly stejně rychlé jako lodě britské, pak by ve smšti přesnějších a účinnějších německých 30cm granátů klesla do mokrého hrobu anglická flotila.

Japonsko kdysi provozovalo zcela jinou námořní politiku. Tam byla vždy veškerá hodnota kladena na to, aby každá nově budovaná loď získala hned od počátku naprostou bojovou převahu nad pravděpodobným protivníkem. Tomu pak také odpovídala možnost ofenzivního nasazení celé flotily. Zatímco velení pozemního vojska se distancovalo od principiálně chybných myšlenkových pochodů, podléhalo velení námořnictva, které bylo bohužel také lépe parlamentářsky zastoupeno, zcela duchu parlamentu. Bylo organizováno z polovičatých zorných úhlů, a podle toho bylo také později nasazeno. To, co si tehdy námořnictvo získalo jako nesmrtelnou slávu, se dá připsat na konto výborné německé vojenské práci, jakož i schopnosti a nedostižnému hrdinství jednotlivých důstojníků a mužstva. Kdyby se jim tehdejší vrchní velení námořnictva rovnalo alespoň jejich genialitou, nemuselo dojit k tolika zbytečným obětem.

A tak se uvážlivá parlamentářská obratnost dřívějšího mírového velení námořnictva stala jeho pohromou. Bohužel také v jeho budování hráli převažující roli namísto čistě militaristických, více parlamentaristická stanoviska. Polovičatost a slabost, stejně jako nedostatek logiky v myšlení, které jsou příznačné parlamentním institucím, se projevily i u veleni flotily.

Pozemní vojsko se, jak už bylo řečeno, od těchto chybných myšlenkových pochodů distancovalo. Především tehdejší plukovník generálního štábu Ludendorf vedl zoufalý boj proti zločinecké polovičatosti a slabosti, se kterou tehdejší říšský sněm předstupoval před národ ohledně životních otázek. Avšak vinu za to, že boj, který tento důstojník tehdy vedl, byl přesto zbytečný, nese na jedné straně parlament, a na straně druhé snad ještě horší tehdejší říšský kancléř Bethmann Hollweg. To však těmto původcům německého rozvratu nebrání v tom ještě dnes podsouvat vinu tomu, který se jako jediný obrátil proti zanedbání národních zájmů. O jeden podvod méně či více, na tom již těmto vrozeným podvodníkům přece vůbec nesejde.

Když se vyčíslí všechny ty oběti, které byly způsobeny trestnou lehkovážnosti těchto nezodpovědných zástupců národa, když si člověk představí všechny ty bezúčelně obětované a mrzáky, stejně jako bezbřehou pohanu a potupu a nesmírnou bídu, která nás nyní postihla, a ví, že to vše bylo jenom kvůli tomu, aby si pár bezcharakterních snaživců proklestilo cestu k ministerským křeslům, potom porozumí tomu, že tyto kreatury mohou být označeny pouze slovy jako padouch, zlosyn, darebák a zločinec. Jinak by byl smysl a účel těchto slov v jazyce zcela nepochopitelný. Neboť proti těmto zrádcům národa je každý pasák čestným mužem.

Všechny skutečné stíny starého Německa však podivuhodně padnou do očí pouze tehdy, když tím musela utrpět škody vnitřní stabilita národa. Ano, v takovém případě jsou nepříjemné pravdy vyřvávány právě směrem k širokým masám, zatímco jindy se raději spousta věcí stydlivě zamlčí nebo dokonce zapře. To byl právě případ, kdy se veřejnou diskusí o nějaké sporné otázce dalo dojit řešeni, či nápravy. A přitom příslušná vládní místa v podstatě neměla tušení o hodnotě a existenci propagandy. Že se chytrým a dlouhodobým nasazením propagandy dá národu nabalamutit, že nebe je čisté peklo, a naopak, že bídný život je životem v ráji, věděl pouze Žid. A ten podle toho také jednal. Pouze Němci, lépe řečeno jejich vláda, o tom neměla ani ponětí. Nejhůře se to mělo vyplatit právě během války.

Proti všem zde zmíněným nespočetně širokosáhlým kazům německého předválečného života stálo opět mnoho předností. Po spravedlivé kontrole se dokonce musí rozpoznat, že

většina našich neduhů se do značné části vyskytovala i jiných národů a států. V některých byla dokonce krize daleko větší než u nás, přičemž mnozí nevlastnili naše skutečné přednosti. Na špičku těchto předností se může mimo jiné postavit ta skutečnost, že německý národ se v podstatě jako jediný ze všech evropských národů snažil zachovat si národní charakter svého hospodářství, a přes všechny zlé předzvěsti podléhal nejméně mezinárodní finanční kontrole. Byla to však nebezpečná přednost, která později vedla ke světové válce.

Pakliže bychom se z toho a dalšího jiného měli poučit, musely by být z bezpočtu zdravých zdrojů národa vybrány tři instituce, které svým způsobem zůstaly nedotčené. Jako první forma je to forma státu jako takového a její výrazovost, jak se usídlila v Německu nových časů. Člověk se zde opravdu může učit od jednotlivých panovníků.

kteří také jako ostatní podléhali všem lidským slabostem, které se od nepaměti snaží postihnout celou tuto zemi a její děti. Pokud by člověk nebyl shovívavý, musel by si nad přítomností zoufat. Jsou reprezentanti současné vlády, právě co se osobností týče, skutečně duševně a morálně ti nejpovolanější, které si člověk může po sáhodlouhém přemýšleni vůbec představit? Ten, kdo měří hodnotu německé revoluce hodnotou a velikostí osobností, které revoluce německému národu věnovala již v listopadu 1918, bude muset zahalit své čelo studem před ortelem svého potomstva, kterému již nebude možno svázat ústa ochrannými zákony a podobnými nesmysly a které proto řekne to, co poznáváme my všichni již dnes. Totiž že mozek a mravní čistota našich nových německých vůdců stojí v protikladu k jejich hubám a neřestem.

Zajisté byla monarchie mnohým, a především širokým vrstvám odcizena. To byl důsledek skutečnosti, že panovnici nebyli vždy obklopeni, řekněme nejjasnějšími a obzvláště ne právě upřímnými hlavami. Bohužel, většinou měli v oblibě spíše pochlebníky, než přímé charaktery a těmi také byli informováni. Velmi zlá chyba právě v době, kdy svět procházel obrovskými přeměnami ve spoustě starých názorů. A tak na přelomu století mohl být jen ztěží nějaký obyčejný muž a člověk nadšen tím, když se na frontě objevila kolem jedoucí princezna v uniformě. O účinku podobné parády v očích lidu si člověk tehdy zřejmě neuměl udělat žádnou správnou představu, jinak by nikdy k podobnému nešťastnému výstupu nikdy nedošlo. Také humanitní bezmyšlenkovitost těchto kruhů působila spíše odpudivě, než přitažlivě.

Když se například princezna X uráčila zúčastnit se ochutnání lidové kuchyně se známým výsledkem, mohlo to snad dříve vypadat naprosto nevinně, tehdy však byl výsledek naprosto opačný. Přitom se dá bez dalšího předpokládat, že vrchnost skutečně neměla ani potuchy o tom, že jídlo předložené ve dni ochutnávání bylo trochu jiného rázu, než bylo běžně obvyklé. Avšak to samo o sobě stačilo, neboť ostatní lidé to věděli. A tak se z možného dobrého úmyslu stala fraška, když už ne pobouření. Líčeni o panovníkově stále více příslovečné střídmosti, o jeho brzkém vstávání, stejně jako o jeho náročném plahočeni se do pozdních nočních hodin, k čemuž se přidávalo ještě trvalé nebezpečí jeho hrozící podvýživy, vyvolávalo již opravdu povážlivé výroky. Nemuselo se přeci vůbec vědět, co a kolik toho panovník spořádá, i tak mu byla "ve vší slušnosti" přána dobrá chuť. Nikdo mu ani nechtěl upírat nutný spánek. Každý byl jen rád, když svou lidskostí a charakterem udržoval slávu svého rodu a národa, a když jako panovník plnil své povinnosti. Vyprávění pohádek ničemu nepomáhalo, ale o to víc škodilo. Toto a mnoho podobného byly přece jenom pouze maličkosti.

Hůře působilo na celý národ stále více přesvědčení, že je tak nebo tak řízen ze shora a že ten jediný se již nemusí vůbec o nic starat. Dokud byla stará vláda skutečně dobrá, nebo alespoň chtěla to nejlepší, věc se dařila. Ale běda, až jednou na místo staré dobrosrdečné vlády dosedne nová, již méně řádnější. Pak by byla nerozhodná poddajnost a dětská víra tou největší pohromou, kterou si jde vůbec domyslet. Takovým a podobným slabostem však v opozici stály nezpochybnitelné hodnoty. Jednak stabilita celé vlády, podmíněná monarchistickou formou státu, stejně jako vyrváni posledních státních míst ze zmatku machinací ambiciózních politiků. Dále důstojnost institucí jako takových, a z toho vyplývající autorita těchto úřadů. Stejně tak nadřazení úřednictva a především armády nad úroveň stranicko-politických zájmů. K tomu přicházela ještě přednost osobního ztělesnění hlavy státu. Ta byla představována panovníkem, který byl příkladem zodpovědnosti, kterou musel monarcha ztělesňovat daleko větší měrou, než náhodná tlupa parlamentářské majority. Proto byla příslovečná čistota německé administrace připisována v první řadě právě jemu. A konečně kulturní hodnota monarchie měla pro německý národ obrovskou cenu, a dokázala velmi dobře vyvážit její další menší nedostatky.

Německá residence byla vždy pokladem uměleckého smýšlení, které je v našem materiálním světě stejně na vymřeni. To, co německá knížata učinila pro umění a vědu především v devatenáctém století, bylo příznačné. Dnešní doba se s tím naprosto nedá srovnat. Jako největší faktor této doby začínajícího a pomalu se rozpínajícího rozkladu našeho národního tělesa musíme však vyzdvihnout armádu. Byla největší školou německého národa, a právě proto se veškerá nenávist všech nepřátel obracela právě proti této záštitě národního sebezachování a svobody. Této jedinečné organizaci nemůže být postaven žádný větší pomník, než je vyřknutí pravdy, že ji všichni méněcenní pomlouvají, nenávidí, bojují proti ni, ale zároveň se ji bojí. V tom, že se vztek mezinárodních vykořisťovatelů z Versailles v první řadě obrátil právě proti německé armádě, se dá rozpoznat, že je to skutečně pravá záštita svobody našeho národa proti burzovní moci. Bez této výstražné síly by smysl Versailles byl na našem národě již dávno vykonán. To, čemu náš národ vděčí armádě, se dá vyjádřit krátce jedním slovem, totiž: všemu. Armáda vychovávala k bezpodmínečné zodpovědnosti právě v čase, kdy tato vlastnost byla již velice vzácná, a její utlačování bylo čím dál více na denním pořádku, což vycházelo především ze základního vzoru nezodpovědnosti - parlamentu. Vychovávala k osobní odvaze právě v době, kdy zbabělost hrozila stát se zuřivou nákazou, a kdy vůle k oběti za všeobecné blaho byla považována pomalu za hloupost, a kdy za chytrého byl naopak považován ten, kdo nejvíce chránil a podporoval pouze své vlastní "já". Byla to škola, která ještě jednotlivé Němce učila, že blaho národa nelze hledat v prolhané frázi o mezinárodním sbratřením mezi negry, Němci, Číňany, Francouzy, Angličany atd., nýbrž v síle a jednotnosti národa. Armáda vychovávala k rozhodnosti, zatímco v běžném životě již začala lidské jednání ovlivňovat nerozhodnost a pochybnosti.

V době, kdy všude udávali tón přemoudřelí, již něco znamenalo vyzdvihovat zásadu, že nějaký rozkaz je lepší než žádný. V této jedinečné zásadě totiž spočívalo stále ještě nezkažené robustní zdraví, jenž by se, nebýt vojska a jeho výchovy, která tuto zásadu neustále obnovovala, již dávno vytratila z našeho běžného života. Vždyť se jen podívejme na úděsnou nerozhodnost našeho současného říšského vedení, které se nemůže vzchopit naprosto k ničemu, ledaže by se jednalo o vynucené podepsáni nějakého dalšího diktátu. V tomto případě by samozřejmě odložilo veškerou zodpovědnost a s hbitostí sněmovního stenografa by podepsalo vše, co je ji předloženo. Neboť když je někomu něco diktováno, je rozhodnutí vždy lehké. Armáda vychovávala k idealizmu a oddanosti k vlasti a její velikosti, zatímco v běžném životě kolem sebe šlehala chamtivost a materializmus. Vychovávala vlastní národ proti děleni do tříd, a jako jedinou chybu by se jí snad dalo vyčíst zřízení jednoročních dobrovolníků. Chybou proto, že tím byl porušen princip nezbytné rovnosti, a jedinec s vyšším vzděláním byl opět stavěn nad rámec všeobecné rovnosti prostředí, zatímco právě opak by byl ku prospěchu. Z beztak již tak veliké odcizenosti životu našich horních vrstev a při stále narůstajícímu odcizování vůči vlastnímu lidu, mohla armáda působit obzvláště blahodárně, kdyby alespoň ve vlastních řadách zamezila jakémukoliv oddělování takzvané inteligence. Že se tak nestalo byla veliká chyba. Avšak jaká instituce na tomto světě je bezchybné? U této však převažovalo dobro do té míry, že těch několik málo nedostatků leželo beztoho pod průměrem lidské nedostatečnosti.

Jako největší zásluha armády staré Říše se musí počítat to, že v době všeobecné majorizace hlav povýšila hlavu nad majorizaci. Armáda zde oproti židovsko-demokratickým myšlenkám slepého uctívání vyzdvihovala počet vyznavačů osobitosti. A tak vychovala také to, co nová doba potřebovala nejvíce - muže. V bahně všeobecné, kolem sebe se chápající zženštilosti a zchoulostivělosti vystupuje z armádních řad každoročně 350 000 mladých mužů překypujících silou, kteří po dvouletém výcviku ztratili měkkost mládí a získali zocelená těla. Mladý člověk, který se během této doby učil poslouchat, se teprve poté muže naučit rozkazovat. Již podle kroku poznáte sloužícího vojáka. To byla vysoká škola německého národa. Ne nadarmo se na ní zkoncentrovala vzteklá nenávist těch, kteří si ze závisti a chamtivosti přáli bezmocnost

Říše a bezbrannost jejího obyvatelstva. A cizí svět rozeznal to, co spousta Němců v zaslepení, či ze špatné vůle nechtěla vidět. Totiž že německá armáda byla mocnou zbraní ve službách svobody německého národa a obživy jeho dětí. K státní formě a armádě patřil jako třetí ve svazku nedostižný úředník staré Říše. Německo bylo nejorganizovanější a nejspravovanější země na světě. Německému úředníku se často lehce přisuzuje byrokratické zpátečnictví, avšak v jiných zemích tomu nebylo jinak, když ne ještě hůře. Co však ostatní státy nevlastnily, byla velkolepá solidarita tohoto aparátu, stejně jako nepodplatitelně čestné

smýšleni jeho nositelů. Radši trochu zpátečnický, avšak spravedlivý a věrný, než osvícený a novátorský, zato však s méněcenným charakterem a jak se dnes často ukazuje, nevzdělaný a neschopný. Neboť na to, jak se dnes v oblibě traduje, že německá správa předválečné doby byla sice byrokraticky pečlivá, avšak obchodnicky špatná, se dá odvětit následovně: jaká země světa měla lépe vedený a obchodně organizovaný podnik, než Německo se svou železnicí? Teprve revolucí bylo vyhrazeno právo ničit tento vzorový aparát tak dlouho, až se konečně zdál být připraven k vyjmutí z rukou národa, a ve smyslu zakladatelů této republiky socializován, což znamená, že měl sloužit mezinárodnímu burzovnímu kapitálu, který byl zadavatelem německé revoluce. čím se však německý úředník a správní aparát obzvláště vyznamenal, byla jeho nezávislost na jednotlivých vládách, jejichž politické smýšlení nedokázalo ovlivnit postavení německého úředníka. Avšak od časů revoluce se toto do základu změnilo.

Namísto znalosti a schopností nastoupilo stranické nařízení, a samostatný, nezávislý charakter se stal spíše závadou, než podporou. Na státní formě, armádě a úřednících spočívala celková kouzelná síla a moc staré Říše. To byly v první řadě příčiny vlastností, která dnešnímu státu zcela schází. Totiž státní autorita! Neboť ta nespočívá na tlachání v parlamentu nebo v zemském sněmu, ani v zákonech na jejich ochranu nebo v rozsudcích k zastrašení drzých lhářů. Spočívá totiž ve všeobecné důvěře, která by měla být projevena vládě a správě příslušného státu. Tato důvěra je však opět pouze výsledkem neotřesitelného vnitřního přesvědčení o nesobeckosti a poctivosti vlády a správy dané země, včetně souladu smyslu zákonů s pocitem všeobecného morálního názoru. Neboť vládní systémy se dlouhodobě nedají držet tlakem násilí, nýbrž pomocí víry v jejich laskavost a v upřímnost v zastupováni zájmů národa. Ať již byla v předválečné době hrozba určitého poškození vnitřní síly národa obrovská, nesmí se zapomínat, že ostatní státy byly touto chorobou postiženy a trpěly většinou ještě daleko hůře než Německo, a přesto v kritické hodině neselhaly a nezanikly. Když ale člověk uváží, že německým předválečným slabostem oponovaly stejně velké klady, pak se musí poslední příčina rozvratu hledat někde docela jinde. A to je taky ten případ. Nejhlubší a konečný důvod zániku staré říše totiž spočíval v nerozpoznání rasových problémů a jejich významu pro dějinný vývoj národů. Neboť veškeré události národního života nejsou výrazem náhody, nýbrž jsou přírodními procesy nutnosti sebezáchovy a rozmnožování druhu a rasy, i když si lidé nejsou vědomi vnitřních důvodů svého jednání.

NÁROD A RASA

Existují pravdy, které jednoduše leží na ulici, a snad právě proto je běžný svět nevidí, nebo je nedokáže rozeznat. Prochází nevšímavě kolem těchto otřepaných pravd jako by byl slepý, a je do nejvyšší míry překvapen, když náhle někdo odhalí to, co měli všichni již dávno vědět. Kolem dokola leží statisíce Kolumbových vajec, pouze Kolumbů již tolik není. A tak lidstvo bez výjimky putuje zahradou přírody, namlouvá si, že už skoro všechno zná, a přitom, až na několik málo výjimek, jako slepé míjí jeden z nejvíce vyčnívajících principů jeho působení. Totiž vnitřní rozdílnost povah veškerých živých tvorů na této planetě. Již povrchní pozorování ukazuje téměř neúprosný přírodní zákon všeho toho nesmírného množství výrazových forem životni vůle přírody a její na sebe navazující způsoby rozmnožováni a výživy. Každé zvíře se páří pouze s jedincem vlastního druhu. Sýkorka se páří se sýkorkou, pěnkava s pěnkavou, čáp s čápem, polní myš s polní myší, domácí myš s myší domácí, vlk s vlkem, atd.

Měnit to umožňují pouze mimořádné okolnosti. V první řadě donucení v zajeti, stejně jako jiné nenormální rozmnožování v rámci jednoho druhu. V tom momentě se však příroda začne bránit všemi prostředky. Její zřetelný protest se pak skládá z odepíráni dalších rozmnožovacích schopností takzvaných bastardů, nebo omezuje plodnost pozdějšího potomstva. Ve většině případů však odebírá odolnost proti různým chorobám a cizím nákazám. To je přece naprosto přirozené. Každé křížení dvou rozdílně postavených bytostí produkuje prostředek mezi rozdílnou úrovní jeho rodičů. To znamená: potomek bude stát výše než jeho rasově nižší polovina rodičovského páru, avšak nebude tak vysoko jako jeho vyšší polovina. Následně podlehne v boji proti této vyšší polovině. Takové páření však naprosto neodpovídá vůli přírody ohledně vyšší kultivace života vůbec.

Předpoklady k tomu nespočívají v křížení vyššího s nižším, nýbrž v naprostém vítězství toho prvního. Silnější je určen k panování a neměl by splývat se slabším, aby nemusel

obětovat svou vlastní velikost. A pouze vrozený slaboch toto může vnímat jako hrůznost, proto je taky jenom slabým a omezeným člověkem. Neboť pakliže by tento zákon nevládl, nebyl by myslitelný žádný vyšší vývoj všech organických živočichů. Následkem tohoto v přírodě všeobecně platného instinktu rasové čistoty je nejenom jasné vymezení jednotlivých ras navenek, nýbrž i vyrovnanost jejich vlastního existenčního druhu. Liška je pořád jenom liška, husa je husou, tygr tygrem atd., a rozdíl mezi jednotlivými exempláři může být nanejvýš v různé míře jejich síly, chytrosti, výdrže, hbitosti, atd. Nikdy však nenajdete lišku, která by snad svým vnitřním smýšlením mohla dostat nějaké humánní záchvaty oproti huse, stejně jako neexistuje kočka, která by měla nějaký přátelský vztah k myši. A proto i zde vzniká boj mezi sebou ani ne tak z důvodu vnitřního odporu, jako spíše z hladu a lásky. V obou případech příroda přihlíží ve vší tichosti, ba dokonce se zalíbením.

Boj o denní chléb nechává zhynout všemu slabému, nemocnému a nerozhodnému, zatímco boj člověka o samičku poskytuje právo k oplodnění, nebo aspoň jeho možnost pouze těm nejzdravějším. Boj je však vždy prostředkem k podpoře zdraví a odolnosti druhu, a tím je i příčinou jeho dalšího vyššího vývoje. Pokud by tento postup neplatil, přestal by jakýkoliv další vyšší vývoj, a dostavil by se opak. Neboť počet méněcenných oproti těm nejlepším neustále převažuje. Při stejných podmínkách udržování života a možnosti rozmnožování by se ta horší část množila tak rychle, že by lepší část byla následně nucena ustoupit do pozadí. Je tedy nutno provést korekturu ve prospěch těch lepších.

To však zařizuje sama příroda tím, že slabší části vytváří tak špatné životní podmínky, že již tím je omezován jejich počet. Zbytku však nedovoluje chaotické rozmnožování, nýbrž zde nastupuje nové bezohledné třídění dle síly a zdraví. A tak, jak si nepřeje páření se slabých jedinců se silnějšími, o to více je proti splývání vyšších ras s nižšími, protože dobře cítí, že by zde jedním šmahem mohla být zničena její celá, snad statisíce let trvající práce vyšší kultivace. Historické zkušenosti nám zde nabízí nespočet různých příkladů. S úděsnou zřetelností nám ukazuji, co vzešlo z míšení krve árijců s nižšími národy, totiž zánik nositele kultury. Severní Amerika, jejíž obyvatelstvo se z valné části skládá z germánských prvků, které se jen nepatrně smísily s původním nižším barevným obyvatelstvem, vykazuje zcela jinou kulturu a společenství, než střední a jižní Amerika, kde se především románští vystěhovalci velkou měrou smísili s původním obyvatelstvem.

Na tomto jediném příkladu se dá jasně a zřetelně rozpoznat působení rasového směšování. Rasově čistý a nesmíšený Germán, který zůstal na americkém kontinentě, se postupně stal jeho pánem. A tímto pánem zůstane do té doby, dokud i on nepadne za oběť krevní pohany. Výsledkem každého zkřížení rasy je tedy, krátce řečeno, následující:

a)

Úpadek úrovně vyšší rasy.

Tělesný a duševní úbytek, a tím začátek pozvolného, ale jistého chřadnutí.

Nastolovat podobný vývoj však neznamená nic jiného, než zhřešení proti vůli věčného stvořitele. A jako hřích bude tento čin také odměněn. A zatímco se člověk pokouší vzpírat tvrdé logice přírody, upadá do boje se základními principy, kterým vděčí za existenci svého člověčenství. A tak musí jeho jednání proti přírodě zákonitě vést k jeho zániku. Z toho samozřejmě vychází skutečně židovsky drzá a stejně tak hloupá námitka moderních pacifistů, totiž "že člověk zdolává přírodu"! Milióny bezmyšlenkovitě tlachají tento židovský nesmysl a ještě si přitom namlouvají, že sami určitým způsobem představují tyto přemáhače přírody. Přitom nemají k dispozici žádnou jinou zbraň, než myšlenku, která je tak mizerná, že si pod ní skutečně nikdo nedokáže vůbec nic představit. Nehledě na to, že člověk ještě nikdy v ničem přírodu nepřekonal, ale že se nanejvýše pokusil zachytit nebo vyzdvihnout ten či onen cípeček jejího ohromného, bezbřehého roucha věčných záhad a tajemství. Že ve skutečnosti nevynalézá pravdu, nýbrž že všechno pouze objevuje, že přírodu neovládá, nýbrž že se na základě poznatků jednotlivých přírodních zákonů nanejvýš stává pánem nad jinými živočichy, kterým toto poznání právě schází. Nehledě k tomu tedy, nemůže žádná myšlenka překonat předpoklady pro bytí a existenci lidstva, neboť tato myšlenka sama vychází pouze od lidí. Bez lidí není myšlenky na tomto světě. tím je myšlenka jako taková vždy podmíněna existencí lidstva a tím také zákonů, které vytváří předpoklady této jeho existence. A nejenom to! Určité myšlenky jsou dokonce svázány s určitými lidmi. To platí všeobecně právě pro ty myšlenky, jejichž obsah nemá původ v žádné exaktní vědecké pravdě, nýbrž ve světě pocitů, nebo jak se dnes tak pěkně a jasně rádo říká, "vnitřního prožitku". Všechny tyto myšlenky, které nemají nic společného s chladnou logikou, jelikož jsou čistým vyjádřením pocitů,

etických představ, atd., jsou vázány na existenci lidstva, které za svou duchovní představivost a tvůrčí sílu vděčí jeho vlastní existenci.

A právě tehdy je přece zachování té dané rasy a lidí předpokladem k existenci těchto myšlenek. Například ten, kdo by si opravdu z celého srdce přál vítězství pacifistických myšlenek na tomto světě, musel by se všemi prostředky zasadit za ovládnutí celého světa Němci. Kdyby tomu bylo obrácené, musel by s posledním Němcem vymřít i poslední pacifista, neboť na celém světě tomuto přírodnímu a nepochopitelnému nesmyslu nemohlo naletět tolik lidí, jako tomu bohužel bylo v našem národě. Člověk by se tedy měl s pevnou vůlí rozhodnout, zda vést či nevést války za účelem dosažení pacifismu. To, a nic jiného měl také na mysli americký světový spasitel Wilson, aspoň tak si to namlouvali naši fantastové, což také splnilo svůj účel.

Pacifisticko-humánní myšlenky snad mohou být skutečně dobré tehdy, pokud si nadřazený člověk nejdříve v určitém rozsahu podmaní a podrobí svět, který ho pak prohlásí za jediného pána této zeměkoule. Této myšlence by pak chyběla možnost škodlivého působeni právě do té míry, že se její praktické použití stává zcela nemožným. Tedy nejdříve boj a pak teprve snad pacifismus. V jiném případě by lidstvo překročilo nejvyšší bod jejího vývoje, a důsledkem by pak nebyla nadvláda nějaké etické myšlenky, nýbrž barbarství s následným chaosem. Samozřejmě se tomu jeden, nebo druhý může vysmívat, vždyť tato planeta již kroužila vesmírem několik milionů let bez lidí, a jednoho krásného dne se to také může zopakovat, pakliže si člověk neuvědomí, že za svou vyšší existenci nevděčí několika potrhlým ideologům, nýbrž poznatkům neúprosných přírodních zákonů a jejich bezohlednému uplatňování.

Vše, co na této zemi obdivujeme, vědu a kulturu, techniku a vynálezy, je pouze tvůrčím produktem několika málo národů, a možná původně jediné rasy. Na nich také záleží stálost těchto celistvých kultur. Pokud zahynou, klesne s nimi do hrobu i veškerá krása tohoto světa. Nakolik například lidi může ovlivňovat půda, bude různé podle, do úvahy přicházející, rasy. Malá úrodnost určitého životního prostoru může jednu rasu vybičovat k nepředstavitelným výkonům, zatímco u jiné bude pouze příčinou neskonalé bídy a konečné podvýživy se všemi jejími důsledky. Pro povahu působení vnějších vlivů je vždy rozhodující vnitřní podnět daného národa. To, co u jednoho vede k vyhladovění, vychovává jiné k tvrdé práci.

Všechny velké kultury minulosti zanikly jenom proto, že původní tvůrčí rasa odumřela na otravu krve. Poslední příčinou takového zániku bylo vždy zapomnění, že všechny kultury odvisí od člověka a ne naopak. Aby tedy byla zachována určitá kultura, musí být zachován člověk, který ji vytvořil. Toto udržení je však spojeno s neúprosným zákonem nezbytnosti a práva vítězství lepšího a silnějšího. Kdo chce žít, ať bojuje, a kdo nechce bojovat v tomto světě věčného zápasu, ten si život nezasluhuje. I kdyby to bylo sebetvrdší, je to prostě tak! Zajisté je to však mnohem tvrdší osud pro toho, který si myslel že zvítězil nad přírodou a v zásadě se jí vysmívá. Nouze, neštěstí a nemoci jsou pak její odpovědí. Člověk, který tyto rasové zákony neuznává a pohrdá jimi, přichází o štěstí, které se mu zdá být určeno. Brání vítěznému tažení nejlepší rasy a tím také i předpokladům k jakémukoliv lidskému vývoji. Tím se v důsledku, zatížen lidskou choulostivostí, odebírá do oblasti zvířat. Je zbytečné začínat se přít o to, která rasa či rasy byly skutečně původními nositeli lidské kultury a tím i skutečnými zakladateli toho, co dnes nazýváme slovem člověčenstvo. Jednodušší je postavit tuto otázku směrem k současnosti, zde vychází zcela snadná a jasná odpověď. Veškeré výsledky lidské kultury, ať již z oblasti umění, vědy nebo techniky, které dnes můžeme spatřit, jsou téměř výhradně všechny výsledkem tvůrčích sil Árijce. Právě tato skutečnost však nepřipouští neopodstatněný zpětný závěr, že by on sám byl zakladatelem vyššího lidstva, a tedy že jeho pravzor znázorňuje to, co nazýváme člověkem. Stal se Prométheem lidstva, z jehož zářivé hvězdy vyskočila na věčné časy božská jiskra genia, která stále znova zapalovala onen oheň, který svými poznatky prosvětloval tmu mlčenlivého tajemství, a člověku osvětloval cestu k ovládnutí ostatních živočichů této planety. Byl však uhašen, a hluboká temnota se snad již za několik tisíciletí opět usadí na zemi, lidská kultura zanikne a svět zpustne.

Pokud by se lidstvo rozdělilo do třech skupin, a sice na zakladatele kultury, její nositele a její ničitele, připadal by pro první skupinu v úvahu zřejmě pouze Árijec. Od něho pocházejí všechny základy a nosné zdi všech lidských výtvorů, a pouze venkovní tvary a barva byly určovány charakteristickými rysy jednotlivých národů. On dodává i všechny obrovské stavební kameny a plány veškerého lidského vývoje, a pouze provedení odpovídá charakteru

příslušných ras. Za několik málo desítek let bude například celá východní Asie mít zase svou kulturu, jejíž základem bude také helénistický duch a germánská technika, stejně jako tomu bylo u nás. Pouze vnější forma, alespoň zčásti, bude nést rysy asijského rázu. Není tomu tak, jak se mnozí domnívají, že by Japonsko ke své kultuře přibralo evropskou techniku, nýbrž evropská věda a technika bude vroubená japonským rázem. Základem skutečného života již není ona zvláštní japonská kultura, ačkoliv určuje barvu života, jelikož z vnějšku je svým vnitřním rozdílem zvláště pro Evropana mnohem nápadnější, nýbrž ohromná vědecko-technická činnost Evropy a Ameriky, a tedy árijských národů. Touto výkonností tedy může i východ následovat všeobecný lidský pokrok. To poskytuje základnu boji za denní chléb, vyrábí k tomu potřebné zbraně a nářadí, a pouze vnější úprava je přizpůsobena japonskému charakteru. Pokud by ode dneška přestalo další árijské působení na Japonsko, řekněme Evropa a Amerika by zanikly, mohl by technický a vědecký rozmach Japonska ještě po nějakou dobu trvat. Avšak již po několika letech by vyschla studnice, ze které Japonsko čerpá svou osobitost, dnešní kultura by ustrnula a opět by upadla do spánku, ze kterého byla před sedmi desetiletími probuzena árijskou kulturní vlnou. Dnešní japonský rozvoj děkuje za svou existenci árijskému původu. Stejně tak tomu bylo i kdysi dávno, kdy tento cizí duch a cizí vliv byl buditelem japonské kultury. Nejlepší důkaz pro to nám podává skutečnost jejího pozdějšího kostnatění a naprostého ustrnuti. U příslušného národa mohou tyto fenomény nastat pouze v případě ztráty původního tvůrčího rasového sémě, a nebo, když později už chybělo vnější působení, které dodávalo podněty a materiál k prvotnímu vývoji na tomto kulturním poli. Pokud je tedy jasné, že určitý národ obdržel svou kulturu v podstatné míře od cizí rasy, a tento ji přijal a dále rozviji, a posléze ji, po odpadnutí vnějších vlivů, dále utužuje, dá se o takové rase hovořit jako o "nositelce kultury", avšak nikdy jako o "tvůrci kultury".

Průzkum jednotlivých národů z tohoto hlediska dává tu skutečnost, že se v podstatě vesměs nejedná o původní zakladatele kultury, nýbrž pouze o nositele kultury. Vychází najevo v podstatě vždy stejný obraz vývoje: Árijské kmeny, které měly většinou jen malý počet příslušníků, si podmanily cizí národy, a počali s rozvíjením nových územních celků, které měly zvláštní životní podmínky (úrodnost, klimatické podmínky, atd.). Výhoda byla i v množství k dispozici stojících pomocných sil, skládajících se z lidí podřadného druhu, a jejich dřímajících duchovních a organizačních schopností. Během několika tisíciletí, ba dokonce staletí vybudovali kultury, které původně zcela nesly jejich vnitřní charakterové rysy, které byly přizpůsobeny výše zmíněným zvláštním vlastnostem půdy a podmaněného obyvatelstva. Posléze se však porobitelé provinili proti původně dodržovanému principu čisté krve, a počali se mísit s původním podmaněným obyvatelstvem. A tím učinili konec své vlastní existenci. Neboť po hříchu následovalo vždy vyhnání z ráje. Po tisíci a více letech se pak často ukáže ve světlé kůži poslední zřetelná stopa dávného pána národů, který zanechal svou krev v podmaněné rase a v ustrnuté kultuře, kterou původně založil. Neboť tak jak se v krvi podmaněných ztratil původní skutečný a duchovní podmanitel, tak se ztratilo i palivo pro pochodeň lidského kulturního vývoje!

A tak jako si, díky krvi někdejších pánů, udržela barva jako vzpomínku na ně slabý lesk, tak je i noc kulturního života lehce prosvětlována pozůstalými výtvory někdejších nositelů světla. Svítí skrze všude se navrátivší barbarství a u nemyslicího pozorovatele okamžiku vzbuzují velmi často dojem, že před sebou vidí obraz nynějšího národa, zatímco je to pouze zrcadlo dávné minulosti, do kterého hledí. Může se přihodit, že podobný národ se podruhé, nebo i víckrát, v průběhu svých dějin setká s rasou své původní kultury, aniž by u něho ještě existovala vzpomínka na předešlá setkání. Zbytek původní panské krve se pak nevědomky obrátí k tomuto novému úkazu, a to, čeho bylo dříve možno dosáhnout pouze pod tlakem, se nyní může podařit vlastní vůlí. Nastoupí nová kulturní vlna, která se udrží tak dlouho, dokud se její nositelé neutopí v krvi cizích národů. To bude úkolem budoucích kulturních a světových dějin bádat v tomto smyslu a ne se utápět v reprodukci vnějších skutečností, jak se to bohužel, děje u dnešních historických věd. Již z této vývojové skici národa, který je nositelem kultury, vyplývá obraz bytí, působení a zániku skutečného zakladatele kultury na tomto světě, totiž Árijce. Tak jako v běžném životě potřebuje takzvaný genius zvláštní pohnutku, ba často formální podnět, aby začal ozařovat okolí, potřebuje i národní život svou geniální rasu. V jednotvárnosti běžného života mohou i významní lidé působit zdáním bezvýznamnosti a jen ztěží překročit průměr svého nejbližšího okolí. Dokud se nedostaví situace, která může na druhá působit naprosto zhoubně a malomyslně, avšak v tomto neviditelném průměrném dítku probudí jeho geniální nadání, které neustále vzrůstá,

velmi často k údivu celého okolí, které doposud vidělo pouze jeho malost občanského života. Proto se také prorok málokdy dočká uznání ve vlastní zemi. Toto se nedá vypozorovat nikde jinde, než ve válce. Ze zdánlivě prostého hocha se během hodiny tísně, kdy ostatní zmalomyslní, jedním rázem stává hrdina s odvážnou rozhodností a chladnou myslí k rozhodování. Pokud by tato hodina zkoušky nepřišla, těžko by někdo mohl tušit, že se v tomto holobrádkovi skrývá mladý hrdina.

Skoro vždy je zapotřebí nějakého podnětu, aby se probudil genius. Rána osudu, která jednoho uvrhne k zemi, může druhého zapálit, a zatímco v něm praská skořápka průměrného života, zrakům udivené veřejnosti se otevírá jeho doposud skryté jádro. A ta se ježí a nechce uvěřit tomu, že bytost, která se zdála být stejná jako všichni ostatní, je najednou někým zcela jiným. Proces, který se zřejmě opakuje u každého významnějšího syna lidstva. Bylo by přece hloupé se domnívat, že tak jako se například vynálezce stává slavným dnem svého objevu, že by se do něho v onu hodinu dostala i jeho genialita. Jiskra geniality je v mozku přítomna již v hodině narození takového tvořivě nadaného člověka. Skutečná genialita je vždy vrozená a nemůže být nikdy vštěpena, či dokonce naučena. A to platí, jak již bylo zdůrazněno, nejenom pro člověka jako jedince, nýbrž i pro celou rasu. Tvořivě činné národy jsou také již ve své podstatě tvořivě nadané, i když to povrchnímu pozorovateli nemusí být ihned patrné. I zde je vnější uznání možné pouze na základě vykonaných činů, neboť zbytek světa není schopen rozpoznat genialitu jako takovou, nýbrž vidi pouze její viditelné projevy ve formě vynálezů, objevů, staveb, obrazů, atd. Ale i zde to trvá poměrně dlouhou dobu, než se propracuje k tomuto poznání.

Tak jako je v životě jednotlivých významných lidí jejich geniální nebo výjimečné nadání probouzeno teprve zvláštními podněty, může být i v životě národů skutečné využití jejich stávajících tvůrčích sil a schopností uskutečněno pouze tehdy, když se pro to naskytnou patřičné předpoklady. Nejzřetelněji je to vidět na té rase, která byla a je nositelem lidského kulturního vývoje, totiž na Árijcích. Jakmile jí osud přinese mimořádné okolnosti, začnou se stávající schopnosti rozvíjet ve stále rychlejším sledu a dostávají stále zřetelnější tvar. Kultury, které jsou při té příležitosti zakládány, jsou ve většině případů směrodatně určovány stávající půdou, klimatem a podrobeným obyvatelstvem. Ti poslední jsou ostatně nejvíce určující. Čím primitivnější jsou technické předpoklady kulturního uplatnění, o to nutnější je existence lidské pomocná síly, která pak, správně zorganizována a použita, nahradí sílu strojů. Bez možnosti použití síly těchto podřadných lidí, by se Árijcovi nikdy nepodařilo učinit první kroky ke své pozdější kultuře. Stejně jako by bez pomoci zvířat, které dokázal zkrotit, nepřišel k technice, která nyní pomalu umožňuje tato zvířata nahrazovat. I přísloví: "mouřenín svůj dluh splatil, mouřenín může jít", má bohužel svůj příliš hluboký význam. Celá tisíciletí musel kůň sloužit a pomáhat člověku pokládat základy jeho rozvoje, který nyní díky nákladním autům činí z koně zbytečný nástroj. Za pár let bude jeho činnost zcela ukončena, přitom bez jeho spolupřičinění by se člověk asi těžko dostal až tam, kde je dnes. A tak byla přítomnost méněcenných lidí jedním z hlavních předpokladů pro vytváření vyšší kultury. Tito nahrazovali nedostatek technických prostředků, bez kterých by však vyšší vývoj nebyl vůbec myslitelný. Prvním kulturám lidstva kráčelo bok po boku zajisté ve větší míře nasazení podřadných lidi, než ochočených zvířat. Teprve po zotročení podřadných ras stihl stejný osud zvířata, a ne obráceně, jak se spousta lidí domnívá. Neboť nejdříve

byl do pluhu zapřažen porobenec, teprve potom kůň.

Pouze pacifističtí hlupáci to mohou vidět jako znamení lidské zvrhlosti, aniž by jim bylo jasné, že tento vývoj musel proběhnout, abychom se dnes konečné ocitli na místě, ze kterého můžou tito apoštolé vyřvávat do světa své žvásty. Vývoj lidstva by se dal přirovnat výstupu po nekonečném žebříku, člověk se zkrátka nedostane výše, aniž by vystoupil přes nižší příčky. Proto musel jít Árijec cestou, kterou mu ukazovala daná realita, a ne tou, o které sní dnešní moderní pacifista.

Cesta reality je však tvrdá a těžká, avšak vede nakonec tam, kam by se chtěl druhý prosnít, ze které se však svým sněním pouze ve skutečnosti vzdaluje, než aby se přibližoval. Není tedy náhodou, že první kultury povstaly tam, kde se Árijec setkal s podřadnými národy, které si podmanil a podvolil své vůli. Staly se pak prvním technickým nástrojem ve službách budoucích kultur. Tím byla cesta, kterou se Árijec musel vydat jasně vytyčena. Jako porobitel si podmanil podřadné národy a řídil pak svými povely jejich praktickou činnost pro své cíle. Tím, že je přivedl k užitečné, i když mnohdy tvrdé práci, šetřil nejenom jejich životy, nýbrž jim dokonce připravil úděl, který byl mnohem lepší, než jejich bývalá takzvaná "svoboda". Pokud si bezohledně udržoval svou mocenskou pozici, nezůstával jen

pouze pánem, nýbrž i uchovatelem a množitelem kultury. Neboť tato spočívala pouze na jeho schopnostech. Tím, jak se podrobení začali pozvolna pozdvihovat, a zřejmě i řečí se čím dál více podobali svému porobiteli, začala padat zeď mezi pánem a sluhou. Árijec se zřekl čistoty krve a ztratil tak nárok na život v ráji, který si sám vytvořil. Klesal stále níže do míchání ras, ztrácel pozvolna stále víc své kulturní schopnosti, až se konečně přiblížil nejenom duševně, nýbrž i svými tělesnými schopnostmi porobeným a začal se původnímu obyvatelstvu podobat více než jeho předchůdci. Po nějakou dobu ještě těžil ze stávajících kulturních styků, ale postupně zcela ustrnul, až konečně upadl do zapomnění.

A tak zanikaly kultury a říše, aby uvolnily místo novým útvarům. Směšování krve a s tím spojený pokles rasové úrovně je jedinou příčinou vymírání starých kultur. Neboť lidé nezanikají z důvodů válek, nýbrž ztrátou odolnosti, způsobenou nečistotou krve. To, co na tomto světě není dobrou rasou, je pouze plevelem. Veškeré dějinné události jsou pouze výrazem rasového pudu sebezáchovy v dobrém či špatném slova smyslu.

Otázka vnitřní příčiny nadřazeného významu árijství nemůže být zodpovězena ani tak větši schopností pudové sebezáchovy, než spíše zvláštním způsobem projevu tohoto pudu.

Vůle k životu je, subjektivně viděno, všude a vždy stejná, rozdíl je pouze v její vnější formě projevu. U původních živočichů nepřekračuje pud sebezáchovy starost o své vlastní já. Egoismus, jak tuto nemoc nazýváme, zde zachází tak daleko, že do sebe pojímá i čas, takže se chce opět těšit z okamžiku, aniž by ho zajímala budoucnost. Zvíře v tomto stavu žije samo pro sebe, potravu si hledá pouze když chce utišit hlad, a bojuje pouze když mu jde o vlastní život. Dokud se však pud sebezáchovy projevuje tímto způsobem, schází jakýkoliv základ pro vytvoření nějakého společenství, byť by to byla primitivní forma rodiny. Již společenství mezi mužem a ženou vyžaduje, kromě čistého páření, jisté rozšíření pudu sebezáchovy, tím, že svou starost a boj za vlastní já museli obrátit i na svůj protějšek. Muž sháněl občas stravu i pro ženu, oba pak pro své potomstvo. Na ochranu jednoho většinou vystoupil i druhý, takže zde již byly první, i když nekonečně primitivní formy smyslu obětovat se. Jakmile se tento smysl přenesl přes úzký rámec rodiny, začaly se vytvářet předpoklady vytvoření větších svazků a posléze konečně i státu.

U podřadnějších lidí na tomto světě je tato vlastnost přítomna pouze v tak malém rozsahu, že často nepřekročí rámec rodiny. Čím větší je pak ochota jedince odložit své osobní zájmy, tím větší je schopnost vytvoření rozsáhlejšího společenského svazku. Tato vůle k obětování vlastní práce a, pokud by to bylo nutné, i vlastního života pro jiné je nejvíce rozvinuta právě u Árijců. Árijec není největší díky svým duchovním vlastnostem, nýbrž diky obrovské ochotě a připravenosti postavit všechny své schopnosti do služeb společnosti. Pud sebezáchovy u něho dosáhl té nejčistší formy. A to tím, že dobrovolně podřadil své Já svému společenství a byl připraven ho v případě nutnosti za tuto společnost i obětovat.

Příčina kulturně vzdělávacích a tvůrčích schopností Árijců neleží v intelektuálních pověstech. Pokud by měl pouze tyto, musel by působit pouze ničivou silou, v žádném případě však organizačně. Vnitřní podstata každé organizace totiž spočívá v tom, že se jedinec zřekne svého osobního myšleni a stejně tak i svých osobních zájmů, a obé obětuje v zájmu většiny lidstva. Teprve oklikou přes tuto veřejnost pak dostane zpět svůj zasloužený díl. Nepracuje nyní např. pouze pro sebe, nýbrž zapojuje se svými schopnosti do rámce celku, a to nejen ku svému prospěchu, nýbrž ku prospěchu všech. Skvělý výklad tohoto názoru poskytuje slovo "práce", pod kterým se nesmí rozumět pouhá činnost k zajištění života, nýbrž pouze tvůrčí činnost, která neodporuje zájmům veřejnosti. V jiném případě je lidské konání, které slouží pudu sebezachování bez ohledu na blaho okolí, musí označit jako krádež, lichvářství, vloupání, atd.

Názor, že je nutno vlastní zájmy obětovat zájmům zachováni společnosti, je prvním předpokladem pro každou skutečnou lidskou kulturu. Teprve z ní pak mohou vzniknout všechna ta obrovská díla člověčenstva, která nepřináší svým zakladatelům žádnou odměnu, ale která jsou požehnána jejich potomstvem. Ano, teprve z nich pak může člověk pochopit, jak může tolik lidí prožit celý mrzutý život v poctivosti, která jim přináší pouze bídu a uskrovňování, avšak celku zajišťuje základnu pro jeho existenci.

Každý dělník, každý sedlák, každý vynálezce, úředník, atd., který pracuje, aniž by kdy sám dosáhl štěstí a blahobytu, je nositelem této vyšší myšlenky, i když mu hlubší smysl jeho jednáni zůstane navěky utajen.

To, co platí pro práci coby základ lidské obživy a všeho lidského pokroku, platí ještě větši měrou pro ochranu lidstva a její kultury. V obětování vlastního života za existenci

společnosti spočívá korunovace veškerého smyslu obětování se. Pouze tak lze zabránit tomu, aby člověk nebo příroda opět svrhli a zničili to, co jednou lidské ruce zbudovaly.

Právě německá řeč obsahuje slovo, které nádherným způsobem označuje jednáni v tomto smyslu: naplnění povinnosti. To znamená ne naplnit sebe, nýbrž sloužit společnosti. Základní myšlenku, ze které vzešlo podobné jednáni nazýváme, - na rozdíl od egoismu, ziskuchtivosti, idealizmem. Pod tímto slovem rozumíme pouze schopnost sebeobětování svého Já společnosti, svým spoluobčanům. Je však nutné neustále rozpoznávat, že idealizmus nepředstavuje nějaké zbytečné pocitové vyjádření, nýbrž že ve skutečnosti je a bude skutečným předpokladem k tomu, co označujeme lidskou kulturou. Ba že to byl on, kdo kdysi stvořil pojem "člověk". Této vnitřní myšlence vděčí Árijec za své postavení na tomto světě, a za ní vděčí svět lidem. Neboť ona sama zformovala z čistého ducha tvůrčí sílu, která pak jedinečným sňatkem drsné pěsti s geniálním intelektem stvořila všechny ty pomníky lidské kultury. Bez jeho smýšlení by byly všechny i ty nejoslnivější schopnosti ducha pouze duchem jako takovým, vnějším leskem bez vnitřní hodnoty, avšak nikdy tvůrčí silou. Jelikož však skutečný idealizmus není ničím jiným, než podrobením zájmů a života jedince společnosti, a to je opět dalším předpokladem pro vytváření organizačních forem všeho druhu, odpovídá vnitřní podstatou konečnému přání přírody. Vede lidstvo k dobrovolnému uznání výsady moci a síly, a dopřává jim stát se tak součástí onoho pořádku, který formuje a tvoří celé univerzum. Nejčistší idealizmus se nevědomě kryje s nejhlubšími poznatky. Nakolik je to výstižné a kolik toho má skutečný idealizmus společného s hravou živou obrazností lze okamžité rozpoznat, když necháte např. rozhodovat nezkažené zdravé dítě. Ten samý mládenec, který bez porozumění a naprosto odmítavě stojí proti tirádám "ideálního" pacifisty, je ochoten položit svůj mladý život za ideály svého národa. Instinkt poznatků zde nevědomky poslouchá do nejhlubší nutnosti zachování druhu, pokud je to nutné i na účet jedinců, a protestuje proti fantasmagorii pacifistických tlachalů, kteří jsou ve skutečnosti, byť dobře zamaskovanými, přesto však ryzími egoisty proviňujícími se proti zákonům vývoje. Neboť to je podmíněno připraveností k obětem jedinců ve prospěch společnosti a ne chorobnými představami zbabělých všeznalců a kritiků přírody.

Právě v době, kdy hrozí vymizení ideálního smýšlení, můžeme okamžitě rozeznat pokles oné síly, která tvoří společnost a vytváří předpoklady pro její kulturu.

Jakmile se egoizmus stane modlou národa, začnou povolovat vazby pořádku, a lidé v honbě za vlastním štěstím padají z nebe rovnou do pekla. I samo potomstvo zapomíná na muže, kteří sloužili pouze vlastnímu užitku, a oslavuje hrdiny, kteří se vzdali svého vlastního štěstí.

Největší protiklad k Árijci tvoří Žid. Snad u žádného jiného národa na světě není pud sebezáchovy vyvinut silněji, než u tohoto takzvaného vyvoleného národa. Za největší důkaz tohoto tvrzení může platit již skutečnost vlastní existence této rasy. Jaký národ byl za posledních dva tisíce let vystaven tak nepatným změnám vnitřních schopnosti, charakteru, atd., než právě židovský? Jaký národ byl vystaven tak obrovským pogromům, - a přesto vyšel ze všech nejhorších katastrof lidstva opět jako tentýž? Jaká nekonečně houževnatá vůle k životu, k zachování druhu hovoří z těchto skutečností! Intelektuální vlastnosti Židů se vyvinuly v průběhu několika tisíciletí. Dnes platí za "rozumného" a v určitém smyslu jím byl vždy. Avšak jeho intelekt není výsledkem jeho vlastního vývoje, nýbrž odkoukané výuky od ostatních. Ani lidský duch se bez schodů nevyšplhá výše. Ke každému kroku směrem výše potřebuje základ minulosti, a sice v onom dalekosáhlém smyslu, ve kterém se zjevuje pouze ve všeobecné kultuře. Veškeré myšlení spočívá pouze nepatrným dílem ve vlastních poznatcích, a dílem větším pak ve zkušenostech předešlých věků. Všeobecná kulturní úroveň napájí každého jedince, aniž by o tom většinou věděl, takovým množstvím poznatků, aby mohl takto vyzbrojen učinit snáze další vlastní kroky.

Dnešní chlapec např. vyrůstá obklopen nespočtem technických výdobytků konce posledního století, že už si ani neuvědomuje, že to, co je pro něho samozřejmostí, bylo ještě před sto lety záhadou pro největší mozky té doby. Ačkoliv to má pro sledování a pochopení našeho pokroku v příslušném oboru nejrozhodnější význam. Pokud by nějaký velký učenec z dvacátých let minulého století dnes náhle povstal z hrobu, orientoval by se v současném světě podstatně hůře, než je tomu dnes u každého patnáctiletého chlapce. Chyběla by mu totiž ona nekonečná průprava, kterou dnešní současník během svého růstu nevědomě vstřebává, na základě úkazů příslušné všeobecné kultury. A jelikož Žid nevlastnil nikdy svou vlastní kulturu, z důvodů, které se ihned ukáži, byly podklady pro jeho duchovní práci vždy přebírány od jiných. Jeho intelekt se vyvíjel vždy na podkladě okolního kulturního

světa. Nikdy nenastal obrácený proces. Přestože pud sebezáchovy židovského národa nebyl menši, ba naopak byl podstatně větší, než u ostatních národů, a přestože jeho duchovní schopnosti mohou vytvářet dojem, že jeho intelektuální nadání by mohlo být rovné ostatním rasám, stejné mu naprosto chybí nejdůležitější předpoklad kulturního národa, totiž idealistické smýšlení. Vůle k obětování se u židovského národa nepřekračuje holý pud sebezáchovy jedince. Zdánlivě velký pocit sounáležitosti je zdůvodněn velmi primitivním vrozeným pudem stáda, jako se to projevuje u spousty ostatních živočichů tohoto světa. Pozoruhodná je na tom ta skutečnost, že stádový pud vede k vzájemné podpoře vždy pouze do té doby, dokud je k tomu nenutí všeobecné ohrožení. Stejně tak se i smečka vlků po společné loupežné výpravě a zahnání hladu opět rozdělí na jednotlivá zvířata. To samé platí pro koně, kteří, pokud jsou napadeni, stmelují se do obranného šiku, a po přestálém nebezpečí se opět rozejdou. Podobně se chovají i Židé. Smysl pro obětováni se je pouze zdánlivý. Existuje pouze tak dlouho, jak je to nezbytně nutné pro existenci každého jedince. Jakmile je však společný nepřítel poražen, hrozivé nebezpečí odraženo, kořist schována, mizí zdánlivá harmonie mezi Židy, aby opět bylo uvolněno místo příčině existujícím vlohám.

Židé jsou za jedno pouze pokud je k tomu nutí společné nebezpečí, nebo je k tomu vede vidina společné kořisti. Zmizí-li však oba důvody, nastupují do jejich práva vlastnosti nejhrubšího egoizmu, a z věčného národa se obratem ruky stává krvavě se potírající horda krys. Pokud by Židé byli na tomto světě sami, utopili by se ve špíně a svinstvu. Stejné tak se pokouší v nenávistí naplněných bojích navzájem se ošidit a vyhubit. Ovšem jejich zbabělostí vyjádřený nedostatek jakéhokoliv smyslu pro sebeobětováni mění jejich boje stejně v pouhopouhé divadlo. Je tedy ze zásady chybou vyvozovat ze skutečnosti, kdy se Židé sjednocují za účelem boje, nebo lépe řečeno vyvražďování svých blízkých, že by měli určitý ideální smyl pro sebeobětování. Také zde nevede Židy nic jiného, než holý egoizmus. Proto je také židovský stát, který by měl být živoucím organizmem pro zachování a výživu své vlastní rasy, teritoriálně naprosto neohraničen, neboť určité prostorové ohraničení státního útvaru předpokládá vždy určité idealistické smýšlení státní rasy, a obzvláště pak správné pochopení pojmu práce. A pokud tento přístup schází, selhává jakýkoliv pokus o vytvoření, a dokonce i o zachování jakéhokoliv prostorově ohraničeného státu. Tím však odpadá i základna, bez které nemůže vzniknout žádná kultura. Proto je také židovský národ při všech svých zdánlivě intelektuálních vlastnostech stále bez jakékoliv skutečné kultury, a obzvláště pak bez své vlastní. Neboť zdánlivá kultura, kterou dnes Židé vlastní, není většinou nic jiného, než zkažené statky ostatních národů.

Při hodnocení židovstva ohledně jeho postoji k otázce lidské kultury je nutno mít, jako hlavní znak neustále na zřeteli, že židovská kultura jako taková nikdy neexistovala a proto také neexistuje ani dnes. Především pak obě královny umění, architektura a hudba, židovstvu nemohou vděčit za nic původního. Vše, co na poli umění vykonali, byly buďto zkomoleniny nebo duchovní krádeže. Tím však Židům chybí ony vlastnosti, kterými se vyznačují tvořivě a tím i kulturně nadané národy.

Do jaké míry Židé pouze napodobují, nebo spíše kazí cizí kultury, lze vypozorovat z toho, že ho lze spatřit většinou v oblasti umění, které samo o sobě nepředstavuje žádné své myšlenky, totiž v herectví. Avšak i zde je ve skutečnosti pouze komediantem, nebo lépe opičákem. Neboť i zde mu chybí nejposlednější krok ke skutečné velikosti. A také zde není žádným geniálním tvůrcem, nýbrž je pouhým napodobitelem, přičemž všechny přitom použité žertíky a triky stejně neošálí vnitřní prázdnotu jeho výrazové formy.

Zde vypomáhá láskyplným způsobem pouze židovský tisk. Napíše o každém, i naprosto průměrném břídilovi, hlavně když je to Žid, tak oslavný blábol, že se celý okolní svět domnívá, že má konečně před sebou toho pravého umělce, zatímco ve skutečnosti se jedná o ubohého komedianta. Ne, Žid nevlastní žádnou kulturně tvořivou sílu, neboť nevlastní a nikdy ani nevlastnil idealizmus, bez kterého neexistuje žádný skutečný vyšší vývoj lidstva. Proto také jeho intelekt nikdy nebude působit konstruktivně, nýbrž pouze destruktivně, a ve velmi výjimečných případech možná nanejvýše šroubovaně, a to stejně jen podle prototypu síly, která chce neustále to špatné, a stále vytváří to dobré. Rozvoj lidstva neprobíhá díky jemu, nýbrž jemu na vzdor.

Jelikož Židé nikdy neměli svůj vlastní stát s vlastním teritoriálním vymezením a tím ani vlastní kulturu, vznikla představa, že se jedná o národ, který by se mohl počítat k řádu Nomádů. To je však jak velký, tak i nebezpečný omyl. Nomád sice asi vlastní určitý neohraničený životní prostor, pouze ho neobdělává jako usazený sedlák, nýbrž žije z výtěžku ze svého stáda, se kterým táhne skrze své území.

Jako vnější důvod zde musíme spatřovat pouze malou úrodnost jeho země, která prostě neumožňuje nějaké osídlení. Hlubší příčina však leží v rozporu mezi technickou kulturou dané doby nebo daného národa, a mezi přirozenou chudobou určitého životního prostoru.

Existují územní celky, ve kterých se i Árijec ve svých uzavřených sídlištích mohl stát pánem veliké půdy a uspokojit jí své životni požadavky, a to vše pouze díky své po staletí vyvíjené technice. Pakliže by tuto techniku nevlastnil, musel by se tímto územním celkům buďto vyhnout, nebo by po nich musel věčně putovat, stejně jako Nomádi, což by pro něho, díky jeho tisícileté výchově a zvyklostem k usedlosti, bylo naprosto neúnosné.

Je nutno také vzít do úvahy, že v době objevení amerického kontinentu si nespočet Árijců dobýval živobytí jako lovci, trapeři, atd., a stále často ve velkých skupinách se ženami a dětmi, stále se přemísťujíce, takže jejich existence byla zcela stejná jako u Nomádů. Jakmile však jejich stoupající počet a lepší prostředky dovolovaly vymýtit divočinu a ubránit se původnímu obyvatelstvu, začalo v zemi vyrůstat stále více sídlišť.

I Árijec byl zřejmě nejdříve Nomádem, než se v průběhu doby usadil, a už jenom proto nebyl nikdy Žid! Ne, Žid není žádný Nomád. Neboť i Nomád měl určitý postoj k pojmu "práce", která mohla sloužit jako podklad pro jeho další následný vývoj, jakmile pro to byly splněny nutné duševní předpoklady. Základní idealistický názor u něho existuje, byť jen v nekonečném rozředění. Proto také svou celou podstatou působí árijským národům tak cize, přesto však ne nesympaticky. U Žida naproti tomu tento přístup vůbec neexistuje. Proto také nikdy nebyl Nomádem, nýbrž byl vždy pouze parazitem na těle ostatních národů. Že přitom občas opustil svůj stávající životní prostor nebylo tím, že by to snad byl jeho úmysl, nýbrž bylo to důsledkem vyhoštění, kterého se mu čas od času od zneužitého hostitelského národa dostalo. Jeho rozlézání se dále je přece typická vlastnost všech parazitů. Vyhledává stále novou živnou půdu pro svou rasu. S nomádstvím to nemá nic společného už proto, že Žid vůbec nemyslí na to, že by opět opustil jím obsazený prostor, nýbrž zůstává zarytě tam, kde je, a i pomocí násilí se dá jen těžce vyhnat.

Jeho rozpínání se do stále nových cizích zemí probíhá teprve v tom okamžiku, kdy jsou splněny potřebné předpoklady pro jeho tamní existenci, aniž by tím, tak jako Nomád, změnil své dosavadní bydliště. Je a zůstane typickým parazitem, cizopasníkem, šíří se stejně jako škodlivý bacil, jakmile k tomu nalezne příznivou živnou půdu. Působení jeho existence se také podobá cizopasníkům. Kde se vyskytne, tam dřív nebo později vymře hostitelský národ. A tak Židé žili vždy ve státech jiných národů, a vytvářeli tam svůj vlastní stát, který se snažili maskovat pod označením "Náboženský spolek" tak dlouho, dokud vnější okolnosti zcela neodhalily jeho skutečný charakter. Pakliže si však dostatečně věřili, že mohou odhalit svůj ochranný plášť, nechali spadnout roušku a náhle byli tím, co mnozí jiní předtím nechtěli vidět, ani tomu věřit. Totiž Židy. Životem Židů, coby parazitů na těle cizích národů a států je zdůvodněna vlastnost, která kdysi podnítila Schopenhauera k výroku, "že Žid je obrovský mistr lži". Existence nutí Žida ke lži, a sice k ustavičné lži, stejně jako seveřana nutí se teple obléci. Život v rámci jiného národa může mít delšího trvání pouze v tom případě, když se mu podaří vzbudit mínění, že se nejedná o národ, nýbrž jen o zvláštní náboženskou obec. To je však první obrovská lež. Aby mohl vést život podobný parazitům a na cizím těle, musí sáhnout k popření své vnitřní povahy.

Čím je židovský jedinec inteligentnější, tím se mu tento klam povede lépe. Ano, může to dojít tak daleko, že velká část hostitelského národa uvěří tomu, že Žid je ve skutečnosti Francouz nebo Angličan, Němec či snad Ital, i když se zvláštním vyznáním. Především státní místa, která se zdají být oduševněny historickým zlomkem vědomostí, padají za oběť tomuto hanebnému podvodu. V těchto kruzích občas platí samostatné myšlení za skutečný hřích proti svátosti. Takže se jeden nesmí divit, když např. bavorské státní ministerstvo nemá ani dnes naprosto žádné ponětí, že Židé jsou příslušníci národa, a ne náboženského vyznáni, ačkoliv by to i té nejjednodušší mysli mohl ozřejmit jediný pohled do židovského nového světa. Pravda, "židovské echo" není žádný úřední tisk, a proto tedy ani není pro takový intelekt podobného vládního potentáta rozhodující. Židovstvo bylo vždy národem s určitými rasovými vlastnostmi a nikdy žádné náboženství. Jeho existence ho nutila hledat včas prostředky, které by na jeho příslušníky neupoutávaly onu neustálou nepříjemnou pozornost. Avšak jaký prostředek by mohl být účelnější a zároveň nevinnější, než podsouvání vypůjčeného pojmu náboženská obec? Neboť i zde je vše vypůjčeno, nebo lépe ukradeno. Z původní vlastní existence nemůže Žid vlastnit své vlastni náboženství již z toho důvodu, že mu chybí idealizmus v jakékoliv podobě, čímž je mu jakákoliv víra v onen svět naprosto cizí. Člověk si ani podle árijského pojetí nedokáže představit víru, které by v

jakékoliv formě chybělo přesvědčení posmrtného života. Talmud také ve skutečnosti není kniha, která by připravovala na posmrtný život, nýbrž se zabývá pouze praktickým a snesitelným životem vezdejším.

Židovské náboženské učení vede v první řadě k čistotě židovské krve a k pokynům o komunikaci mezi Židy jako takovými, a především pak ke komunikaci s ostatním, tedy s nežidovským světem. Ale ani zde se v žádném případě nejedná o etické problémy, nýbrž pouze a výhradně o problémy ekonomické. O morální hodnotě židovského náboženského učení dnes existuje a vždy existovalo poměrně velké množství podrobných studií (nežidovských; slátaniny židovského původu jsou samozřejmě neobjektivní), které árijským pojetím představují příšernost tohoto druhu náboženství. Nejlepší charakteristiku produktu této náboženské výchovy však představuje Žid sám jako takový. Jeho život je spoután pouze s tímto světem, a jeho duch je skutečnému křesťanství vnitřně tak cizí, jak byl cizí již před dvěma tisíci lety samotnému velikému zakladateli nového učení. Samozřejmě že se před židovským národem netají co si o nich myslí. Dokonce, když to bylo zapotřebí, sáhl i k biči, aby ze svatyně Páně vyhnal tyto odpůrce jakéhokoliv člověčenství, kteří i tehdy ve své víře viděli pouze prostředek jejich obchodní existence.

Proto byl také Kristus samozřejmě ukřižován. Dnešní stranické křesťanství se oproti tomu snižuje k tomu, prosit a škemrat během voleb o židovské hlasy, a později i k politickým machinacím s ateistickými židovskými stranami, a sice proti celému vlastnímu národu. Na této základní a největší lži, totiž že židovství není rasa, nýbrž pouze náboženství, se pak nutně zakládají a vrší následné další lži. K nim patří také lež ohledně židovské řeči. Není pro ně prostředkem pro vyjádření nějaké myšlenky, nýbrž pro její utajení. Zatímco mluví francouzsky přemýšlí židovsky, a zatímco soustruží německé verše, vyžívá se pouze v bytí svého národa. Dokud se Žid nestal pánem ostatních národů, musel lépe či hůře hovořit jejich řečí. Jakmile se tyto však staly jeho sluhou, byl nucen se učit universálnímu jazyku (jako např. esperantu!), aby je tímto prostředkem židovstvo mohlo snáze ovládat! Jak dalece je existence tohoto národa založena na nepřetržité lži je možno nedostižným způsobe|m spatřit na protokolech sionistických mudrců, které jsou Židy tak nenáviděny. Maji být zfalšované, jak do světa bez přestání naříkavé vykřikuje "Frankfurter Zeitung", což je samozřejmě nejlepším důkazem o jejich pravosti.

Je zde vědomě objasněno to, co spousta Židů činí naprosto nevědomě. A o to právě jde. Je naprosto jedno, z kterého židovského mozku toto odhalení vyšlo. Směrodatné však je, že s hrůzou budícím sebevědomím odkrývají skutečný charakter a činnost židovského národa a vytyčují svými vnitřními souvislostmi i jejich konečné cíle. Největší jejich kritiku však tvoří sama jejich skutečnost. Kdo si prostuduje historický vývoj posledních sta let ze zorného úhlu této knihy, tomu bude okamžitě jasné, proč dnešní židovský tisk tak řve. Neboť pakliže se tato kniha jednou stane společným majetkem celého národa, musí už být židovské nebezpečí již dávno zažehnáno.

Abychom mohli poznat Židy, je nutno prostudovat jejich cestu, kterou vykonali v rámci cizích národů v průběhu několika staletí. Abychom došli k potřebným výsledkům, zcela postačí sledovat jeden jediný přiklad. Jelikož jeho vývoj byl vždy a v každé době stejný, stejně jako byly stejné národy, které požíral, doporučuje se u podobné úvahy rozdělit jeho vývoj na jednotlivé úseky, které pro jednoduchost označím písmeny abecedy. První Židé se do Germánie dostali v průběhu římské invaze, a sice jako vždy coby obchodníci. V bouřích stěhování národů se jakoby zdánlivě opět ztratili. A tak se za začátek nového a trvalého požidovšťování střední a severní Evropy dá určit doba vzniku prvních germánských států. To byl počátek setkávání se Židů s árijskými národy, který byl vždy stejný, nebo aspoň podobný. Se vznikem prvních stálých sídlišť "tu" byl náhle i Žid. Přicházel jako obchodník, a z počátku ani nekladl zvláštní důraz na zastírání své rasy. Je stále ještě Židem, velkým dílem i proto, že jeho vnější rasová odlišnost od hostitelského národy byla příliš velká, jeho znalosti řeči příliš malé, a rozhodnost hostitelského národa ještě příliš velká, než aby si dovolil vydávat se za někoho jiného, než právě za cizího obchodníka. Díky jeho ohebnosti a nezkušenosti hostitelského národa není pro Žida uchování si svého charakteru žádnou nevýhodou, nýbrž naopak výhodou. Vůči cizincům se vystupuje přátelsky.

b)

Pozvolna začíná být činný v hospodářství, avšak ne jako producent, nýbrž výhradně jako spojující článek. I přes svou tisíciletou obchodní zručnost je stále ještě neohrabaný, avšak mnohem převyšuje bezmocně čestné Árijce, takže zanedlouho hrozí to, že se obchod stane jeho monopolem. Začíná s půjčováním peněz, a sice jako vždy s lichvou. A skutečně také

tento úrok zavádí. Zprvu není ještě rozeznáno nebezpečí této nové instituce, ba je dokonce kvůli momentálním výhodám s radostí přijata.

c)

Žid se definitivně nastálo usazuje, to znamená, obsazuje ve městech a sídlištích zvláštní čtvrti a vytváří tak stát ve státě. Pojímá obchod a finance jako své privilegium, a nemilosrdně toho využívá.

d)

Finančnictví a obchod se beze zbytku staly jeho monopolem. Lichva začíná konečně vzbuzovat odpor, jeho ostatní narůstající drzost nevoli a jeho bohatství závist. Džbán přetéká v momentě, kdy do okruhu svých obchodních aktivit včleňuje pozemek a půdu, které ponižuje na prodejné, nebo lépe řečeno obchodní zboží. Jelikož sám nikdy pozemky nezastavuje, nýbrž je považuje pouze za vykořisťovatelské prostředky, které za těch nejhorších podmínek pronajímá sedlákům, přerůstá veřejná nevole pozvolna v otevřenou nenávist. Jeho krvežíznivá tyranie nabývá takových rozměrů, že proti němu dochází k násilnostem. Začíná se stále blíže nahlížet na ony cizince, přičemž se zjišťují jeho stále nové, odpudivější charakterové rysy, až je propast náhle odkryta. V čase nejtrpčí nouze konečně vypukne proti němu vztek, a plenicí a ničící dav sáhne ke svépomoci, aby se ubránil božímu dopuštění. V průběhu několika staletí ho dostatečně prohlédli a jeho samotnou existenci již vnímají jako stejnou pohromu, kterou je mor.

e)

Nyní však Žid začne projevovat své skutečné vlastnosti. Odporným pochlebováním se snaží dostat do vlády, nechává působit své peníze, a tímto způsobem si zajišťuje stále nová privilegia, která mu umožňují další vykořisťování svých obětí. I když občas zahoří hněv lidu proti těmto věčným pijavicím, přesto jim to v nejmenším nezabrání v tom, aby se za několik let opět vynořily na sotva opuštěných místech, a začaly svou činnost opět od začátku. Žádné pronásledování ho neodradí od jeho způsobu vykořisťováni lidí, ani žádné zahnáni, pokaždé je v brzké době opět zpátky. Aby se zabránilo alespoň tomu nejhoršímu, je z jeho lichvářských rukou vyvlastňována půda tím, že je mu jednoduše zákonem zakázáno tuto vlastnit.

f)

Ve stejné míře, v jaké stoupá moc knížat, se snaží dostat se k nim čím dál tím blíže. Vyžebrává si propouštěcí dopisy a privilegia, které také od stále se ve finančních nouzích nacházejících pánů za příslušný honorář dostává. Obnos, který ho to stojí, se mu díky půjčováni peněz, úroků a úroků z úroků za několik let vrátí. Skutečná pijavice, která se přisává na tělo postiženého národa a není k odtržení, dokud knížata opět nepotřebují peníze a sami mu osobně neodsají část vysáté krve. Tato hra se opakuje stále dokola, přičemž úloha takzvaných německých knížat je zde stejně ubohá jako Židů samotných.

Tito pánové byli pro své milé národy skutečným trestem božím, přičemž paralela se dá nalézt s různými současnými ministry. Německým knížatům vděčíme za to, že se německý národ nedokázal definitivně se odpoutat od onoho židovského nebezpečí. Bohužel se na tom nezměnilo nic ani později. Takže jim byla od Židů předána tisíckrát zasloužená odměna za hříchy, kterých se dopustili na svém národu. .Spojili se s ďáblem a také u něho skončili.

g)

A tak se knížata zapletla do osidel svého zániku. Pomalu ale jistě se uvolňoval jejich vztah ke svému lidu až do té míry, kdy přestali sloužit jejich zájmům, a namísto toho se stali uživateli svých poddaných. Žid o jejich konci dobře věděl, a hledal možnost, jak by to urychlil. Sám urychloval jejich finanční nouzi, a sice tím, že je stále více odcizoval jejich skutečným úkolům, pochleboval jim nejodpornějšími lichotkami, dělal z nich své dlužníky, čímž se pro ně stával stále nepostradatelnějším. Jeho obratnost ve všech finančních oblastech dokáže vymáčknout z oloupených poddaných stále nové prostředky. Tak měl každý dvůr svého dvorního Žida, jak se říkalo těmto strašákům, kteří milý národ týrali až do naprostého zoufalství, a knížatům připravovali věčné radovánky. Koho by to také udivovalo, že taková okrasa lidské rasy je také konečně ozdobena zvnějšku, a že vystoupila do šlechtického stavu, pomáhaje tím nejenom k dalšímu zesměšňování této instituce, ale i k jejímu otrávení. Nyní teprve začal přetvářet své postavení ve prospěch svého pokroku. Konečně mu stačilo pouze nechat se pokřtít, aby sám dosáhl vlastnictví různých možností a práv původních rodáků. Často prováděl tento obchod i k radosti církve svaté, které získala nového syna a k radosti Izraele z podařeného podvodu.

h)

V židovstvu začalo docházet k přeměně: Doposud byli Židy, to znamená, nepřikládala se žádná hodnota tomu, chtít vypadat nějak jinak, což při stávajících rozdílech v rasových charakteristikách na obou stranách nebylo možné Ještě v době Friedricha Velikého nikoho ani nenapadlo vidět v Židech něco jiného než cizí národ. Ještě Goethe byl zděšen představou, že by v budoucnosti neměl být, tak jako dříve, zákonem zakázán sňatek mezi křesťanem a Židem. Však byl Goethe v tomto skutečným Bohem, a ne nějakým zpátečníkem, nebo nějaký nevolník? To, co z něho hovořilo, nebylo nic jiného, než hlas krve a rozumu. A tak spatřil, i přes veškeré potupné jednání dvora, že národ instinktivně cítí v Židech cizí těleso ve vlastním těle, a podle toho se také zachoval. Nyní se však věci měly změnit. V průběhu více než tisíce let se naučil jazyku hostitelského národa do té míry, že si dovolil do budoucna potlačovat své židovství do pozadí, a naopak do popředí vyzdvihovat své němectví. Neboť ať to zní a vypadá jakkoliv směšně a pošetile, nachází tolik drzosti, že se počíná přeměňovat v Germána, a tedy v tomto případě v Němce. Tím začíná ta nejhanebnější proměna, kterou si člověk vůbec může představit. A jelikož z němectví nevlastni nic jiného, než umění lámat na kole jeho řeč, a to ještě tím nepříšernějším způsobem, ve skutečnosti se s ním však nikdy nesmísil, spočívá tedy celé jeho němectví na řeči jako takové.

Rasa však nespočívá v řeči, nýbrž výhradně v čistotě krve, což ví ze všech nejlépe právě Žid, který do udržení svého jazyka nevkládá ani zdaleka takovou cenu, jako právě do udržení čistoty krve. Člověk může bez dalšího změnit řeč, to znamená, může se naučit jinému jazyku. Nicméně bude tímto novým jazykem vyjadřovat pouze své staré myšlenky, jeho vnitřní charakter se nezmění. To je nejzřetelnější právě na židovi, který hovoří tisíci jazyky, ale přesto zůstává pořád jenom Židem. Jeho charakterové vlastnosti mu zůstávají, ať již před dvěma tisíci lety v Oslu hovořil jako obchodník s obilím latinsky, nebo dnes brebentí jako šmelinář s moukou německy. Je to stále ten samý Žid. Že dnes tuto samozřejmost nechápe ani ministerský rada, ani vyšší policejní úředník je samozřejmě také jasné. Důvod, proč se Žid náhle rozhodl stát se Němcem je jasný. Cítí, jak se moc knížat začíná povážlivě kývat, a proto se zavčas snaží nalézt pevnou půdu pod nohama. Dále jeho finanční ovládnutí celého hospodářství již dosáhlo takových rozměrů, že by bez vlastnictví všech občanských práv již nebylo možno dále podpírat a především pak zvětšovat tuto obrovskou budovu svého vlivu. Obojí si však přeje. Neboť čím výše se drápe, tím zřetelněji vystupuje ze závoje minulosti jeho starý, mu přislíbený cíl. A s horečnatou lačností se mu opět v bezprostřední blízkosti zjevuje jeho pradávný sen o ovládnutí celého světa. A tak je jeho jediné úsilí namířeno na to, získat do vlastnictví všechna občanská práva. To je také důvodem vymanění se z gheta.

i)

A tak se z dvorního Žida pomalu stává lidový Žid. To samozřejmě znamená, že Žid zůstává nadále v okolí vysoce postavených pánů, pouze se snaží protlačit se ještě hlouběji do těchto kruhů. Na druhé straně se ve stejnou dobu drahému lidu podbízí jiná část jeho rasy. Když si člověk vzpomene, jak hrozně se během těch staletí na tomto národu provinil, jak ho stále znovu nemilosrdně ždímal a vysával, když se ještě uváží, jak ho proto národ začal pozvolně nenávidět a nakonec v něm spatřoval pouze trest boží dopadnuvší na hlavu jiných národů, může pochopit, jak těžká tato přeměna pro Žida musela být. Ano, je to namáhavá práce ukázat se obětem staženým z kůže jako největší lidumil. Neboť nejprve jde o to, napravit v očích národa všechny ty spáchané křivdy.

Svou přeměnu začíná coby dobrodinec lidstva. A jelikož jeho nová laskavost má nyní reálný podklad, nemůže se ani dost dobře držet starého biblického přísloví, že by levá ruka neměla vědět, co dělá pravá, nýbrž musí se po dobrém nebo po zlém smířit s tím, že bude muset oznámit pokud možno co největšímu počtu lidí, jak dalece trpí s masou, a jaké osobní oběti je zde připraven přinést.

S touto nově nabytou skromností začne své zásluhy vytrubovat tak dlouho do okolního světa, až mu tento začne skutečně věřit. Kdo mu nevěří, páchá mu hořké příkoří. Zanedlouho začne natáčet věci tak, jako by se příkoří dostávalo vždy pouze jemu a ne obráceně. Obzvláště velcí hlupáci tomu věří a nemohou pak nic jiného, než ty nešťastné chudáky litovat. Nakonec je nutno poznamenat, že Žid při vší své obětavosti osobně samozřejmě nikdy nezchudnul. Naučil se rozdělovat. Ano, někdy je dobré jeho dobrodiní skutečně přirovnat k hnojivu, které není rozprašováno na pole z lásky, nýbrž pouze s očekáváním pozdějšího užitku. Na každý pád ví v poměrně krátké době každý, že se ze Žida stal dobrodinec a lidumil. Jakážto podivuhodná proměna! To, co u jiného platí více či méně za samozřejmost, probudí zde již právě proto obrovský údiv, ba u mnohých přímo zřetelné

nadšení, jelikož to právě u něho není samozřejmostí. A tak se stává, že po každém podobném činu je veleben a oslavován daleko více, než zbytek lidstva. Avšak co více. Ze Žida se náhle stává liberál, který začíná básnit o nutném pokroku lidstva.

Pomalu se z něj stává mluvčí nové doby. Samozřejmě že stále důkladněji ničí předpoklady skutečného, národu užitečného hospodářství. Oklikou přes akcie se stále více dostává do koloběhu mezinárodní produkce, dělá z ní úplatný, nebo lépe řečeno obchodovatelný objekt, a krade tak provozům předpoklady pro soukromé vlastnictví. A tím také vznikají mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem ona vnitřní odcizení, jenž pak vedou k politickému rozdělování do tříd. Avšak nejvíce narůstá neuvěřitelnou rychlostí vliv židovstva na hospodářské zájmy pomocí burzy. Stává se majitelem a zároveň i kontrolorem mezinárodní pracovní síly. K posílení svých politicko-mocenských pozic se pokouší strhnout rasové a státní závory, které ho omezují na každém kroku.

Za tímto účelem bojuje se vši svou houževnatostí jemu vlastní za náboženskou toleranci. Nalézá ve svobodném zednářství, které mu naprosto propadlo, výtečný nástroj k obhajování a především prosazování svých cílů. Vládnoucí kruhy a vyšší vrstvy politického a měšťanského života se zednářskými nitkami se dostávají do jeho osidel, aniž by to vůbec tušily. Pouze lid jako takový, nebo lépe řečeno stav, který v probouzeni chápe, že je nutno si sám vybojovat svá práva a svobodu, proto nemůže být v hlubších a širších vrstvách dostatečně podchycen. To je však důležitější, než všechno ostatní. Neboť Žid dobře cítí, že šance jeho vzestupu k vládnoucí roli je dána pouze tehdy, když se před nim nachází nějaký průkopník.

Rukavičkáře a tkalce příze však člověk nemůže zachytit jemnou sítí svobodného zednářství, nýbrž zde musí byt nasazeny již větší, a tím pádem i pronikavější prostředky. A tak ke svobodnému zednářství přichází druhá zbraň v rukou židovstva, totiž tisk. Jejím vlastnictvím se prosazuje vší houževnatosti a prohnaností. Pomocí tisku začíná pomalu uchvacovat a splétat do osidel celý veřejný život, neboť je schopen vyvíjet a ovládat onu moc, kterou dnes každý zná daleko lépe než před pár desetiletími pod pojmem "veřejné mínění". Přitom se staví ke všemu s nesmírným hladem po vědění, vychvaluje jakýkoliv rozvoj, především pak ten, který vede k záhubě jiných národů. Neboť každé vědění a vývoj hodnotí vždy dle možností požadavků svého národa. A kde toto chybělo, tam se stával nejzarytějším nepřítelem jakéhokoliv světla, odpůrcem jakékoliv skutečné kultury.

Tak používá vědění, které posbíral na školách jiných národů, aby ho postavil do služeb své vlastni rasy. Svou národnost však skrývá více, než kdy jindy. Zatímco se zdá, že přetéká osvícenstvím, pokrokem, svobodou, lidskostí, atd., provádí sám co nejpřísnější uzavírání své vlastní rasy vůči okolí. Občas svým ženám dohazuje vlivné křesťany, přičemž sám udržuje svůj mužský kmen výhradně čistý.

Znečišťuje krev ostatních, zatímco svou si přísně chrání. Žid si skoro nikdy nebere křesťanku, nýbrž křesťan si bere Židovku. Kříženci se však vždy podobají židovské straně. Především část vyšší šlechty tímto naprosto upadá. Žid si je toho velice dobře vědom, a proto tímto způsobem provádí plánovité odzbrojování duchovní šlechtické vrstvy svého protivníka. Pro zamaskováni svého konání a k ukonejšení svých obětí hovoří stále více o rovnosti mezi všemi lidmi, bez rozdílu rasy a národnosti. A hlupáci mu začínají věřit. jelikož však jeho podstata má v sobě stále ještě dosti silný zápach něčeho cizího, nechtějí se především široké masy obyvatelstva nechat chytit do jeho osidel. A proto o sobě pomoci svého tisku nechává vytvářet obrázek, který odpovídá skutečnosti asi natolik, nakolik obráceně slouží svému sledovanému cíli.

V humoristických magazínech se snaží zobrazovat Židy jako neškodný nárůdek, vlastnící, jako ostatně i jiné národy, své zvláštní specifické vlastnosti, který však, i když jeho vystupování působí opravdu trochu cize, v sobě nese znaky pokud možno komické, přesto však vždy poctivé a dobrotivé duše. Snaží se co nejvíce působit spíše bezvýznamně, než nebezpečně. Jeho konečným cílem v tomto stádiu je však vítězství demokracie, nebo jak to lépe chápe, vláda parlamentarismu.. Ta odpovídá nejvíce jeho potřebám. Vylučuje jakoukoliv ostražitost, a na její místo dosazuje majoritu hlouposti, neschopnosti a neposledně i zbabělosti. Výsledkem je pak pád monarchie, který se dříve či později musel dostavit.

j)

Obrovský hospodářský vývoj vedl ke změně sociálního rozvrstvení obyvatelstva. Tím, že drobné řemeslnictvo pomalu vymírá, ztrácí dělník čím dál tím více možnost získání samostatné existence, čímž se z něho stává proletář. Vzniká průmyslový tovární dělník, jehož nejpodstatnějším rysem je to, že by se mu do budoucna mohla jen ztěží vyskytnout

možnost osamostatnění se. Je ve skutečném slova smyslu nemajetný a jeho dny se již nedají nazvat životem, nýbrž pouze ryzím utrpením. Již v minulosti se vyskytla podobná situace, která si velitelsky vynutila určité řešení.

K sedlákům a řemeslníkům přibyl pomalu nový stav úředníků a zřízenců, především státních. Také oni byli nemajetní v pravém slova smyslu. Stát nakonec našel cestičku z tohoto nezdravého stavu. Převzal na sebe zaopatření všech státních zaměstnanců, a zavedl penzi a důchodové zaopatření. Tento příklad pomalu následovalo stále více privátních podniků, takže dnes, jakmile takový podnik dosáhl a překročil určité velikosti, je skoro každému duchovně zaměstnanému člověku zaručen jeho pozdější důchod. A teprve zajištění státních důchodů ve stáří dokázalo vychovávat tyto k oné bezmezné oddanosti, která byla v předválečné době tou nejvýraznější vlastností německého úřednictva. A tak byl cely stav, který zůstal bez majetku, chytrým způsobem vytržen ze sociální bídy, a zařazen do národního celku. Nyní se tedy tento problém objevil státu a společnosti nanovo, ovšem tentokráte v daleko větším rozsahu. Stále nové, do milionů jdoucí masy obyvatelstva se přesídlovaly z venkova do velkoměst, aby si zde jako tovární dělníci v nové zakládaných průmyslových odvětvích vydělaly na svůj denní chléb. Pracovní a životní podmínky tohoto nového stavu byly více než smutné. Mechanické přebíráni dřívějších pracovních metod starých řemeslníků a rolníků zde naprosto nepřicházelo do úvahy. Činnost jednoho, či druhého se v žádném směru nedala srovnat s námahou, kterou vykazoval průmyslový tovární dělník.

U starých řemeslníků nehrál čas ani tak důležitou roli, jako tomu bylo u nových pracovních metod. Formální přebírání starých pracovních dob v průmyslových velkotovárnách působilo přímo osudově. Neboť skutečný pracovní výkon z dřívějška chyběl, a to z důvodů nedostatku dnešních intenzivních pracovních metod. Jestliže se dříve dal snést čtrnácti či patnácti hodinový pracovní den, byl v době, kdy se musela do posledního využít každá jedna minuta, naprosto neúnosný. Výsledek tohoto nesmyslného přebírání starých pracovních dob na nové průmyslové činnosti byl ve skutečnosti nešťastný především ve dvou směrech. Bylo ničeno jednak zdraví pracujících, a za druhé jejich víra ve vyšší spravedlnost.

K tomu dále přicházely směšné výplaty na straně jedné, a tomu odpovídající stále se zvětšující blahobyt zaměstnavatele na straně druhé. Na venkově zatím žádné sociální problémy nebyly, neboť podomek a pán vykonávali stejnou práci, a především jedli z jedné mísy. Avšak i to se změnilo. Rozdělení na zaměstnance a zaměstnavatele se nyní začalo uskutečňovat ve všech oblastech života. Jak daleko bylo v té době vnitřní požidovštění našeho národa, se dá vysledovat z malého respektování, pokud to již nebylo nerespektování manuální práce.

S Němci to nemá nic společného. Na začátku bylo porománštění našeho života, které bylo ve skutečnosti požidovštěním, které přeměnilo dřívější úctu k řemeslné práci v naprosté pohrdání jakoukoliv tělesnou prací. A tak skutečně vzniká nový, byť ne zrovna vážený stav, přičemž se jednoho dne zákonitě musí objevit otázka, zda národ bude mít dostatek síly na to, aby sám od sebe opět zařadil tento nový stav do všeobecné společnosti, a nebo jestli se bude dále zvětšovat třídní propast odpovídajíc¦o stavu. Jedno je však jisté. Nový stav ve svých řadách nevlastnil žádné špatné prvky, nýbrž naopak na každý pád měl prvky činorodosti. Přejemnělost takzvané kultury zde ještě nezapustila své ničivé a rozkladné kořínky.

Nový stav ještě nebyl ve svých širokých masách nakažen jedem pacifistických slabostí, nýbrž byl robustní, a když bylo potřeba i brutální. Zatímco měšťanstvo se touto závažnou otázku vůbec netrápilo, a nechalo věci lhostejně osudu, chopil se Žid nepřehlédnutelné možnosti, která se zde do budoucna nabízela. A zatímco se na jedné straně chopil kapitalistických metod k vykořisťování lidstva do posledního dechu, na straně druhé se sám spojil s oběťmi jeho nadvlády, a zanedlouho se stává jejich vůdcem v boji proti sobě samému. To znamená pouze obrazně "proti sobě samému". Neboť velmistr lži dobře ví, jak se ostatním ukázat v tom nejčistším světle a vinu svalit jako vždy na jiné. A jelikož má tolik drzosti sám vésti davy, nikoho při tom samozřejmě ani nenapadne, že se zde jedná o největší podfuk všech dob.

A přece tomu tak bylo. Jen co se vyvinul z všeobecného hospodářského prostředí nový stav, vidí v něm lid jasně a zřetelně nového průkopníka svého vlastního další úspěchu. Nejprve použije měšťanstvo jako beranidlo proti feudálnímu světu, a posléze použije dělníky proti měšťanstvu. Jelikož si však kdysi ve stínu měšťanstva musel vyloudit svá občanská

práva, doufá nyní, že se pomocí boje dělnictva za vlastni existenci nalezne cestičku k jejich ovládnutí. Od nynějška je úkolem pracujících pouze boj za blaho židovského národa. Nevědomky je postaven do služeb moci, proti které zdánlivě bojuje. Má naoko za úkol kráčet proti kapitálu, přičemž ho může tímto způsobem nechat nejjednodušeji bojovat právě za něj. Brojí se při tom neustále proti mezinárodnímu kapitálu, a ve skutečnosti se míní národní hospodářství. To má být zničeno ve prospěch vítězství na hřbitovním poli mezinárodního burzovnictví.

Postup Židů je přitom následující: Pověsí se na dělníka, přičemž v přetvářce lituje jeho osud, je rozhořčen jeho životním údělem a chudobou, aby touto cestou získal jeho důvěryhodnost. Snaží se prostudovat všechny ty skutečné, nebo vymyšlené podrobnosti jeho tvrdého života, aby probudil touhu po změně takovéto existence. Svou bezmeznou vypočítavostí přetváří potřebu sociální spravedlnosti, která je hluboce zakořeněna ve všech árijských lidech, na nenávist proti všem, kteří měli jen trochu více osudového štěstí.

Přičemž tomuto boji za odstraněni sociálních rozdílů dává zcela určitý světonázorový ráz. Zakládá marxistické učení. A zatímco ho nerozdělitelně svazuje nespočtem sociálně spravedlivých požadavků, dožaduje se jak jeho šíření, tak i obráceně odmítání řádných občanů. Chce následovat požadavky, které jsou v takové formě již od začátku nesprávné, a naprosto nesplnitelné. Neboť pod tímto kabátem sociálních myšlenek se skrývají vskutku ďábelské úmysly, které jsou dokonce hlásány s drzou zřetelností a naprostou otevřeností. Toto učení představuje nerozlučitelnou směs rozumu a lidské pošetilosti, avšak vždy tak, že skutečnosti se může stát pouze šílenství, avšak nikdy rozum.

Kategorickým odmítáním osobnosti, a tím i národa a jeho rasového obsahu ničí elementární základy veškeré lidské kultury, která je závislá právě na těchto faktorech. To je skutečné, pravé vnitřní jádro marxistického světonázoru, pokud vůbec lze tento výplod nějakého zločineckého mozku vůbec označovat světonázorem. Roztříštěním osobnosti a rasy padá hlavní zábrana pro vládu méněcenných - tím je však Žid. Smysl tohoto učení spočívá právě v hospodářském a politickém šílenství. Neboť právě jím jsou odchytáváni všichni upřímní inteligenti, kteří se pak dají do jeho služeb, zatímco ti méně duševně schopní a finančně méně vzdělanější se k nim řítí s vlajícími prapory v rukou.

Inteligenci pro toto hnutí, neboť i toto hnutí potřebuje pro svou existenci vlastní inteligenci, však Židé obětují z vlastních řad. A tak vzniká dělnické hnutí pod vedením Židů, které se zdánlivě snaží o zlepšení životní úrovně pracujících, avšak ve skutečnosti jim jde pouze o jejich zotročení a následné vyhubení všech nežidovských národů. K těmto dvou zbraním rozvratu nyní přichází ještě třetí, z daleka nejhorší organizace hrubého násilí. Marxismus má vyvrcholit bouřlivým útokem, zbraně mu mají svou vysilující prací připravit cestu první dvě. V našem vyšším a nejvyšším státním úřednictvu Židé našli vždy (až na několik málo výjimek) poddajného podporovatele své ničivé činnosti. Podlézavé patolízalství směrem nahoru, a arogantní domýšlivost směrem dolů označovalo tento stav stejně tak, jako velmi častá do nebe volající zabedněnost, která byla jen čas od času předstižena stejně tak překvapující domýšlivostí. To jsou však vlastnosti, které Žid u našich úřadů potřebuje a které má rád.

Politický boj, kterého se chápe, probíhá zhruba takto: Přiměřeně konečným cílům židovského boje, které nespočívají pouze v hospodářském ovládnutí světa, nýbrž také v jeho politické podmanění, rozdělil Žid organizací svého marxistického světonázoru na dvě části, které se od sebe zdánlivě liší, ve skutečnosti však tvoří jeden celek. Totiž politické a odborářské hnutí. Odborářské hnutí provádí nábor. Nabízí dělníkům v jejich těžkém existenčním boji, který musí vést díky hamižnosti a krátkozrakosti mnohých podnikatelů, pomoc a ochranu, a tím i možnost získání lepších životních podmínek. Pokud dělník nechce, právě v době, kdy se o něho organizovaná pospolitost, totiž stát , naprosto vůbec nestará, svěřit zastupování svých práv do rukou slepé zvůli několika nezodpovědných, musí svou obhajobu vzít do rukou sám. Pokud takzvaná národní buržoazie, zaslepená finančními zájmy, bude stavět ty nejtěžší překážky do cesty všem těm pokusům o zkrácení nelidsky dlouhé pracovní doby, o ukončení dětské práce, zabezpečení a ochraně žen, zlepšení zdravotních poměrů v továrnách a dělnických domovech, a pokud nebude pouze klást odpor, ale bude je i skutečně sabotovat, ujme se všech takto utlačovaných vychytralý Žid.

Postupně se stane vůdcem odborářského hnutí. Nejde mu však ani tak o skutečné odstranění skutečných sociálních nedostatků v pravém slova smyslu, nýbrž pouze o vypěstování slepě mu oddaných hospodářských bojových oddílů pro zničení národní hospodářské nezávislosti. A zatímco se vedení zdravé sociální politiky bude trvale pohybovat

mezi směrnicemi pro udržení národního zdraví na straně jedné a mezi zajišťováním nezávislého národního hospodářství, Židovi v jeho boji tyto dva aspekty nejenom že odpadají, nýbrž jejich odstranění se stává dalším z jeho životních cílů. Nejenom že si nepřeje zachování nezávislého národní hospodářství, on si přeje jeho zničení. Proto ho nemohou odradit žádné výčitky svědomí od toho, aby jako vůdce odborářského hnutí předkládal požadavky, které nejenom že střílí do prázdna, nýbrž jejichž splnění je buďto prakticky zhola nemožné, nebo by znamenalo zruinování národního hospodářství. Nechce však ani před sebou mít zdravé, rodové pokolení, nýbrž pouze zpráchnivělé, podmaněné stádo.

Toto přání mu opět umožňuje předkládat požadavky nesmyslného rázu, jejichž splnění je dle jeho vlastní vůle naprosto nemožné. Tato přání by také v žádném případě nevedla k jakékoliv změně věcí, nýbrž pouze k prostopášnému vybičování masy. O to mu však jde a ne o skutečné zlepšeni sociálních podmínek. tím je vedení židovstva v odborářských záležitostech nesporně obrovskou osvětovou činností, která ovlivňuje široké masy, poučuje je o zlepšení jejich nekonečné bídy. Neboť dokud zůstane názor širokých mas tak omezený jako je tomu nyní, a dokud stát bude k věcem tak lhostejný jako dnes, půjde masa nejprve za tím, kdo jim v hospodářských záležitostech bude nejdříve nabízet ty nejnestoudnější sliby. V tom je ovšem Žid velmistrem. vždyť jeho kompletní činnost není omezena žádnými morálními pochybnostmi! A tak na tomto poli musí nutně vyřadit v krátké době ze hry každého konkurenta. Přiměřeně své vnitřní loupeživé brutalitě přemění odborářskou organizaci náhle v brutální, násilnickou organizaci. Odolá-li nějaký rozum jejich židovskému vábení, přemůže jeho vzdor a rozhodnutí hrubé násilí. Úspěchy podobné činnosti jsou obrovské.

Pomocí odborů, které se mohly stát požehnáním národa, Žid skutečné rozdrtil základy národního hospodářství. Paralelně k tornu kráčí politická organizace. Je v souhře s odborářským hnutím, které připravuje široké masy pro politickou organizaci, do které ji posléze násilím a donucením vbičuje. Odborářské hnuti zůstává dále trvalým finančním pramenem, ze kterého politická organizace napájí svůj obrovský aparát. Ten je kontrolním orgánem politické činnosti jednotlivce, a při všech velkých demonstrací politického rázu zajišťuje náhončí službu. Nakonec již vůbec nezastupuje hospodářské zájmy, nýbrž dává politické myšlence k dispozici hlavní nátlakový prostředek, totiž zastavování práce, masovou a generální stávku. Vytvořením periodika, které je svým obsahem přizpůsobeno úrovni nejméně vzdělaných lidí, obdrželo politické a odborářské hnutí konečně vypráskané zařízení, pomocí kterého jsou připravovány ty nejnižší vrstvy národa k těm nejtroufalejším činům. Jeho úkolem není vyvést lidstvo z marastu nejnižšího smýšlení a dostat ho na vyšší příčku, nýbrž vyjít vstříc jejich nejnižším pudům. Je to jak spekulativní, tak i výnosný obchod s davem, který je jak líny přemýšlet, tak i někdy domýšlivý. Je to především tisk, který svým pomalu fanatickým, pomlouvačským bojem strhává vše, co by mohlo připomínat podporu národní nezávislosti, kulturní výši a hospodářskou samostatnost národa.

Bubnuji především na všechny charaktery, které se nechtějí sklonit před jejich židovské panovačné domýšlivosti, nebo jejichž geniální schopnosti považují Židé za nebezpečí jako takové. Člověk nemusí zrovna proti Židům bojovat, aby jimi mohl být nenáviděn. Stačí pouze podezření, že by buď mohl ostatní přivést na myšlenku vzpoury proti nim, a nebo je na základě své převyšující geniality množitelem síly a velikosti Židům nepřátelského národa. Jeho neomylný instinkt v těchto věcech cítí v každém původní duši, a jeho nenávist je zajištěna pro každého, kdo není duchem jeho vlastního ducha. A jelikož Žid není napadeným, nýbrž napadajícím, platí za jeho nepřítele nejenom ten, který napadá, nýbrž i ten který se mu postaví na odpor. Ale prostředek, kterým se snaží zlomit takto troufalé, avšak trvalé duše, se nenazývá čestným bojem, nýbrž lží a pomluvou. Zde se nezalekne před ničím a je ve své sprostotě tak bezmezný, že se nelze divit, když v našem národě dostává personifikace ďábla, coby symbolu všeho zlého, živé podoby v osobě Žida.

Neznalost širokých mas o vnitřní podstatě židovství a pudová omezenost našich horních vrstev nechávají často náš lid na pospas tomuto Židovskému polnímu taženi.

Zatímco horní vrstvy se z vrozené zbabělosti odvracejí od člověka, který je Židem tímto způsobem napaden lží a pomluvou, široké vrstvy ve své hlouposti či prostotě věří všemu. Státní úřady se buďto zahalují do mlčení, a nebo, což je častější, aby ukončily polní tažení židovského tisku, pronásledují onoho neprávem napadeného. To totiž přijde podobným úřednickým oslům jako výborné řešení zachování státní autority a zajištění klidu a pořádku. A na lidská čela a duše řádných občanů pozvolna usedá můra strachu před marxistickým

nástrojem židovstva. Člověk se začne třást před zrůdným nepřítelem, čímž se stává definitivně jeho obětí.

k)

Mocenská pozice Židů ve státě se zdá byt již tak upevněna, že se nejenom znovu může označovat jako Žid, ale může i bezohledně přiznat všechny své politické a národní myšlenkové pochody. Část jeho rasy se zcela otevřeně označuje za cizí národ, přičemž opět lžou. Neboť zatímco se sionismus okolnímu světu snaží nabalamutit, že národní sebeurčení Židů se snaží o vytvořeni palestinského státu, vytváří zde Židé zastírací manévr vůči hloupé veřejnosti. Nepřejí si totiž vůbec vybudovat v Palestině židovský stát, který by snad měli osídlit a žit v něm. Chtějí pouze pod vlastním výsostným právem vybudovat organizaci mezinárodního zločinu, ke které by neměly přístup žádné jiné státy. Útočiště recidivistů a vysokou školu budoucích zločinců. Ovšem to je nejenom znamení jejich stoupající naděje, nýbrž i pocitu jejich jistoty. I když je to drzé a otevřené zároveň, jeden stále obelhává Němce, Francouze nebo Angličany, přičemž druhý se prohlašuje za židovskou rasu. Jak blízko mají vidinu svého blížícího se vítězství, lze vypozorovat, z hrůzného způsobu jejich komunikace s příslušníky jiných národů.

Černovlasý židovský mladík číhá, s fanatickou výrazem v obličeji, celé dlouhé hodiny na nic netušící děvče, které chce pošpinit svou krví a uloupit jí tak jejímu národu. Všemi prostředky se snaží zničit rasové podklady podmaněného národa. Tak jak sám plánovitě kazí ženy a dívky, nezastavuje se ani před tím, otevřít krevní závory v širším rozsahu i pro ostatní. Byli a jsou to Židé, kteří k Rýnu přivážejí negry, pořád se stejnými postranními myšlenkami a jasným cílem. Pomocí vynuceného křížení zničit jimi nenáviděnou bílou rasu, svrhnout ji z její kulturní a politické výše a stát se jejich samotným pánem. Neboť rasově čistý národ, který si je vědom své čistoty krve, nemůže být Židy nikdy podmaněn. Židé mohou na tomto světě navěky panovat pouze křížencům.

Proto se plánovitě pokouší snížit rasovou úroveň neustálým trávením jednotlivců. Na politickém poli pomalu přeměňuje demokratické myšlenky v diktaturu proletariátu. V organizovaném marxistickém davu nalezl zbraň, která mu umožňuje obejít demokracii a diktátorsky ovládat železnou pěstí podmaněné národy. Plánovitě rozpracovává revolučním hnutí, a sice dvěma směry. Hospodářským a politickým. Národy, které se postaví na pevný a odhodlaný odpor opřede díky svým mezinárodním vlivům, sítí nenávisti, strhává je do válek a konečně, pokud je to nutné, podněcuje na jejich území revoluce. Hospodářsky otřásá státy tak dlouho, dokud nejsou sociální zařízení, která se stala nerentabilními, odstátněna a postavena pod jeho finanční kontrolu. Politicky upírá státu prostředky k jeho sebezáchovy, ničí podklady každého národního sebeurčení a sebeobrany, ničí důvěru ve vládu, haní dějiny a minulost a strhává vše skutečně veliké do bahna. Kulturně zamořuje umění, literaturu, divadlo, otupuje přírodní vnímavost, převrací všechny pojmy o kráse a vznešenosti, šlechetnosti a dobra a strhává lidstvo do zakletí své vlastní nízké povahy. Je zesměšňováno náboženství, mravy a morálka jsou tak dlouho představovány jako přežité, až nakonec padnou poslední opěrné body daného národa v boji za vlastní existenci na tomto světě.

l)

Nyní začíná největší, poslední revoluce. Zatímco si Žid vydobyl politickou moc, odhazuje i poslední roucha, která ho ještě kryla. Z demokratického lidového Žida se stává krvavý Žid a tyran národů. Za několik let se pokusí vymýtit mezinárodni inteligenci a zničit moc národů a tím, že si přivlastní jejich přirozené duchovní vůdcovství, je připraví na jejich otroctví a věčnou porobu. Nejhrůznější příklad tohoto druhu nám skýtá Rusko, kde nechal se skutečně fanatickou divokostí a z větší části za nesnesitelných muk, zabít či vyhladovět kolem třiceti milionů lidí, jen aby zajistil tlupě židovských literátů a lidových zločinců nadvládu nad celým tímto obrovským národem. Koncem však není pouze konec svobody Židem podmaněných národů, nýbrž i konec samotného parazita národů. Neboť po smrti oběti umírá dříve či později i vampír.

Když si před očima necháme proběhnout všechny ty příčiny německého rozvratu, zůstane nám jako poslední a nejpodstatnější příčinou nerozpoznání rasového problému, a především židovského nebezpečí.

Porážky na bitevním poli v srpnu 1918 by se ještě hravě daly unést. Neměly nic společného s vítězstvím našeho národa. Neporazily nás tyto prohry, nýbrž byli jsme poraženi mocí, která tuto porážku připravila tím, že po několik desetiletí plánovitě okrádala náš

národ o politické a morální instinkty a síly, které právě uschopňuji, a tím také opravňuji národy k jejich existenci. Tím, že stará Říše nevšímavě míjela všechny otázky zachování rasových základů našeho národa, opovrhovala i samotným právem na život na této zemi. Národy, které se kříží s jinými, nebo se nechají křížit, hřeší proti vůli věčné prozřetelnosti. A jejich zánik skrze opanování silnějším potom není žádným bezprávím, které je jim pácháno, nýbrž pouze znovunastolením práva.

Pokud národ nechce dbát vlastností své podstaty daných mu od přírody a kolujících v jeho krvi, nemá žádné právo stěžovat si nad ztrátou svého pozemského bytí. Všechno na zemi je nutno vylepšovat. Každá porážka se může stát otcem pozdějšího vítězství. Každá prohraná válka příčinou pro pozdější povýšení, každá nouze zúrodněním lidské energie, a z každého porobeni mohou vyvstat síly k novému duchovnímu znovuzrozeni, pokud krev zůstane čistá. Ztracená čistota krve zničí navždy vnitřní štěstí, srazí člověka do hlubin, a její následky se na tělesné a duchovní úrovni již nikdy nedají napravit.

Když člověk všechny tyto jednotlivé otázky postaví a srovná s ostatními problémy života, pak teprve zjistí, jak směšně malé oproti nim jsou. Všechny tyto problémy jsou časově ohraničené, avšak otázka udrženi či neudrženi čistoty krve bude trvat, dokud bude existovat lidstvo.

Všechny významné předválečné projevy rozvratu mají ve svém nejhlubším základě rasovou příčinu. Ať již se jedná o otázky všeobecného práva nebo nešvary hospodářského života, o projevy kulturního úpadku nebo o zvrhlé politické projevy, o otázky zanedbané školní výchovy a nebo špatné ovlivňováni dospělých tiskem, atd., vždy se v nejhlubším kontextu jedná o nerespektování rasových zájmů jednotlivých národů, a nebo o nerozeznání cizího, rasového nebezpečí. Proto také neměly význam žádné reformační pokusy, všechny pomocné sociální prostředky a politické snahy, veškerý hospodářský vzrůst a každý zdánlivý přírůstek duchovních znalostí. Národ a jeho organizmus, zajišťující a uzpůsobivší mu život na této zemi, totiž stát, nebyly vnitřně zdravější, nýbrž naopak churavěly za přihlížení čím dál více.

Zdánlivá doba rozkvětu staré Říše nemohla skrýt všechny vnitřní slabosti, a každý pokus o skutečné posílení Říše ztroskotal na řešení bezvýznamných otázek.

Bylo by chybou domnívat se, že všichni přívrženci různých politických směrů, kterými byl německý národ posedlý, a ba dokonce jejich vůdci, byli z větší části špatní a zlomyslní lidé. Jejich činnost byla odsouzena k neúrodnosti jen proto, že v příznivějším případě maximálně rozeznali fenomény našeho všeobecného onemocnění a proti těm se snažili bojovat, přičemž zcela slepě míjeli skutečné původce. Ten, kdo si plánovitě projde směr politického vývoje staré Říše, musí již běžnou kontrolou dojít k závěru, že již v dobách sjednocení, to znamená v době největšího rozkvětu německého národa, byl vnitřní rozklad již v plném proudu. A přes veškeré politické úspěchy a přes stoupající hospodářské bohatství se všeobecná situace rok od roku zhoršovala. Také u samotných voleb do říšského sněmu poukazoval nárůst marxistických hlasů na stále blíže se blížící vnitřní, a tím i vnější rozklad. Všechny úspěchy takzvaných občanských stran byly bez významu, a to nejenom proto, že nedokázaly ani vítězstvím v takzvaných občanských volbách zabránit početnému nárůstu marxistické vlny, nýbrž proto, že sami v sobě již nesly fermenty rozkladu.

Aniž by to tušila, byla občanská společnost sama již vnitřně nakažena mrtvolným jedem marxistických představ. Její odboj pak pramenil více z konkurenční závisti jednotlivých ctižádostivých vůdců, než aby principiálně odmítal k boji odhodlaného protivníka. Jeden jediný číhal během těch dlouhých let

s neochvějnou rovnoměrností, a to byl Žid. Jeho Davidova hvězda stoupala stále výše stejnou měrou, jakou mizela naše vůle k sebezachováni vlastního národa.

Proto také v srpnu 1914 nenapadl k útoku odhodlaný lid velrybářský stát, nýbrž naplnilo se pouze poslední vzplanutí pudu národní sebezáchovy proti postupujícímu pacifisticko-marxistickému ochrnutí našeho národního tělesa. A jelikož ani v těchto osudových dnech nebyl rozpoznán skutečný vnitřní nepřítel, byl veškerý vnější odboj zbytečný. A prozřetelnost v tomto případě neodměnila vítězný meč, nýbrž naplnila zákon věčné odplaty.

Z těchto vnitřních poznatků by se pro nás měly zformovat hlav ní zásady, stejně jako i snaha po novém hnutí, které by přehodnotilo naše přesvědčení o úpadku německého národa, a které by položilo žulové základy, na kterých by jednou mohl povstat stát, který by nezastupoval národu nepřátelské, hospodářské zájmy, nýbrž by představoval jednotný národní organismus, totiž: Germánský stát německé národnosti.

POČÁTKY VÝVOJE NĚMECKÉ NARODNĚ SOCIALISTICKÉ DĚLNICKÉ STRANY

Jestliže na konci tohoto dílu popisuji první vývojové stadium našeho hnutí a krátce se zmiňuji o celé řadě s tím spojených otázek, nedělám to proto, abych zde pojednával o duchovních cílech tohoto hnutí. Cíle a úkoly tohoto nového hnutí jsou tak obrovské, že se dají popsat pouze ve vlastním zvláštním dílu. A tak ve druhém díle této knihy podrobně popíši programové podklady hnutí a pokusím se utvořit obraz toho, co si představujeme pod pojmem "stát". Pod slovem "si" míním všechny ty statisíce, kteří touží po tom samém, aniž by nalezli jednotlivá slova pro to, co se jim odehrává v nitru. Neboť na všech velkých reformách je pozoruhodné to, že mají většinou nejprve jednoho jediného zastánce, avšak jejich nositeli jsou miliony. Jejich cílem je většinou několik staletí staré, vnitřní toužebné plání statisíců. Až se jednoho dne objeví apoštol této všeobecné vůle a jako vlajkonoš starých tužeb jim dopomůže k přerodu v novou myšlenku.

A nespokojenost, se kterou dnes lidé musí žít, pouze dokazuje, že v milionech srdcí je skryto přání po zásadní změně dnešních poměrů. Toto přání se projevuje v tisíci úkazech. U jednoho malomyslností a beznadějí, u druhého nevolí, zlobou a rozhořčením, u toho lhostejností a u onoho pak opět nadmírou zuřivosti. Za svědky této vnitřní nespokojenosti by měla platit také jak spousta nevoličů, tak i spousta extrémistických fanatiků přiklánějících se k levičáctví.

A právě na ty by se nové mladé hnutí mělo obrátit v první řadě. Nemělo by tvořit organizaci spokojených manželů, nýbrž by mělo stmelovat všechny ty trýzněné žalem a nespokojené, nešťastné a nepokojné. A hlavně by nemělo mít povrchní ráz, nýbrž by mělo hluboce zakořenit v širokých vrstvách celého národa.

Čistě politicky vzato se v roce 1918 naskytl následující obraz. Národ je rozpolcený do dvou částí. Jednu, mnohem menší, tvoří vrstvy národní inteligence s vyloučením jakékoliv tělesné činnosti. Z vnějšku je sice národní, avšak pod tímto slovem si nedokáže představit nic jiného, než velmi fádní a slabé zastupování takzvaných státních zájmů, které představují zase jenom zájmy dynastické. Pokouší se své myšlenky a cíle prosadit pomocí duchovních zbraní, které jsou však, oproti brutalitě protivníka, zase jen velmi kusé a povrchní, a selhávají tak již samy o sobě. Jedinou hroznou ranou je tato, ještě před nedávném vládnoucí třída sražena k zemi, a ve své třesoucí se zbabělosti je nucena snášet všechna příkoří ze strany bezohledného vítěze.

Naproti ní stojí jako druhá třída široká masa manuálně pracujícího obyvatelstva. Tato je více či méně sdružena v radikálních marxistických hnutích, rozhodnuta zlomit pomocí násilí jakýkoliv duchovní odpor. Nechce být národní, přičemž na jedné straně vědomě odmítá jakékoliv požadavky národních zájmů, a na straně druhé napomáhá veškerému cizímu útlaku. Co do množství je nejsilnější, zahrnuje však v sobě především ty členy národa, bez kterých je jakákoliv národní obroda zhola nemyslitelná a nemožná.

V roce 1918 muselo být jedno již naprosto jasné. Jakéhokoliv nového rozmachu německého národa lze dosáhnout pouze pomocí znovunabytí vnější moci. Předpokladem k tomu však nejsou zbraně jak neustále žvaní naši občanští státnici nýbrž síla vůle. Zbraní kdysi vlastnil německý národ víc než dost. Nedokázaly však uhájit svobodu, neboť chyběla energie pudu a vůle národní sebezáchovy. I ta nejlepší zbraň je pouhou mrtvou, bezcennou hmotou, pakliže chybí duch, který je rozhodnutý ji ochotně a rozhodně vést. Německo se stalo bezbranným ne proto, že by se snad nedostávalo zbraní, nýbrž protože chyběla vůle hájit zbraně za národní obnovu.

Pokud se dnes především levicově orientovaní politici snaží tvrdit, že nutnou příčinou jejich nerozhodné, poddajné, ve skutečnosti však zrádcovské politiky byl nedostatek zbraní, je nutno oponovat pouze jedním. Ne, pravý opak je pravdou. Pomocí vaší protinárodní, zločinecké politiky zastupováni národních zájmů jste kdysi vydali všechny zbraně. Nyní se snažíte vydávat nedostatek zbraní za opodstatněnou příčinu vaší nuzné ubohosti. To je však, stejně jako všechny vaše činy, lež a povrh.

A tato výčitka platí i pro pravicové politiky. Neboť díky své bídné zbabělosti umožnili židovské sebrance, která se v roce 1918 dostala k moci, uloupit národu veškeré zbraně. A proto také tito nemají žádný důvod a právo tvrdit, že dnešní nedostatek zbraní byl vynucen jejich opatrností (rozuměj zbabělostí), a ne jejich bezbranností a důsledkem jejich zbabělosti.

A proto otázkou znovunabytí německé moci není snad "jak vyrobíme potřebné zbraně?", nýbrž "kde vezmeme ducha, který uschopní národ k tomu, aby mohl držet v ruce zbraň?" Neboť pokud národ takový duch ovládne, vůle již si najde tisíce cestiček, ze kterých každá

končí u jedné zbraně! Dáte-li však zbabělci deset pistolí, ze kterých při útoku nebude schopen vystřelit jednu jedinou ránu, jsou pro něho tyto stejně bezcenné, jako pro odvážného muže sukovitá hůl.

Otázka znovunabytí politické moci našeho národa je v první linii otázkou ozdravení našeho národního pudu sebezáchovy již proto, že každá připravovaná zahraniční politika či jakékoliv zhodnocení státu jako takového se ze zkušenosti neřídí ani tak dle množství zbraní, jako spíše podle rozpoznaných či domnělých morálních schopností odporu daného národa. Schopnost spojenectví daného národa není určována ani tak množstvím zbraní, jako spíše zjevnou existenci planoucí vůli národního sebezáchovy a heroickou odvahou. Neboť svaz není uzavírán pomoc zbraní, nýbrž lidmi. A tak bude anglický národ platit za nejhodnotnějšího spojence na světě tak dlouho, dokud u jeho vedení a v jeho duchu širokých mas bude tolik odhodlané brutality a houževnatosti, která bude schopna dovést započatý boj všemi dostupnými prostředky, bez ohledu na čas a oběti, ke zdárnému, vítěznému konci, přičemž momentálně stávající vojenské zbrojení nemusí byt v žádném poměru k ostatním státům.

Pochopí-li člověk, že znovu vzchopení se německého národa je podmíněno otázkou znovuzískání našeho politického pudu sebezáchovy, musí mu být jasné i to, že se tu nevystačí s pouhým získáním vůle po národním prvku, nýbrž že musí být vědomě znárodněna celá doposud antinárodní masa.

Nové hnutí, které si za svůj cíl vytyčilo opětovné vybudování německého státu s vlastni suverenitou, musí svůj boj bezezbytku zaměřit na získání širokých mas obyvatelstva. Čím žalostnější je, všeobecně vzato, naše takzvané "národní měšťanstvo", a čím nedostatečněji vypadá jeho národní smyšlení, o to méně se dá očekávat jeho skutečný odpor proti energické národní vnitřní a zahraniční politice. A tak jako již jednou zůstalo německé měšťanstvo, ze známých zabedněně-krátkozrakých důvodů, v pasivní rezistenci vůči Bismarkovi v hodině nastávajícího osvobození, tak se i nyní při jeho uznané příslovečné zbabělosti člověk nemusí obávat jeho jakéhokoliv aktivního odporu.

Jinak se však chovají naši mezinárodně orientovaní soudruzi ze širokých mas. Ti jsou nejenom díky své primitivní přirozenosti naladěni více na myšlenku násilí, nýbrž jejich židovské vedení je i brutálnější a bezohlednější. Ti jsou schopni zastavit jakékoliv německé povstání, stejně jako kdysi zlomili páteř německé armádě. Nejenom že v tomto parlamentně řízeném státě zabráni svou majoritní většinou jakékoliv národně orientované zahraniční politice, ale vyloučí i jakékoliv vyšší ocenění německé síly a tím i jakoukoliv možnost jednoty. Neboť nejenom my jsme si vědomi slabiny, která leží v našich 15 milionech marxistů, demokratů, pacifistů a centralistů, nýbrž ještě více jsou si toho vědomi v cizině, když měří význam možného spojenectví s námi vahou tohoto zatíženi. Nikdo se nespojí se státem, jehož aktivní část národa se pasivně staví proti každé rozhodné zahraniční politice.

K tomu přichází ještě ta skutečnost, že vedeni těchto stran národní zrady se již z prostého pudu sebezáchovy musí postavit a také se postaví nepřátelsky proti jakémukoliv německému povstání. Je to prostě historicky nemyslitelné, aby německý národ mohl zaujmout ještě jednou svou dřívější pozici, aniž by zúčtoval s těmi, kteří byli příčinou a dali podnět k tomuto neslýchanému rozvratu, který postihl náš stát. Neboť před soudní stolicí nebude potomstvem listopad 1918 hodnocen nijak jinak, než jako vlastizrada.

A tak je každé vnější znovunabytí německé samostatnosti v první řadě svázáno se znovunabytím vnitřní odhodláním celistvosti našeho národa.

A také již jen čistě technicky vzato je myšlenka německého osvobození navenek do té doby nesmyslná, dokud do služeb těchto osvobozeneckých myšlenek nebude ochotna vstoupit široká masa obyvatelstva. Čistě vojensky vzato, musí být každému samostatně myslícímu důstojníkovi jasné, že se studentskými prapory navenek nedá vést žádný boj, nýbrž že kromě rozumu národa je zapotřebí také pěsti. Dále je nutno mít na zřeteli to, že obhajoba národních zájmů, která se opírá pouze o kruhy takzvané inteligence, provádí skutečné drancování nenahraditelných statků. Mladá německá inteligence, která nalezla na podzim roku 1914 v rámci dobrovolnických válečných pluků smrt na flanderské půdě, později ukrutně scházela. Byla nejcennějším statkem, který národ vlastnil, a její ztráta již v průběhu války nebyla nikdy nahrazena. A nejenom boj je jako takový nemožný, pakliže útočící prapory ve svých řadách postrádají masy pracujících, nýbrž také příprava technického rázu je neproveditelná bez oné vnitřní rozhodné jednoty našeho národního těla. Právě náš národ, který musí žít bezbranný pod dohledem versailleské mírové smlouvy, by měl začít uskutečňovat jakékoliv technické přípravy k vybojování svobody a lidské

nezávislosti teprve tehdy, až bude zástup vnitřních špiclů zdecimován pouze na ty, kterým jejich vrozená bezcharakternost umožňuje zradit za oněch pověstných třicet stříbrných vše a všechny. S těmi se však již vyrovnáme. Nepřekonatelně oproti tomu vypadají miliony těch, kteří z politických důvodů vystupují proti národnímu vzbouření. Nepřekonatelně do té doby, dokud nebude zničena a z jejich srdcí a mozků odstraněna příčina jejich protivenství, mezinárodní marxistický světonázor.

Je tedy jedno z kterého úhlu pohledu člověk posoudí možnosti znovu vybojování naší státní a národní nezávislosti, jestli z pohledu zahraničně-politických příprav, nebo technického vyzbrojení, či boje samotného, vždy nám jako hlavní předpoklad pro vše zůstane získání širokých mas našeho národa pro myšlenku naší národní nezávislosti.

Bez znovunabytí vnější svobody je však jakákoliv vnitřní reforma jako taková, ve výhodnějším případě, pouze povýšením naši výnosové schopnosti na kolonii. Přebytky každého takzvaného hospodářského růstu přijdou totiž k dobru pouze našim mezinárodním kontrolním dozorcům, a každé sociální zlepšení pouze v lepším případě zvýší pracovní výkonnost pro tyto pány. Kulturní rozvoj vůbec nebude německému národu přisouzen, je totiž příliš svázán s politickou nezávislostí a úctou daného národa.

Jestliže je tedy výhodné řešení německé budoucnosti svázáno s národním získáním širokých mas našeho lidu, potom musí být tento cíl nejvyšším a největším úkolem hnutí, jehož činnost se nechce vyčerpat v ukojení okamžiku, nýbrž hodlá svou veškerou činnost a stálost ověřit v budoucnosti na předvídaných důsledcích.

A tak jsme si byli již v roce 1919 vědomi toho, že nové hnutí musí, jako svůj největší cíl, nejdříve provést znárodnění širokých mas.

Z toho pak vyplývá ve skutečnosti celá řada dalších požadavků:

1.

Za účelem získání masy pro národní vzbouřeni, se nesmí hledět na jakoukoliv sociální obě¦.

Ať již dnes našim zaměstnancům budou učiněny jakékoliv hospodářské ústupky, tak tyto nebudou v žádném vztahu se zisky celého národa, pakliže pomůžou vrátit opět široké vrstvy svému národu. Pouze krátkozraká zabedněnost, která je však dnes velmi častým jevem v našich podnikatelských kruzích, nemůže rozeznat, že pokud nebude opět nastolena vnitřní lidová solidarita našeho národa, nemůže dojit k žádnému dlouhodobému hospodářskému vzrůstu, a proto ani k jejich žádnému hospodářskému využití.

Pokud by německé odbory během války bezohledně bránily zájmy pracujících, pokud by samy během války tisíckrát pomocí stávky nevynutily na tehdejším podnikatelstvu hladovějícímu po dividendách schválení požadavků jimi zastupovaných pracujících, pakliže by se v zájmu národní obrany stejně fanaticky přihlásily ke svému Němectví, a pokud by stejnou bezohledností daly vlasti, co vlasti jest, nikdy bychom válku neprohráli. Jak směšné by pak byly všechny, i ty největší hospodářské ústupky, oproti obrovskému významu vyhrané války.

A tak musí být novému hnutí, které hodlá vrátit německého dělníka německému národu jasné, že pokud jimi není ohroženo udržení a samostatnost národního hospodářství, nemohou hrát v této otázce hospodářské oběti naprosto žádnou roli.

2.

Národní výchova širokých vrstev může probíhat pouze oklikou přes sociální růst. Pouze jím může být dosaženo oněch všeobecně-hospodářských předpokladů, které umožňuji každému jednotlivci podílet se na kulturních statcích celého národa.

3.

Znárodnění širokých mas nemůže být nikdy uskutečněno polovičatostí a prostým zdůrazňováním takzvaného objektivního stanoviska, nýbrž pouze bezohledným a fanatických zaměřením se na vytčené cíle. To teď znamená, že se národ nedá "znárodnit" ve smyslu našeho dnešního měšťanstva, tedy pomocí tolika a tolika omezení, nýbrž národně se vší vehemencí, která tkví v extrému. Jed se dá zlomit zase jenom protijedem, a pouze planost naší měšťanské mysli může středovou linii označovat za cestu vedoucí do nebe.

Široké vrstvy obyvatelstva se neskládají ani z profesorů, ani z diplomatů. Skromné abstraktní vědomosti, které vlastní, odkazuje její vjemy spíše do světa pocitů. Tam spočívá buď to její positivní nebo negativní stanovisko. Je vnímavá pouze vůči nasazení energie do jednoho ze dvou směrů, nikdy však do polovičatosti pohybující se někde mezi nimi. Její emocionální postoj však zároveň podmiňuje její neobyčejnou stabilitu. Vírou se dá otřást hůře než vědomím, láska podléhá menším změnám než úcta, nenávist je trvalejší než averse,

a hybná síla největších zvratů na této zemi nikdy nespočívala ve vědeckých znalostech širokých vrstev, jako spíš v zaníceném fanatizmu a občas i v hysterii, která hnala věci kupředu.

Kdo chce získat široké vrstvy, musí vlastnit klíč, který otvírá bránu do jejich srdcí. A tim není objektivita, tedy slabost, nýbrž vůle a síla.

4.

Získat ducha národa se může podařit pouze tehdy, je-li kromě vedení pozitivního boje za vlastní cíle zničen protivník těchto cílů.

Lid vždy spatřoval v bezohledném útoku proti soupeři důkaz svého vlastního práva, a zřeknutí se zničení nepřítele pociťuje jako nejistotu ve vztahu k vlastnímu právu, když ne jako znamení vlastního bezpráví.

Široká masa národa je pouze díl přírody, a jejímu vnímání je cizí vzájemné podávání si ruky mezi lidmi, kteří tvrdí, že chtějí dosáhnout opačných protikladů. To, co si přeje, je vítězství silnějšího a zničení slabšího, nebo jeho bezpodmínečné podrobení.

Znárodnění naší masy se povede teprve tehdy, pokud během celého positivního boje za získání ducha národa bude vyhlazen její mezinárodni travič.

5.

Všechny velké otázky doby jsou jen otázkami okamžiku a představují pouze následné fenomény určitých příčin. Příčinný význam má však pouze jediná, a sice otázka rasového zachování daného národa. Pouze v krvi spočívá zdůvodnění síly či slabosti člověka. Národy, které nerozpoznají či nedbají významu jejich rasového základu, jsou rovni lidem, kteří se snaží mopslíka naučit vlastnostem divokého psa, aniž by pochopili, že jak rychlost divokého psa, tak i učenlivost pudla nejsou naučitelné, nýbrž v rase spočívající vlastnosti. Národy, které se zřeknou své rasové čistoty, se tím zříkají i jednoty svého ducha ve všech svých projevech. Jejich duševní rozervanost je přirozeným důsledkem rozervanosti jejich krve, a proměna jejich duchovních a tvůrčích sil je pak pouze působení proměny jejich rasových základů.

Kdo chce německý národ osvobodit od jeho dnešních, původně mu však cizích projevů a zlozvyků, bude ho muset nejprve osvobodit od cizího původce těchto projevů a zlozvyků.

Bez jasného rozeznání rasových problémů a tím i židovské otázky, nikdy nenastane opětovný rozmach německého národa.

Rasová otázka je klíčem nejenom ke světové historii, nýbrž i ke všeobecné lidské kultuře jako takové.

6.

Zařazení širokých mas našeho národa, které se dnes nacházejí v mezinárodním táboře, do národní pospolitosti neznamená zřeknutí se zastupování oprávněných zájmů našich stavů. Rozcházející se stavové a profesní zájmy nejsou stejného významu jako třídní rozdíly, nýbrž jsou jen samozřejmými následky našeho hospodářského života. Profesní třídění do skupin v žádném případě nestojí proti skutečné národní pospolitosti, neboť tato spočívá v národnostní jednotě všemi otázkami, které se této národnostní jednoty jako takové týkají.

Začlenění určité třídy do národní pospolitosti, nebo pouze do státu, neprobíhá skrze sestoupení vyšší třídy, nýbrž naopak vyzdvižením spodní na vyšší úroveň. Strůjcem tohoto procesu opět nemůže být nikdy vyšší třída, nýbrž pouze nižší, která bojuje za své zrovnoprávnění. Dnešní měšťanstvo nebylo začleněno do státu pomocí šlechty, nýbrž pouze vlastní silou pod svým vlastním vedením.

Německý dělník nebude vyzdvižen do rámce národní pospolitosti oklikami chorobných sbratřovacích scén, nýbrž vědomým povznášením jeho sociální a kulturní pozice, až budou moci být překlenuty i ty největší rozdíly. Hnuti, které si tento proces stanoví jako svůj cíl, musí své přívržence hledat v první řadě především v dělnickém táboře. Po inteligenci smí sáhnout pouze v do té míry, pokud tato bezezbytku pochopila tento žádoucí cíl. Tento proces přeměny a sbližování nebude ukončen během příštích deseti, či dvaceti let, nýbrž zahrnuje v sobě podle zkušenosti mnoho generací.

Největší překážka při přibližování dnešního dělnictva národní pospolitosti neleží ve stavovském zastupování vlastních zájmů, nýbrž v jeho mezinárodním vedení a postojích, které jsou nepřátelské vůči čemukoliv národnímu a státnímu. Stejné odbory, které jsou až fanaticky vedeny v politických a národních zájmech, učiní z milionů pracujících nejhodnotnější články svého národnostního rázu bez ohledu na jednotlivé rozpory v čistě hospodářských zájmech.

Hnutí, které chce německého dělníka nejčestnějším způsobem navrátit svému národu, a vyrvat ho z mezinárodního bludu, musí na všech frontách co nejtvrději zakročit proti názoru, panujícímu především v podnikatelských kruzích, který národní pospolitostí rozumí bezmocné hospodářské vydání pracovníka zaměstnavateli, a který vidí v každém pokusu zachování oprávněné samostatné hospodářské existence zaměstnanců útok proti národní pospolitosti. Zastupování tohoto názoru představuje zastupování vědomé lži. Národní pospolitost přece neklade závazky pouze jedné straně, nýbrž i té druhé.

Stejně jako dělník hřeší proti duchu skutečné národní pospolitosti, když bez ohledu na veřejné blaho a stav národního hospodářství klade, opírajíce se o svou moc, vyděračské podmínky, tak i podnikatelé poškozují tuto národní pospolitost, když nelidským a vykořisťovatelským způsobem vedením svého podniku zneužívají národní pracovní sílu a z jejího potu pro sebe ždímají miliony. Takový podnikatel pak nemá právo hovořit o národní pospolitosti, nýbrž je to sprostý egoistický ničema, který vnášením sociální nespokojenosti vyprovokovává pozdější sváry, které pak tak nebo tak musí vést k poškození národa.

Zdrojem, ze kterého musí mladé hnutí načerpat své přívržence, bude tedy v první řadě široká masa našich pracujících. Tato musí být vyrvána ze spárů mezinárodního bludu, osvobozena ze své sociální nouze, zbavena kulturní bídy a posléze jako zformovaný, hodnotný, národně cítící a národně snaživý faktor převedena do národní pospolitosti.

Pokud se v kruzích národní inteligence najdou lidé se srdcem zapáleným pro národ a jeho budoucnost, naplněni nejhlubšími poznatky významu tohoto boje za ducha této masy, jsou v řadách tohoto hnutí, coby hodnotná duchovní páteř, vřele vítáni. Cílem tohoto hnutí však nikdy nesmí být získání občanského volebního stáda. V takovém případě by si natolik přitížilo masou, která by celou svou existenci ochromila propagací vůči širokým vrstvám. Neboť nehledě na teoretickou krásu myšlenky společného vedení širokých mas ze zdola a shora v rámci jednoho hnutí, je tu ta skutečnost, že psychologickým ovlivňováním občanských mas na všeobecných veřejných mítincích se sice dá nastolit nálada, či dokonce rozšiřovat názory, avšak nedají se odstranit charakterové vlastnosti, či lépe řečeno zlozvyky, jejichž vznik a existence zahrnuje několik staletí. Rozdíl ve vztahu oboustranné kulturní úrovně a oboustranného postoje k otázkám hospodářských zájmů je momentálně stále ještě příliš veliký, takže by se okamžitě, jakmile pomine opojení z mítinku, projevil jako přitěžující efekt. Koneckonců cílem není provést převrstvení národního tábora, nýbrž získání antinárodního. A toto stanovisko je konečně určující pro taktický postoj celého hnutí.

7.

Toto jednostranné, a tím i jasné stanovisko se musí projevit i v propagandě hnutí, a na druhé straně musí být propagandou také vyžadováno.

Pokud má být propaganda hnutí účinná, musí být namířena vždy pouze jedním směrem. V jiném případě ji, díky rozdílnosti duchovních představ obou v potaz přicházejících táborů, buďto jedna strana nebude rozumět, nebo ji strana druhá odmítne jako samozřejmou a proto nezajímavou.

Také výrazové prostředky a její důraz nemohou v podrobnostech na obě tak extrémní vrstvy působit stejně. Zřekne-li se propaganda svérázných vyjadřovacích prostředků, nikdy nenalezne cestu k chápání širokých mas. Použije-li naproti tomu ve slově a gestech drsnost pocitů mas a jejího výraziva, bude odmítnuta takzvanou inteligencí, coby primitivní a sprostá. Mezi stem takzvaných řečníků existuje sotva deset takových, kteří by byli schopni stejně působivě hovořit jeden den před publikem skládajícím se z metařů, zámečníků, kanálníků, atd., a druhý den na to mít přednášku, v případě nezbytnosti se stejným myšlenkovým obsahem, před auditoriem vysokoškolských profesorů a studentů. Avšak mezi tisíci řečníky existuje možná pouze jeden, který by dokázal hovořit před zámečníky a vysokoškolskými profesory zároveň takovou formou, která by svojí vnímavostí byla nejenom přístupná oběma polovinám, nýbrž aby na obě zároveň působila, nebo aby dokonce obě skupiny strhla k bouřlivému potlesku. Člověk však musí mít neustále na paměti, že i ta nejkrásnější myšlenka nějaké vznešené teorie se ve většině případech dá šířit pouze pomocí malých a drobných duchů. Neboť nezáleží na tom, co měl geniální původce určité myšlenky na mysli, nýbrž co, jakou formou, a s jakým úspěchem ji zvěstovatelé této myšlenky zprostředkovávají širokým vrstvám.

Agitační síla Sociální demokracie a vůbec celého marxistického hnutí spočívá z větší části v jednotě, a tím i v jednostrannosti publika, na které se tito obracejí. Čím byly jejich myšlenkové pochody zdánlivě omezenější a zabedněnější, tím snadněji byly přijímány a zpracovávány masou, jejichž duchovní úroveň odpovídala přednášejícím.

Z toho tedy pro nové hnutí vyplynul jasný a jednoduchý směr.

Obsah a formu propagandy je nutno přizpůsobit širokým vrstvám, a jejich správnost je nutno měřit pouze účinným výsledkem.

Na lidovém shromáždění širokých vrstev by neměl hovořit řečník, který přítomným stojí duchovně nejblíže, nýbrž ten, který si získá srdce široké masy.

Zástupce inteligence, který je na takovém shromáždění přítomen, a který přes zřetelný vliv řečníka na spodní vrstvy kritizuje jeho projev ohledně duchovní úrovně, dokazuje naprostou neschopnost svého myšlení a tím i bezcennost své osobnosti pro nové hnuti. Pro něho přichází do úvahy pouze ti intelektuálové, kteří pochopili úkol a cíl nového hnutí do té míry, že se naučili hodnotit činnost propagandy výhradně dle jejího úspěchu, a ne dle dojmu, který na něho samotného působí. Neboť propaganda nemá sloužit k zábavě národně smýšlejícím lidem, nýbrž k získávání odpůrců naší národní pospolitosti, pokud jsou naší krve.

Pro způsob a provedení vlastní agitace by nyní pro mladé hnutí měly být všeobecně určující a rozhodující myšlenky, které jsem krátce shrnul již ve válečné propagandě.

Že byla správná dokázal její úspěch.

8.

Cíle politického reformního hnutí nebude nikdy dosaženo agitaci, nebo ovlivňováním stávající moci, nýbrž pouze zřízením politické síly. Každá světoborná myšlenka má nejenom právo, nýbrž povinnost zajistit si takové prostředky, které umožní její zrealizování. Úspěch je jediným pozemským soudcem o právu či neprávu podobných záměrů. Přičemž pod pojmem právo se nesmí rozumět uchopeni moci jako v roce 1918, nýbrž jeho požehnaný důsledek pro národní pospolitost. Uchopení státní moci revolucionáři se také

nedá označit za zdařilou státní říši, jak dnes v Německu míní naši nemyslící státní návladní. Bylo by to možné pouze tehdy, když z takového to revolučního činu, který zničil záměry a cíle národa, vzejde více blaha, než za bývalého režimu. To se však o německé revoluci, jak se označuje čin tlupy banditů z podzimu 1918, nedá dost dobře tvrdit.

Pokud tedy zřízení politické moci tvoří předpoklad pro provedení reformních záměrů, musí se hnutí s reformními úmysly od prvního dne své existence zaměřit na hnutí širokých mas, a ne na literární čajový klub, nebo šosáckou kuželkářskou společnost.

9.

Mladé hnutí je svou podstatou a svojí vnitřní organizací antiparlamentární, to znamená, odmítá svou vnitřní stavbou princip majoritního ustanovování, ve kterém je jeho vůdce degradován pouze na vykonavatele vůle a míněni jiných. Hnuti háji do nejmenšího princip absolutní autority vůdce, zároveň s nejvyšší zodpovědností.

Praktické důsledky tohoto principu v hnutí jsou následující:

První předseda místní skupiny je stanoven nejbližším vyšším vůdcem, a je zodpovědný vedoucí místní skupiny. Veškeré výbory podléhají jemu, a ne naopak on nějakému výboru. Hlasovací výbory neexistuji, existuji pouze pracovní výbory. Práci rozděluje zodpovědný vedoucí, první předsedající. Stejný princip platí pro následující vyšší organizaci, obvod, okruh, či župu. Opět je ze shora určen vůdce a zároveň je mu dána neomezená plná moc a autorita. Pouze vůdce celého hnutí je ze spolkově uzákoněných důvodů volen na valné hromadě hlavních členů. Je však výhradním vůdcem celého hnutí. Podléhají mu veškeré výbory a ne on jim. On určuje, a tím také na svých bedrech nese veškerou zodpovědnost. Je k dispozici všem příslušníkům hnuti, kteří ho mohou před porotou nové volby pohnat k zodpovědnosti, odebrat mu jeho úřad, pokud by se provinil proti principům hnutí a nebo by těmto principům špatně sloužil. Na jeho místo by pak nastoupil schopnější, nový muž, avšak se stejnou autoritou a stejnou zodpovědností.

Nejvyšším úkolem hnutí je nejenom prosazovat tento princip jako určující uvnitř vlastních řad, nýbrž prosadit ho i pro celý stát.

Kdo chce být vůdcem, nese při nejvyšší neomezené autoritě také poslední a nejtěžší zodpovědnost.

Kdo toho není schopen, nebo kdo je příliš zbabělý nést za své činy příslušnou zodpovědnost, není hoden být vůdcem.

Pokrok a kultura lidstva nejsou produktem majority, nýbrž spočívají výhradně v genialitě a tvůrčí síle osobnosti.

Toto vypěstovat a začlenit do práva je největším předpokladem k znovuzískání velikosti a síly naší národní pospolitosti.

Tím je však antiparlamentární hnutí, a jeho spoluúčast na parlamentním zřízení může mít pouze smysl činnosti za jeho zničení, k odstranění instituce, ve které jsme uzřeli jeden z největších úkazů rozvratu lidstva.

10.

Hnuti s rozhodností odmítá jakékoliv postoje k otázkám, které leží buďto mimo rámec jeho politické práce, nebo jsou bez předmětné, nemajíce jakéhokoliv zásadního významu. Jeho úkolem není náboženská reforma, nýbrž politická reorganizace našeho národa. Spatřuje v obou náboženských vyznáních stejně hodnotné opěry existence našeho národa, a proto bojuje proti všem stranám, které chtějí tuto mravní náboženskou a morální kostru našeho národa proměnit v nástroj svých stranických zájmů.

Hnutí konečně nespatřuje svou konečnou úlohu v obnovení určité státní formy a v boji proti jiné, nýbrž v položení takových principiálních základů, bez kterých by dlouhodobě nemohla existovat ani republika, ani monarchie. Její poslání nespočívá v založeni nové monarchie, či v upevnění republiky, nýbrž ve vytvoření germánského státu.

Otázka vnějšího zřízení tohoto státu, tedy jeho korunovace, nemá nejzásadnějšího významu, nýbrž je podmíněna pouze otázkou praktické účelnosti.

Pro národ, který pochopil největší problémy a úkoly své existence, již nepovedou otázky vnějších formalit k vnitřním rozporům.

11.

Otázka vnitřní organizace hnutí má účelový a ne principiální význam.

Nejlepší organizace není ta, která mezi vedení a jednotlivé příslušníky hnutí vkládá veliký, nýbrž právě ten nejmenší zprostředkovací aparát. Neboť úkolem organizace je zprostředkování určité myšlenky, která se vždy nachází nejprve v hlavě jedince, širokým vrstvám obyvatelstva, stejně jako dozor nad její přeměnou ve skutečnost.

Organizace je tím ve všem a pro každého pouze nutné zlo. V lepším případě je účelovým prostředkem, v horším případě je samoúčelná.

Jelikož svět vyzdvihuje více než ideály mechanické přírodní síly, utvářejí se snadněji formy organizací, než myšlenky jako takové.

Průběh po realizaci usilující myšlenky, především pak reformního charakteru, je v hrubých rysech následující:

V mozku člověka povstane nějaká geniální myšlenka. Ten se cítí být povolán k tomu, sdělit ji celému lidstvu. Hlásá tedy svůj názor, a postupně získá určitý okruh svých přívrženců. Tento proces přímého a osobního sdělováni myšlenek příslušného člověka ostatnímu světu je nejideálnější a nejpřirozenější. Při stoupajícím nárůstu přívrženců nového učeni postupně vzniká pro šiřitele myšlenky problém dále působit přímo osobně na bezpočet přívrženců, Řídit je a vésti. A právě v té míře, kdy je z důvodu nárůstu společenství vyloučeno nejkratší spojení, nastává nutnost vytvoření propojovacího článku. Ideální stav je tím ukončen, a na jeho místo nastupuje nutné zlo organizace. Vytvářejí se malé podskupiny, které v politické organizaci představují např. místní skupiny, zárodečné buňky budoucí organizace.

Aby se jednotka neoddálila společné víře, smí strukturování proběhnout teprve tehdy, pakliže je naprosto bezpodmínečně přijata autorita duchovního zakladatele a jim založené školy. Geopolitický význam centrálního střediska hnutí přitom nesmí být přeceňován. Pouze existence podobného místa, opředeného závojem magického kouzla Mekky či Říma, může hnutí trvale dávat onu sílu, která spočívá ve vnitřní jednotě a v uznání reprezentační špičky této jednoty.

A proto se při vytváření prvních organizačních buněk nikdy nesmí opomenout jak zdůrazňování, tak hlavně vyzdvihování významu výchozího místa původní myšlenky. Stupňování ideového, morálního a skutečného významu výchozího a vedoucího místa hnutí musí probíhat právě v té míře, kdy nadměrné množství základních organizačních buněk hnutí vyžaduje další integraci do nových organizačních struktur.

Stoupající množství jednotlivých přívrženců a nemožnost dalšího přímého formování spodních článků, nutí konečně formovat toto nespočetné navýšení spodních organizačních článků do vyšších organizačních celkům, které by se snad politicky daly označit jako župní, či okresní svazy.

A jak bylo doposud ještě docela snadné udržet si autoritu původní centrály vůči podléhajícím místním skupinám, o to těžší nyní bude ubránit tento postoj vůči neustále se tvořícím vyšším organizačním formám. To je však předpoklad pro jednotnou existenci daného hnuti, a tím i pro uskutečnění jeho myšlenky.

A když budou konečně uzavřeny i tyto větší mezičlánky nových organizačních forem, stupňuje se opět potíž v tom, uchovat vůči nim vedoucí charakter původního zakládajícího místa, jeho školy, atd.

A proto smi být mechanické formy organizace vybudovány pouze do té míry, kdy je bezpodmínečně zajištěna ideová autorita dané organizační centrály. U politických útvarů může být tato garance zajištěna pouze praktickou mocí.

Z toho vyplývají následující směrnice pro vnitřní strukturu hnutí:

a) Koncentrace celkové spolupráce nejprve na jedno jediné místo: Mnichov. Vytvoření skupiny z naprosto spolehlivých přívrženců, a vytvoření školy pro pozdější zpracování vlastních idejí. Získání potřebné autority na onom daném místě, pro pozdější možné zřetelné úspěchy.

Pro uvedení hnutí a jejich vůdců ve všeobecnou známost, je nutno nejenom otřásti vírou v neporazitelnost marxistického učení v daném místě, nýbrž i dokázat možnost protichůdného hnutí.

b) Vytváření místních skupin teprve tehdy, je-li bezpodmínečně uznaná autorita centrálního vedení v Mnichově.

c) Vytváření okresních, župních, či zemských svazů také nesmí probíhat pouze dle potřeby jako takové, nýbrž teprve po dosažení jistoty o bezpodmínečném uznání centrálního vedení .

Jinak je vytváření nových organizačních forem závislé na existenci jedinců, kteří přicházejí do úvahy coby vůdci příslušných svazů.

Přitom existuji dvě cesty:

a) Hnutí disponuje potřebnými finančními prostředky k vyškolení způsobilých jedinců pro pozdější vůdcovství. Postupně přitom nasazuje získaný materiál dle hledisek taktické a jiné účelnosti.

Tato cesta je nejjednodušší a nejrychlejší. Vyžaduje však veliké finanční prostředky, neboť tento vůdčí materiál může pro hnutí pracovat pouze pokud je placen.

b) Hnuti není schopno, z důvodů nedostatku finančních prostředků, nasadit placenou vůdčí sílu, a je zprvu odkázáno na neplacené funkcionáře.

Tato cesta je však pomalejší a náročnější.

Vedení hnutí musí dle okolností nechat ležet ladem obrovská území do té doby, dokud se v řadách přívrženců neobjeví autorita, která je schopná a ochotná vstoupit do služeb vedení, a zorganizovat a vést hnutí v příslušné oblasti.

Může se stát, že se v obrovské oblasti nenajde nikdo takto schopný, zatímco na jiném místě se objeví dva, nebo dokonce tři takoví, přibližně stejně schopní. Těžkosti, které souvisí s takovým rozvojem, jsou složité a mohou být překonány teprve po několika letech.

Předpokladem pro vytvoření nové organizační formy je stále a nadále i bude jedinec schopný jejího vedení. Stejně jako je v celé své organizační formě bezcenná armáda bez důstojníků, je i politická organizace ničím bez odpovídajících vůdců.

Zanedbání vytvoření místní skupiny je pro hnuti lepší, než selhání její organizace, když chybí vedoucí a kupředu hnací osobnost vůdce.

K vůdcovství jako takovému nepatří pouze vůle, nýbrž i způsobilost, přičemž průbojnosti a síle vůle musí být přidělen větší význam, než genialitě jako takové, avšak nejdrahocennější je pak spojeni schopnosti, rozhodnosti a vytrvalosti.

12.

Budoucnost daného hnutí je podmíněna fanatizmem, ba dokonce nesnášenlivostí, se kterou ho jeho přívrženci jako jediné správné zastupuji a prosazují proti útvarům podobného druhu.

Je velikou chybou věřit, že síla hnuti přibývá díky sjednocování se s podobně vytvořenými útvary. Každé zvětšení touto cestou znamená zprvu samozřejmě nárůst vnějšího objemu a tím v očích povrchního pozorovatele i moci. Ve skutečnosti však pouze přebírá zrna, která později vyklíčí pouze do účinku vnitřního oslabeni.

Neboť ať už se o podobných dvou hnutí říká co chce, ve skutečnosti nikdy stejná nebudou. V opačném případě by to pak nemohla být hnuti dvě, nýbrž pouze jenom jedno jediné. A je naprosto jedno, v čem tyto rozdíly spočívají, a i kdyby byly zdůvodněny pouze různou schopností, či neschopností jejich vedení, prostě existují. Přírodnímu zákonu veškerého vývoje neodpovídá propojení dvou nestejných útvarů, nýbrž vítězství silnějšího, a pomocí tímto zapříčiněného boje pak i vyšlechtěni vyšší síly a moci vítěze.

Spojením dvou podobných politických stranických útvarů lze získat momentální výhody, do budoucna je však úspěch získaný touto cestou, pouze příčinou později se vyskytnuvších vnitřních problémů.

Velikost hnutí je zajišťována výhradně pomocí svobodného vývoje vnitřních sil a jejich trvalým nárůstem, až ke konečnému vítězství nad všemi konkurenty.

Ano, lze říci, že jeho síla, a tím i jeho životaschopnost, je chápána jako nárůst pouze do té doby, dokud jako předpoklad jejího bytí uznává základní princip boje, a že hnuti dosáhlo vrcholu svých sil v momentě, kdy se schyluje k jeho naprostému vítězství.

Snažit se o dosažení cíle se hnutí vyplatí pouze v tom případě, kdy to nevede pouze k momentálnímu úspěchu, nýbrž když se dosáhne dlouhodobého růstu, a to pouze zcela netolerantním, vytrvalým bojem.

Hnutí, jehož nárůst je založen na takzvané integraci podobných útvarů, a jeho síla je tedy založena na kompromisech, je rovno skleníkovým rostlinám. Rostou do výše, avšak chybí jim ona síla, po staletí odolávat a vzdorovat těm nejsilnějším bouřím.

Velikost každé mohutné organizace, ztělesňující na tomto světě nějakou myšlenku, spočívá v náboženském fanatizmu, kterým se netolerantně prosazuje proti všemu ostatnímu, fanaticky přesvědčen o svém právu. Když je nějaká myšlenka sama o sobě správná, a dle toho je vyzbrojena a připravena k zahájení boje na tomto světě, je neporazitelná, a každé pronásledování pouze povede k jejímu vnitřnímu posílení.

Velikost křesťanství nespočívala v pokusech srovnávat se s podobně uzpůsobenými filosofickými názory antiky, nýbrž v neúprosném, fanatickém zvěstováni a zastupování vlastní víry.

Zdánlivý náskok, který hnutí získá svým začleňováním, bude lehce dohnán trvalým přílivem sil nezávisle stálé, samo se obhajující víry a její organizace.

13.

Hnutí musí své členy vychovávat zásadně tak, aby snad nespatřovali v boji něco nepatřičného, nýbrž aby o něj sami usilovali. Nesmí se obávat nepřátelství protivníka, nýbrž musí ho vnímat jako předpoklad vlastního práva své existence. Nesmí se zaleknout nenávisti nepřátel a jejich projevů proti naší národní pospolitosti a našemu světonázoru, nýbrž po nich toužit. K projevům této nenávisti však patří také lež a pomluva.

Ten, kdo není v židovském tisku potírán, to znamená pomlouván a osočován, není řádným Němcem a žádný skutečný národní socialista. Správný úhloměr pro měření hodnoty svého smýšlení, správnosti svého přesvědčení a síly jeho vůle je nenávist, která je mu stran úhlavního nepřítele našeho národa projevována.

Příslušníci hnutí a v širokém smyslu slova i všichni příslušníci našeho národa musí být neustále upomínáni v tom, že Žid ve svých novinách neustále lže, a že sama malá jednorázová pravda slouží ke krytí nějakého většího podvodu, čímž je zase jenom chtěnou lží. Žid je velmistr ve lhaní, a lež a podvod jsou jeho bojové zbraně.

Každé židovské shromáždění a každá židovská lež je jizvou na těle našich bojovníků.

Ten koho nejvíce tupí, je nám nejbližší, a koho nejvíce nenávidí, je náš největší přítel.

Kdo si ráno koupí židovské noviny, aniž by se v nich nespatřil potupen a pohaněn, nezužitkoval prospěšně minulý den. Neboť kdyby tomu tak bylo, byl by Židem pronásledován, špiněn, osočován, pomlouván. Pouze ten kdo se účinně postaví tomuto úhlavnímu nepříteli naší národní pospolitosti a každé árijské pospolitosti a kultury, smí očekávat pomluvy této rasy a zároveň i boje tohoto národa.

Když tyto principy přejdou našim přívržencům do krve a kostí, stane se naše hnutí neporazitelným a neotřesitelným.

14.

Hnutí musí všemi prostředky vyžadovat úctu před každým z jejich členů. Nikdy nesmí zapomenout, že v hodnotě jedince spočívá hodnota celé společnosti, že každá myšlenka a každý výkon je výsledkem tvůrčí činnosti jedince, a že každý obdiv před velikostí nepředstavuje pouze dávku díků těmto jedincům, nýbrž že kolem nich ovazuje spojující stuhu.

Jedinec jako takový je nenahraditelný. Zvláště pak tehdy, když ztělesňuje kulturně tvůrčí element. Tak, jako nemůže být nahrazen slavný mistr tím, že se někdo snaží dokončit jeho napůl hotový obraz, stejně tak nenahraditelní jsou i velcí básníci a myslitelé, velcí státníci a vojevůdci. Neboť jejich činnost spočívá vždy ve zručnosti. Tato zručnost není mechanicky naučená, nýbrž je díky boží přízni vrozená.

Všechny velké revoluce a výdobytky této planety, největší kulturní výtvory, nesmrtelné činy v oblasti státnické zručnosti, atd., jsou navždy neoddělitelné spojeny s určitým jménem, kterým jsou i reprezentovány. Zřeknutí se oslav daného velkého ducha, znamená ztrátu vnitřní síly, která z tohoto jména proudí do srdcí všech mužů a žen.

To ví nejlépe Žid. Právě on, jehož velikáni jsou velcí pouze v ničení lidstva a jeho kultury, dbá na jejich modlářské obdivování. Pokouší se znevažovat uctívání národních velikánů a označuje ho za "kult osobnosti".

Pokud je národ zbabělý, a podlehne této židovské troufalosti a drzosti, zříká se oné obrovské síly, která v tom spočívá. Neboť ta nespočívá v úctě k širokým masám, nýbrž v obdivu géniů a v jejich povznášení a vyvyšování.

Když jsou lidská srdce zlomená a lidské duše zoufají, tu se z přítmí dávné minulosti objeví ti velcí přemožitelé bídy a nouze, pohany a potupy, duchovní nesvobody a tělesného násilí, a podají těm malomyslným smrtelníkům svou nesmrtelnou paži!

A běda národu, který by se styděl ji uchopit!

V počátcích existence našeho hnutí jsme netrpěli ničím více, než bezvýznamností, neznalostí našeho názvu a s tím spojenou otázkou kladného úspěchu. Nejtěžší v těchto počátcích, kdy se dohromady sešlo často pouhých šest, sedm či osm osob naslouchajících slovům řečníka, bylo, probudit a udržet v tomto malém kruhu víru v obrovskou budoucnost tohoto hnutí.

Je nutno si uvědomit, že se scházelo šest, nebo sedm mužů, sami bezejmenní a chudí ďáblové s úmyslem vytvořit hnuti, kterému by se jednou mělo podařit to, co se nepodařilo ani těm největším masovým stranám, totiž znovuobnovení Německé Říše neslýchané mohutnosti a velkoleposti. Kdyby nás jen byl tehdy někdo napadl, nebo nás nějak zesměšnil, byli bychom šťastní v obou případech. Neboť ponižujícím bylo tehdy právě naprosté přehlížení, se kterým jsme tehdy byli konfrontováni, a kterým jsem tehdy osobně nejvíc trpěl.

Když jsem vstoupil do okruhu těchto několika mužů, nemohla být žádná řeč jak o straně, tak o hnutí. Své pocity z prvního setkáni s tímto drobným útvarem jsem již popsal. V následujících týdnech jsem měl tehdy čas a možnost řádně si prostudovat ono zprvu ne skutečné zjevení takzvané strany. Obraz byl, Bůh je mi svědkem, tíživě skličující. K dispozici nebylo nic, ale zhola nic. Jméno strany, jejíž výbor reprezentoval v podstatě celou členskou základnu, a která byla tak, nebo tak tím, proti čemu se snažila bojovat, totiž parlament v malém. Také zde se hlasovalo, a když už na sebe ve velkých parlamentech řvali několik měsíců kvůli velkým problémům, zde v tomto malém kroužku se vedl nekonečný dialog kvůli každé odpovědi na šťastně došlý dopis!

Veřejnost o tomto všem samozřejmě neměla ani tušení. Nikdo v Mnichově, kromě jejich vlastních příslušníků a jejich několika příbuzných, tuto stranu neznal ani podle jména.

Každou středu se v mnichovské kavárně konala takzvaná schůze výboru, a jednou týdně řečnický večer. A jelikož byla kompletní členská základna zastoupena ve výboru hnutí, byly samozřejmě přítomny stále stejné osoby. Nyní šlo tedy o to, rozptýlit konečně tento malý kroužek, získat nové přívržence, a hlavně zviditelnit jméno hnutí, a to za každou cenu.

Použili jsme k tomu následující techniku:

Každý měsíc, později každých čtrnáct dní jsme se snažili uspořádat shromáždění. Pozvánky byly psány na lístky psacím strojem, nebo jednoduše ručně, a byly zprvu námi rozesílány, resp. roznášeny. Každý se obrátil na okruh svých známých, a snažil se toho či onoho pohnout k návštěvě našeho shromáždění.

Úspěch byl žalostný.

Vzpomínám si ještě, jak jsem osobně v těchto ranných dobách roznesl na osmdesát těchto pozvánek, a jak jsme pak následný večer čekali na lidové masy, které se měly dostavit.

S hodinovým zpožděním musel konečně "předsedající" otevřít shromáždění'. Bylo nás opět sedm, oněch starých sedm.

Přešli jsme k tomu, nechávat si pozvánky psát v jednom mnichovském papírnictví na stroji a množit je. Úspěch se dostavil na dalším shromáždění v několika nových posluchačích. A tak počet pomalu stoupal z jedenácti na třináct, konečně na sedmnáct, třiadvacet, až na čtyřiatřicet posluchačů.

Pomocí drobných peněžních sbírek v našem kruhu chudých ďáblů byly nakonec shromážděny prostředky k tomu, aby konečně mohlo být, v tehdy ještě nezávislém listě "Mnichovský pozorovatel", uveřejněno naše shromáždění v Mnichově. Úspěch však byl

tentokrát neslýchaný. Uspořádali jsme toto shromáždění v mnichovské Dvorní pivnici (nezaměňovat se slavnostním sálem Dvorního pivovaru), v malém sálku, který pojal něco kolem sto třiceti osob. Mě samotnému připadal tento prostor jako obrovská hala, a každý z nás se strachoval, zda se nám podaří onoho večera zaplnit tuto obrovskou budovu posluchači.

V sedm hodin bylo přítomno sto jedenáct osob, a shromáždění bylo započato.

Jeden mnichovský profesor přednášel hlavní referát, a já měl vystoupit jako druhý poprvé na veřejném projevu.

Tehdejšímu prvnímu předsedajícímu panu Harreravi to připadalo jako velmi odvážný kousek. Tento pán, který si byl jinak velmi jistý svou výřečností, měl náhle dojem, že snad dokáži všechno možné, pouze hovořit ne. Toto mínění si nenechal vyvrátit ani v následné době.

Věci však proběhly zcela jinak. Mě bylo k mému prvnímu projevu na veřejnosti určeno dvacet minut řečnické doby.

Hovořil jsem třicet minut, a to co jsem dříve, aniž bych to jakkoliv věděl, jednoduše vnitřně cítil, se nyní potvrdilo skutečnosti: dokázal jsem hovořit! Po třiceti minutách byli lidé v tomto malém sále doslova zelektrizovaní, a nadšení se projevilo nejprve v tom, že má výzva k veřejné sbírce nám vynesla tři sta marek. Tím z nás spadla jedna obrovská zátěž. Neboť náš finanční nedostatek byl v té době tak kritický, že jsme neměli naprosto žádnou šanci nechat vytisknout hlavní zásady hnutí, či vydat nějaké letáky. Nyní byl položen základní kámen malému fondu, ze kterého mohly být pokryty alespoň ty nejpotřebnější a nejdůležitější věci.

Avšak i z jiného ohledu měl tento úspěch našeho prvního většího shromážděni obrovský význam.

Začal jsem tehdy výboru přivádět čerstvé mladé síly. Během dlouholeté vojenské služby jsem poznal spoustu věrných kamarádů, kteří nyní na základě mé domluvy počali vstupovat do nového hnutí. Byli to samí činorodí mladí lidé, zvyklí na disciplínu, vyrostlí na zásadách vojenské služby, totiž že nemožné neexistuje, a když se chce, jde všechno.

Jak nutný však byl příliv této mladé krve, se dalo rozpoznat již po několika týdnech spolupráce.

Tehdejší první předseda strany, pan Harrer, byl vlastně novinář a jako takový byl velice vzdělaný. Avšak jako vůdce strany byl jedno obrovské břemeno, nebyl schopným řečníkem pro masy. A jak byla jeho práce úzkostlivě pečlivá a svědomitá, tak ji chyběl větší elán, způsobený snad právě chybějícím řečnickým nadáním. Pan Drexler, tehdejší předseda mnichovské organizace byl prostý dělník, jako řečník taktéž bezvýznamný, navíc nebyl vojákem. Nikdy neabsolvoval základní vojenskou službu, během války také nebyl vojákem, takže jeho již tak slabému a nejistému charakteru chyběla ona jedinečná škola, která dokáže z nejisté a slabé povahy učinit pravého muže. A tak oba pánové nebyli kováni zrovna k tomu, nejenom nésti v srdci onu fanatickou víru ve vítězství hnutí, nýbrž také neotřesitelnou energii vůle, a když to bude potřeba zlikvidovat s brutální bezohledností jakýkoliv odpor, který by se chtěl postavit do cesty nově vzrůstající myšlence. Toho jsou schopny pouze osobnosti, ve kterých dřímá duch oné vojenské ctnosti, která se dá nejlépe označit takto: hbitý jako chrt, houževnatý jako kůže a tvrdý jako Kruppova ocel.

Tehdy jsem byl sám ještě vojákem. Mé vnější i vnitřní vzezření bylo vytříbeno skoro šesti lety u armády, a tak jsem tímto kroužkem musel být přijímán velice rozpačitě a cize. Také já jsem se odnaučil rčení "to nejde", nebo "to nepůjde", "toho by se člověk neměl odvažovat, je to moc nebezpečné", atd.

Neboř nebezpečné to samozřejmě bylo. V roce 1920 bylo na spoustě míst v Německu prostě nemožné uspořádat národní shromážděni, které by si trouflo obrátit se na široké masy a otevřeně je zvát k účasti na nich. Jejich účastníci byli většinou krvavě rozehnáni a pronásledováni. K těmto mistrovským kouskům však nebylo zapotřebí mnoho námahy, neboř i ty největší takzvané občanské masové mítinky se rozutekly před pár tucty komunistů jako zajíci před honícím psem. Avšak čím méně si rudí všímali těchto občanských klubů, o jejichž vnitřní bezelstnosti a tím i neškodnosti věděli více než sami jejich členové, tím rozhodněji však byli připraveni zasáhnout všemi prostředky vůči hnutí, které pro ně představovalo hrozbu. A nejúčinnějším prostředkem zde byl jako vždy teror a násilí.

Nejvíce však museli tito marxističtí podvodníci nenávidět ono hnutí, jehož cílem bylo získání té masy, která doposavad stála ve službách mezinárodních, marxistických, židovsko-

burzovních stran. Již název Německá dělnická strana působil dráždivě. Tak se dalo lehce předpokládat, že při první vhodné příležitosti musí dojít ke střetu s tehdy ještě vítězným kalichem, z něhož pijí marxističtí popoháněči.

V úzkém kruhu tehdejšího hnutí panovala samozřejmě určitá obava z podobného střetnuti. Byly snahy vystupovat co nejméně na veřejnosti, z obavy před výpraskem. V duchu panovaly obavy, že by první větši shromáždění mohlo být rozprášeno, čímž by bylo navždy vyřízeno i celé hnutí. Se svým názorem, že bychom se tomuto boji neměli vyhýbat, nýbrž že bychom mu měli čelit, a přistoupit k takové výzbroji, která by nás před tímto násilím ochránila, jsem měl v hnutí velice těžkou pozici. Teror se nedá zlomit duchem, nýbrž zase jenom terorem. Úspěch prvního shromáždění ve mně tento názor jenom posílil. Byla tu chuť a odvaha uspořádat druhé, již podstatně větši shromáždění.

Kolem října 1919 se v Ebertově pivnici konalo druhé větší shromáždění. Téma: Brest-Litevsko a Versailles. Vystoupili čtyři řečníci. Já sám jsem hovořil něco kolem hodiny, a úspěch byl větší, než při prvním shromážděni. Počet posluchačů přesáhl počet sto třicet. Jediný pokus o narušení tohoto shromáždění byl zlikvidován již v zárodku mými kamarády. Strůjci této výtržnosti byli s boulemi na hlavě sraženi ze schodů.

Za čtrnáct dní nato se ve stejném sále konalo další shromáždění. Počet přítomných tentokrát přesáhl sto sedmdesáti osob, čímž byl i sál velmi dobře obsazen. Opět jsem hovořil, a úspěch byl opět větší,

než při minulém shromážděni.

Naléhal jsem na větší sál. Konečně jsme takový nalezli na opačném konci města v "Německé říši" na Dachauerské třídě. První shromáždění v nových prostorech nenavštívilo tolik posluchačů, jako ty předchozí, slabých sto čtyřicet lidí. Ve výboru začaly opět klesat naděje, a věční pochybovači začali věřit, že příčinou špatné návštěvnosti je příliš časté opakováni našich shromážděni. Došlo k prudkým rozporům, ve kterých jsem zastupoval stanovisko, že sedmi set tisícové velkoměsto je sto strávit jedno shromáždění nejenom každých čtrnáct dní, ale i každý týden, a že nepříznivým obratem se člověk nesmí nechat zmást, že vytýčená trasa je správná, a že dříve, či později se neustálou vytrvalostí musí dostavit patřičný úspěch. Celá ta doba na přelomu let 1919/20 byla jedním velkým bojem za posílení důvěry ve vítězící sílu mladého hnutí, a za postupně rostoucí fanatizmus, který pak jako víra přenáší kopce.

Příští shromáždění v tom samém místě mi opět dalo za pravdu. Počet návštěvníků přesáhl dvou stovek, což byl jak skvělý vnější, tak i finanční úspěch.

Popoháněl jsem k uspořádání dalšího shromáždění. Konalo se za dalších čtrnáct dní a posluchačstvo přesáhlo počtu dvě sté sedmdesáti osob.

Za dalších čtrnáct dní jsme svolali již po sedmé příslušníky mladého hnutí a jejich příznivce, a ty samé prostory jen stěží pojali tísnící se dav lidí, který tentokrát čítal více než čtyři sta posluchačů.

V této době proběhlo vnitřní zformováni mladého hnutí. Přitom docházelo v malém kruhu občas k menším či větším urputným roztržkám. Z různých stran docházelo, stejně jako dnes, a jako tomu bylo již tehdy, ke kritice označování mladého hnutí za stranu. Spatřoval jsem v tomto pojetí stále důkaz neschopnosti a duchovní nevyzrálosti těch, kterých se to týkalo. Byli to a jsou to neustále ti lidé, kteří nedokáží rozlišit vnější od vnitřního, a kteří se pokoušejí spatřovat hodnotu hnutí v jeho pokud možno nabubřele znějícím názvu, což nejvíce obnáší slovní zásoba našich praotců.

Tehdy bylo velice těžké vysvětlit lidem, že každé hnutí, které doposud nedosáhlo vítězství své myšlenky, a tedy i svého cíle, je stranou, i kdyby si dalo tisíckrát jiný název.

Když chce někdo prakticky provést uskutečnění své odvážné myšlenky, jejíž realizace je v zájmu svých spoluobčanů, pokusí se nejprve nalézt přívržence, kteří jsou ochotni tyto zájmy zastupovat. A i kdyby měl tento úmysl spočívat pouze v tom, zničit v té době stávající stranictví, a ukončit roztříštěnost, jsou zástupci tohoto názoru a zvěstovatelé těchto úmyslů sami stranou, a to minimálně dokud nebude dosaženo jejich cíle. Je to pouze slovní hnidopišství, když si nějaký šosácký lidový teoretik, jehož praktické zkušenosti jsou v naprostém protikladu k jeho vědomostem, namlouvá, že změnou označení změní stranický charakter, který vlastní každé mladé hnutí.

Právě naopak.

Pokud je něco nelidového, potom je to právě ono pohazování si se starogermánskýrni výrazy, které jednak nezapadají do naši doby, a za druhé neznačí nic určitého. Ba naopak

mohou lehce vést ke spatřování významu hnutí v jeho vnějším jazykovém výrazu. To je skutečné neřád, který lze dnes spatřit velice často.

Již tehdy a následně i v pozdějších dobách jsem neustále musel varovat před těmi lidově-německými potulnými hnidopichy, jejichž pozitivní činnost byla rovna nule, ovšem jejichž namyšlenost neznala mezí. Mladé hnutí se muselo a stále musí chránit před přílivem lidí, jejichž jediné poručení spočívá v prohlášení, že již třicet, nebo dokonce čtyřicet let bojovali za stejnou myšlenku. Kdo však po čtyřicet let zastupuje takzvanou jednu myšlenku, aniž by dosáhl jakéhokoliv úspěchu, a aniž by zabránil vítězství protivníka, přinesl pouze jen ten nezvratitelný důkaz vlastní čtyřicetileté neschopnosti. Největší nebezpečí však spočívá v tom, že tyto živly by se nechtěly zapojit do hnutí jako jeho jednotlivé články, nýbrž blouzní o vůdčích místech, ke kterým se cítí, na základě své dlouholeté činnosti, být jaksi povoláni. Běda, když se takoví lidé dostanou do mladého hnutí! Stejně jako se obchodník, který během čtyřiceti let důsledně zničil velký podnik, nehodí k zakládání nového, tak se i takový lidový Metuzalém, který během této doby pokazil a zkornatěl nějakou velkou myšlenku, nehodí k vedení nového, mladého hnutí!

Takoví lidé přicházejí do nového hnutí pouze z části s úmyslem sloužit mu a být užiteční myšlence nové víry, Většinou se pod jeho ochranou a pomocí jeho možností snaží pomocí svých myšlenek ještě jednou učinit lidstvo nešťastným. Jaké myšlenky to však jsou, to se dá jen těžko zopakovat.

Charakteristické pro tyto povahy je, že básní o starogermánském bohatýrství, o šedém závoji dávných dob, o kamenných sekyrách, mečích a štítech, jsou však obrovští zbabělci, jaké si člověk jen může představit. Neboť stejní lidé, kteří ve vzduchu šermují s věrnými plechovými kopiemi starogermánských mečů, a na vousaté hlavě nosí preparovanou medvědí kůži s rohy, a prosazují boj s duchovními zbraněmi, se jako hejno hus ve spěchu rozutečou před každým gumovým komunistickým obuškem. Potomstvo nebude mít mnoho důvodů oslavovat jejich hrdinskou existenci v nějakém novém eposu.

Poznal jsem bohužel tyto lidi až moc dobře, takže mi nikdo nemůže mít za zlé, když jsem k jejich odpornému herectví cítil pouze nejhlubší odpor. Na široké masy však působili směšně, a Židé měli veškeré právo, ochraňovat tyto lidové komedianty, a označovat je dokonce za skutečné zástupce budoucího německého státu, Přitom jsou tito lidé ještě většinou neskonale namyšlení a přes všechny důkazy jejich naprosté neschopnosti si stále myslí, že ví všechno nejlépe, a stávají se skutečnou pohromou pro všechny pravé a pří mé bojovníky, jejichž hrdinství úctyhodně vyzařuje nejenom z minulosti, nýbrž kteří se pokoušejí svým jednáním dát stejný obrázek i svému potomstvu,

U těchto lidí se ani nedá dost dobře rozlišit, kdo jedná ze své vnitřní hlouposti a neschopnosti, a kdo tím sleduje nějaké určité cíle. Zvláště u takzvaných náboženských reformátorů na starogermánském podkladu jsem měl vždy dojem, jako by byli vysláni oněmi mocnostmi, které si nepřejí opětovný rozmach našeho národa. Vždyť jejich činnost odvádí náš lid od společného boje proti společnému nepříteli Židovi. Své síly místo toho vybíjejí v nesmyslných a nešťastných náboženských roztržkách. A právě z tohoto důvodu je nutné zřízení silné centrální moci ve smyslu bezpodmínečné autority vedeni v daném hnutí. Pouze pomocí ní lze tomuto zhoubnému elementu zatrhnout jeho řemeslo. A právě z tohoto důvodu lze největší nepřátele jednotného, rázně vedeného a řízeného hnutí nalézt v okruhu těchto lidových ahasverů. Nenávidí totiž v hnutí onu moc, která čelí tomuto neřádu.

Ne nadarmo si mladé hnutí jedenkrát vytyčilo určitý program a nepoužilo přitom slovo "lidový". Pojem lidový je díky své abstraktní výkladové neomezenosti nepoužitelný jako možný podklad příslušného hnutí, a nenabízí žádné měřítko pro příslušnost k němu. Tím nedefinovatelnější tento pojem prakticky je, tím neomezenější možnosti výkladu skýtá, a o to více stoupá i šance odvolávat se na něho. Vložení takto nejasného a mnohostranně výkladového pojmu do politického života, vede k rozpadu oné tuhé bojové pospolitosti, neboť tato nemůže existovat v momentě, kdy bude určení své víry a vůle přenecháno každému jedinci.

Je také hanebné, kolik lidí se dnes ohání slovem "lidový", a všichni mají svůj vlastní výklad tohoto pojmu. Jeden vážený bavorský profesor, známý bojovník s duchovními zbraněmi a účastník duchovních tažení na Berlín, srovnává pojem lidový ve vztahu k monarchii. Tato učená hlava však samozřejmě poněkud zapomněla popsat blíže totožnost naší německé monarchie minulé doby s dnešním pojetím slova lidový. A také se obávám, že by se to onomu pánovi také těžko kdy podařilo. Neboť něco nelidovějšího, než byla většina německých monarchistických státních útvarů, si člověk snad už ani nedokáže představit.

Kdyby tomu tak nebylo, nikdy by nezanikly, a naopak jejich zánik je pouze důkazem nesprávnosti jejich lidové ideologie.

A tak každý tento pojem vykládá tak, jak mu sám nejlépe rozumí. Taková rozmanitost mínění však nemůže v žádném případě sloužit jako podklad k politickému bojovému hnutí.

A to vůbec nehledě na jejich nepraktičnost a obzvláště neznalost lidového ducha těchto lidových Janků dvacátého století. Je dostatečně ilustrována směšností, s jakou k ní přistupují levičáci. Člověk je nechává žvanit, a vysmívá se jim.

Ten, komu se na tomto světě nepodaří být nenáviděn svými protivníky, mi coby přítel nepřipadá dost dobrý. A tak také přátelství takovýchto lidí bylo pro naše mladé hnutí nejenom bezcenné, nýbrž, a to především, i škodlivě. A to byl také důvod, proč jsme zprvu zvolili název "strana", doufali jsme totiž že již tím od sebe zaplašíme celé hejno těchto lidových náměsíčníků, a proč jsme se označili jako Národní socialistická německá dělnická strana.

Prvním výrazem jsme si od těla drželi všechny ty starověké blouznivce, mluvky a citátory takzvané lidové myšlenky. Druhý výraz nás osvobodil od celého zástupu rytířů s duchovním mečem, od všech těch hořekujících hub, které třímají duchovní zbraň jako ochranný štít před svou vlastní zbabělostí.

Samosebou se rozumí, že jsme v následné době byli nejvíce napadáni právě oněmi posledně zmíněnými, samozřejmě ne skutečně, nýbrž pouze perem, neboť od těchto lidových oslů se nedá očekávat ani nic jiného. Pro ně je samozřejmě naše zásada "kdo nás napadne násilím, ten se s násilím i potáže" něčím strašným. Vyčítají nám nejenom hrubé uctíváni gumových obušků, nýbrž i závadného ducha jako takového. To, že na shromáždění lidu muže být umlčen Demosténes, a to pouze za pomocí pouhých padesáti idiotů, kteří se spoléhají na svou výřečnost a především pěsti, tyto šarlatány vůbec nezajímá. Vrozená zbabělost jim nikdy neumožní dostat se do takového nebezpečí. Neboť oni nepracují "hlučně" a "dotěrně", nýbrž pěkné "v klidu'.

Musím i dnes neustále naše mladé hnutí varovat před podobnými "tichými pracovníky". Neboť tito jsou nejenom zbabělci, ale také budižkničemové a povaleči. Člověk, který je znalý věci, je si vědom daného nebezpečí, zřetelně před sebou vidí možnosti nápravy, má povinnost vystupovat proti zlu a snažit se o jeho potíráni ne ve vší tichosti, nýbrž na otevřené veřejnosti. Nedělá-li to, pak je bídný slaboch nedbalý své povinnosti, který selhal buďto ze zbabělosti, nebo z lenosti a neschopnosti. Většina těchto "tichých pracovníků" se však tváří, jako kdyby bůhví co věděli. Nejsou ničeho schopni, ale snaží se svými triky oklamat celý svět. Jsou líní, avšak svou "tichou" prací se snaží vzbudit dojem jak enormní, tak i snaživé činnosti. Zkrátka a dobře, jsou to švindlíři, političtí manipulanti, kteří nenávidí poctivou práci ostatních. Jakmile se taková lidová noční můra cítí být povolána do takového "zátiší", můžete vsadit tisíc ku jedné, že v ní naprosto nic neprodukuje, pouze krade ovoce poctivé práce ostatních.

K tomu přichází arogance a domýšlivá drzost této prakticky zahálčivé chátry štítící se světla, se kterou se vrhají na práci jiných, snaží se ji povýšeně kritizovat, čímž ve skutečnosti jenom pomáhají našemu úhlavnímu nepříteli naší národní pospolitosti.

I ten poslední agitátor, který vlastní odvahu chlapsky a otevřeně zastupovat své názory a přednášet je stojíce na hospodském stole tváří v tvář svým protivníkům, koná více než tisíc těchto ztracených, záludných ustrašenců. Zcela jistě občas obrátí a získá toho, či onoho pro své hnutí. Jeho výkon bude zhodnocen, a účinek jeho jednání bude shledán úspěšným. Pouze ti zbabělí podvodníci, kteří si v "tichosti" chválí svou práci a zahalují se tak do ochranného pláště opovrženíhodné anonymity, se nehodí naprosto k ničemu a při opětovném povstání našeho národa smí platit v pravém slova smyslu za trubce.

Počátkem roku 1920 jsem popoháněl k uspořádání první obrovské masové manifestace. V tomto ohledu došlo k názorovým rozporům. Někteří straničtí vůdci měli věc za příliš svůdnou, a tím i ve svém účinku neblahou. Rudý tisk se námi začal zaobírat, a my jsme byli šťastní, že můžeme dosáhnout jejich nenávisti. Začali jsme vystupovat, coby diskusní řečníci, na jiných shromážděních. Samozřejmě že byl každý z nás okamžitě umlčen, avšak úspěch se dostavoval. Začala se s námi seznamovat širší veřejnost. A čím jsme byli známější, tím proti nám vzrůstal větší odpor a vztek. A tak jsme směli doufat, že nás, při našem prvním velikém masovém shromáždění nemine návštěva většího rozměru našich přátel z rudého tábora.

I mě bylo jasné, že pravděpodobnost nějaké eskalace je víc než velká. Avšak boj musel být vybojován, a když ne dnes, tak za několik měsíců. Záleželo zcela na nás, zda již od

prvního dne zvěčníme naše hnutí slepým, bezohledným postojem. Znal jsem až moc dobře mentalitu příslušníků rudé strany, než abych nevěděl, že extrémní a odhodlaný odpor na ně udělá obrovský dojem, ale že přitom můžeme získat i nové přívržence. A k tomuto odporu je nutno se rozhodně postavit.

Tehdejší první předseda strany, pan Harrer, mým úmyslům ve vztahu ke zvolené době nevěřil, a v důsledku toho jako čestný, přímý muž odstoupil ze svého vůdčího místa. Na jeho místo se posunul pan Drexler. Já sám jsem si v hnutí vyhradil organizaci propagandy, a tu jsem také bezohledně prováděl.

A tak byl jako termín uskutečněni prvního velikého lidového shromážděni tehdy ještě neznámého hnutí stanoven na 24. leden 1920.

Přípravy jsem vedl sám osobně. Byly velmi krátké. Celý aparát byl uspořádán tak, aby mohl provádět bleskurychlá rozhodnutí. K současným otázkám měla být zaujata pozice během 24 hodin formou masového shromáždění. Jeho oznámení měla proběhnout pomocí plakátů a letáků, jeho směr měl být určen z hlediska toho, co jsem v hrubých obrysech již předložil coby pojednání o propagandě. Působení na široké masy, koncentrace na malý počet bodů, stálé opakování toho samého, sebejisté a sebevědomé znění textů ve formě apoštolského tvrzení, největší vytrvalost v šíření a trpělivost v očekáváni účinku.

Za základní barvu byla zvolena rudá. Je vybičující a musela nejvíce naše protivníky popuzovat a dráždit, čímž se tak nebo tak dostaneme do jejich podvědomí a paměti,

V následující době se i v Bavorsku ukázalo vnitřní sbratření marxistů a Centra, coby politické strany. Nejzřetelněji to bylo patrné starostí, se kterou se vládnoucí Bavorská lidová strana pokoušela zeslabit a posléze i zamezit účinku našich plakátů na rudou dělnickou masu. Když policie nenašla žádný jiný prostředek jak by proti tomu zakročila, musela být nakonec zavedeny "dopravní ohledy", aby tak bylo zadostiučiněno rudým spolkovým soudruhům, a za vydatného přispěni takzvané celoněmecko-národní lidové strany byly tyto plakáty, které slibovaly vrátit statisíce mezinárodních popuzených a svedených dělníků zpět německé národní pospolitosti, nakonec zcela zakázány. Tyto plakáty (přidané prvnímu a druhému vydání této knihy jako příloha) mohou nejlépe doložit mocný zápas, který v té době mladé hnutí vybojovalo. Budou však také archivovány potomstvem jako svědectví vůle a upřímnosti našeho smýšlení a zvůle takzvaných národních úřadů v potlačování jím nepříjemného znárodňování a tím i znovuzískávání širokých vrstev naší národní pospolitosti.

Napomohou také zničit mínění, že v Bavorsku byla národní vláda, a pro potomstvo budou také dokumentovat, že národní Bavorsko v letech 1919,1920,1921,1922 a 1923 nebylo výsledkem jeho

národní vlády, nýbrž pouze vynuceného ohledu, který tato vláda musela brát na pozvolně národně cítící obyvatelstvo.

Vlády samy dělaly vše proto, aby tomuto ozdravnému procesu zabránily a zneškodnily ho.

Pouze dva muže je z toho nutno vyjmout:

Tehdejšího policejního prezidenta Ernsta Pohnera a jeho věrného poradce vrchního úředníka Fricka. To byli jediní dva vyšší státní úředníci, kteří tehdy měli odvahu být nejprve Němcem, a pak teprve úředníkem. Na takto zodpovědném místě byl Ernst Pohner jediný, který netokal po přízni mas, nýbrž se cítil být zodpovědný vůči národní pospolitosti, a za znovuvzkříšení jeho nadevše milujícího německého národa byl ochoten vložit do hry, a pokud to bude nutné, i obětovat svou osobni existenci. Proto byl také neustále nepříjemným trnem v oku všem těm úplatným, úřednickým kreaturám, pro něž nebyly rozhodující zájmy vlastního národa a znovunastolení jeho svobody, nýbrž pouze rozkazy jejich chlebodárců, bez ohledu na blaho jim svěřeného národního celku.

Patřil především k těm charakterům, který se, oproti ostatním strážcům naši takzvané státní autority, nezalekl nepřátelského postoje všech lidových a národních zrádců, nýbrž po něm, coby řádný muž, samozřejmě toužil. Nenávist Židů a marxistů, jejich celý boj plný lží a pomluv byl pro něho jediným štěstím uprostřed bídy našeho lidu.

Muž žulové poctivosti, antické prostoty a německé přímosti, u něhož rčení "radši mrtvý, než otrokem'" nebylo žádnou frází, nýbrž tvořilo souhrn jeho celého vlastního bytí.

On a jeho spolupracovník dr. Frick jsou v mých očích jediní, kteří mezi státníky mají právo být označováni jako spolutvůrci národního Bavorska.

Než bylo přikročeno ke konání našeho prvního velkého masového shromáždění, musel být nejprve nejenom shromážděn potřebný propagandistický materiál, nýbrž musely být vytištěny i základní směrnice programu shromáždění.

Hlavní směrnice, které se nám o sestavení programu míhaly před očima, podrobně rozvedu v druhém díle této knihy. Zde bych chtěl pouze konstatovat, že bylo dosaženo nejenom toho, že mladému hnuti byla dána forma a obsah, nýbrž i zpřístupnit jeho cíle širokým masám.

Z takzvaných intelektuálských kruhů zazněly pokusy o zesměšnění a kritiku. Správnost našich tehdejších názorů však poskytl účinek tohoto programu.

V těchto letech jsem byl svědkem vzniku několika tuctů nových hnutí, která opět beze stopy zmizela a rozplynula se. Jedno jediné zůstalo: Národně socialistická německá dělnická strana. A dnes jsem více než kdy jindy přesvědčen, že proti ní mohou bojovat, mohou se snažit jí ochromit, malí straničtí ministři nám mohou zakazovat projevy a slova, avšak vítězství našich myšlenek nikdy nezabrání.

I kdyby jeho jméno pro celou současnou vládní garnituru a její zástupce nevyvolalo ani nejmenší vzpomínku, přesto zůstanou základní principy národně - socialistického programu základy budoucího německého státu.

Čtyřměsíční konáni shromáždění před lednem 1920 nám pomalu našetřila ony malé prostředky, které jsme nyní použili k vytištění našich prvních potřebných letáků, plakátů a programů.

Pokud chci na závěr tohoto dílu vylíčit první velké masové shromážděni našeho hnuti, děje se to proto, že jím strana rozlomila úzký rámec malého sdruženi, a na místo toho poprvé obrovským faktorem naší doby zapůsobila na veřejné mínění.

Já osobně jsem tehdy měl pouze jedinou starost. Zaplní se sál, nebo budeme hovořit do zívající prázdnoty? Byl jsem uvnitř skalně přesvědčen o tom, že pokud lidé přijdou, bude to den obrovského úspěchu mladého hnutí. A tak jsem v obavách vyčkával tehdejšího večera.

V 7:30 se mělo konat zahájení. V 7:15 jsem vstoupil do slavnostního sálu Dvorního pivovaru na Platzlu v Mnichově, a srdce mi málem puklo radostí. Obrovský prostor byl přeplněn lidmi. Hlava na hlavě, skoro dvoutisícová masa lidí. A především pak přišli ti, na které jsme se chtěli obrátit. Skoro polovina sálu se zdála být obsazena komunisty a nezávislými. Naše první velké shromáždění mělo mít, díky jim, rychlý konec.

Avšak bylo tomu jinak. Poté co skončil první řečník, chopil jsem se slova já. Po pár minutách začaly padat poznámky, a v sále došlo k prudkým srážkám. Několik věrných válečných kamarádů a dalších příznivců se potýkalo s narušiteli klidu, a postupně se jim podařilo opět částečně obnovit klid. Mohl jsem hovořit dále. Po půl hodině začal potlesk přehlučovat výkřiky a hulákání.

V tom momentě jsem přešel k našemu programu, a začal jsem ho poprvé vysvětlovat.

Každou čtvrthodinu byli poznámky stále více potlačovány pochvalnými výkřiky. A když jsem shromážděné mase konečně bod po bodu přečetl všech pětadvacet tezí a požádal jsem ji, aby nad nimi sama vyřkla ortel, počal dav postupně přecházet v jásot. Jednohlasně, a opět znovu jednohlasně, a když i poslední teze našla svou cestu k srdcím tohoto davu, byl přede mnou sál plný lidí, sjednocených společným přesvědčením, novou vírou, novou vůlí.

A když jsem skoro po čtyřech hodinách rozpustil toto shromáždění a viděl jsem jak se masa, hlava na hlavě, jako pomalý proud sune, valí a tlačí k východu, věděl jsem, že do německého lidu vnikly základní směrnice nového hnutí, které už se nikdy nedají zapomenout.

Byl zapálen oheň, z jehož žáru jednou musí vyjít meč, který musí opět vybojovat svobodu germánskému Siegfriedovi a bytí německému národu.

A vedle příštího znovuvzkříšení jsem cítil kráčet bohyni neúprosné pomsty za křivopřísežnost 9. listopadu 1918.

Sál se pomalu vyprazdňoval.

Hnutí se začalo přirozeně vyvíjet.